

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

8 TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

05 - 06 Nisan 2013 **ANTALYA**

*“Mesleğin Yükselen Trendleri,
Kamu Gözetim Kurumları ile Mesleki ve
Düzenleyici Kuruluşlar İlişkisi”*

Editör
Aysel ŞİMŞEK

TÜRMOB YAYINLARI - 460

8. TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

***Mesleğin Yükselen Trendleri,
Kamu Gözetim Kurumları ile
Mesleki ve Düzenleyici Kuruluşlar İlişkisi***

**Editör
Aysel ŞİMŞEK**

05 - 06 NİSAN 2013 / ANTALYA

TÜRMOB YAYINLARI - 460

ISBN : 978-605-4880-07-2

Yayıncı : MU-DEN A.Ş.
Muhasebe Denetim Basın Yayın A.Ş.
Şehit Gonenç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA
Tel : (0.312) 230 04 51
www.mu-den.com.tr

Yayıncı Sertifika No: 24514

1. Baskı Nisan 2014

Dizgi - Düzenleme
Tuncay TEKYILDIZ

Baskı
Ankara Ofset Basım Matbaacılık Reklam Ltd.Şti.
Büyük Sanayi 1. Cad. 93/43-44 İskitler/ANKARA
Tel : (0.312) 384 50 63
Matbaa Sertifika No : 17937

ISBN : 978-605-4880-07-2

İÇİNDEKİLER

ACILIŞ VE PROTOKOL KONUŞMALARI

<i>Mustafa ERDEM</i> / Antalya SMMM Oda Başkanı	3
<i>Nail SANLI</i> / TÜRMOB Genel Başkanı	5
<i>Prof. Dr. Kamil BÜYÜKMİRZA</i> / TÜRMOB Eski Genel Başkanı	19
<i>Mustafa ÖZYÜREK</i> / TÜRMOB Onursal Başkanı	21
<i>Masum TÜRKER</i> / TÜRMOB Eski Genel Başkanı	23
<i>İsmail YÜCEL</i> / Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü .27	
<i>Osman KAPTAN</i> / Antalya Milletvekili	30

ACILIŞ BİLDİRİSİ

Mesleğin Yükselen Trendleri, Kamu Gözetim Kurumları İle Mesleki ve Düzenleyici Kuruluşlar İlişkisi	35
<i>Doç. Dr. A.R. Zafer SAYAR</i> / TÜRMOB Bağımsız Denetim Merkezi Müdürü	

FORUM OTURUMU

MUHASEBE MESLEK KURULUŞLARI VE KAMU GÖZETİM KURUMLARI İLİŞKİLERİ

<i>Pro. Dr. Ercan BAYAZITLI</i> / Oturum Başkanı / TESMER Müdürü	87
1. Türkiye’de Kamu Gözetimi Düzenleme ve Uygulamaları	90
<i>Doç. Dr. Volkan DEMİR</i> / Galatasaray Üniversitesi İİBF	
2. Kamu Gözetimi Uygulamalarında Başarılı Bir Modelin Yapı Taşları: İşbirliği ve KGK	97
<i>Prof. Dr. Serdar ÖZKAN</i> / İzmir Ekonomi Üniversitesi İİBF	

PANEL
MESLEĞİN YÜKSELEN TRENDLERİNE YÖNELİK
YENİ STRATEJİLER BELİRLENMESİ :
GELECEĞİN TASARLANMASI

<i>Yahya ARIKAN</i> Moderatör / İstanbul SMMM Oda Başkanı	129
<i>Faruk GÖZÜBÜYÜK</i> Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Denetim ve Uyum Yönetim Daire Başkanı	133
<i>Atila YANPAR</i> Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanı	144
<i>Müge DOĞAN</i> Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Daire Başkanı	151
<i>Mustafa Umut ÖZGÜL</i> Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü Daire Başkanı	155
<i>Prof. Dr. Ömer LALİK</i> Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) Başkanı	159
<i>Mehmet ŞİRİN</i> Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Daire Başkanı	165
<i>Sinan AYDIN</i> TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi	177
<u>FORUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ</u>	
<i>Yücel AKDEMİR</i> TÜRMOB Genel Sekreteri	197

ÖNSÖZ

Meslek örgütümüz açısından vazgeçilmez bir niteliğe dönüşen Türkiye Muhasebe Forumunun bu yıl sekizincisini Antalya’da gerçekleştirdik.

2006 yılında Türkiye Muhasebe Forumlarını düzenlemeyi düşündüğümüzde yola çıkış amacımız; mesleğimizin yarınlarına ışık tutacak görüş ve önerileri meslektaşlarımızla belirlemek için gerekli platformlardan birisini oluşturmaktı.

Bu düşünce ile ilkini 20-21 Nisan 2006 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirdiğimiz Türkiye Muhasebe Forumunda “Muhasebe Mesleğinin Bugünü ve Geleceği”ni tartıştık. Bu forumda yapılan sunumlar ve meslektaşlarımızın yaptığı katkılar, bu çalışmanın mesleki politika ve hedeflerin belirlenmesinde büyük katkısı olacağını ortaya çıkardı.

Türkiye Muhasebe Forumu’nun, ikincisini 30-31 Mart 2007 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirdik. “Muhasebe Mesleğinin Gelişiminde Yeni Ufuklar” ana temasıyla gerçekleştirdiğimiz İkinci Türkiye Muhasebe Forumunda, Muhasebe ve Bilgi Teknolojileri, Muhasebe Mesleğinde İş Geliştirme ve Zenginleştirme, KOBİ Muhasebe Standartları, Muhasebe Eğitim Standardı ve Kalite Güvence Standardı ana başlıklarıyla yapılan sunumlar ve daha sonra katılımcıların yaptığı katkı ve öneriler ile geniş bir şekilde tartışıldı.

“Mesleğin Yeniden Yapılanması Sürecinde Mali Müşavirin Çevresi ile İlişkilerini” ele aldığımız Üçüncü Türkiye Muhasebe Forumu’nu 4-5 Nisan 2008 tarihinde İzmir’de gerçekleştirdik. Bu forumda, Mali Müşavir-Stajyer İlişkisi, Mali Müşavir-Toplum İlişkisi, Mali Müşavir-Mali Müşavir İlişkisi, Mali Müşavir-Müşteri İlişkisi, Mali Müşavir-Devlet İlişkisi irdelendi.

10-11 Nisan 2009 tarihinde Mersin’de gerçekleştirdiğimiz Dördüncü Türkiye Muhasebe Forumu’nda, muhasebe mesleğinin uygulayıcıları ve akademisyenlerce “Muhasebe Mesleğinde Uzmanlaşma” ana teması altında; Muhasebe - Denetimde Uzmanlaşma, Sektörel Uzmanlaşma konuları üç ayrı oturumda değerlendirildi.

Beşinci Türkiye Muhasebe Forumu'nu ise 2-3 Nisan 2010 tarihlerinde Bursa'da gerçekleştirdik. Beşinci Türkiye Muhasebe Forumun'da "Muhasebe Mesleğinde 20. Yılın Bilançosunu" tartıştık.

Gaziantep ilimizde Altıncı Türkiye Muhasebe Forumu 6-7 Mayıs 2011 tarihlerinde "Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma" ana teması ile; Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Muhasebe Mesleğinden Beklentiler, Muhasebe Standartları Uygulamaları Açısından Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma, Denetim Standartları Uygulamaları Açısından Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma, Kurumsal Yönetim ve Yeni Türk Ticaret Kanunu, Yeni Türk Ticaret Kanununun Işığında Muhasebe – Denetim Mesleğini Bekleyen Fırsatlar ve Tehditler, muhasebe mesleğinin tüm paydaşlarının temsilcilerinin katkılarıyla gerçekleştirildi.

Yedinci Türkiye Muhasebe Forumu'nu 4-5 Mayıs 2012 tarihlerinde Samsun'da gerçekleştirdik. "Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'un Rolü" başlağı altında; Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinin Unsurları, Kamu Gözetimi - TÜRMOB İlişkisi: Gözetilen - Gözetilen, Dünyada ve AB'de Kamu Gözetim Sistemlerine Genel Bakış, Başarılı Bir Kamu Gözetimi Fonksiyonunun Temel Unsurları, Kamu Gözetimi ve Meslek Örgütü İlişkisi: Uyumlu Çalışmanın Unsurları, Yeni Muhasebe ve Denetim Süreci Kapsamında Mesleki Eğitim ve Sınavların Durumu, Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre Staj Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre SMMM ve YMM Sınavlarının Değerlendirilmesi, Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre Zorunlu Mesleki Eğitimin Değerlendirilmesi, Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'un Rolü: "Hesap Verebilirlik, Liderlik, Mentorluk, Rehberlik" konuları düzenlenen oturumlar ve panelde ele alındı.

Sekizinci Türkiye Muhasebe Forumu'nu ise 5-6 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirdik. "Mesleğin Yükselen Trendleri, Kamu Gözetim Kurumları İle Mesleki ve Düzenleyici Kuruluşlar İlişkisi" başlağı ile gerçekleştirilen forumda, Muhasebe Meslek Kuruluşları ve Kamu Gözetim Kurumları İlişkileri, Türkiye'de Kamu Gözetimi Düzenleme ve Uygulamaları, Kamu Gözetimi Uygulamalarında Başarılı Bir Modelin Yapı Taşları : İşbirliği ve KGK, Mesleğin Yükselen Trendlerine Yönelik Yeni Stratejiler Belirlenmesi: Geleceğin Tasarlanması konuları tartışıldı.

Türkiye'nin en yetkin akademisyenleri, muhasebe mesleğinin uygulayıcıları olan meslektaşlarımız ve ilişkili olduğumuz kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımı ve katkılarıyla zenginleşen forumlarımız teoride ve pratikte yaşanan sorunların çok geniş bir yelpazede tartışıldığı, çözüm önerilerinin üretildiği platformlar olmasının yanı sıra gerek meslek örgütümüzün ne kadar dinamik bir yapıya sahip olduğunun da bir göstergesi olmuştur.

Diğer forumlarda da olduğu gibi Sekizinci Türkiye Muhasebe Forumu'ndaki görüş, öneri ve tartışmaları sizlere bu kitapla sunuyoruz. Bu kitap aynı zamanda, toplantıda yapılan çalışmalarını yarınlara aktarma işlevini de yerine getirecektir. Kitabın, meslektaşlarımıza, akademisyenlere ve araştırmacılara faydalı olmasını diliyorum.

8.Türkiye Muhasebe Forumu'nun gerçekleştirilmesinde emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyor, Antalya SMMM Odamıza evsahipliği için teşekkür ediyorum.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

**AÇILIŞ VE PROTOKOL
KONUŞMALARI**

Mustafa ERDEM
Antalya SMMM Oda Başkanı

- Sayın Genel Başkanım,
Sayın Bakanım,
Sayın Milletvekillerim,
Kamu Kurum ve Kuruluşlarımızın Değerli Temsilcileri,
Değerli Oda Başkanlarım,
Değerli Konuklar,
Basınıımızın Değerli Temsilcileri,

Değerli Meslektaşlarım,

Öncelikle Antalya'mıza hoş geldiniz. Hepinizi Antalya Mali Müşavirler Odası adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli katılımcılar, mesleğin yarınlarına ışık tutacak görüş ve önerileri hep birlikte belirlemek amacıyla yola çıktığımız, İstanbul'dan başlayarak Ankara, İzmir, Mersin, Bursa, Gaziantep ve Samsun'da düzenlediğimiz, artık geleksel hale gelen Türkiye Muhasebe Forumunun 8'ncisini bugün Antalya'da gerçekleştireceğiz. Bugüne kadar gerçekleşen 7 forumun içeriği ve sonuçları irdelendiğinde 10 bine yakın meslektaşın bir araya geldiğini, haksız rekabetten etiğe, kaliteden kurumsallaşmaya, mesleğin sorunlarından ve mesleğin geleceğine ilişkin birçok konunun forumlarda tartışıldığını, sorunların çözümüne yönelik sonuçların alındığını hep birlikte gördük.

Değerli katılımcılar, mesleğimizin yasal statüye kavuştuğu 1989 yılından bugün 24 yıl geçti. 24 yılda mesleğimizin ve odalarımızın geldiği nokta asla küçümsenmemelidir. Eksiklerimiz ve sorunlarımız tabii ki mevcuttur. Önemli olan cesaret ile bu eksikleri ve bu sorunları masaya yatırıp tartışarak ve dayanışma içinde çözüm yolları aramaktır. İnanıyorum ki Antalya'da gerçekleştireceğimiz 8. Türkiye Muhasebe Forumunun da eksikliklerimizin giderilmesine ve sorunlarımızın çözümüne ciddi katkısı olacaktır.

Forumun gündemine baktığımızda belirlenen konu bizim için son derece önemlidir. Şüphesiz tüm dünyada olduğu gibi bizim ülkemizde de mesleğin en önemli uzmanlık alanı bağımsız denetimdir. Yeni Türk Ticaret Kanunu ile birlikte yavaş yavaş şekillenmeye başlayan bağımsız denetim sürecinde düzenleyici kurum olarak yetkilendirilen kamu gözetim kurumu ile başta TÜRMOB olmak üzere paydaşlar arasında ciddi sıkıntılar olduğu bir gerçektir.

Bağımsız denetimle ilgili 3 yıllık sürecin sonunda bugün ilk defa özellikle düzenleyici kurumların yapısını, düzenleyici kurum-meslek örgütü ilişkisini, sadece Türkiye’de değil, dünya örnekleriyle konuşma ve tartışma olanağı bulacağız. İnancım odur ki, bu tartışmalardan çıkacak sonuçlar özellikle genç meslektaşlarımızın bağımsız denetçi olma sorununu çözecek, meslek mensuplarına yük getirmeden, yapılan TÜRMOB eğitimlerinin kabulünü sağlayacak, TÜRMOB-Kamu Gözetim Kurumu ilişkilerini daha sağlıklı hale getirecek ve sonunda sadece meslek mensuplarının ve kurumlarımızın değil, aynı zamanda Kamu Gözetim Kurumunun da saygınlığını arttıracak noktaya gelmesine katkı sağlayacaktır.

Sayın konuklar, değerli meslektaşlarım dünyanın turizm merkezi Antalya’da sizleri misafir etmenin gururu ve mutluluğu ile gerçekleştireceğimiz 8. Türkiye Muhasebe Forumunun, mesleğimiz ve ülkemizin geleceğine katkı sunması dileğiyle, sunum yapacak olan değerli konuşmacılara, Oda Başkan ve yöneticilerime, meslektaşlarımıza, özellikle bu forumu Antalya’da düzenleyen TÜRMOB Genel Başkanım başta olmak üzere, TÜRMOB yöneticilerime, tüm katılımcılara tekrar hoş geldiniz diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Sayın Devlet Eski Bakanım,
Sayın Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürüm,
Sayın Onursal Başkanım,
Sayın Milletvekillerim,
Değerli Konuklar,
Kurum ve Kuruluşlarımızın Değerli Temsilcileri,
Türkiye'nin Dört Bir Tarafından Gelmiş Değerli Oda Başkanlarım,
Değerli Meslektaşlarım,

Değerli Çalışma Arkadaşlarım,
Basınımızın Değerli Temsilcileri,

Hepinizi şahsım ve TÜRMOB Kurulları adına saygıyla selamlıyor, 8. Muhasebe Forumuna hoş geldiniz diyorum.

Değerli konuklar, değerli meslektaşlarım sözlerime dün akşam Türkiye'nin yüzünü güldüren ve İtalyan Lazio takımını 2-0 yenen Fenerbahçe'yi kutlayarak başlamak istiyorum. Bir Beşiktaşlı olarak bunu söylemekten de kıvanç duyuyorum, onur duyuyorum.

Değerli konuklar, değerli meslektaşlarım, 8 sene önce özellikle Genel Kurullarımızda mesleki konularımıza fazla zaman ayıramadığımız için, enine boyuna fazla tartışamadığımız için, düşüncelerin olgunlaşabilmesi ve sonuçların ortaya çıkabilmesi için bir gün değil 2 gün doyasıya mesleki konularımızı, gündemdeki konuları ve uluslararası arenada gelişen konuları meslektaşlarımızla birlikte paylaşıp, onları mesleğin gündeminde ve ilgili yerlere taşımak için bu Forumları, düzenlemek ve hayata geçirmeyi planlamıştık.

1'ncisini 2006 yılında, Nisan ayında İstanbul'da "Muhasebe Mesleğinin Bugünü ve Geleceği" ana temasıyla gerçekleştirmiştik.

2'ncisini Ankara'da, 2007 yılında "Muhasebe Mesleğinin Gelişiminde Yeni Ufuklar" temasıyla işlemiştik.

3'ncüsünü İzmir'de, 2008'in yine Nisan ayında "Mesleğin Yeniden Yapılanması Sürecinde Meslek Mensubunun Çevresi İle İlişkileri"ni işlemiştik.

4'ncüsü Mersin'de yine Nisan ayında, 2009 yılında, "Muhasebe Mesleğinde Uzmanlaşma" konusuyla gerçekleşti.

5'ncisi Bursa'da, 2010 yılının Nisan ayında, "Muhasebe Mesleğinde 20 Yıllık Bilançosu" başlığı taşıyan bir tema ile gerçekleşti.

6'ncısı Gaziantep'te, yeni 2010 yılının Mayıs ayında "Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma" temasıyla işlendi.

7'ncisi, geçen sene Samsun'da, yine Mayıs ayında, 2012 yılında, "Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'ün Rolü" konusuyla gerçekleştirdik.

Bugün burada, 8'ncisini, "Mesleğin Yükselen Trendleri: Kamu Gözetim Kurumlarıyla İle Mesleki ve Düzenleyici Kuruluşlar İlişkisi"ni masaya yatıracağız ve mesleğimiz açısından çok önemli olan bu konuyu sizlerle birlikte, biraz da bilimsel bir ortamda tartışarak buradan sonuçlar çıkarmaya çalışacağız.

Değerli meslektaşlarım, değerli konuklar, muhasebe mesleği günümüzde global düzeyde önemli bir değişim süreci içerisinde. Globalleşme süreci, sınır ötesi faaliyetlerin yoğun rekabet ortamında gerçekleşmesi muhasebe mesleğinin önemini artırırken meslekte uzmanlaşmayı da öne çıkarmaktadır. Mesleğin geleceğine yön veren temel dinamikler ve mesleğin yükselen trendlerini uluslararası arenada incelediğimizde önümüze şunlar çıkmaktadır: Meslekte uzmanlaşma. Yani meslekte yeni açılımlar. Küreselleşme ise uzun bir zamandır her konuyu etkilediği gibi mesleğimizi de çok yakında etkilemektedir ve ilgilendirmektedir. Bunlara paralel olarak, globalleşmenin bir sonucu olarak şirketleşme ve yönetim çok öne çıkmakta ve mesleğin yükselen trendleri arasında sayılmaktadır. Bütün bunların yanısıra yoğun düzenlemeler ve meslek üzerinde kamunun artan gözetimi bütün dünyada mesleği ilgilendiren ana konulardandır.

Muhasebe, defter tutma fonksiyonundan hızla finansal raporlama yönüne doğru ilerlemektedir. Muhasebe mesleği son yıllarda kabuk değiştirmekte ve farklı uzmanlık alanlarına yönelmektedir. Günümüzde mesleğimizin ulusal sınırları aşması ve global düzeyde gerçekleşiyor olabilmesi yoğun mesleki rekabet ortamında kurumsallaşmanın önemini bir kat daha arttırmaktadır. Hepinizin çok yakından bildiği ve takip ettiği gibi özellikle GATT olarak adlandı-

rılan Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması muhasebe hizmetini meslek hizmetleri altında, bir alt başlık olarak toplamaktadır. Şirketlerin öneminin artması, halka açılımların çoğalması, piyasaların genişlemesiyle birlikte muhasebe mesleği ulusal sınırları aşmakta ve uluslararası bir meslek haline gelmektedir.

Mesleklerin uluslararası sınırları aşma sürecinde serbestlik politikası da GATT Genel Anlaşmasının ana prensiplerinden bir tanesidir. Bu prensip Avrupa Birliği ülkeleri arasında tek pasaport ilkesi olarak adlandırılmakta ve yaşanmaktadır. Hepiniz bunu biliyorsunuz, tek pasaport ilkesi özellikle Avrupa Birliği Ülkeleri içerisinde, birbirleriyle irtibat halinde olan ülkelerdeki meslek mensupları mesleği icra edebilmek için bir başka Avrupa ülkesinde hiçbir eleme, hiçbir lisanslamaya tabi olmadan mesleği orada yapabilmektedirler.

2000’li yılların başında Enron olayı gibi global düzeyde yaşanan muhasebe skandallarından sonra bağımsız denetim konusunda bazı fonksiyonlar sorgulanmaya başlanmış ve bağımsız denetimin gözetimi artık uluslararası düzeyde tartışılmaya başlanmıştır. Bağımsız denetimin gözetimi bir yerde mesleğin kendi kendini gözetim modelidir. Yani meslektaş incelemesi anlamındadır. Son zamanlarda kamu gözetimi bunları da içeren bir durum ortaya çıkarmaktadır.

Bağımsız denetimde kamu gözetimi dünya uygulamalarını TÜRMOB olarak masaya yatırdık ve özellikle başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere, Kanada, İngiltere, Japonya ve Avrupa Birliği ülkelerinin modellerini irdeleyen ve arkasından da Türkiye modelini irdeleyen bir çalışma yaptık.

Bu çalışmamız hepimize dağıtılan şu kitapta derlendi ve özellikle kamu gözetim kurumlarının dünya uygulamaları ve Türkiye örneğini irdeleyerek, bilimsel bir ortamda ve dünya uygulamalarının ne olduğunu bilerek bugün ve yarın sizlerle tartışmak istedik.

Değerli meslektaşlarım, değerli konuklar hepimizin çok yakından, ilgi ile izlediğimiz ve 2 Kasım 2011 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren 660 sayılı Kamu Gözetimi Muhasebe Denetim Standartları Kurulunun Teşkilat Ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararname bir dünya uygulaması olup muhasebe mesleği açısından önemli düzenlemeleri getiren, beklenen, sürpriz olmayan ancak Kurum’a verilen yetkiler açısından sürpriz bir gelişme olarak nitelendirilmektedir.

Aslında 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu daha önce 2008 yılında kadük olan Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetim Kurumu Kanun Taslağı ile düzenlenmek istenmişti. Kadük olan kanun tasarısı dünya uygulamalarına daha uyumlu ve meslek örgütümüz TÜRMOB tarafından daha kabul edilir bir durumdaydı. Kadük olan eski yasada TÜRMOB'un kamu gözetim kurumundaki 2 olan üye sayısı, mevcut 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulun Kamu Gözetim Kurumunda 1'e düşmüştür. İkinci olarak kadük olan kanun taslağında meslek mensuplarına yönelik sınav, yetkilendirme, tescil, sürekli eğitim, mesleki eğitim kurallarının, kalite güvence sistemlerinin TÜRMOB tarafından belirleneceği ifade edilmekteydi. Kadük olan taslakta Kamu Gözetimi Kurumunu sadece gözetim yapmakla görevlendiriliyordu ve TÜRMOB'dan da bu konuda tedbir alınması isteniyordu.

Ancak 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye baktığımız zaman TÜRMOB ile herhangi bir ilişki ve işbirliği öngörülmemiştir. Yine kadük olan taslakta kalite güvence incelemelerinin kapsamı Kamu Gözetimi Kurumu ve TÜRMOB tarafından belirleniyor ve TÜRMOB tarafından uygulanıyordu. 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle ise bütün bu yetkiler Kamu Gözetimi Kurumunda toplanmıştır. 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımlandığı Kasım 2011 tarihinde bu Kararnamenin ve kurulacak olan bu kurumun en büyük faydası olarak düşündüğümüz ve değerlendirdiğimiz, ülkemizde bulunan bağımsız denetim alanındaki çok parçalı, yani bölüntülenmiş diyebileceğimiz yapının, yani çok başlılıktan, tek başlılığa geçilebilecek bir yapının kurulacağını düşünmüştük ve bunu da çok önemli olarak değerlendirmiştik.

Ülkemizde çeşitli alanları düzenleyen, başta Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Hazine Müsteşarlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu gibi kuruluşların bağımsız denetime ilişkin farklı düzenleme ve uygulamalarının

Bütün bunların sona ereceğini düşünmüştük. Ancak en son hepinizin hatırlayacağı gibi Aralık 2012'de 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda yapılan değişiklikle ve 5411 Sayılı Bankacılık Kanununda yapılan değişiklikle bu kuruluşlar bağımsız denetim ve gözetim konularındaki yetkilerini geri almışlardır. En son geçen hafta, hepinizin çok yakından takip ettiği, Meclis'te kabul edilerek önümüzdeki günlerde yayınlanmasını beklediğimiz, Gümrük Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanun ile öteden beri şirketler üzerindeki denetim yetkisini kullanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bu yetkisini de-

vam ettirmek istedi ve eski murakıplık sisteminin yerine ikame edilebilecek bir denetim yetkisi aldı.

Değerli arkadaşlar bütün bunları, düzenleyici kuruluşlar açısından değerlendirdiğimiz zaman başta Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve arkasından Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, denetim gözetimi konusunda yetkilerini geri aldıklarını müşahede ediyoruz. Tabii ki kendi alanlarında önemli ve özel düzenlemeler yapıp, bu düzenlemeleri denetleyen kuruluşlar olarak bu kuruluşların özellikle 25 yıllık birikimlerini kullanmak isteyip bu yetkilerini, bu çalışmalarını devam ettirmek istemeleri son derece makul ve mantıklı karşılanabilir ve bu talepleri haklı görülebilir.

Ama konuya çok başlı bir yapının sona ereceği ve tek başlı bir otoritenin ortaya çıkabileceği umuduyla baktığımız zaman, maalesef ki 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kuruluş ve varlık amacından uzaklaştırılan bir Kamu Gözetim Kurumu ortaya çıkmıştır. Çünkü artık kurumlar teker teker yetkilerini geri almış ve Kamu Gözetim Kurumu kuruluş ve varlık sebebinden uzaklaşmıştır. Özellikle lisanslanacak ve bu yetkiyi kullanacak denetçilerin birliği TÜRMOB açısından konuya baktığımız zaman konuyu şu şekilde değerlendiriyoruz:

TÜRMOB her şeyden önce, Anayasanın 135'nci Maddesine göre kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Bugün 84 odası, 90 bin üyesi ve 17 bin stajyeriyle Türkiye genelinde örgütlenmiş ve kurumsallaşmış bir meslek örgütümüzdür.

Özellikle çeyrek asrı tamamlamak üzere olan meslek kuruluşumuz eğitim konusunda 24 yılı geride bıraktığı süre içerisinde bir eğitim kurumu gibi çalışmış ve önemli çalışmaları hayata geçirmiştir. Bağımsız denetim konusunda ve mesleğimizin gelişmesi konusunda önemli çalışmalar yapmıştır.

Bağımsız denetim bizim mesleğimizin bir parçası ve uzmanlık alanlarımızdan birisi olduğu için bugüne kadar yapılan düzenlemeler de bu şekilde cereyan etmiştir. Özellikle 6108 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununun 400'ncü maddesi başta olmak üzere, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin kendisi, arkasından yayınlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliğine bakıldığına zaman ruhsat almış serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerin veya bunların oluşturacakları denetim firmalarının dışında hiç kimsenin bağımsız denetimle ilgilenemeyeceği ve bu işin başkası tarafından yapılamayacağı çok net olarak, esasları belirlenerek bir çerçeveye altına alınmıştır.

Ancak yönetmeliği incelendiğinde, bağımsız denetim faaliyetinin uygulayıcıları olan TÜRMOB ve üyeleriyle herhangi bir istişareye ihtiyaç duyulmamış ve herhangi bir işbirliği de öngörülmemiştir. Hâlbuki uluslararası çalışmalara, uygulamalara bakıldığında başka Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere birçok Avrupa Birliği ülkesinde meslek kuruluşlarıyla istişare halinde bulunan kamu gözetim kurumlarını görmekteyiz.

Bugün ve yarınki oturumlarda ve sonrasındaki panelde arkadaşlarımız teknik boyutlarıyla işleyecekler konuyu. İncelediğimiz ve çalışma yaptığımız ülkelerde, denetçilerin sicilleri ve kütükleri üyesi buldukları meslek örgütleri tarafından tutulmakta. Denetçi eğitimleri dâhil tüm mesleki eğitimler ve tüm mesleki sınavlar meslek örgütleri tarafından yapılmaktadır. Denetçilerin disiplin dosyaları meslek örgütleri tarafından takip edilmektedir. Bu kapsamda kamu gözetim kurumlarının odaklandığı nokta bağımsız denetimin denetim standartlarına uygunluğunun gözetimi ile sınırlı kalmaktadır. Bu çalışmayı yürütürken her türlü bilgiyi meslek örgütüyle işbirliği yaparak elektronik ortamda temin etmektedirler. Bu güzel bir işbirliği örneğidir. Bu işbirliğinin bizim ülkemizde de sağlanması için dünya ülkelerinde olduğu gibi Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun bazı yetkilerini meslek örgütlerine devretmesi veya paylaşmasıyla mümkündür.

660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu diğer ülkelerde ki kuruluşlardan ayrılan bir başka farkı ise Kurumun hem muhasebe standartlarını, teknik ismiyle Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını hem de denetim standartlarını birlikte belirlemesi ve bunların gözetimini yapmasıdır. Hâlbuki uluslararası arenada bunları farklı kurumlar, farklı kuruluşlar yapmaktadırlar. Birçok ülkede muhasebe standartları bir kurum tarafından, denetim standartları bir kurum tarafından yapılmakta, gözetim ise bizim Kamu Gözetim Kurumuna benzer bir kuruluş tarafından gerçekleştirilmektedir.

Neden diğer ülkeler buna ihtiyaç duymuştur? Çünkü kurumlar arasındaki çıkar çatışmalarının engellenmesi ve birlikte uyum içerisinde çalışabilmek için bu gerekli görülmüştür, böyle planlanmış ve böyle uygulanmıştır. Örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde muhasebe standartlarını Finansal Muhasebe Standartları Kurulu* yayınlamakta. Yine bundan bağımsız, tamamen ayrı olan

* (FASB) Financial Accounting Standards Board

bir muhasebe meslek örgütü AICPA tarafından da, yani Muhasebe Enstitüsü* tarafından denetim standartları belirlenmekte ve bizim Kamu Gözetim Kurumuna benzer PCAOB** denilen bir kuruluş tarafından da bunların gözetimi gerçekleştirilmektedir.

Bu işin çıkış noktası, Enron vakasından sonra Amerika Birleşik Devletlerinde bile böyle uygulanmaktadır. Dünyaya da buna benzer uygulamalar yayılmıştır. Dolayısıyla kamu gözetim kurumları uluslararası uygulamalarda meslek örgütlerinin belirlediği denetim standartlarını belirleme yetkisini kendi uhdesinde bulundurmamaktadır. Oysa ülkemizde standartları kamu gözetim kurumu yayınlamakta ve bunun denetimini üstlenmektedir. Aslında Türkiye’de de beklenen denetim standartlarının TÜRMOB tarafından yayınlanıyor ve Kamu Gözetim Kurumu tarafından gözetleniyor duruma gelmesidir.

Ülkemizde yeni kurulan Kamu Gözetimi Kurumu alt yapısı hazır, eğitim organizasyonunu tamamlamış bir meslek örgütüyle yani TÜRMOB’la çalışma fırsatına sahip olduğu için çok şanslı olduğunu kabul etmelidir. Konuya ilişkin Bağımsız Denetim Yönetmeliği ile getirilen eğitim programı zaten daha bu yönetmelik yayınlanmadan önce TÜRMOB tarafından hazırlanan proje kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle TÜRMOB eğitimlerinin ivedilikle Kamu Gözetimi Kurumu tarafından kabul görmesi meslek camiası açısından önemle ve özellikle beklenen bir konudur.

Buna benzer bir şekilde denetçilerin eğitimlerinin yanı sıra, denetçilik sınavlarının, denetçilerin sicil ve kütüğünün oluşturulmasının, denetçilerin disiplin soruşturmalarının ve dosyalarının takibi ve bağımsız denetim standartlarının belirlenmesi özellikle meslek birliğimiz olan TÜRMOB tarafından uluslararası uygulamalar çerçevesinde hayata geçirilmelidir. Özellikle bilinmelidir ki serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavir sınavlarını yıllardır başarıyla hayata geçiren ve gerçekleştiren ve bu konuda büyük tecrübeye sahip olan, bununla birlikte TESMER gibi önemli bir eğitim kurumunu kurumsallaştırarak bugünlere taşıyan TÜRMOB’un bu konuda önemli bir alt yapısı vardır.

Hepinizin bildiği gibi değerli arkadaşlar, özellikle stajlarımız uluslararası standartlar çerçevesinde 3 yıllık yapılmaktadır. Denetçiler için de öngörülen

* ABD’de American Institute of CPAs (AICPA), ülkemizde TÜRMOB gibi ABD’deki mesleki birlik olup, ABD’de Birlik yerine Enstitü kavramı kullanılmaktadır.

** (PCAOB) Public Company Accounting Oversight Board

staj süresi 3 yıldır. Mesleki yeterlik sınavlarımız uluslararası kalitede, uluslararası standarttır. Ama yapılması düşünülen ve planlanan denetçilik eğitimleriyle ve sınavlarıyla ilgili bizim serbest muhasebeci mali müşavir sınavlarımızda bir fark varsa denetçilik boyutuyla TÜRMOB tarafından bu tamamlanabilir. Hatta ve hatta daha mesleğe başlarken, staj aşamasında meslek mensubuna seçenek bile konulabilir. Yani bu sürece başlarken, sadece serbest muhasebeci mali müşavirlik mi yapacaksın yoksa bunun uzmanlık alanı denetçilik boyutuna da ulaşacak mısın diye daha stajını başlatırken ve yeterlik sınavlarına başlarken insanların önüne seçenek konulabilir. Fakat bütün bunlar, oturup konuşularak kurumların birbirlerine işbirliği içerisinde, uyum içerisinde çalışmasıyla mümkündür. Biz bütün bu sürecin TÜRMOB tarafından hayata geçirilebileceği ve başarıyla gerçekleştirileceğine inanıyoruz.

Yine özellikle bilinmelidir ki Kamu Gözetim Kurumuyla bazı konular oturup konuşulabilir, tartışılabilir, bir işbirliğine varılabilir. Yeter ki bunlar konuşulabilecek bir aşamaya gelsin.

Değerli arkadaşlar, biraz sonra veya yarın panelde de inceleyeceğimiz, biraz önce gösterdiğimiz yapılan çalışma kapsamında bağımsız denetimin kamu gözetim uygulamaları, özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, İngiltere, Japonya ve Kanada örnekleri incelendiğinde bütün dünyada gözümüze çarpan ortak yönler şu şekildedir: Bir kere kamu gözetim kurumlarının özellikle asli görevleri olan bağımsız denetim faaliyetlerinin gözetim fonksiyonuna yöneldikleri tespit edilmektedir. İkinci olarak muhasebe meslek kuruluşlarından destek ve yardım olarak işbirliği içerisinde bu faaliyetleri yürütmektedirler. Bir başka konu, muhasebe standartları ve denetim standartlarının belirlenmesi konusunda genel olarak müdahil değildirlere. Denetçinin stajı, eğitimi, sınavı, sicili, lisanslaması, yetkilendirilmesi, disiplin işlemlerinin meslek kuruluşlarına devredilen yetkiler arasında olduğu görülmektedir. Bağımsız denetimin muhasebe mesleğinden ayrı bir meslek değil, muhasebe mesleğinin teknik bir uzmanlık alanı olarak ihdas edildiği ve böyle olduğu gözlemlenmektedir.

Uluslararası uygulamalarda, başta Amerika Birleşik Devletleri Kamu Gözetim Kurumu olmak üzere Avrupa Birliğinin birçok ülkesinde bu kuruluşların meslek örgütleriyle istişare halinde ve uyum içerisinde çalıştıkları gözlemlenmektedir. Özellikle Japonya örneği mükemmel bir işbirliği örneğini sergilemektedir. Örnek olarak incelenen ülkelerin çoğunda meslek mensubu denetçilerin sicilleri ve kütükleri üyesi buldukları meslek örgütleri tarafından tutulmaktadır. Denetçi eğitimleri dâhil tüm mesleki eğitimler denetim sınavla-

rıyla birlikte, bütün mesleki sınavlar meslek örgütleri tarafından yapılmaktadır.

Denetçilerin disiplin dosyaları meslek örgütleri tarafından takip edilmektedir. Bu kapsamda kamu gözetim kurumlarının odaklandığı nokta sadece bağımsız denetim standartlarının uygunluğunun gözetimi olmakta ve bu çalışmayı yürütürken de ihtiyaç duydukları bilgileri ve belgeleri meslek örgütlerinden uyum içerisinde ve işbirliği içerisinde çalışarak temin etmektedirler.

Özetle bağımsız denetimin gözetimi alanında işbirliği ve uyumlu çalışma ortamının Türkiye’de de sağlanması, mesleğin gelişimi ve kaliteli bir finansal raporlama alt yapısının kurulabilmesi açısından gerekli ve faydalı görülmektedir. Her şeyden ve hepsinden önemli olan konu, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nun faaliyetlerini yürütebilmesi için muhasebe mesleğinin üst birliği olan TÜRMOB’un mesleki deneyimine ve meslek mensuplarının gayret ve çalışmalarına ihtiyacının bulunduğu kaçınılmaz bir gerçektir. TÜRMOB’un resmi açıklaması ve söylemleri de bunu göstermektedir. Öteden beri, Kamu Gözetim Kurumunun kurulduğu tarihten bu güne kadar TÜRMOB Kurumu benimsemiş ve kabullenmiş ve işbirliği halinde çalışabilmek için her ortamda, her platformda bunu dile getirmiştir.

Zira zaten meslek mensuplarımız, yani ruhsat almış serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler olmadığı müddetçe bağımsız denetimin hayata geçirilmesi ve bağımsız denetimin gözetilmesi de mümkün olmayacaktır. Bütün sistemin TÜRMOB’un üyesi olan serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler ve onların birliği olan TÜRMOB üzerine kurulduğu bir gerçektir.

Değerli arkadaşlar, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nun kurulduğu tarihten sonra ilk toplantımıza, ilk etkinliğimize Kurumun değerli Başkanı Sayın Seyit Ahmet Baş’ı 64. Başkanlar Kurulumuzda misafir ederek başlattık, startı orada verdik ve o gün de kürsülerden Kurumun bir dünya uygulaması olduğunu, Enron gibi muhasebe skandallarından sonra muhasebe gözetimlerinin kamu adına gözetiminin çok önem kazandığı, bir dünya uygulaması olduğunu ve beklenen bir düzenleme olduğunu, Türkiye’nin de bunun gerisinde kalmaması gerektiğini, Türkiye’de bir Kamu Gözetim Kurumunun kurulması gerektiğinin altını kalın kalın çizerek belirttik.

Çok başlılıktan tek başlılığa geçen güçlü otoritenin ortaya çıktığını söyledik. Özellikle dünya uygulamalarıyla örtüşmeyen, uyum sağlamayan bir takım

düzenlemelerin olduğunu ama süreç içerisinde düzelebileceğini dile getirdik. 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin iki tane kurumu öne çıkardığını söyledik. Bunlardan bir tanesi, 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulan Kamu Gözetimi Muhasebe Denetim Standartları Kurumunun kendisi, ikincisi bağımsız denetimi hayata geçirecek olan, denetçilerin birliği olan TÜRMOB'dur dedik. Bu iki kurum mutlaka birbirleriyle uyum içerisinde ve işbirliği içerisinde çalışmalıdır dedik.

Eğitim modelimiz ve müfredatlarımız bugün için, hatta bugün de devam eden şekliyle Türkiye'de otorite haline gelmiş ve bu konuda isim sahibi hocalarımız tarafından çerçeveye alınmış ve sunumu da Sayın Başkan'a ilgili hocalar tarafından yapılmış bir toplantı tertiplemiştik. Böyle bir süreçten başladık biz ama o günden bu güne kadar Kamu Gözetim Kurumuyla uyum içerisinde çalışabilecek bir işbirliğini maalesef yakalayamadık. Temenni ediyoruz ki ve arzu ediyoruz ki hiçbir şeyin sonu değildir ve her şey için yeni bir sayfa, yeni bir dönem başlatılabilir. Bir kez daha burada ifade etmek istiyorum. Biz bağımsız denetim konusunun hayata geçebilmesi için Kamu Gözetim Kurumuyla birlikte her türlü işbirliğine, anlaşmaya ve uyuma hazırız. Kamu Gözetim Kurumu ile birlikte standartların yapımından yetkilendirmeye, disiplin dosyalarından tescile, staj ve sınavdan eğitimlere kadar TÜRMOB'un 25 yıllık birikimini onların yanı başına koyarak, onlarla birlikte bu işi gerçekleştirmeye hazırız. Sizlerin önünde, bu kürsüden bunu bir kere daha huzurlarınızda ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, değerli meslektaşlarım, sayın konuklar biraz önce kendi alanında düzenleyici kuruluşlar olarak Sermaye Piyasası Kurulunu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu, Gümrük ve Ticaret Bakanlığını, hepsini saydım. Tabii ki bu konuda düzenleyici kuruluşların söyleyeceği bir şeyler vardır. Tabii ki kendi yetkilerinin devamı noktasında talepleri olacaktır, tabii ki bunlar sıcak karşılanacaktır. Tabii ki kurumlar geçmişlerine sahip çıkacaklar ve elinde bulundurdukları yetkilerini ellerinde tutmaya gayret edeceklerdir. Tabii ki TÜRMOB'un da bu konuda söyleyecekleri var. Onun için diyoruz ki, Kamu Gözetim Kurumuyla, tekrarlıyorum, özellikle ve özellikle standartların yapımı konusunda, bakın buradan açıklıyorum değerli arkadaşlar, 2006 ve 2008 denetim standartlarını TÜRMOB yayınladı. En son yayınlanan 2012 versiyonunun tercümesi tamamlanmış durumdadır ve yayınlanabilecek durumdadır.

Kamu Gözetim Kurumuna bunu yazıyla da bildirdik. Denetim standartlarından, Türkçe tercümesinden faydalanmak istiyorsanız kamunun imkanlarının

rantabl kullanılması açısından, zaman kaybının olmaması açısından, ek maliyetler olmaması açısından TÜRMOB'un elinde hazır bulunan, tercümesi yapılmış, yayınlanmak üzere olan bu standartlardan faydalanın dedik. Sizlerle bunları paylaşmaya hazırız dedik,.Staj ve sınav konusunda, gerekirse staj ve sınav konularımızı gözden geçirerek tek bir yerde toplamaya hazırız. Eğitim konusunda 25 yıldır bir eğitim kurumu gibi hayata geçirdiğimiz bütün eğitimler gibi bu eğitimi de gerçekleştirdik, devamını da getirebiliriz diyoruz.

Bizim talebimiz şudur değerli arkadaşlar: TÜRMOB'un çok önemli bir proje kapsamında gerçekleştirdiği eğitimlerin kabul edilmesi ve değerlendirilmesidir. Eğer değerlendirilmiyor ve kabul edilmiyorsa bugüne kadar yazılı ve sözlü sorduğumuz bir soruya cevap bekliyoruz. TÜRMOB eğitimleri neden değerlendirilmiyor? Nesi eksik? Eksik bir kısmı varsa tamamlayabiliriz hatta bu eğitimleri Türkiye genelinde tekrarlayabiliriz.

Bizim söylemlerimiz çok açık, çok natürel ve çok anlaşılır bir durumda değerli arkadaşlar. Bu kadar açık ve nettir. İşbirliği için uzatılmış elimizi geri çekmedik. Halen işbirliğine hazırız. Bu hayata geçerse 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndan beklentilerimiz hayata geçecektir. Bu gerçekleşirse bu mesleği dünya standartlarında ve diğer ülkelerdeki gibi uygulamalarla örtüştürebiliriz ve onlarla bir araya getirebiliriz.

Ben sözlerimi birkaç konuya daha değinip tamamlamak istiyorum. Değerli arkadaşlar hepinizin bildiği gibi Gümrük Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisin de kabul edildi. Önümüzdeki günlerde Resmi Gazetede yayınlanması beklenmektedir. Gümrük Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürümüz burada, biraz sonra kendisi mutlaka konuya değinecektir ama bu Kanunda bizi ilgilendiren 3 tane çok önemli madde vardır.

Bir tanesi, özellikle sahte ve muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge olayına karışmış ve bu durumları inceleme elemanlarının raporlarıyla tespit edilenler hakkında 3 yıla kadar meslekten men cezası öngörülüyordu. Bu konuyu 1-7 Mart Muhasebe Haftası içerisinde ziyaret ettiğimiz Gümrük ve Ticaret Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı'ya ziyaretimiz sırasında aktardık. Dedik ki bu sadece inceleme elemanının tespitiyle olmamalı, bir de kesinleşmesi gerekir, siz de hukukçusunuz Sayın Bakanım, bir inceleme elemanının sadece sahte bir belge buldu diye meslek mensubunu sorumlu tutması hukuken çok doğru değildir ama bu durum kesinleşirse biz de bu tip meslektaşlarımızı, üyelerimizi aramızda tutmak istemeyiz, elimine etmek isteriz. Zaten bizim meslek yasa-

mızdaki ceza sizin öngördüğünüz cezadan daha ağırdır. Bizdeki bu ceza meslekten men cezasıdır dedik ve konu daha sonra telefon görüşmelerimizle de olgunluk kazandı; hem Plan ve Bütçe Komisyonu Toplantısında hem de TBMM Genel Kurulunda istediğimiz şekilde; inceleme elemanın tespiti ve bunlardan durumu kesinleşenler şeklinde kabul edildi.

Bizi ilgilendiren ikinci konu, hepinizin çok yakından takip ettiği ve beklediği defter tasdikleriyle alakalıydı. Biz bu defter tasdiklerini 2012 Haziran ayından beri takip ediyoruz. Neden 2012 Haziran ayı diyorum? Hepinizin bildiği gibi 6102 Sayılı, Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanunun'un Yürürlüğü ve Uygulam Şekli Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair 6335 Sayılı Kanun'un 8'nci maddesi ile defterlerin kapanış onayı üçüncü ayın sonuna çekilmişti. Biz TÜRMOB olarak, ilgili dönemi takip eden altıncı ayın sonuna kadar yaptırılır şeklinde önerge vermiştik, o zaman da konuyu takip etmiştik. Ancak o günkü şartlarda 400'ncü madde bizim için daha önemli olduğundan 400'ncü Maddenin ıslahının üzerinde daha fazla durmuştuk. 2012 Ekim ayından beri de nasıl daha önce defter tasdiklerine ilişkin sorununu çözdük, bunu da çözeriz değerli arkadaşlar diye her platformda, her kürsüde, her konuşmamızda dile getirdik.

En son bildiğiniz gibi Bakanlığa da bir önerimiz vardı, çünkü Bakanlığın özellikle defter tasdikleriyle ilgili bir takım tespitleri ve kaygıları vardı. Birden çok karar defteri, birden çok ortak pay defteri gibi defterlerin tespit edildiği, her ortağın cebinde ayrı bir defterin olduğu tespitleri yapılmıştı ve özellikle yeni Türk Ticaret Kanunu'nun esasları iyi uygulanabilsin diye geriye doğru kararlar, geriye doğru ortak siciller işlenmesin diye bir önlem almak istiyorduk.

Biz de Bakanlığa dedik ki, şirketlerin yönetimleriyle ilgili defterler ile ticari defterleri birbirinden ayırabilirsiniz. Bizim uzatma talebi istediğimiz ve düzeltilmesini istediğimiz süre ticari defterlerle ilgilidir dedik ve hepinizin bildiği gibi TBMM'de kabul edilen Yasa'da karar defterlerinin 31 Ocak'a kadar, yevmiye defterlerinin 30 Haziran'a kadar tasdik edileceği hükme bağlandı. Bu seneye mahsus olmak üzere de karar defterlerinin 1 Nisan'a kadar kapanış tasdiklerinin yapılacağı geçici madde ile ifade edildi.

Neden bunları söylüyorum? Neden bunları açıklıyorum? Özellikle son zamanlarda sosyal medya da yerli yersiz, o kadar kirliliği dolaşmaktadır ki bu bilgileri kürsülerden açıklama ihtiyacı duyuyoruz. Bunlar bizim asli işlerimiz, bunlarla uğraşmak bizim zaten boynumuzun borcudur, zaten bunlar için

TÜRMOB vardır, bunun için TÜRMOB’da bir yönetim vardır. Fakat o kadar asılsız bilgiler dolaşmaktadır ki bunları kürsülerden açıklama ihtiyacı duyuyoruz. Onun için ben bu bilgileri doğru bir şekilde hazır böyle bir toplantıdayken ve çok yakın bir süreçte tamamlanmış işler varken sizlerle paylaşmak istedim.

Son bir madde vardı bahsettiğim yasada bizleri ilgilendiren. Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı kooperatiflerin denetimini öngören ve Kooperatif Birliklerinde ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nda 10 yılını doldurmuş denetçilere bir denetim yetkisi veriliyordu. Biz buna karşılık usulü çerçevesinde dedik ki, geçmişte Sermaye Piyasası Kanunu’nda da böyle bir konu vardı. Bu yargıya gitmişti ve yargıda bozulan bir maddeydi, iptal edilen bir maddeydi. Olan ki bu da bir yargı konusu olursa emsal bir karar vardır, konu 3568 ile sınırlanmıştır. Onun için buna dikkat edilmesi özellikle yararlı olur diye uyarılarda bulunduk. Plan ve Bütçe Komisyonun’da bu madde geri çekildi ve TTK’nın 397’nci maddesine, 5’nci fıkraya eklenerek bu konunun Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanacak ama Bakanlar Kurulu tarafından yayınlanacak bir Yönetmelikle belirleneceği çerçeve altına alındı. Bunları, geçen hafta TBMM’de kabul edilen Yasa’da bizleri ilgilendiren ve yakından takip ettiğimiz konular olduğu için sizlerle paylaşmak istedim.

Bir başka konu daha var değerli arkadaşlar, hepiniz hatırlarsınız meslektaşlarımızın tapuda mesken olarak kayıtlı gayrimenkullerdeki büroları ile ilgili olarak 6111 sayılı Kanun’la 24 Şubat’a kadar bu konuda geçici bir çözüm bulunmuştu. 24 Şubat’a kadar geçici olarak uzatılmıştı, 24 Şubat’tan sonra ciddi bir sıkıntı olarak önümüze çıkacağı bir gerçektir. Biz 24 Şubat’ı beklemeden önce Ocak ayı içerisinde özellikle TBMM’de meslektaşımız olan 36 milletvekilimizi ve TBMM’de grubu bulunan siyasi partilerin Grup Başkanvekillerini tek tek ziyaret ederek konuyla ilgili hazırlamış olduğumuz önerge dosyasını kendilerine teslim ettik ve en son geçen hafta Adalet Komisyonu’nun kabul ettiği Tasarının 9’uncu maddesi ile 3568 Sayılı Meslek Yasamızın 45’nci maddesine bir fıkra eklenmiştir. Eklenen fıkra şöyledir: Kat Mülkiyeti Kanununa göre anagayrimenkulün mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde kat maliklerinin izni ve benzeri şartlar aranmaksızın serbest muhasebeci mali müşavirlik veya yeminli mali müşavirlik faaliyetlerinde bulunabilir. Bu konuda yönetim planındaki aksi hükümler uygulanamaz. Bu konuda böylelikle yasal statüye kavuşarak çözülmüş olacaktır.

Değerli arkadaşlarım son bir konu. Hepsinizin bildiği gibi Kamu Gözetim Kurumunun eğitimleri başlattığı bir süreç var. Özellikle Sakarya Üniversitesi ile

ilgili özel bir gayret var. TÜRMOB'un üniversite ile kavgalı olduğuna dair söylenti yaymak isteyen bir anlayış, bir zihniyet var. Değerli arkadaşlar, sayın konuklar TÜRMOB'un 24 yıllık geçmişi içerisinde yaptığı her eğitim çalışmasının altında bir veya birden fazla üniversite vardır, üniversitelerle beraber çalışmak, birlikte çalışmak TÜRMOB'un ana ilkelerinden, ana düşüncelerindedir, ana felsefelerindedir. Üniversitelerle hiçbir sorunumuz yok. Sadece Sakarya Üniversitesiyle değil, hiçbir üniversiteyle sorunumuz yok.

Ben bu söylemlerimi 69'uncu Başkanlar Kurulu Toplantısında da yine böyle kürsüden kullandım. Hiçbir üniversite ile bu konuyla ilgili bir diyalog, bir sürtüşme, kötü bir söz, bir açıklama, bir yorum sakın yapmayın. Muhatablarımız bu konuda üniversiteler değildir. Muhatabımız bu işi üniversitelere veren Kamu Gözetim Kurumunun kendisiyledir. Hiçbir üniversite ile sorunumuz yoktur ancak Sakarya Üniversitesine dönük bir cümle söylememiz gerekiyorsa, bir bilim evine, bir üniversiteye, özellikle yaptığı duyurular ve izlediği yol açısından, izlediği yolu etik bulmadığımızı buradan söylemek istiyorum. Tabii ki eğitim kurumları arasında ve eğitimi kuruluşlar arasında TÜRMOB da sayılırsa, tabii ki TÜRMOB'ta, başta Kamu Gözetim Kurumu olmak üzere Kamu Gözetim Kurumu ile anlaşmış üniversitelerle de işbirliği yapar; tabii ki yapar ama önce biraz evvel söylediğim gibi eğitimlerimiz konusunda taleplerimizin cevabını bekliyoruz.

Bunun için arkadaşlarımıza, acele etmeyin bekleyin diyoruz. Nedir bunun anlamı? Değerli arkadaşlar, bu tip kararlar TÜRMOB'da, TÜRMOB Yönetim Kurulunda karara bağlanmaz. Karar defterimizde, bu konuyla ilgili bir tane kararımız yoktur, bunlar politikadır. Bunlar yönetim kurullarını aşan konulardır. Biz bu tip kararlarımızı Başkanlar Kurulunda karara bağlıyoruz, Başkanlar Kurulunda değerlendiriyoruz. 64'ncü Başkanlar Kurulundan başlamak üzere, 64, 65, 66, 67, 68 ve 69'uncu toplantımızda gündemimiz buydu. En son yapmış olduğumuz Başkanlar Kurulunda Oda Başkanlarımızın yazılı ve imzalı talebi üzerine biz bu politikaları geliştiriyoruz.

Üzücü taraf nedir biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Neden bunları kürsüden konuşma ihtiyacı duyduğumu açıklayayım size. Özellikle TÜRMOB'u, kuruluşlarımızı, kurumlarımızı küçük düşürmek adına, güçsüz göstermek adına gelişmiş bir zihniyet var. Biz üyelerimize acele etmeyin, bekleyin dediğimizde yöneticilerin nasıl olsa denetim yetkileri var diyecek kadar küçülen arkadaşlarımız var. Yöneticiler, üyelerin bu hakkı elde etmesini istemiyor çünkü onların denetim belgeleri var diyen arkadaşlarımız var. Buna cevabı siz ve-

receksiniz değerli arkadaşlar. Kamu Gözetim Kurumu orada, lisanslamayı yapan kuruluş orada, benim TÜRMOB Başkanı olarak böyle bir yetkim yok ve bu konu çözülene kadar da müracaat etmeyeceğim değerli arkadaşlar.

Ben 69'ncu Başkanlar Kurulu Toplantısında da söyledim, değerli meslektaşlarım, yöneticilerin alternatifi aranabilir, kurumların alternatifi olmaz. Hiçbir kurum kendisini TÜRMOB'un yerine koymasın.

Ben bu duygu ve düşüncelerle, bugünkü 8. Türkiye Muhasebe Forumu'nun gerçekleşmesinde emeği geçen ev sahibi Antalya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasının Değerli Başkanı Mustafa Erdem ve Yönetim Kuruluna, Antalya Yeminli Mali Müşavirler Odamıza çok teşekkür ediyorum. Başta Genel Sekreterimiz Yücel Akdemir'e ve Yönetim Kuruluna, TÜRMOB ve TESMER'de görev yapan Personelimize teşekkür ediyorum.

Bugün ve yarın bizlerle bilgilerini paylaşacak olan değerli panelistlere, değerli oturum başkanlarına çok teşekkür ediyorum. Oda Başkanlarımıza bu etkinliğimize katkı verdikleri için, emek verdikleri için çok teşekkür ediyorum. Bizi bugün burada yalnız bırakmayıp, bizi onurlandıran konuklarımıza, kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcilerine çok teşekkür ediyorum. En büyük teşekkür her zamanki gibi sizlerin; katılarak bu toplantımızı anlamlı hale getirdiğiniz için sizlere sonsuz teşekkürler ediyor, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Kamil BÜYÜKMİRZA
TÜRMOB Eski Genel Başkanı

- Saygıdeğer konuklar hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Belirtildiği gibi TÜRMOB'un ilk Başkanı, Kurucu Başkanı olarak burada bulunuyorum. Konuşma yapma konusu biraz önce gündeme geldi. Hazırlanmış bir metnim yok dolayısıyla aklıma gelenleri söyleyeceğim size.

Ben TÜRMOB'un kuruluş dönemindeki sorunlarımızı anımsıyorum. Bizim öncelikli sorunumuz TÜRMOB'u kurmaktı, yönetmelikleri çıkarmaktı.

Şimdi yükselen trendler deyince o zamanki so-

runlarla şimdiki sorunları karşılaştırmaya çalışıyorum. Dışarıdan bakıyorum, TÜRMOB Başkanlığını bıraktığımdan beri işin içerisinde değilim. Gözlemleyebildiğim kadarıyla meslekte belli bir unvana sahip olmanın doğal sonuçları olması gereken konular ve yetkiler, başka başka unvanlar da devreye sokulmak suretiyle dağıtılmak isteniyor. Ben şahsen 3568'e göre reklam yasağı olduğu için, birden fazla unvanın kullanılmasına izin verilmediği için hiçbir zaman profesör unvanıyla yeminli mali müşavir unvanını bir arada kullanamadım ama şimdi bakıyorum SPK Denetçisi Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavir gibi ünvanlar görüyorum. Acaba bu reklam yasağı kalktı mı diye düşünmeye başladım.

Ayrıca, örneğin denetim, bizim 3568'e göre yasamızda yer alan bir görevimizdir. Unvanı aldıktan sonra tekrar denetçi olabilmek için başka sınavlara girmenin mantığını ben pek kavrayamıyorum. Ayrıca anlayış farklılıkları doğmuş. Bunu geçen sene Samsun'da yapılan 7. Türkiye Muhasebe Forumu'nda fark ettim. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Sayın Başkanı 7. Forumdaki konuşmasında önce muhasebe başkadır, denetim başkadır dedi. Konuşmasının sonunda da muhasebe başkadır, finansal raporlama başkadır dedi. Sayın TÜRMOB Genel Başkanımız muhasebe ile denetimin farklı şeyler olmadığını o günde belirtmişti, biraz önce de belirtti. biraz önce belirtti.

Onun için oraya girmeyeceğim ama muhasebe ile finansal raporlamanın birbirinden ayrılması belki açısı yönünden doğru olabilir çünkü kamu Gözetimi Kurumu dışarıya verilen bilgilerle ilgilidir. Firmanın dışarıya yansıyan bilgileriyle ilgilidir. Biz buna finansal muhasebe diyoruz. Orada önemli olan finansal raporlamadır, dışarıya bilgilerin aktarılış şeklidir. Zaten uluslararası standartlar da önce muhasebe standartları diye başladı sonra fark edildi ki asıl önemli olan dışarıya bilginin nasıl yansıtıldığıdır. Dolayısıyla finansal raporlama standartları haline dönüştürüldü. Onun gerekçesi odur. İçerideki işlere karışmamaktır ama dışarıya bilginin belli bir şekilde yansımını sağlamaktır. Bu muhasebe ile finansal raporlamanın farklı şeyler olduğu anlamına hiçbir zaman gelmez. Muhasebe hepsini kapsar. Dolayısıyla bu konuda dikkati çekmek istedim.

Bir de, yine son bir husus belirteyim, süreyi aşmamak için. Bu uluslararası muhasebe standartları ve finansal raporlama standartları Türkçeye çevrilmiş idi, hala da çevriliyor. Ancak karşılaştırma yaptığımız zaman o birebir çevirilerin bazen anlamsız, bazen yanlış yönlendirici unsurlar içerdiğini görüyoruz. Yani uluslararası muhasebe standartlarının anlatmak istediği farklı, bizim

Türkçe çevirisi farklı yerlere götürebiliyor bizi. Dolayısıyla eğer Kamu Gözetimi Kurumu bu standartları revize ederse iyi olur. Bu konuya eğilir de bazı düzeltmeler yapabilirse uluslararası paralele girmemiz açısından, diğer ülkelerle senkronize olmamız açısından büyük bir yarar sağlayacaktır.

Hepinize çok teşekkür ediyor, tekrar saygıyla selamlıyorum.

Mustafa ÖZYÜREK
TÜRMOB Onursal Başkanı

- Saygıdeğer Milletvekilleri,
Değerli Bürokratlar,
TÜRMOB'un Eski Genel Başkanları,
Sayın Devlet Bakanım Masum Türker,
Tüm Oda Başkanları ve Sevgili Meslektaşlarım,
Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum ve bir kez daha sizlerle birlikte olmaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Burada 11 yıl sizlere hizmet etmenin gururunu, onurunu taşımış, bir arkadaşınız olarak bugün tekrar buraya davet edilmiş olmaktan, sizlere hitap etme fırsatı tanınmasından büyük mutluluk duyduğumu ifade ediyorum ve bunu düşünen başta TÜRMOB Genel Başkanımız Nail Sanlı olmak üzere TÜRMOB Yönetimine ve bütün arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum, sağ olsunlar.

Değerli arkadaşlarım, kısa bir iki noktaya değinmek istiyorum. Çok güç şartlarda görev yaptığınızı biliyorum, görüyorum. Her gün artan angaryalarla artık düşünemez, hayatını yaşayamaz hale geldiğinizi görüyorum ve biliyorum. Bunun dışında siyasi iktidarların sivil toplum örgütlerine, özellikle TÜRMOB'a bakışlarından dolayı önemli sıkıntılar yaşadığınızı görüyorum, biliyorum. Bir sabah kalkıyoruz bakıyoruz ki seçim sistemi değişmiş, nispi temsil gelmiş. Peki, sıkıntı neredeydi? Hangi ihtiyaç vardı da bu yola gidildi? Ne TÜRMOB'a, ne Odalarımıza danışılmadan bu çıktı geldi. O zaman Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görevde bulunduğum dönemde bu sistemde, nispi temsil sisteminde ısrarlıysanız bunu daha demokratik, daha hukuka uygun hale getirelim diye büyük çaba gösterdik ama kabul edilmedi. Başka hiçbir si-

vil toplum örgütünde, meslek kuruluşunda olmayan bir nispi temsil geldi, yerleşti.

Bir sabah kalkıyor bakıyorsunuz ki Oda Yöneticileri iki dönemden fazla görev yapamazlar. Peki, bu nereden çıkıyor? Zaten şikayeti varsa üyenin, memnu değilse hizmetlerden o yöneticileri seçmezler. Bunu niçin yasa ile sınırlandırıyorsunuz? Biz öyle uygun gördük. Değerli arkadaşlarım demokrasi istişare rejimidir. Demokrasi yönetilen insanların da düşüncelerinin ifade edildiği ve hayata geçtiği rejimdir ama bu uygulamaların hiç birinde ne TÜRMOB'un, ne Odaların görüşleri alınmamıştır ve bu böyle olacak denilmiştir. TÜRMOB bütün bu güçlüklerle rağmen 24 yıldır Odaları ile birlikte bu mesleğe sahip çıkmanın, bütün dünyada en saygın meslek olan mesleğimizin, serbest muhasebeci mali müşavirliğin ve yeminli mali müşavirliğin yerleşmesi, toplumda daha da itibarlı hale gelmesi için elinden geleni yapmaktadır.

Bir bakıyorsunuz, bir Kanun Hükmünde Kararname Resmi Gazete'de yayınlanmış, kimsenin haberi yok. Kamu Gözetimi açısından, yani denetleyicilerin denetlenmesi açısından bir ihtiyaç olduğu açıktır ama bunu bütün meslek camiasının yetkilerini de içerek şekilde genişletmek doğru bir anlayış değildir. Bu noktada da kesinlikle meslek camiasıyla Birliğimizle, Odalarımızla herhangi bir istişarede bulunulmamıştır.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce Sayın Genel Başkan ifade etti, meslek muhasebe mesleğidir. Bunun uzmanlık alanları olabilir, ama esas meslek mali müşavirliktir, yeminli mali müşavirliktir. Siz bu temel ilkeyi yok sayarak yeni bir meslek, yaratamazsınız. Bu noktalarda ne yazık ki ciddi bir istişare yapılmamıştır.

Şundan büyük bir mutluluk duyuyorum, Sayın Büyükmirza'dan devraldığımız bayrağı 11 yıl ben arkadaşlarımla birlikte taşıdım. Daha sonra gelen arkadaşlarımız da bu bayrağı en iyi şekilde taşıdılar. Şu anda Nail Sanlı Başkanlığındaki yönetimin de bunu en iyi şekilde taşıdığını görmekten, mesleğimizin bütün sorunlarına sahip çıktıklarını görmekten, mesleğimizle ilgili her düzenleme yapıldığında Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleriyle birebir çalışmalar yaptıklarını görmekten büyük mutluluk duyuyorum.

Değerli arkadaşlarım, camialar geçmişleriyle, gelecekleriyle birlikte yollarına devam ederler. Geçmişteki deneyimleri değerlendirerek, geçmişteki hatalardan da ders alarak yolumuza devam etmemiz lazım. Arkadaşlarımız bunu yapıyorlar, ihtiyaç duyduğu zaman bizlerle de gerekli istişarede bulunuyorlar

ve gördüğüm kadarıyla başarılı bir şekilde yollarına devam ediyorlar. Ben bu çalışmalarını yapan, bu güzel platformu düzenleyen, başta TÜRMOB Başkanı Nail Sanlı'ya, Yönetim Kuruluna ve tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, TÜRMOB'un bütün Genel Kurullarında, toplantılarında ifade ettim. Bizim bir ortak paydamız var. Elbette günlük siyasal olaylara bakışımız farklı farklı olabilir, farklı farklı partide görev yapabiliriz. Her zaman ben hangi partide olursa olsun arkadaşlarımla siyasete girmesini, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yer almasını önerdim, tavsiye ettim. Bu konuda siyaset yapmak isteyen arkadaşlarıma yardımcı olmaya çalıştım ama değerli arkadaşlarım, bizim bu camiayı ayakta tutan ortak paydalarımız vardır. Laik, demokratik cumhuriyet bizim ortak paydamızdır. Bu ülkenin, birliği bütünlüğü bizim ortak paydamızdır. Mustafa Kemal Atatürk'ün ilkeleri bizim ortak paydamızdır. Bu ortak paydalar etrafında mesleğimizin daha ileriye, taşınması için hep birlikte elimizden geleni yapacağız, bütün engelleri inanyorum ki sizlerin dayanışmasıyla, birliğiyle aşacağız. Ben bu toplantıda sizlerle birlikte olmaktan mutluluk duydum. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum, hepimize saygılar, sevgiler sunuyorum.

Masum TÜRKER **TÜRMOB Eski Genel Başkanı**

- Sayın Milletvekillerim,
Değerli Genel Başkanımız,
Çok Sevgili Eski Genel Başkanlarım,
Değerli Başkanlar,
Değerli Meslektaşlarım,
Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyor, Forum'un hayırlı olmasını diliyorum.

Ben bugün burada ailem ile konuşuyorum. Biraz önce 4 meslektaşımın yaptığı konuşmayı dinlerken aklıma iki üç nokta geldi ama o iki üç noktayı sizle paylaşmadan önce başka bir konuyu paylaşmak istiyorum. Bir kişi daima bıraktığı görevin nasıl yürütüldüğünü takip eder, bende ediyorum. Benden sonra gelen Genel Başkan acaba ne yapıyor diye bakıyorum ve huzurla-

rınızda bazı şeyleri benden iyi yaptığı için teşekkür ediyorum, kendisini kutluyorum. Çünkü bir Genel Başkan için en zor iş kendisinden önceki Genel Başkandan daha da fazlasını yapıyor olmadığıyla mukayese edilmesidir. Nail Beyin böyle bir komplekse, böyle bir hisse kapılmadan daha da iyisini yaptığı için mutlu olduğumu belirtmek istiyorum. Her muhasebecinin, her mali müşavirin bu örgütteki sorumluluğunu daha iyi yapabileceğini gösterdiği için bize bir örnektir.

Bunları bugün burada söylüyorum çünkü başka bir yerde aile olarak, beraber olmamız mümkün değil. Dar yerlerde söylersek başka manaya çekilir. Kendisini kutluyorum, yaptıklarının çok önemli olduğunu söylüyorum.

Bazı sorular aklınıza takılabilir; iyi ama şu şu gerçekleşmedi. Biliyorsunuz dünyada bütün kurumlar için swot analizi diye bir şey var. Swot analizi ikiye ayrılır. Öncesi güçlü taraflarımız ve zayıf taraflarımız. Bizim zayıf bir tarafımız var. O zayıf tarafı eğer gerçekleştiremezsek, bir gün ortadan kaldıramazsak hiçbir Genel Başkan buraya eksiksiz çıkamaz. Nedir zayıf tarafımız? Kendi meselemize sahip çıkma konusunda, zaman zaman aramızdan, zaman zaman dışarıdan devleti kullanarak, devletin egosuyla haklarımızı kısıtlarını görüyoruz. Şimdi biraz evvel arkadaşımız, değerli Genel Başkanımız, diğer arkadaşlar tartışıyoruz. Bence kamu gözetiminden, yapılanlardan daha önemli bir işimiz var. TÜRMOB'un Genel Kurulunda kabul edilmiş, Sürekli Meslek Eğitimi Yönetmeliğinin çıkmaması en büyük eksikliğimizdir, sizi en büyük eksik kılan husustur.

Şimdi bu neden eksiktir söyleyeyim: Şu anda eğitim yapan üniversiteler, sizin eğitiminizi, bu kamu gözetimi için hangi kurumlarıyla yapıyorlar? Kendi üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezi aracılığıyla yapıyorlar. Peki, Maliye Bakanlığa hangi akla hizmet TÜRMOB'un Genel Kurulundan geçmiş olan sürekli eğitim merkezi ile sınavları daha mükemmelleştirme amacı güden, Sınav Yönetmeliğini 2,5 yıl geçtiği halde hala yayınlayabilirsiniz demiyor? Şunları şunları değiştirelim diyoruz. Dediği şey şu: Efendim, siz sürekli eğitim merkezi kuramazsınız. Benim bunu diyenlere tavsiyem, dünyadaki bütün meslek örgütlerine baksınlar, meslek mensuplarına eğitim yapan ya departmanları ya da merkezleri vardır. Şimdi bunu niye paylaşıyorum sizle? Eğer o merkez olsaydı bugün kamu gözetimi üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerine başvuramazdı. Bazen bu hususları çok iyi değerlendirmek lazım.

Değerli arkadaşlar bunu söyledikten sonra sizlerin önemli bir özelliğinizi dile getirmek istiyorum, bu özelliğinizi kullanın. Başka insanlara mahkûm olmayın. TESMER'den memnunsunuz değil mi? Yani TÜRMOB, Türkiye Serbest Muhasebeciler Mali Müşavirler Temel Eğitim ve Staj Merkezinden memnun musunuz? Bu Temel Eğitim ve Staj Merkezi yani TESMER'in Kanun'da yeri yoktu. Hiç bir yerde yer almıyordu. Hazırlanan Yönergesi de resmi makamdan geçmemiştir. Parayla, inşaat ilanları arasında Resmi Gazetede yayınlanmıştı ama kurulduğunda inanılmayan bu Merkez yani TESMER, Türkiye'de mevcut olan bütün üniversitelerin uzaktan eğitim programından daha mükemmel bir sisteme sahiptir.

Bakın size devlet öncülük etmedi, kimse etmedi, kendi gücünüzle kurduğunuz bir mekanizmayı işlettiniz, bu hale getirdiniz. Şimdi ben bunu şunun için söylüyorum: Bu yıl, önümüzdeki yıl Haziran ayının 15'ine doğru ben meslekteki 46'ncı yılımı bitireceğim ve denetimde de geçen ay 38'nci yılı geride bıraktım. Denetçi, biz muhasebecilerin asıl adıdır. Yurt dışında ben muhasebeciyim dediğiniz zaman sizi denetçi diye algırlarlar ve her denetçi Türkiye'deki anlamda bilinen muhasebeyi bilmek zorundadır ama yalnız bilanço hazırlayan, finansal raporlama yapan muhasebeciler eğer denetimi hedef almamışlarsa da iyi bir denetçi olmak zorunda değildirler.

Bizim eğitim programımız, bugüne kadar yapılan sınavlar, bir iki eksiğiyle aslında muhasebeciyi uluslararası düzeydeki denetimi kapsayan süreçte yetiştirmiştir. Ve biz 1975 yılında denetim yaparken o tarihte Türkiye Muhasebe Uzmanlarından aldığımız muhasebe uzmanlığı sertifikasıyla uluslararası işde yapıyorduk. Bu Kanun çıkmadan evvel bazı arkadaşlarımız sermaye piyasasına tabi şirketleri denetlemek için şirket kurmuşlardı. Peki, bugün sorunla niye böyle devre dışı çıkartılıyor? Çünkü egemen sermaye, dünyayı yöneten egemen sermaye Türkiye'yi de daha sömürebilmek için yönetilebilir bir sistemi oluşturmaya çalışıyor.

Ve şöyle söyleyeyim size, bugünlerde Başbakan'a bir mektup daha yazacağım. İlkini söyledim, televizyonlarda söyledim, 89 bin anonim şirketi denetimsiz bırakamazsınız dedik, bakın geldi ama bu gelen, çıkacak 397'nci Madde'de parlamentoda bizim meslek mensuplarına atıfta bulunmadan çıkmıştır. Ama söylüyorum, orada seçilecek denetçiler, SMMM ve YMM olmazsa Türkiye Cumhuriyeti, bugünkü Hükümet tehlikeye girecektir. Hepinize tavsiye ederim, bunu konuşabilmeniz için OECD'nin sayfasını açın, Terörün Finansmanı ile Mücadele Komitesini bulun. O Komitede Türkiye'nin nasıl şu anda birinci derecede terörün finansmanında tehlikeli ülke olarak görüldüğünü gö-

rürsünüz. Ve bir ülkenin bu durumdan çıkması için istenenler arasında denetim düzeneği vardır.

Neden istiyorlar söyleyeyim. Bir ara medyaya yansımıştı, MASAK'ın yaptığı bir araştırmada mesela Barzani'nin sahibi olduğu, hamiline hisse senedi sahibi olduğu 220 adet şirket var Türkiye'de. El Kaide'nin sahibi olduğu şirketler var Türkiye'de ama onlar hamiline hisse senedi. Hükümetin, Başbakanın töhmetden kurtulabilmesi için muhakkak bunların meslek mensubu kişiler tarafından denetlenmesi gerekir. Eğer bu sağlanmazsa istedikleri kadar yarın öbür gün, biz eski kontrolöre, eski müfettişe yetki veririz desinler, işte orada hep beraber ayağa kalktığımız zaman zaten uluslararası camia burayı sıkıştıracaktır.

Değerli arkadaşlarım, size bu söylediğim, hakkınızla ilgilidir. Aranızda iktidar partisine mensup varsa, milletvekillerinize söyleyin, başka partili arkadaşlar ya da partisizler varsa önce OECD web sayfasına bakın, sonra bu söylediklerimi konuşmaya başlayın. Ben bunu şöyle değerlendiriyorum: Bu Hükümetin ipi Gümrük ve Ticaret Bakanlığının elindedir.

Değerli arkadaşlar bu Forumla ilgili de bir şey söylemek istiyorum. Açıkçası iki dönem Genel Başkan olarak yaptığım forumdan daha mükemmel bir form oluşturulduğunu sizle paylaşmak istiyorum. Bunu sağlayan TÜRMOB yönetimine, Genel Başkanına, TÜRMOB'un personeline ve ev sahipliği yapan Antalya Odası Başkan ve mensuplarına teşekkür ediyorum. Demek ki her geçen gün biraz daha güzel yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar bugün konuşacağım. Bir başka toplantıda inşallah teknik olarak bazı şeyler söyleyeceğiz ama bir insanı en mutlu eden şeyin şu olduğunu söylemek istiyorum: Yalnız başınıza büyürseniz, hiçbir kıymeti yok; ailenizle birlikte büyürseniz kıymeti var. Sizlerle büyümüş olmaktan, ailemizin çok büyümüş olduğunu görmekten ve bu büyük aileden biri olmaktan dolayı çok mutluyorum. Ne mutlu size ki, siz bu ülkede diğer meslek mensuplarından farklısınız. Bu cümleyi şöyle tırnak içine alıyorum: Avukat olsaydınız, müvekkiliniz katil bile olsa suçsuz olduğunu, az hüküm alması için savunacaktınız. Ama biz muhasebeciler 3568 Sayılı Yasanın gerekçesinde yer aldığı için kamu görevi yapıyoruz. Yani hazırladığımız ya da denetlediğimiz finansal tablodan ya bankalar yararlanıyor, kredi vermek için ya da devlet özellikle vergisini alabilmek için yararlanıyor. Bu nedenle bizler yalnız müşterimizi değil, yaptığımız işle aslında bütün kamuya hizmet veren bir meslek grubuyuz. Bu ayrıcalığın toplumda fark edilmesi, Parlamentoda fark edilmesi, haklarınızın verilmesi dileğiyle hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum.

İsmail YÜCEL
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü

- Sayın Devlet Eski Bakanım,
Sayın Milletvekilleri,
Sayın TÜRMOB Genel Başkanı,
Muhasebe Camiasının Değerli Mensupları,
Değerleri Dostlar,

Hepinizi şahsım ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına saygıyla selamlıyorum. Ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızın Sayın Hayati Yazıcı'nın selamlarını ve sevgilerini sizlere ileterek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli dostlar, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun yayımı, yürürlüğü öncesi ve sonrası yönetmelik ve tebliğlerin hazırlık sürecinde birçok defa sizlerle birlikte oldum, birçok defa sizlere hitap edebilme mutluluğumu yaşadım. Bu ve benzeri ortamlar aracılığı ile sizlerle hep istişare etme imkânı buldum ve camianızın birikiminden, uygulamanın birikiminden istifade etme imkânı buldum. Bu sayede Bakanlık olarak her defasında bir ihtiyacı karşılamış, bir sorunu çözmüş olarak huzurlarınıza geldik. Şu anda da camianızın gündemimizde taşıdığı birçok sorunu çözmüş olarak huzurunuzda olmanın mutluluğu içerisindeyim.

Bunlardan bir kaçını müfessih ve gayri faal şirketlerin kısa yoldan tasfiyesine ilişkin Bakanlığımızca yayınlanan tebliğdir. Ki bu Tebliğ kapsamında hepimiz biliyorsunuz, yaklaşık 210 bin sermaye şirketi, yaklaşık 40 bin kooperatif olmak üzere 250 bin işletme kısa yoldan, 2 yıl içerisinde tasfiye edilecektir. Yönetmeliğin ve tebliğlerin özellikle birleşme, bölünme ve tür değişikliği işlemlerinde hukuki güvenliği sağlamak üzere camianızın mensuplarına, yani sizlere çok önemli roller verdik.

Ve nihayet son Kanunla, biraz önce Sayın Genel Başkan Sanlı da kürsüden sizlerle paylaştı detaylarıyla. Yevmiye defterinin kapanış onayıyla ilgili Mart ayını, Haziran ayı olarak düzenledik. Sayın Cumhurbaşkanımızın onayında Kanun. Bu da camianızın önemli bir talebiydi. Bakanlık olarak, Sayın Bakanlığımızın önderliğinde gündeme getirdik ve Meclis'in onayıyla bu düzenleme de gerçekleştirilmiş oldu.

Bir diğerk önemli düzenleme ki bağımsız denetime ilişkin Bakanlar Kurulu Kararnamesinin yayınlanmasından sonra Türkiye'nin ve camianızın gündeminde yoğun olarak yer alıyor, bağımsız denetim kapsamının dışında yer alan anonim şirketlerin denetim. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak Yeni Türk Ticaret Kanununun 397'nci Maddesine ilave edilen 5'nci Fıkra ile o alanı düzenleme yetkisini de almış durumdayız. İnşallah Sayın Cumhurbaşkanımızın onayından sonra Kanun yayınlanacak ve bu yetkimizi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da camianızla istişare ederek kullanacağız.

Şunu da memnuniyetle ifade etmek isterim ki henüz Kanun yayınlanmadan yönetmelik taslağımız önemli ölçüde hazırlanmış durumdadır. Yani biz ki benim camianızın önünde birçok defa ifade ettiğim gibi bu ihtiyacı çok daha önce tespit etmiştik ve bu ihtiyacın giderilmesine yönelik yönetmelik çalışmalarımızı sürdürüyor idik. Kısa bir süre sonra göreceksiniz ki kamuoyunun görüşüne sunulacaktır yönetmeliğimiz. Bu yönetmelik Bakanlığımızca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca yayınlanacak yönetmeliktir. Bu yönetmelik, bu alandaki düzenlemeyi çok daha kuvvetli hale getirmektedir. Bütün bakanlıkların katkılarını olabildiğince alacağız.

Bu yönetmelik de, düzenlenecek alana ilişkin kısa birkaç hususu sizlerle paylaşmak isterim. 5'nci Fıkra'da aslında ifade edildiği gibi biz bağımsız denetime tabi olmayan anonim şirketler ile 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun kapsamındaki kooperatif ve bunların bağımsız denetime tabi olmayan üst kurullarına ilişkin bir denetim çerçevesi düzenliyoruz. Altını özenle çizerek ifade ediyorum, aldığımız yetkinin, yapacağımız düzenlemenin bağımsız denetimle hiçbir ilgisi yoktur. Bağımsız denetimi zayıflatmaya yönelik, bağımsız denetimi daraltmaya yönelik hiçbir amacı yoktur. Bilakis, Türk Ticaret Kanununun ticaret şirketlerine ilişkin hükümlerinin uygulanmasından sorumlu Bakanlık olarak en temel hedefimiz Kanunun hedeflerine ulaşmasıdır. O Kanunun en temel hedeflerinden birisi de bağımsız denetimdir. Bizim yapacağımız düzenleme, bizim düzenleyeceğimiz alan Kanunun, bağımsız denetime ilişkin hedeflerini güçlendirici niteliktedir. Bir anlamda bu şirketlerimizin bağımsız denetim öncesi uyumlaştırılmasıdır. Bağımsız denetime hazırlanmasıdır. Yapacağımız düzenlemenin bu çerçevede anlaşılmasını özellikle istirham ediyoruz.

Evet, yoğunluk içerisinde çok fark edilmemiş olabilir ama yeni Türk Ticaret Kanunu ile ilgili aslında en önemli gelişme Bakanlığımız sorumluluğundaki yeni Yönetmelik ve 9 tebliğin herkese taahhüt ettiğimiz gibi 31 Aralık 2012

tarihi itibariyle tamamlanmış ve yayınlanmış olmasıdır. Bir Yönetmelik hariç ki o da şu anda Başbakanlıkta, sanıyorum bir iki gün içerisinde yayınlanacak, o da İnternet Sayfası Yönetmeliği. Biliyorsunuz 1 Temmuz 2013’de yürürlüğe girecek. 6 yönetmeliğimiz, 9 tebliğimiz yayınlanmıştır.

Yine camianızın istifadesine sunacağımız çok önemli bir düzenlememiz var. Uygulama Tebliği. Ben ona Uygulama Kılavuzu diyorum. Kanunun yürürlüğünü süreç içerisinde dikkatle izliyoruz. Uygulamadan da önemli sonuçlar elde ediyoruz ve bu Tebliğ’e yansıtıyoruz. Çok geniş kapsamlı, bugüne kadar, yani mülga kanun döneminde de hiç olmadık ölçüde geniş kapsamlı bir uygulama tebliğini tamamlamak üzereyiz. Onu da kısa süre içerisinde yayınlamış olacağız.

MERSİS’i aşama aşama uygulamaya alıyoruz. Camianızın büyük desteğini görüyoruz. Bunun için de teşekkür ediyorum. Değerli dostlarım, MERNİS, vatandaşların kimlik paylaşım sistemidir, MERSİS de işletmelerin kimlik paylaşım sistemidir. Türkiye’nin en temel dört veri tabanından biridir ve MERSİS sizin projenizdir. Sizin hayatınızı kolaylaştıracaktır. Uygulamaya alma aşamasında sizleri biraz yorduğumuzu, biraz üzdüğümüzü biliyoruz ama her geçen gün MERSİS genişledikçe, ülke genelinde genişledikçe uygulamayı daha da kolaylaştırır bir hal alıyor ve yazılım içerisinde de sürekli iyileştirmeler yapıyoruz. İnşallah 31.12.2013 tarihi itibariyle tüm Türkiye’de MERSİS’i uyguluyor olacağız. MERSİS demek elektronik ticaret sicil veri tabanı demek. Dolayısıyla elektronik ortamda ticaret sicil işlemlerinin yapılabilmesi demek ama MERSİS’in biliyorsunuz ilerleyen süreçte ek modülleri de var, esnaf işletmeleri de, serbest meslek erbapları da bu sistem üzerinden bilgilerine erişir hale gelecek.

Evet, Bakanlığımızın düzenleyici Bakanlık olarak Ticaret Kanunu ile ilgili en büyük hassasiyetinin kanunun hedeflerine ulaşması olduğunu ifade ettim. Özellikle kurumsallaşma, şeffaflık, uzun ömürlü ve sağlık şirketlerin oluşması, uluslararası kurum ve kuruluşlarla aynı dili konuşabilen, okunabilen finansal tablolar; Bakanlığın gerçekleşmesini beklediği ve dikkatle izleyeceği hedeflerdir.

Sizler, Kanunun bu hedeflerine ulaşmasında en önemli aktörlersiniz. MERSİS’in sağlıklı bir şekilde Türkiye genelinde uygulamaya alınmasında en önemli aktörlersiniz. Ben Ticaret Sicil Müdürü arkadaşlarıma soruyorum, akşama kadar 100 kişi geliyorsa bunlardan kaçısı işletme sahibi. Ancak 10 tanesi. 90’ı sizsiniz. Dolayısıyla kamuda hayata geçmiş birçok e-devlet tabanlı

projeyi sizler uygulamaya aldirdiniz, sizler yaşatıyorsunuz. MERSİS'te de bu anlamda sizlerin desteğiyle hedeflerimize ulaşacağımızdan eminim.

Değerli dostlarım, sizler emeği takdir ediyorsunuz ve camia olarak çok kadirşinassınız. Geçtiğimiz günlerde, biraz önce de ifade ettiğim Gümrük Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısında gerçekleştirilen yevmiye defterinin kapanış onayıyla ilgili süre düzenlemesi ve bağımsız denetimin dışındaki anonim şirketler için getirilen yeni denetim düzenlemesi gerekçesiyle şahsıma yönelik camianızın çok yoğun teşekkrlerine muhatap oldum. Ben bu teşekkürleri aslında ortada bir başarı varsa, bunu başarı olarak nitelendiriyorsanız, o başarının gerçek kahramanı çalışma arkadaşlarım adına kabul ediyorum.

Bizim aslında çok teamülden değildir, bürokratların Bakanlar hakkında konuşması ama bu süreçte sizler de aslında şahitsiniz, en büyük şansımız hukukçu kimliği ile yol gösterici ve güven verici liderliği ile Sayın Bakanımız Hayati Yazıcı'dır. Huzurlarınızda, bu süreçte bize sağladığı destek için kendisine şükranlarımı ve teşekkürlerimi arz ediyorum.

Sizlerle istışareye devam edeceğiz ve camianızın birikiminden istifade etmeye devam edeceğiz. Denetime ilişkin düzenleyici yetkimizi de bu anlayışla kullanacağımızdan emin olunuz. Hepinizi tekrar sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Osman KAPTAN
Antalya Milletvekili

- Sayın Genel Başkan,
nceki dönem Genel Başkanlarımız,
Sayın Milletvekilim,
Sayın Oda Başkanları ve TÜRMOB'un değerli yeleri,
Hepinize saygılar sunarım ve bir Antalya Milletvekili olarak Antalya'ya hoş geldiniz diyorum.
Sözlerime başlarken Fenerbahçe'yi de bir Galatasaraylı olarak kutluyorum. Efendim ben çok kısa konuşmak istiyorum, zaten zaman hayli prog-

ramı aştı, uzadı. Değerli arkadaşlarımız, değerli mali müşavirler, yeminli mali müşavirler, serbest muhasebeciler, çok önemli bir göreviniz var ama bu görev çok önemli olduğu kadar da çok da zor. Bir tarafta vergi veren var, geçinemiyorum, bittim, battım, benden bu kadar fazla vergi nasıl alıyor, nasıl alınabilir, el insaf diyen mükellef. Bir tarafta da daha fazla vergi alacaksınız diyen devlet. İki arasında uzlaşmayı sağlayan, birleştiren sizlersiniz. Allah kolaylık versin.

Sadece bir yanınızda devlet, bir yanınızda mükellefin olması yetmiyor. Siz diyorsunuz bir yandan da uluslararası, evrensel muhasebe standartları var, oraya ulaşmamız lazım, onlara egemen olmamız lazım, onları uygulamamız lazım diyorsunuz. Dünyanın bir yerindeki küçük bir parasal hareket başka yerleri de etkileyebiliyor. Bunun temelinde de muhasebe var diyorsunuz. Bunun için evrensel boyutuna bakıyorsunuz işin. Bir taraftan yurt içinde, ulusal düzeyde de kurumsallaşmaya bakıyorsunuz, onlarla da bir mücadele ediyorsunuz.

Öbür tarafta Hükümet, Türk Ticaret Kanunu veyahut Kamu Gözetimi Kanunu. Yani bir takım sizin kazanımlarınızı alıp geriye götürüyorlar mı diye bir de bunlara bakıyorsunuz. Görünen o ki geri götürmeler sizi ve mesleği ve de Türkiye’de mevcut sistemleri rahatsız ediyor. Biz bunu da anlıyoruz, bu konuda destekliyoruz sizi. Bu yanlışlıkların olmaması lazım ama Sayın Genel Müdürün söylediği gibi mesleğin lehine olabilecek bir takım rahatlatıcı şeyler oluyorsa onlara da zaten amenna diyoruz. Yani kamu görevi, Sayın Eski Genel Başkan, Sayın Bakan, dedi ki işte kamu görevi yapıyoruz. Hakikaten arkadaşlar kamu görevi yapıyorsunuz. Kamu görevi yapıyorsunuz ama kamu onun karşılığı olarak size ne veriyor?

Şimdi son zamanlarda ziraat mühendisleri var, atanıyorlar veya ziraat danışmanı olarak köylere atanıyorlar. Nedir bunların görevi biliyor musunuz? Köylüyü, çiftçiyi aydınlatmak. Siz de vergi verecek insanları aydınlatıyorsunuz, bir tatil bile size çok görülüyor. Yani ayın 20’si bitiyor, 22’sinde, 23’ünde, 27’sinde hemen beyannameyi vermek zorundasınız. Ama sevgili TÜRMOB’un değerli üyeleri size şunu söyleyeyim, bu kısa zamanda iyi işler başardınız. İyi mesafeler aldınız. Buradaki konuşmaları can kulağı ile dinledim. Yaptığımız en önemli işlerden birisi eğitim. Tüm üyelerinizi bilgiyle, eğitimle donattınız ve donatmaya devam ediyorsunuz. Türkiye’de başka bir yerde bu yok.

İkincisi, mesleğinizi itibar sahibi yaptınız. Bunun için de itibar sahibi yaptığınız mesleğinizin itibarını korumak istiyorsunuz. Bu da sizin en doğal hakkınız, o konuda da size değer veriyoruz. Yani kısaca mesleğinize bir dinamizm kazandırdınız. Onun için de Kurucu Başkanımızı, Sayın Özyürek'i, Sayın Bakan'ı ve şimdiki Genel Başkanı, onların başkanlığında yönetimlerde görev yapanları, Oda Başkanlarını ve sizleri kutluyorum, bundan sonraki mücadelelerinizde başarılar diliyorum.

Sevgili arkadaşlarım, bunlardan sonra söylemek istediği şu: Şimdi siz bu kadar mücadeleye devam ederken, bir defa geri dönmek yok ama Sayın Özyürek söyledi, ortak paydalarımız var diye. Ortak değerlerin, bazı ortak değerlerin de bundan sonra toplumumuzda oluşması gerekiyor. Nedir o? Vergi vermenin enayilik olmadığı ortak değeri, Vergiyi verdikten sonra vergi affı düzenlemesi geliyor, vergi verenlerin aleyhine oluyor ya. Onun ortadan kalkması gerekiyor. Hükümetlerin de bu konulara dikkat etmesi gerekiyor. Yani vergi vermenin enayilik olmadığı ama vergi kaçırmanın da, vergi kaçırmanın da ve kayıt dışı işlem yapmanın da itibarı olmadığını kamuoyunun Türkiye'de herkesin yaygın bir şekilde bilmesi gerekiyor. Bunun için de mali müşavirlerin yok sayılmaması gerekiyor.

Dünyadaki krizlere, banka batmalarına neden olan şişirilmiş bilançoların olmaması için, eksik bilgilerin-belgelerin veyahut beyannamelerin verilmemesi için denetime ihtiyaç var. Bunun denetimini şimdiye kadar sizler yapıyorsunuz, bundan sonra da daha güçlü bir şekilde yapmanız gerektiğine inanıyoruz. O konuda üzerimize düşen desteği veriyoruz ve de ülkemizin laik Türkiye Cumhuriyetine de, Atatürk ilkelerine de sahip olduğunuzu görüyoruz.

Hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyor ve 8. Türkiye Muhasebe Forumunun başarılı geçmesini diliyorum.

AÇILIŞ BİLDİRİSİ

*MESLEĞİN YÜKSELEN TRENDLERİ,
KAMU GÖZETİM KURUMLARI İLE MESLEKİ VE
DÜZENLEYİCİ KURULUŞLAR İLİŞKİSİ*

Doç. Dr. A. R. Zafer SAYAR
TÜRMOB Bağımsız Denetim Merkezi Müdürü

- Sayın konuklar, değerli katılımcılar, saat 12.30'u geçti zannediyorum. Programa göre ben bu saatlerde bitirmiş olacaktım sunumumu. Yaklaşık 1 saat ayrılmış durumda, uzunca bir süre ama açılış bildirisine, bu 2 gün boyunca tartışacağımız konulara zemin hazırlamak üzere, oldukça uzunca bir zaman ayrılmış durumda. Ama tabii yemek vaktimiz de yaklaştı. Onun için ben elimden geldiğince süremi verimli bir şekilde kullanarak bana ayrılmış süreden daha önce, bir saatten önce bitirmeye çalışacağım. Sunumum Sayın Genel Başkanımız açılış konuşmasında ifade ettikleri

üzere zaten Forum çantalarında kitap olarak size dağıtılmış durumda. **(Açılış Bildirisine ait Sunum Slaytları konuşmanın sonunda yer almaktadır.)**

Şimdi efendim burada bizim iki gün boyunca tartışacağımız temel konu aslında mesleğimizin yükselen trendleri ve bu trendler kapsamında bağımsız denetimin gözetimi. Şöyle bir baktığımız zaman uluslararası düzeyde muhasebe mesleğinin yükselen trendleri nelerdir diye. Temelde dört temel trendin olduğunu görüyoruz.

Bunların başında **uzmanlaşma** konusu gelmekte ve mesleğimiz yeni açılımlarla, yeni uzmanlık alanlarıyla karşılaşmaktadır.

İkinci temel dinamik, **küreselleşme** olgusudur. Bu konu uluslararasılaşmayla alakalıdır. Globalleşme dediğimiz olgudan muhasebe mesleğinin etkileşimini bize göstermektedir.

Üçüncü temel dinamik ise **kurumsallaşmadır**. İşte kurumsallaşma günümüzde çok tartışılan, muhasebe mesleğinde temel dinamik alanlarından birisidir.

Nihayetinde bu temel dinamiklerin altında **yoğun düzenlemeleri ve kamunun meslek üzerindeki artan gözetimini** görüyoruz.

Şimdi bu temel trendlerin üzerinden kısaca geçecek olursak; muhasebe mesleği artık günümüzde **farklı uzmanlık alanlarına girmiş** durumda. Sabah açılış konuşmalarında da bahsedildi. Bunların en başında bağımsız denetim olgusu geliyor ama uzmanlaşmanın tek alanı bağımsız denetim değil. Bağım-

sız denetimin yanı sıra uzmanlaşmada çok çeşitli alanlar var. Bunlar, değerlemeden başlayıp, derecelendirmeye; kredi derecelendirmesinden kurumsal yönetim derecelendirmesine, iç denetim olgusundan gayrimenkul değerlemeye, bağımsız adli muhasebecilikten stratejik yönetim alanına, sosyal sorumluluk muhasebesinden finans matematiğine, aktüerya hizmetlerine kadar uzanan farklı alanları kapsıyor.

Bu alanların hepsinin dolaylı veya doğrudan muhasebe mesleğiyle finansal raporlamayla bir alakası var ve bunları bizim günümüzde ve gelecekte yapabileceğimiz alternatif işler, alanlar olarak görmemiz lazım. Bu alanların en son dünyada tartışılan bir örneğine burada yer vermek istiyorum; bu konu dünyada oldukça yeni bir alan. **Entegre raporlama** dediğimiz alan ve entegre raporlamada sadece finansal raporlama değil işletmenin finansal olmayan süreçleri de topyekun bir şekilde raporlama sürecini kapsamaktadır. Bu kurumsal yönetim anlayışının da doğal bir sonucudur. Çünkü kurumsal yönetim anlayışına göre kamuyu ilgilendiren her türlü bilgi zamanında piyasaya sunulmalıdır. Bu bilgiler sadece finansal bilgiler değildir. Finansal olmayan bilgileri de içermektedir. Bu kapsamda, gelecekte biz artık finansal raporlama yanı sıra entegre raporlama ve entegre raporlamanın da bağımsız denetimi olgularıyla karşılaşacağız. Bu da bizim mesleğimizin yeni bir uzmanlık alanı olarak önümüzde durmaktadır.

İkinci temel dinamiğimiz uzmanlaşmadan sonra, **küreselleşme, uluslararasılaşma** demiştik. Burada önemli olan mesleğin GATT sınıflamasındaki yeridir. Sabahki oturumda Sayın Genel Başkanımız da bahsettiler. Muhasebe mesleği, mesleki hizmetler alt grubu içinde yer almaktadır ve artık meslek her geçen gün uluslararası bir hal almaktadır. Burada özellikle Avrupa Birliğindeki tek pasaport ilkesine göre artık bir Avrupa Birliği üyesi ülke mali müşaviri, diğer bir Avrupa Birliği üyesi ülkede sorgusuz, sualsiz, hiçbir izne tabi olmaksızın faaliyetlerini yürütmektedir. Bu serbestlik politikasının da bir gereğidir.

Üçüncü olarak mesleğimizin önündeki temel trend **kurumsallaşmadır**. Kurumsallaşma olgusu aslında başta muhasebe firmalarının kurumsal bir yapıya sahip olmalarını ifade etmektedir. Bu alanda muhasebe büro standartları geliştirilmektedir. Uluslararası Muhasebeciler Federasyon IFAC tarafından. Aynı zamanda yine IFAC bağımlı çalışanlar için Etkin Çalışma Rehberi yayınlanmaktadır. Bir muhasebe şirketinin etkin çalışması için neler gerekmektedir? Nasıl bir liderlik tarzı, nasıl bir yönetim anlayışı gerekmektedir? Bunlar söz konusu rehberlerde belirlenmektedir.

Bunun yanı sıra uluslararası düzeye baktığımızda, bazı ülkelerde meslek kuruluşlarının birleştiklerini ve bütünleştiklerini de görüyoruz. Ayrıca küçük ve orta ölçekli muhasebe bürolarının kurumsallaşmaları temel olgulardan birisi ve de burada “Önce küçüğü düşün” dediğimiz temel yaklaşımı görüyoruz ve küçük muhasebe bürolarını koruyucu bir yaklaşımın olduğunu biliyoruz. Bunun temelinde yatan argüman ise aşırı rekabetçi ortam. Bu rekabetçi ortam içinde küçüklerin korunması gerekiyor. Burada kurumsallaşma açısından önemli bir diğer husus da **haksız rekabetle mücadele** ve **mesleki etik kuralların** taşıdığı önemdir.

Nihayetinde muhasebe mesleğinin günümüzde özellikle yoğun bir şekilde düzenlemelere tabi olduğunu görüyoruz ve meslek üzerinde de artan bir gözetim olgusunu görüyoruz. Aslında mesleğe baktığımızda düzenleme mantığının mesleğin kendi kendi içinde olduğunu, daha çok mesleğin kendi kendisini düzenlediği bir yapının olduğunu, uluslararası yaklaşımlar ve ülke uygulamaları bize gösteriyor. Biz buna **öz düzenleyici kuruluşlar aracılığı ile düzenleme denetim ve gözetim veya yönetim yaklaşımı** diyoruz ama bu yaklaşım yerini günümüzde **yeniden düzenleme, regulation yaklaşımına** bırakıyor. Bunun en temel nedenin ise, hepimizin bildiği Enron hadisesi ve bununla başlayan yeni süreçtir.

Şimdi bu aşamada, mesleğin trendlerinden bağımsız denetimin gözetimi olgusuna geçmek istiyorum. Bağımsız denetimin gözetimi, kaliteli bir finansal raporlama sisteminin en temel olgusu. Çünkü kaliteli bir finansal raporlama için finansal raporlamanın güvencesi olarak kaliteli bir bağımsız denetim gerekiyor ve bağımsız denetimin de kalitesinin mesleki standartlar aracılığıyla ortaya konması gerekiyor. Burada **kamu gözetimi** gündeme geliyor. Aslında yanlış bir inanış var, bunu düzeltmemiz gerekiyor. O da şudur: Bağımsız denetimin gözetimi dediğimizde bizim aklımıza sadece kamu gözetimi geliyor. Oysa ki bu son derece yanlış bir inanış. Bunun nedeni şudur: Aslında bağımsız denetimin gözetimi olgusu ilk etapta mesleğin kendi içinde başlamıştır ve bunun adı peer review sistemidir, yani **meslektaş incelemesidir** ve bu yıllarca uygulanmıştır ve halen bunu uygulayan ülkeler de vardır.

Bunun yanı sıra ülkelerde sermaye piyasalarının, finansal piyasaların gelişmesiyle beraber ilgili alanları düzenleyen otoriteler de bağımsız denetime girmişlerdir. Bunun başında sermaye piyasaları ve sermaye piyasası otoriteleri vardır. Yine bankaları düzenleyen bankacılık otoriteleri veya sigorta alanını düzenleyen sigorta otoriteleri bağımsız denetime zaman içinde girmişlerdir.

Bunun son aşaması ise kamu gözetim kurumlarının oluşmasıdır ki bu Enron sonrası yaşanan hadisedir. Enron öncesi de bağımsız denetim vardı ve bağımsız denetimin gözetimi vardı ama kim yapıyordu? Meslek kendi içinde yapıyordu, meslek kuruluşları bunu üstleniyorlardı.

Tanım olarak bakacak olursak, bağımsız denetimin gözetimi nedir diye? Bağımsız denetimin gözetimi aslında, bağımsız denetim faaliyetinin mevcut yasal düzenlemelere veya standartlara uygunluğunun test edilmesidir basit bir ifadeyle. Tarihsel bir bakış içinde baktığımızda, bağımsız denetimin gözetimine ilk etapta 20. yüzyılın başlarıyla birlikte aslında bağımsız denetim olgusu Amerika'da başlıyor ve bağımsız denetimin gözetimi mesleğin kendi içinde var. Meslektaş incelemesi kapsamında var. Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Kanada ve Japonya gibi gelişmiş finansal piyasalarda mesleki kurum ve kuruluşların bu etkinliği günümüze kadar geliyor.

Amerika bu işin önderliğini yapmış durumda ve Amerika'da bu işi yapan örgüt Amerikan Muhasebe Örgütü, bu da AICPA dediğimiz örgüt. Bu örgüt veya muhasebe meslek kuruluşu 1970'li yıllarda isteğe bağlı olarak, bağımsız denetimin gözetimi uygulamalarına başlıyor. 80'li yıllarda ise sermaye piyasası otoritesinin ki Amerika'da SEC dediğimizi Sermaye Piyasası Kurulu bağımsız denetimin gözetimini yasal anlamda talep etmeye başlıyor ve 80'li yılların başından itibaren ise bu bir zorunluluk olarak gündeme geliyor.

Ülkemizde de peer review uygulaması, meslektaş incelemesi var, bir uygulamamız söz konusudur. Bunu biz 2001 yılında aslında yaşadık. BDKK, hatırlayacaksınız banka denetimlerinden ikincil bir denetim istedi. Dolayısıyla bu uygulama ülkemizdeki meslektaş incelemesinin ilk ve tek örneğidir. Bundan sonra bir kez daha yaşamadık.

Ancak meslektaş incelemesine yönelik bir takım eleştiriler olmuştur. Bu eleştirileri iki grupta toplamamız mümkün. Bunların başında **bağımsızlık argümanı** geliyor. Burada ifade edilen şey şudur: Meslektaş incelemelerinde siz bir bağımsız denetim kuruluşunu bugün inceliyorsunuz. Birkaç yıl sonra da siz incelenebilirsiniz, aynı denetim kuruluşu tarafından. O halde bağımsızlık zedelenebilir argümanı vardır.

İkinci eleştiri ise, **rekabet argümanıdır**. Rekabet argümanında vurgulanan şey şudur: Bağımsız denetim kuruluşlarını denetlemeye meslektaş olarak gittiğiniz zaman size her türlü bilgi sunulmayabilecektir. Bunun nedeni, bağımsız denetim bir know-how işidir, bu açıdan da rekabet argümanı nedeniyle meslektaş incelemesi eleştirilmektedir.

Enron öncesi de meslektaş incelemesi de eleştirilmekteydi. Enron işin tuzu biberi oldu ve Enron sonrası artık meslektaş incelemesinin yerini tamamen Kamu Gözetim yapıları aldı. Böylece 2002 yılındaki Sarbanes Oxley Yasası'yla bağımsız bir idare, otorite tarafından bağımsız denetimin gözetimi yapıma yaklaşımı benimsendi. Yalnız burada dikkatinizi çekmek istediğim bir husus var. Bu kuruluşlarda esasen görevlendirilecek kişiler, meslekten olan kişilerdir. Geçmişte mesleği icra etmiş ve bağımsız denetimi bilen kişilerdir ve özellikle de eski denetçilerin deneyimlerinden faydalanılması esastır bağımsız denetimin gözetiminde.

Şimdi bağımsız denetimin gözetiminde kamu gözetim modelinin temel faydaları nelerdir ? diye baktığımızda temel fayda bağımsız denetimde kamu denetimi yeterli derinliğe ulaşabilmektedir. İncelemelerini genişletebilmektedir, yasal güç ve otorite arkadadır çünkü. Aynı zamanda, biraz önce bahsettiğimiz meslektaş incelemesinde kuruluşlar, bağımsız denetim kuruluşları bilgi vermekten imtina edebiliyorlar. Oysaki kamu gözetiminde böyle bir süreç söz konusu değil her türlü bilgi talep edildiğinde kamu erki sayesinde elde edilebiliyor.

Kamu gözetimi yaklaşımına temel eleştiri nedir? Bu dünyanın her yerinde olan bir eleştiri, bu sistem aşırı düzenlemeler nedeniyle aşırı bir yük getirmektedir. Bu açıdan da bir düzenleme getirdiğiniz zaman uygulanabilmesi için onun faydasının maliyetini aşması lazım. Aksi takdirde bu düzenlemenin uygulanmaması gerekmiyor. Şimdi modellere genel olarak baktığımız zaman demek ki dünyada bağımsız denetimin gözetiminde iki temel model var. Şu anda da hala uygulanmaktadır bu iki model.

Bunlardan birincisi **mesleğin kendi kendine gözetimidir**. İkincisi ise **kamu gözetimi**, kamu otoritelerinin gözetimidir. Her iki yöntemin de avantajları olabilir, dezavantajları olabilir. Bazı ülkeler **karma model** kullanmaktadır. Karma modelin esprisi de şudur: Meslek kendi kendinin gözetimini yapmaktadır. Meslek kuruluşuna yeterli güç verilmiştir, otorite verilmiştir ama bunun tepesinde kamu gözetimi sistemin genelini gözetlemektedir. Bu sistemi en fazla, en iyi şekilde uygulayan ülkelerin başında da Almanya gelmektedir.

Şimdi biz yapmış olduğumuz çalışmada, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere Avrupa Birliği üyesi ülkeleri ve İngiltere örneğini, Japonya'yı ve Kanada'yı bağımsız denetimin gözetimi açısından inceledik. İlk ülkemiz, bağımsız denetimin gözetimini dünya ile tanıştıran Amerika Birleşik Devletleridir. Amerika Birleşik Devletlerinde kamu gözetimi Sarbanes Oxley Yasa-

sı'yla gündeme gelmiştir Enron Krizi sonrası ama biraz önce bahsettiğim gibi öncesinde de peer review incelemeleri Amerika Birleşik Devletlerinde yüzyılın başından itibaren uygulanmaktaydı zaten.

Şimdi burada, bu sunum slaytında görmüş olduğumuz karikatür Enron sonrası Amerika'da çeşitli periyodiklerde, çeşitli magazin dergilerde görmüş olduğumuz çok popüler bir karikatür. Bu karikatür de Enron siparişi adıyla yayınlandı ve Enron'un istediği gibi bağımsız denetim raporunu o zaman ki Arthur Anderson'un nasıl verdiğini, Arthur Anderson'u bir restoran görünümünde ve de bağımsız denetçilerin de birer şef şeklinde veren ve o dönemde çok popüler olan bir karikatürü sizinle paylaşmak istedim.

Amerika'da **Kamu Gözetimi Otoritesi PCAOB** dediğimiz bir otorite. Dikkatinizi çekmek istiyorum, bu otorite halka açık şirketlerin muhasebe gözetim kurulumudur. Halka açık olmayan şirketlerin bağımsız denetim gözetimini yine meslek otoritesi olan AICPA yapmaya günümüzde de devam etmektedir. Bu yetkisi halen vardır Amerikan meslek kuruluşunun ama halka açık şirketlerin sayısı çok fazla olduğu için Amerika'da bunlar için ayrı bir gözetim kurulu kurulmuştur.

Peki, bu gözetim kurulu yasal anlamda kiminle alakalıdır? Yasal anlamda Amerikan sermaye piyasası otoritesi SEC ile ilişkilidir. Bütçe ve faaliyetleri SEC'in onayına tabidir. Bunun nedeni açıktır, bu halka açık şirketlerin bağımsız denetimiyle ilgili olduğu içindir. Amerikan kamu gözetim kurulunun üç temel fonksiyonu vardır. Bunların başında halka açık şirketlerin bağımsız denetimini yapacak denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesidir. İkincisi, bağımsız denetim standartlarının revize edilmesi ve gözetimidir. Dikkat edin, bağımsız denetim standartlarını yapmaz, revize eder ve bunları gözetler. Yapma işi yine meslek kuruluşu olan AICPA'dadır. Üçüncü olarak da, esas asli faaliyeti olan gözetimi faaliyetini yapmaktadır Amerikan Kamu Gözetim Kurulu.

Peki, bu gözetim çalışmalarının unsurları nelerdir? Bunun da üç temel unsuru vardır. Bunların başında bağımsız denetim ve finansal raporlama standartlarına uygunluk incelemesi gelmektedir. İkincisi, iç kontrol faaliyetinin gözden geçirilmesi vardır. Üçüncü olarak ise 8 temel fonksiyonel alan başlığını taşıyan hususlar vardır. Bu 8 temel alan üst düzey yetkililerin ve yöneticilerin bir takım uygulamalarından denetçi bağımsızlığına, müşteri kabul sürecinden kuruluş içi ve dışı istişare faaliyetlerine, iç denetim sisteminden bağımsız denetim prosedürlerine ve varsa kuruluşların, yabancı iştirak ve anlaşmalı kuruluşlarınca Amerika'daki faaliyetlerine, kuruluş liderliğinin liderlik po-

litikasına kadar çok çeşitli alanları kapsamaktadır gözetim faaliyeti Amerika Birleşik Devletlerinde.

Şimdi Amerika Birleşik Devletlerinde uygulama nasıl şekilleniyor diye baktığımızda kamu gözetim otoritesi 100'den fazla ihraççının bağımsız denetimini yapan kuruluşları her yıl kamu gözetimine tabi tutuyor ama 100'den fazla halka açık şirketin bağımsız denetimini yapmış olması gerekmekte. Ne diyelim bunlara? Büyük denetim kuruluşu diyelim isterseniz. Peki, büyük olmayan denetim kuruluşlarına ne yapıyor? Büyük olmayan denetim kuruluşlarını ise 3 yılda bir, 100'ün altında ihraççısı olan şirketleri 3 yılda bir kamu gözetimine tabi tutuyor ve bunları resmi internet sitesinde çok detaylı bir şekilde birer bilimsel akademik çalışma niteliğinde kamuya duyuruyor.

Amerika'da uygulama böyle, şimdi Amerika kıtasından Avrupa'ya geçelim, Avrupa'da durum nasıl? Avrupa'da meşhur 8 Numaralı Direktif bize yön veriyor ve 8 Numaralı Direktifte üye ülkelere yasal denetim konusunda yetki veriyor. Burada yine bazı değerlendirmelerde farklı yorumlarda bulunuluyor. Avrupa Birliği düzenlemeleri birebir düzenlemeler değildir. Avrupa Birliği'nin 8 Numaralı Direktifi üye ülkelere çok çeşitli alternatifler sunmaktadır. Şimdi birazdan onların üzerinden geçeceğiz.

Bakın ilk olarak, her üye ülke denetim alanında sorumlu, yetkili mercilerini belirleyecektir denilmektedir. Bir Avrupa Birliği üyesi ülke sorumlu yetkili merci olarak bir kamu yapılanmasını tercih edebilir. Bu bir kamu gözetim kurulu olabilir. Diğerisi ise böyle bir yapıya hiç gitmeksizin tamamen meslek kuruluşuna bu yetkiyi verebilir. 8. Direktif buna müsaade etmektedir ama birazdan geleceğiz, kaliteli işleyen bir gözetim sisteminin de gerekliliğini vurgulamaktadır.

İkinci bir temel unsur Avrupa Birliği 8. Direktifte, mutlaka denetçiler ve denetim kuruluşları iyi şöhrete sahip olmalıdırlar. Geçmişleri temiz kişilerden oluşmalıdır. Bu da temel ilkedir AB 8. Direktifte.

Üçüncü husus, bir denetçi olmanın temel şartları sıralanmıştır. Bu şartlar üye ülkelere mutlaka uygulanmalıdır ama detayı yine üye ülkelere bırakılmıştır. Bakın 4 temel şart var. Her bir AB üyesi ülkede bir denetçi olmak için en az üniversite düzeyinde eğitim görmüş olmak gerekir. İkinci olarak, teorik bir eğitimden geçmiş olmak gerekir. Üçüncüsü, bir staj döneminden geçilmelidir ve dördüncüsü de mesleki yeterlilik sınavında başarılı olunmalıdır. Sınav konusunda dikkatinizi çekmek istiyorum. Burada bir mesleki yeterlilik sınavından bahsediliyor. Buna ister denetçilik sınavı der üye ülke, isterse kendisine

has bir mesleki yeterlilik sınavı varsa, bu mesleki yeterlilik sınavında denetimi de içine alarak bunu uygulayabilir. Avrupa Birliği 8. Direktifi bunlara müdahale etmemektedir ama bir sınavdan bahsetmektedir, bunu bilmemiz gerekiyor.

Yine üye devletler her bir yasal denetçi ve denetim firmasının elektronik ortamda sicilinin tutulmasını sağlamalıdır. Dikkatinizi çekiyorum, bu sicilin tutulması sağlanacaktır. Şurada tutulur demiyor, dikkatinizi çekiyorum. Kamu gözetim kurullarında sicil tutulur denmiyor. Bu nedendir ki çoğu Avrupa Birliği üyesi ülkede bu sicil tutma görevini kamu gözetim kurulları, meslek kuruluşlarına devretmiş durumdadır. Tutuluyor, kimin tarafından tutulacağı ise söylenmiyor. Bazı ortamlarda ve toplantılarda kamu gözetim kurulu sicil tutmak zorundadır gibi ifadeler oluyor. Oysa, Avrupa Birliği düzenlemesi böyle değildir. Tutulmalıdır, kimin tutulacağına üye ülke karar verecektir ve bunun kamunun erişimine açık olması esastır.

Yine biraz önce söylediğim gibi Direktife göre tüm yasal denetçiler ve denetim firmaları bir kalite güvence sistemine tabi olmalıdır. Kalite güvence sistemi kamu gözetiminden farklı bir şey. Kalite güvence sistemi bağımsız denetim kuruluşlarının kendi içlerinde kurmuş oldukları kalite güvence sistemidir ki bizim BDKK uygulamalarımızda bankalar için kalite güvence sistemi kurma zorunluluğu bulunmaktadır.

Son nokta da Avrupa Birliği Direktifinde, üye ülkeler etkin bir kamu gözetim sistemi organize etmelidirler. Yine burada bir kamu gözetimi yapısı olacaktır ama bu kamu gözetim yapısı içinde siz isterseniz meslek örgütlerine, bağımsız denetimin gözetimini yaptırıp tepede bu kamu gözetimini genel yetkiyi verebilirsiniz ki biraz önce bahsettiğim karma modeldir bu. Almanya, Hollanda, İngiltere gibi ülkeler bunu başarı ile uygulamaktadırlar bu karma modeli.

Yine direktifle gelen bir diğer husus, üye ülkeler onay, tescil, kalite güvencesi, soruşturma ve disiplin gibi konularda bir ya da birden fazla yetkili otorite belirleyebilecektir. Bakın tek bir otorite değil, tek bir kamu gözetim kurulu kurulur gibi bir uygulama yok ve bu işbirliği içinde yetkili otoriteler, işbirliği içinde ve çıkar çatışmasına yol açmayacak şekilde bunun uygulanması gerekmektedir.

Evet, şimdi Avrupa Birliği uygulamalarımız böyle, bu kapsamda İngiltere örneğinden çok kısa bahsedeceğim. Zaten İngiltere bir Avrupa Birliği üyesi ülke, o nedenle Avrupa Birliği üyesi olan İngiltere'nin yapısında bir Finansal

Raporlama Konseyi var, bu Konseyin altında da Mesleki Gözetim Kurulu diye bir Kurul kamu gözetimiyle ilgileniyor ve bağımsız bir yapıya sahip. Temel görevi de gözetim faaliyetidir. Hem standart oluşturucu yapıların gözetimini yapmaktadır hem de bağımsız denetim kuruluşları nezdinde bunun kalite kontrolünü yapmaktadır. Bunun için de bir teftiş birimi, sistemin içinde oluşturulmuştur. Dolayısıyla İngiltere, Avrupa Birliği düzenlemelerine uygun bir şekilde uygulamalarını yürütmektedir. AB'nin yaklaşımı temel olarak budur. O halde Amerika'yı ve Avrupa Birliğini gördükten sonra bir farklı coğrafyaya geçelim. Japonya'ya bakalım, Japonya'da neler oluyor?

Japonya'da yine 2000'li yıllardaki kriz, yeni düzenlemelerden çok etkilenmiş bir ülke ve 2004'de bağımsız denetim gözetim kurulu Japonya'da da kurulmuş durumda ve orada da sermaye piyasası otoritesi ile alakalıdır. Japonya'nın bir özelliği bize oldukça benzeyen bir yapısı var, meslek anlamında. Bizde olduğu gibi orada da bağımsız denetim faaliyetinde bulunmak için ancak ve ancak bu işi mali müşavirler yapabiliyor, mali müşavirlik unvanının alınması gerekiyor.

Şimdi Japonya'da muhasebe meslek örgütü meslektaş incelemesini zaten yıllardır yapan bir kuruluş aynı Amerika'da olduğu gibi. Ancak bağımsız denetimin gözetimi müessesinin kurulması ile beraber Japon meslek örgütü ile Japon kamu gözetim kurulu çok güzel bir işbirliği örneği veriyorlar. Birbirlerine bilgi paylaşımı içindeler, meslek kuruluşu gözetimi ilk elden yürütüyor ama bir bütünün geneli içinde meslek kuruluşunun gözetimini ise Japon kamu gözetimi kurulu yapmış oluyor. Dolayısıyla Japonya örneği çok güzel bir işbirliği örneğidir, esas alınabilecek, örnek alınabilecek bir örnektir. Bu sunum slaytında yer alan tabloda Japon meslek kuruluşu ile Japon kamu gözetimi kuruluşu arasındaki ilişkileri ve faaliyetleri görüyoruz.

Şimdi tekrar Amerika kıtasına geri dönelim, Kuzey Amerika'ya, tabii Kanada var, Kanada'da büyük bir ülke ve bu alanda muhasebe anlamında ciddi çalışmaları olan bir ülke. Orada da 2003 yılında Kanada'da kamu gözetim kurulu oluşmuş durumda. Onlar da kuruluştan sonra kendi faaliyetlerini ilgilendirmek üzere 2007 yılında bizim şu anda yaptığımız gibi bir forum yapmışlar, onu gördüm, onu da size iletmek istedim. Burada sunum slaytında yaptıkları çalışmada Kanada'daki Kamu Gözetim Kurulunun bağımsız denetimin denetimindeki bulgularını tartışmaya açmışlar ve bir forum ortamında, 2007 yılında konuyu tartışmışlar.

Temel amaç nedir? Kanada'daki Kamu Gözetim Kurulunun temel amacı gö-

zetimdir. Diğer alanlara, muhasebe standardı, denetim standardı yapılması gibi alanlara kamu gözetimi girmemektedir.

Şimdi Türkiye örneğine geliyoruz, Türkiye örneğini de kısaca, hızlı bir şekilde aktarıp sonuç bölümüyle sunumumu bitirmek istiyorum. Şu tespitlerimizi bir kere net bir şekilde yapmamız lazım, ilerleyebilmemiz için. Bir kere Türkiye’de bağımsız denetim muhasebe mesleği içinde oluşmuştur ve köklü gelenekleri vardır. Bağımsız denetim yeni bir olgu değildir. Türkiye’de uzun bir geçmişi vardır ve bağımsız denetim ülkemizde, dünyada olduğu gibi muhasebe mesleğinin özel bir uzmanlık alanıdır.

Ülkemizde yıllardır, 25 yılı aşkın bir süredir bağımsız denetim olgusu vardır. Bunun nedeni isteğe bağlı denetimler yapılmıştır yıllarca. Yurt dışına raporlama ihtiyacı olan işletmeler açısından ve ayrıca 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile 1987 yılında ilk yasal düzenleme Sermaye Piyasada Bağımsız Denetim Hakkında Yönetmelik yayınlanmıştır.

TÜRMOB’un kurulmasıyla, 3568 sayılı Meslek Yasamızla TMÜDESK’in çalışmaları bağımsız denetim alanında çok önemli bir adımdır. Bunun yanı sıra BDDK’nın kurulması ve bankalarda bağımsız denetim sigorta şirketlerinde denetim gibi ülkemizde çok başlı bir yapı vardır bağımsız denetim alanında.

Şimdi bu yapı içinde yer yer kurumlar birbirlerini eleştirseler de o dönem içinde güzel işbirliği örnekleri de vardır. Bu işbirliği örneklerinden iki tanesini ben burada açıklamak istiyorum. Bir tanesi TÜRMOB ve SPK’nın Sermaye Piyasası Kanunu 22/d maddesi uyarınca listeye almada yapmış oldukları yıllarca bir işbirliği vardır, bir yazışma trafiği vardır, bir görüş alışverişi vardır. Bu yıllarca uygulanmış bir süreçtir, TÜRMOB’un kurulmasından sonra en azından 23 yıl uygulanmış bir süreçtir.

Ayrıca, BDDK bankalarda Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde yine kalite güvence sisteminin oluşturulmasına yönelik BDDK ile TÜRMOB arasında yine güzel bir işbirliği örneği vardır, uygulanmaktadır.

Bu çok başlı yapı içinde hepimiz biliyoruz, 2 Kasım 2011 sabahı uyandıığımızda Resmi Gazete’de sürpriz bir şekilde bir düzenleme ile 660 Sayılı KHK ile hep birlikte karşılaştık. KGK, biraz önce anlattığımız kamu gözetim kurumlarından, dünyadaki kamu gözetim kurumlarından çok farklı olarak, hem muhasebe standardını yapan hem denetim standardını yapan, hem denetim uygulamalarını yapan hem de kamu gözetimini üstlenen süper bir kurul haline gelmiştir.

Bu kurum oluştuğunda bizim daha önce bölüntülenmiş yapının sona ermesine ilişkin olumlu beklentilerimiz vardı ama acaba bu yapı sona erdi mi? TÜR-MOB meslek örgütü, Sermaye Piyasası Kurulu, BDDK, ilgili kurumlar, bir de buna Kamu Gözetim Kurumu eklendi ve bölüntülenmiş yapının sona ermesini beklerken Aralık 2012’de 6362 Sayılı Yeni Sermaye Piyasası Kanunu yürürlüğe girdi ve Sermaye Piyasası Kanunuyla SPK, KGK ile Kamu Gözetim Kurumuna geçmiş gibi görünen yetkilerini, gözetim anlamında, tekrar geri aldı. Liste yayınlama ve o listede yer alan denetim kuruluşlarını gözetime tabi tutma yetkisini geri aldı.

Aynı Kanunla BDDK’da 5411 Sayılı Bankacılık Yasasında yer alan yetkilerini geri aldı. Dolayısıyla Türkiye’de çok başlı yapı sona ermemiştir, tam tersine derinleşmiştir. Derinleşmesinin temel sebebi şudur: Eskiden ölkemizde halka açık şirketlerin bağımsız denetiminin gözetiminden sorumlu tek otorite vardı. Bu otorite, Sermaye Piyasası Kuruluydu. şimdi mevzuata baktığımızda Kamu Gözetim Kurumu da halka açık şirketlerin gözetiminden yetkili, istekli, bunu yapmaya istekli ve niyetlidir.. Dolayısıyla halka açık şirketin bağımsız denetimini yapan bir bağımsız denetim kuruluşu şu anda gözetim için kapısına iki farklı otoriteden iki farklı denetim elemanı gelebilir. Aynı anda da gelebilirler, iki oda tahsis etmek gerekecek bu durumda. Dosyaları nasıl paylaştıracağız onu bilemiyorum tabii ama çalışma kâğıtlarına her iki kurum da şu anki mevzuat çerçevesinde inceleme hakkına sahiptir. SPK zaten bunun alt yapısını kurmuştur ama KGK da gördüğümüz kadarıyla buna hevesli, isteklidir.

Aynı şey, banka denetimleri için BDDK ve KGK açısından geçerlidir. Banka denetimini yapmış olan bir bağımsız denetim kuruluşunu, kamu gözetimin şu anda hem BDDK yapabilecektir hem de Kamu Gözetim Kurumu yapabilecektir. Dolayısıyla bölüntülenmiş yapı sona ereceği yerde daha derinleşerek artmıştır.

şimdi sonuç bölümüne geliyorum. Yapmış olduğumuz bu çalışmada dünya örneklerine baktığımızda, dünya örneklerinde kamu gözetim kurulları asli görevleri olan bağımsız denetimin gözetimi fonksiyonuna yönelmişlerdir, ve bu işi yaparken de muhasebe meslek kuruluşlarıyla işbirliği içindedirler. Onlardan destek ve yardım almaktadırlar.

Muhasebe standartları ve denetim standartlarının belirlenmesi konularında genel olarak müdahil değillerdir. Hiçbir kamu gözetim kurulu muhasebe standardı yapmamaktadır. Denetim standardını yapanlar vardır, sayıları azdır, daha çok denetim standardının da gözetimini yaparlar ama muhasebe standardına giren, ilgilenen hiçbir kamu gözetimi yoktur çünkü farklı bir alandır.

Denetçilerin staj, eğitim, sınav, sicil, lisans, yetkilendirme gibi tüm işlemleri muhasebe meslek kuruluşlarına zaman içinde devredilmiştir. Bağımsız denetimi muhasebe mesleğinden ayrı bir alan olarak görmemektedir uluslararası arena, uluslararası muhasebe camiası ve muhasebe mesleğinin özel bir uzmanlık, teknik alanı olarak görmektedir. Ülkemize baktığımız zaman ise zaten ilk temel ayrışmayı görüyoruz. Ülkemizde KGK hem muhasebe standardını, hem de denetim standardını yapmaktadır. Ayrıca tüm denetçinin staj, eğitim, sınav, sicili, lisan, yetkilendirme gibi tüm işlemleri şu aşamada Kamu Gözetim Kurumunun yetkisi altındadır ve şu aşamaya kadar da, meslek örgütümüz TÜRMOB'la henüz bir işbirliği sürecine girilmediğini görüyoruz.

Ama şunu söylemek lazım, uluslararası uygulamalarda da bu zaman almış. Bunun en güzel örneği Hollanda'dır. Hollanda'da Kamu Gözetim Kurulu kurulmuş, Kamu Gözetim Kuruluna ciddi yetkiler verilmiş ama bir iki yıl içinde bu yetkileri Hollanda'da Kamu Gözetim Kurulu meslek örgütüyle paylaşarak işbirliği içinde bu süreci yürütmek ihtiyacı duymuş, aynı beklenti bizde de mevcuttur.

Çalışmamızın temel bulgularına göre ülkemizde bağımsız denetimin kamu gözetimi düzenleme ve uygulamaları diğer ülke örneklerinden farklılıklar taşımaktadır. Dünya uygulamalarıyla da bazı konularda uyumlu olmadığını görüyoruz. Bburadaki en temel farklılık ise, uluslararası uygulamalardan farklı olarak, yeterli düzeyde bir işbirliğinin olmamasıdır. Uluslararası uygulamalarda kamu gözetim kurullarının meslek örgütleriyle sürekli bir istişare halinde ve uyumlu bir şekilde çalıştıkları görülüyor. Biraz önce anlattığım Japonya bu uyum açısından çok güzel bir örnektir.

Kamu gözetiminde belki günümüzde artık karma modellerin de tartışılması gerekir. Almanya, İngiltere örneklerinde olduğu gibi. Burada gözetim işlemi meslek kuruluşları tarafından yürütülürken tepede kamu gözetim kurulu meslek kuruluşlarının bir anlamda incelemesini, gözetimini yapmaktadır.

Ben son söz olarak yapmış olduğumuz bu çalışmanın, tek bir cümleyle sonucunu söylememiz gerekirse, kamu gözetim sisteminin etkinliği ve başarısı için kurumlar arası işbirliği ve birlikte uyumlu çalışma ortamının önemini vurgulamak istiyorum. Uluslararası uygulamalarda, bu alanda başarıyı yakalamış ülkeler bu işbirliğini, uyumlu çalışma ortamını sergilemişlerdir

Beni bu yemek zamanında, sabırla dinlediğiniz için, çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

8. TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

AÇILIŞ BİLDİRİSİ

MESLEĞİN YÜKSELEN TRENDLERİ KAMU GÖZETİM KURUMLARI İLE MESLEKİ VE DÜZENLEYİCİ KURULUŞLAR İLİŞKİSİ

Doç. Dr. A.R Zafer SAYAR
5 Nisan 2013, Antalya

MUHASEBE MESLEĞİNİN YÜKSELEN TRENDLERİ

- **Uzmanlaşma: Meslekte Yeni Açılımlar**
- **Küreselleşme: Uluslararasılaşma**
- **Kurumsallaşma**
- **Yoğun Düzenlemeler ve Meslek Üzerinde
Kamunun Artan Gözetimi**

Uzmanlaşma

- Muhasebe defter tutma fonksiyonundan finansal raporlama alanına yönelik hızlı bir yolculuk içinde.
- Muhasebe mesleği de farklı uzmanlık alanlarına yönelmekte.
- Enron ve sonrası yaşanan muhasebe skandalları ile global düzeyde finansal mimari yeniden şekillenmekte.
- Ulusal ve uluslararası düzenleyici otoriteler düzenleme ve standartlarını eskisinden daha özenle değerlendirmekte ve yenilemekte.

Uzmanlaşma

- **Bağımsız denetim** ve bağımsız denetçilik olgusu sadece kamusal sorumluluğu olan şirketler için değil, kamu kesimini, tüm özel sektör işletmelerini, vakıfları, dernekleri, kooperatifleri sivil toplum örgütlerini de kapsar şekilde genişlemektedir.
- Toplumun her kesimi eskisinden daha çok şeffaflık ve hesap verilebilirlik aramaktadır.
- Söz konusu gelişmeler, bağımsız denetim kavramının önemini artırmakta ve meslek mensuplarının bu alana yönelmelerine neden olmaktadır.

Uzmanlaşma: Yeni Alanlar

- Bağımsız denetim yanında diğer uzmanlık alanları da gelişen piyasalarla ortaya çıkıyor:
- Değerleme ve Değerleme Uzmanlığı
- Gayrimenkul Değerleme ve Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı
- Patent Değerleme ve Patent Değerleme Uzmanlığı
- Marka Değerleme ve Marka Değerleme Uzmanlığı
- Şerefiye Değerleme ve Şerefiye Değerleme Uzmanlığı
- Şirket Değerleme ve Şirket Değerleme Uzmanlığı
- Derecelendirme ve Derecelendirme Uzmanlığı
- Kredi Derecelendirme ve Kredi Derecelendirme Uzmanlığı
- Kurumsal Yönetim Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı
- İç Denetim ve İç Denetim Uzmanlığı

Uzmanlaşma: Yeni Alanlar

- Bağımsız Adli Muhasebe ve Bağımsız Adli Muhasebe Uzmanlığı
- Stratejik Yönetim ve Stratejik Yönetim Uzmanlığı
- Maliyet Muhasebesi ve Uzmanlığı
- Yönetim Muhasebesi ve Uzmanlığı
- Sorumluluk Muhasebesi ve Uzmanlığı
- Sosyal Sorumluluk Muhasebesi ve Uzmanlığı
- Çevre Muhasebesi ve Uzmanlığı
- Karbon Muhasebesi ve Uzmanlığı
- Muhasebe Standartları ve Uzmanlığı
- Denetim Standartları ve Uzmanlığı
- Finans Matematiği ve Uzmanlığı (Aktüer)

Uzmanlaşmada Yeni Bir Alan: Entegre Raporlama

- **Entegre raporlama** sadece finansal raporlama değil bir işletmenin finansal olmayan olgu ve süreçlerinin topyekün raporlama sürecidir.
- Entegre raporlama **kurumsal yönetim** anlayışının doğal bir sonucudur.
- İşletmeler kamuyu ilgilendiren her türlü bilgiyi en doğru bir şekilde kamuya sunmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülük sadece finansal bilgilerle sınırlı olmayıp, işletmenin sürdürülebilirliğini ilgilendiren sosyal ve çevresel tüm faktörleri de içine almaktadır.

Küreselleşme: Uluslararasılaşma

- Muhasebe hizmeti GATT sınıflamasında **mesleki hizmetler** alt grubu içinde yer almaktadır.
- Meslek; şirketler kesiminin öneminin artması, halka açılmaların hızlanması, piyasaların genişlemesi ile birlikte her geçen gün daha fazla uluslararası bir hal almaktadır.
- Bu çerçevede muhasebe mesleği ulusal sınırları aşmakta ve **uluslararası bir meslek** haline gelmektedir.

Küreselleşme: Uluslararasılaşma

- Mesleklerin uluslararası sınırları aşma sürecinde **serbestlik politikası** GATT temel prensiplerinden birisidir. Bu prensip Avrupa Birliği uygulamalarında **tek pasaport ilkesi** olarak bilinmektedir.

Kurumsallaşma

- Muhasebe Büro Standartları
- Bağımlı Çalışanlar için Etkin İşletme Çalışma Rehberi
- Uluslararası Düzeyde Meslek Kuruluşlarının Birleşmeleri ve Bütünleşmeleri
- Küçük ve Orta Ölçekli Muhasebe Bürolarının Kurumsallaşmalarının Teşvik Edilmesi: Önce Küçüğü Düşün! Yaklaşımı
- Vahşi Rekabet Ortamında Küçük Muhasebe Bürolarının Korunması: Bebek Endüstriler Argümanı
- Mesleki Şirketlerin ve Meslek Mensuplarının Güçlerini Birleştirmeleri, Ortaklık Kurmaları ve Kurumsallaşmaları
- Haksız Rekabetle Mücadelenin Artan Önemi
- Mesleki Etik Kurallara Uyumun Yakından Takibi

Yoğun Düzenlemeler ve Meslek Üzerinde Kamunun Artan Gözetim

- Meslek Birlikleri: Öz Düzenleyici Kuruluşlar
- Deregulation (Düzenlemelerden Arındırma)
- Re-regulation (Yeniden Düzenleme)
- Aşırı Düzenlemeler-- Enron sonrası Yasalaşan SOX (Sarbanes-Oxley) bir tepki yasası
- Öz Düzenleyici Kuruluştan yetkilerin Kamuya devri

SONUÇ: Bağımsız Denetimin Gözetiminde Öz Düzenleyici Kuruluş Gözetiminden Kamu Gözetimine Geçiş

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİ

- Kaliteli Finansal Raporlama Gereği
- Finansal Raporlamanın Güvencesi: Bağımsız Denetim
 - Bağımsız Denetimin Kalitesi: Mesleki Standartlara Uyum ve Kalite Güvence Sistemleri
 - Kamu Gözetimi

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİ

- Mesleğin Kendi Kendini Gözetimi (Peer-Review)----Meslektaş İncelemesi
- İlgili Kurum ve Kuruluşların Gözetimleri (Sermaye Piyasaları Otoriteleri, Bankacılık Otoriteleri, Sigortacılık Otoriteleri vb)
- Kamu Gözetim Kurumlarının Gözetimleri

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİ:TANIM

- Bağımsız denetimin gözetimi; bağımsız denetim faaliyetinin mevcut yasal düzenlemelere ve standartlara uygun bir şekilde yürütülüp yürütülmediğinin çeşitli araçlarla kontrol edilmesidir.

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİNE TARİHSEL BİR BAKIŞ

- Muhasebe ve denetim mesleğinin gelişmeye başladığı 20.yy başlarından itibaren, mesleğin gözetiminin **mesleğin kendi kendini düzenleme mantığı** içerisinde meslek kuruluşları tarafından yapıldığı görülmektedir.
- **ABD, İngiltere, Kanada ve Japonya** gibi ülkelerde, **mesleki kurum ve kuruluşlar** yakın zamana gözetim çalışmalarının yürütülmesinde önemli rol üstlenmişlerdir.

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİNE TARİHSEL BİR BAKIŞ: Peer review- meslektaş incelemesi

- **Amerikan meslek örgütü AICPA** önderliğinde 1970'li yıllarda isteğe bağlı, 1980'li yılların ortalarından itibaren ise **Amerikan Sermaye Piyasası Kurulu SEC** düzenlemeleri çerçevesinde zorunlu olarak, kalite kontrolü faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
- Yapılan kalite kontrol incelemesi sonucunda, **şartlı, olumlu** veya **olumsuz görüşler** verilmektedir.
- Türkiye'de **BDDK 2001** yılı Banka denetimlerinde ikinci bir inceleme (gözetim) istemiştir.

Meslektaş İncelemesine Yönelik Eleştiriler

- Bağımsızlık Argümanı
- Rekabet Argümanı

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİNDE KAMU GÖZETİMİ MODELİ

- 2002 **Sarbanes-Oxley** Yasası
- **Bağımsız bir idari otorite**, kuruluşların yetkilendirilmesini, sürekli gözetimi ve kuruluşlar nezdinde kalite kontrol çalışmaları yapar.
- Bu kuruluşlarda görevlendirilecek kişilerin pek çoğunun **meslekten** olması esastır.
- Eski denetçilerin deneyimlerinden yararlanılır.

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİNDE KAMU GÖZETİMİ MODELİ

- Kamu gözetiminin bir faydası, incelemede **yeterli derinliğe** ulaşmak.
- Peer-review sisteminde kuruluşlar bilgi vermekten imtina edebiliyorlar.

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİNDE KAMU GÖZETİMİ MODELİ

- Denetimin gözetiminde kamu gözetimi yaklaşıma getirilen eleştirilerin başında ise aşırı düzenlemenin yarattığı yükler yatmaktadır.
- Bu **fayda-maliyet analizini** gerekli kılmaktadır.

BAĞIMSIZ DENETİMİN GÖZETİMİ MODELLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

- Bağımsız denetimin gözetiminde uluslararası düzeyde kabul gören tek bir yöntem bulunmamaktadır.
- **Mesleğin kendi kendisini gözetimi**
- **Kamu otoritelerinin gözetimi**
- Her iki yöntemin ileriye sürülebilecek avantaj ve dezavantajları olabilir.
- Ülke koşullarına uygun bir yöntemin, belki de karma gözetim modelleri (Almanya örneği) tartışılabilir.

BAĞIMSIZ DENETİMİN KAMU GÖZETİMİNDE DÜNYA ÖRNEKLERİ

- ABD
- AB Düzenlemeleri Kapsamında İngiltere Örneği
- Japonya
- Kanada

ABD ÖRNEĞİ

2001 yılında Enron ile başlayan ve daha sonra 2002 yılında World-Com, Tyco International ve Adelphia Communications gibi büyük şirketlerle devam eden muhasebe skandalları sonucu, ABD'de **Sarbanes-Oxley Kanunu (SOX)** yürürlüğe girmiştir

ENRON SİPARİŞİ

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- Bağımsız denetim şirketlerinin yetkilendirilmesi ve gözetimi görev ve yetkilerini haiz **Halka Açık Şirket Muhasebe Gözetim Kurulu (Public Company Accounting Oversight Board-PCAOB)** oluşturulmuştur.
- PCAOB **Amerikan Sermaye Piyasası Otoritesi (SEC)** tarafından takip edilir, bütçe ve faaliyetleri SEC onayına tabidir.
- Amerika'da halka açık olmayan şirketlerin bağımsız denetiminin gözetiminden ise **Meslek Örgütü-AICPA** sorumludur.

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- Kurulun görevleri **üç temel unsur** üzerine kurulmuştur.
- **İlk olarak** PCAOB, ABD'de halka açık şirketler nezdinde bağımsız denetim yapacak kuruluşların **yetkilendirilmesi** görevini üstlenmiştir.
- **İkinci olarak** PCAOB, gerek mevcut bağımsız **denetim standartlarının revize edilmesi** gerekse yeni standartlarının oluşturulmasında **gözetime** yetkili olacaktır.
- **Üçüncü olarak** ise, PCAOB, **gözetim çalışmaları yürütecek** ve sektörün zayıf ve risk içeren yönlerini tespit ederek faaliyetin daha kaliteli yapılmasına katkıda bulunacaktır. **Kurulun asli görevi budur.**

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- PCAOB'nin **gözetim** çalışmaları esas olarak **üç temel unsur** üzerinde yoğunlaşmaktadır.
- Bunlardan **birincisi**; bağımsız denetim çalışmalarından örnekler seçilerek **bağımsız denetim ve finansal raporlama standartlarına uygun olup olmadığının incelenmesi** gelmektedir.

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- **İkinci** olarak “Finansal Raporlama Sürecine İlişkin İç Kontrol Sisteminin Bağımsız Denetimi” başlıklı Bağımsız Denetim Standardına uyumun ele alınmasıdır.

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- **Üçüncü** temel unsur ise bağımsız denetimde **8 temel fonksiyonel alan** başlığını taşımaktadır.

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- **Birincisi, kuruluştaki üst düzey ve imzaya yetkili yöneticilerin** terfi, ücretlendirme, kuruluşa ortak alınması, sorumlulukların verilmesi ve kuruluştaki disiplin tedbirlerinin ne şekilde işletildiği konularıdır.
- **İkinci alan ise denetçi bağımsızlığı** ve bağımsızlığın teminine ilişkin kuruluş politikalarıdır

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- **Üçüncü** alan **müşteri kabulü** ve mevcut müşteriyile faaliyete devam sürecinin incelenmesinde oluşmaktadır.
- **Dördüncü** alan **kuruluş içi ve kuruluş dışı danışma ve istişare faaliyetlerinin** bağımsız denetim standartları ile uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığının kontrolü amacını taşımaktadır.

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- **Beşinci** alan, bağımsız denetim kuruluşundaki **iç denetim sistemine** ilişkindir.
- **Altıncı** alan, kuruluşların **bağımsız denetim politika, prosedür ve metodolojilerinin oluşturulması, tartışmaya açılması ve değiştirilmesine** ilişkin ne tür sistemlerin bulunduğuna dair süreç odaklı bir çalışmadır.

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- **Yedinci alan, varsa kuruluşların yabancı iştirak ve anlaşmalı kuruluşlarınca ABD yasalarına tabi müşterilerin bağımsız denetiminin yine ABD yasalarına uygun olarak yapılıp yapılmadığının incelenmesinden oluşmaktadır.**
- **Sekizinci ve son alan ise, kuruluş liderliğinin liderlik politikasının ele alınmasıdır.**

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- **Bağımsız Denetim Standart oluşturma çalışmalarında;** genel olarak daha önce ABD meslek örgütü AICPA tarafından ortaya konulan genel kabul görmüş bağımsız denetim standartlarının birçoğu zaten yürürlükte.

ABD ÖRNEĞİ-PCAOB

- **100'den fazla ihraççının bağımsız denetimin yapan kuruluşlar yıllık olarak, diğerleri ise en az üç yılda bir PCAOB incelemesinden geçirileceklerdir.**
- PCAOB'ce yapılan inceleme sonuçları PCAOB'nin **resmi internet adresinde sunulmakta, kamuya açıklanmaktadır.**

AB DÜZENLEME VE UYGULAMASI

- 8 numaralı Direktif
- Üye ülkelerde **yasal denetim** (statutory audit) konusundaki düzenlemelerin uyumlaştırılmasını amaçlayan Direktifin temel ilkeleri şu şekildedir:

AB DÜZENLEME VE UYGULAMASI

- Her üye ülke, yasal denetçilerin ve denetim firmalarının onaylanmasından **sorumlu yetkili mercileri** belirleyecektir.
- Üye devletteki yetkili otoriteler sadece **iyi şöhrete** sahip kişi ya da firmalara onay verebilirler.
- Bir denetçinin yasal denetim gerçekleştirme konusunda yetkili kılınması için **en az üniversite düzeyinde eğitim görmüş olması, teorik bir eğitimden geçmiş olması, bir staj döneminden geçmesi ve mesleki yeterlilik sınavında başarılı olması** gerekmektedir.

AB DÜZENLEME VE UYGULAMASI

- Üye devletler, her bir **yasal denetçi ve denetim firmasının elektronik ortamda sicilinin tutulmasını sağlamalıdır**. Sicil bilgileri elektronik ortamda **kamunun erişimine açık** olmalıdır.
- Direktif, tüm yasal denetçiler ve denetim firmaları için bir **kalite güvencesine** tabi olma zorunluluğu getirmektedir.

AB DÜZENLEME VE UYGULAMASI

- Üye ülkeler, **etkin bir kamu gözetimi sistemi** organize edecekler ve tüm denetçiler ve denetim firmaları kamu gözetimine tabi olacaklardır.

AB DÜZENLEME VE UYGULAMASI

- Üye ülkeler, onay, tescil, kalite güvencesi, soruşturma ve disiplin konularında bir ya da birden fazla yetkili otorite belirleyecektir. Yetkili otoriteler, **işbirliği içinde** ve çıkar çatışmasına yol açmayacak şekilde organize edilmelidir.

AB DÜZENLEME VE UYGULAMASI

- AB direktifi ile kalite kontrolün;
 - halka açık olmayan işletmelerin bağımsız denetimini yapan kuruluşlar için **en az 6 yılda** bir,
 - halka açık, kamusal sorumluluğu olan işletmelerin bağımsız denetimini yapan kuruluşlar için ise **en az 3 yılda** bir yapılması öngörülmektedir.

İngiltere Örneği

- İngiltere’de bağımsız denetim gözetim otoritesi; **Finansal Raporlama Konseyi** (Financial Reporting Council-FRC) bünyesinde 2003 yılında kurulan **Mesleki Gözetim Kuruludur** (Professional Oversight Board-POB).
- **POB**, bağımsız denetimin kalite ve güvenilirliğini artırmak amacıyla kurulmuş **bağımsız bir yapıdır**.

İngiltere Örneği-POB

- **POB'un temel görevi gözetim faaliyetidir.** Gözetim faaliyeti **iki alt başlık** altında ele alınmaktadır:
- **Standart oluşturucu yapıların gözetimi :** Sorumlu meslek örgütleri ile diğer düzenleyici kurum ve kuruluşlar girmektedir.
- **Bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol:** POB içerisinde **Bağımsız Denetim Teftiş Birimi** (Audit Inspection Unit-AUI) adında bir birim oluşturulmuştur.

İngiltere Örneği-POB

Bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerinin yeterli kalite ve güvenilirlikte olup olmadığının tespiti amacıyla, POB incelemeleri **temel iki alan** üzerine kurulmuştur.

100

İngiltere Örneği-POB

- İlk alan, bağımsız denetim kalitesi olarak standartlara uyulup uyulmadığının ele alınmasıdır.
- İkinci alan ise, seçilmiş bağımsız denetim çalışmalarının gözden geçirilmesidir.

İngiltere Örneği-POB

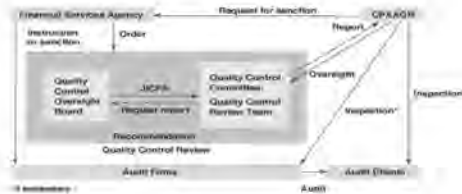
- POB tarafından yapılan incelemeler sonuçlandırıldıktan sonra gerekli düzeltmeler yaptırılmaktadır.
- Tespit edilen aykırılıklar veya risk ve zaafılar da kuruluşlara bildirilerek gerekli tedbirlerin alınması istenmektedir.

Japonya Örneği

- 2000'li yılların başından itibaren tüm dünyada finans piyasalarında meydana gelen olumsuz gelişmelere tepki olarak ortaya konulan yoğun düzenleme çalışmalarının bir örneğine Japonya'da da rastlanmaktadır.
- Japonya'da **sermaye piyasası otoritesine bağlı** olarak 2004'te, **Bağımsız Denetim Gözetim Kurulu** (Certified Public Accountants and Auditing Oversight Board-CPAAOB) kurulmuştur.
- Japonya'da, aynen ülkemizde olduğu gibi, bağımsız denetim faaliyetinde bulunmak ancak mali müşavirlik unvanının elde edilmesine bağlıdır.

Japonya Örneği

- Esasında Japonya'da bağımsız denetim kuruluşlarına yönelik kalite kontrol çalışmaları ilk elden **Japon muhasebe meslek örgütü** olan **JICPA** tarafından yürütülmektedir.

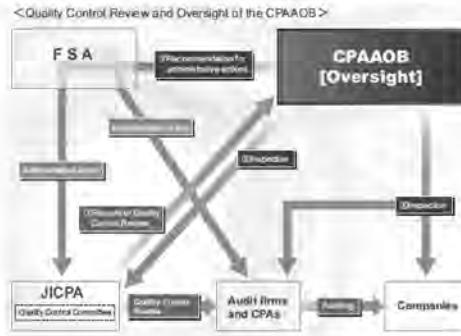
Japonya Örneği

- Bağımsız denetimin gözetimi bir kamu otoritesi tarafından yürütölmekte, meslek kuruluşları ise bu kamu otoritesine yardımcı ve destekleyici bir konuma yerleştirilmektedirler.
- Kamu otoritesi CPAAOB ile Japon Muhasebe Meslek Kuruluşu-JICPA arasından iyi işleyen bir işbirliği ve görüş alış-verişi bulunmakta, denetçi kütüğü meslek kuruluşunda tutulmaktadır.

Japonya Örneği

- Kalite kontrolleri gerçekleştiren meslek kuruluşu JICPA
- CPAAOB ise JICPA tarafından yapılan kalite kontrollerini tekrar inceleyerek genel kalite kontrol stratejisi belirlemekte, gerekli gördüğünde de ise denetim kuruluşları nezdinde kendisi de inceleme yapmaktadır.

Japonya Örneği

Kanada Örneği

- Kanada'da finansal krizler sonrası ABD'de yapılan çalışmalara benzer bir gözetim mekanizmasının oluşturulması amaçlanmış ve 2003 yılında halka açık şirketlerin bağımsız denetiminin gözetimi amacıyla **Kanada Kamu Gözetim Kurulu** (Canadian Public Accountability Board-CPAB) kurulmuştur.

Kanada Örneği

Kanada Örneği

- CPAB'nin temel amacı, halka açık şirketlerin mali tablolarının denetiminin şeffaflaştırılarak yüksek kaliteli bir bağımsız denetimin sağlanması ve kamunun güveninin artırılmasına katkıda bulunmaktır.
- CPAB'nin görevleri arasında **bağımsız denetim şirketlerinin sürekli gözetimi** başta gelmektedir.

Bağımsız Denetimin Gözetiminde Türkiye Uygulaması

- Bağımsız denetim muhasebe mesleği içinde oluşmuş ve köklü geleneklere sahiptir. Bağımsız denetim yeni bir olgu değildir, Türkiye’de uzun bir geçmişi vardır.
- Bağımsız denetim Türkiye’de Dünya’da olduğu gibi muhasebe mesleğinin bir uzmanlık alanıdır.
- Sanayileşme süreci ile önemi artan finansal raporlamanın bağımsız denetimi öncelikle yasal düzenlemeler olmaksızın, yurtdışı işlemler, kredi temini vb nedenlerle isteğe bağlı denetim talepleri ile şekillenmiştir.
- Sermaye piyasalarının oluşumu ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile getirilen ilk yasal düzenlemeler önemli bir kırılım noktasıdır.

Bağımsız Denetimin Gözetiminde Türkiye Uygulaması

- Bağımsız Denetim Alanında İlk Yasal Düzenleme sermaye piyasaları kaynaklıdır: 13.12.1987 tarihli Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Hakkında Yönetmelik.
- İlk düzenlemenin sermaye piyasalarından olması uluslararası gelişmelere paralel: Lokomotif sektör bilgi gereksinimi olan sermaye piyasaları

Bağımsız Denetimin Gözetiminde Türkiye Uygulaması

- 3568 sayılı Meslek Yasası ve TÜRMOB'un kurulması sonrası TİMÜDESK çalışmaları
- BDDK ve Bankalarda Bağımsız Denetim
- Sigorta Şirketlerinin Bağımsız Denetimi ve Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü
- EPDK şirketlerinin bağımsız denetimi
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Diğer Şirketlerin Denetim Usulleri
- Bağımsız Denetimde Çok Başlı ve Bölüntülenmiş Bir Yapı

Bağımsız Denetimin Gözetiminde Türkiye Uygulaması

- Farklı kurumların farklı bağımsız denetim listeleri ve listedeki denetim kuruluşları üzerinde kalite kontrolleri
- SPK Listesi 91 denetim kuruluşu, BDDK Listesi 42 denetim kuruluşu

Bağımsız Denetimin Gözetiminde Türkiye Uygulaması: İşbirliği Örnekleri

- Mülga Sermaye Piyasası Kanunu 22/d uyarınca Listeye alma aşamasında meslek mensuplarının disiplin durumlarının paylaşımı **TÜRMOB-SPK İşbirliği**
- BDDK Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik mad 13 uyarınca “Yetkili denetim kuruluşu, bağımsız denetçilerinin mesleki ilkelere, ilgili düzenlemelere, kendisi tarafından belirlenen kalite güvencesi ilke ve uygulamalarına uygunluğunu ve hazırlanan bağımsız denetim raporlarının gerçek durumu yansıttığını teyit edecek bir **kalite güvencesi sistemi** kurmakla yükümlüdür. Bu alanda da yıllarca **TÜRMOB-BDDK işbirliği** ile faaliyetler yürütülmüştür.

2 Kasım 2011 tarihli R.G: 660 sayılı KHK ve Bağımsız Denetimin Gözetimi

02 Kasım 2011 tarihli ve 28103 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren, 660 sayılı “Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” (660 sayılı KHK) muhasebe mesleği açısından önemli düzenlemeler getirmektedir.

KGK Fonksiyonları

660 sayılı KHK genel olarak incelendiğinde muhasebe mesleği ile ilgili olarak;

- “Muhasebe standartları”,
- Denetim uygulamaları ile “denetim standartları” ve
- “Kamu gözetimi”

olmak üzere 3 temel konu üzerinde düzenlemeler getirerek, bu 3 alanda yetkili tek ve güçlü bir otorite kurulmasını amaçlayan bir KHK özelliği taşımaktadır.

Bölüntülenmiş Yapı Sona Eriyor mu ?

**BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

30 Aralık 2012 tarihli R.G: 6362 sayılı Yeni Sermaye Piyasası Kanunu

Faaliyet esasları

- MADDE 62 – (1)** Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarından bu Kanun uyarınca bağımsız denetim faaliyetinde bulunacaklardan **istenilecek ilave şartlar Kurul (SPK) tarafından belirlenir ve bu şartları haiz bağımsız denetim kuruluşlarına ilişkin liste kamuoyuna açıklanır.** Kurul (SPK), listede yer alan bağımsız denetim kuruluşlarının bu Kanun kapsamındaki bağımsız denetim faaliyetlerine ilişkin yapacağı kalite kontrol ve denetim çalışmaları neticesinde standart ve mevzuata aykırılıkları tespit edilenleri listeden çıkarmaya yetkilidir. Kurul, yapacağı kalite kontrol ve denetim çalışmalarının sonuçlarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna bildirir.
- (2) Kurul, bu Kanun hükümlerine tabi kuruluşların **bilgi sistemleri denetimi**, derecelendirme ve değerlendirme faaliyetlerinin güvenli ve bağımsız şekilde yürütülmesi ve bunu teminen **kalite güvence sistemlerinin oluşturulması ile kamu yararını da gözetmek suretiyle uluslararası standartlara uyumunun sağlanması amacıyla düzenleme, gözetim ve denetim yapar.** Bu kuruluşların yetkilendirilmesi, yönetici ve çalışanlarının lisanslanması ve bu kuruluşlar hakkındaki sicil bilgileri ile bu bilgilerin kamuya açıklanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

30 Aralık 2012 tarihli R.G: 6362 sayılı Yeni Sermaye Piyasası Kanunu

- **MADDE 145 – 5411 sayılı Kanunun;**
- a) 33 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
- “Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarından, 15 inci madde kapsamında istenilecek ilave şartlar Merkez Bankası ve kuruluş birliklerinin görüşü alınarak Kurul tarafından belirlenir ve bu şartları haiz bağımsız denetim kuruluşlarına ilişkin liste kamuoyuna açıklanır. **Kurul (BDDK), listede yer alan bağımsız denetim kuruluşlarının bu Kanun kapsamındaki bağımsız denetim faaliyetlerine ilişkin yapacağı kalite kontrol ve denetim çalışmaları neticesinde standart ve mevzuata aykırılıkları tespit edilenleri geçici veya sürekli olarak listeden çıkarmaya yetkilidir. Kurul, yapacağı kalite kontrol ve denetim çalışmalarının sonuçlarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna bildirir.** Bağımsız denetim kuruluşları, bu Kanun uyarınca yaptıkları faaliyetler dolayısıyla üçüncü kişilere verdikleri zararlardan sorumludurlar.”

Bölüntülenmiş Yapı

- Bir bağımsız denetim kuruluşu, halka açık bir şirketin bağımsız denetim faaliyeti nedeniyle hem KGK hem de SPK tarafından kalite kontrol denetimlerine tabi hale gelmiştir.
- Aynı bağımsız denetim kuruluşu; banka bağımsız denetim faaliyeti nedeniyle ise yine KGK ve bu kez BDDK kalite kontrol denetimlerine tabi bulunmaktadır.
- Bu durum ülkemizde yıllardır yaşanan bağımsız denetim alanındaki bölüntülenmiş yapıyı daha da ağırlaştırmıştır.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

- Bağımsız Denetimin Kamu Gözetimine ilişkin Dünya uygulamaları; **ABD, Avrupa Birliği düzenlemeleri, İngiltere, Japonya ve Kanada** örnekleri kapsamında değerlendirildiğinde; tüm uygulamalarda **genel olarak Kamu Gözetim Kurullarının;**
- Asli görevleri olan bağımsız denetim faaliyetinin gözetim fonksiyonuna yöneldikleri,
- Muhasebe Meslek Kuruluşlarından destek ve yardım olarak, işbirliği içinde faaliyetlerini yürüttükleri,

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

- Muhasebe standartları ve denetim standartlarının belirlenmesi konularına genel olarak müdahil olmadıkları,
- Denetçinin staj, eğitim, sınav, sicil, lisans, yetkilendirme işlemlerini muhasebe meslek kuruluşlarına devrettikleri,
- Bağımsız denetimi; muhasebe mesleğinden ayrı bir meslek değil, muhasebe mesleğinin teknik bir uzmanlık alanı olarak gördükleri,

anlaşılmaktadır.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Türkiye örneğinde ise Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun asli görevi olan bağımsız denetimin gözetimi faaliyeti yanısıra muhasebe ve denetim standartlarını belirleme görev ve yetkisini de aldığı görülmektedir.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Ayrıca, Dünya uygulamalarından genel olarak farklı bir şekilde denetçinin staj, eğitim, sınav, sicil, lisans, yetkilendirme, disiplin işlemlerini de üstlenen KGK'nın bu konularda meslek örgütü TÜRMOB ile henüz işbirliği sürecine girmediği anlaşılmaktadır.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

- Çalışmanın temel bulgularına göre; “Türkiye’de Bağımsız Denetimde Kamu Gözetimi” düzenleme ve uygulamalarının diğer ülke örneklerinden farklılıklar taşıdığı, Dünya uygulamaları ile bazı konularda uyumlu olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.
- Bu konuda en büyük farklılık ise Meslek Örgütü ile KGK arasında yeterli düzeyde bir **işbirliğinin** bulunmamasıdır.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

- Uluslararası uygulamalarda ise; bu Kurulların meslek örgütleriyle istişare halinde ve uyumlu bir şekilde çalıştıkları görülmektedir.
- Japonya uygulaması bu açıdan mükemmel bir işbirliği örneğine haizdir.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

- Kamu Gözetim Kurullarının odaklandığı esas nokta yapılan bağımsız denetimin denetim standartlarına uygunluğunun gözetimi olmakta, bu çalışmayı yürütürken her türlü bilgiyi meslek örgütünden elektronik ortamda bir işbirliği içinde temin etmektedirler.
- Bu güzel bir işbirliği örneğidir ve temeli gözetim kurullarının bazı yetkilerini meslek örgütlerine devretmesiyle mümkündür.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

- **Kamu Gözetimi ve Mesleğin Kendi Kendini Gözetimi** Modellerinin birlikte değerlendirildiği **Karma Modelin** başarı şansı daha yüksektir. Bu modelde gözetimin genel esasını Kamu Gözetim Kurumu belirlemekte, gözetimi Meslek Kuruluşları yapmakta, yapılan bu gözetimin tepeden bir bütün olarak incelemesini ise Kamu Gözetim Kurulları yapmaktadır. Almanya, Japonya bu Modeli uygulamaktadır.
- Uluslararası gelişmelere paralel olarak Türkiye’de Kamu Gözetimi Kurulu esas olarak bağımsız denetim faaliyetinin kalitesine odaklanmalı ve bağımsız denetim kuruluşları ve denetçileri üzerinde etkin bir gözetim sistemi kurmalıdır.

SONUÇ

Kamu Gözetim Sisteminin etkinliği ve başarısı için **kurumlar arası işbirliği** ve birlikte **uyumlu çalışma ortamı** bir gerekliliktir.

İLGİ VE SABRINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER.....

FORUM OTURUMU

*MUHASEBE MESLEK KURULUŞLARI
VE KAMU GÖZETİM KURUMLARI
İLİŞKİLERİ*

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı
Temel Eğitim ve Staj Merkezi Müdürü

- Değerli katılımcılar hepiniz Meslek Kuruluşları ve Kamu Gözetim Kurumları İlişkileri konulu oturuma hoş geldiniz efendim.

Muhasebe forumları meslek mensuplarının kendi görüş ve düşüncelerinin iletildiği bir platform olarak bilinir, biz bunun böyle olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle bu oturumda konuşmacı arkadaşlarımız kendileri ile ilgili konularda görüşlerini ana başlıklar halinde verecekler ve bunu takiben de değerli katılımcıların varsa soru, varsa katkı koyacakları hususların dinlenmesi gündeme gelecek. Çünkü bu forumda meydan meslek mensup-

larıdır. Çeşitli sempozyumlarda ve diğer konferanslarda zaten gereği kadar katılımcı konuşmacılar görüşlerini iletiyorlar ve sizlerle paylaşıyorlar.

Öncelikle konuya geçmeden önce çok kısa bir açıklama yapmak istiyorum. Böyle bir forumda oturum başkanı olarak adet olmak üzere bir açılış konuşması yaparlar bu da yarı tebliğ diye bilinir. Ancak ben öyle değil de başka bir ezber bozayım dedim. Bizim mesleğimizle ilgili biz hangi noktadan nereye kadar gelmişiz çok kısaca bir kronolojik bir araştırma yaptım. Çünkü bilindiği üzere bizim ülkemizde herhangi bir konuya ilişkin düzenlemeler bir yasaya bağlı olmadığı müddetçe yaptırım gücü de zayıf olmaktadır. Biz de illa mesleğimizle ilgili her türlü yapacağımız işlerin bir yasaya bağlı olması koşulu aranır ki bu doğrudur çünkü gerçeğimiz böyledir. Muhasebe mesleğiyle ilişkilendirebileceğimiz ilk uygulamanın ilk Türk Ticaret Kanunu'nun kabulünden itibaren bu da tabii 1956 yılında gündeme gelmiştir orada şirketlerin denetçi anlamında denetim söz konusudur. Onun dışında ana kanunun bu olmakla birlikte daha sonra 2011 yılında da TTK yenilenmiştir, tek kanun bu. İkinci kanunumuz 1989 yılında kabul edilen 3568 sayılı Meslek Yasamızdır, bu arada bu kanunlara ilişkin olarak kabul edilen yönetmelikleri çok saymak istemiyorum. Yine çok önemli gördüğümüz 1981'de ilki kabul edilen ama 30.12.2012'de yenilenen Sermaye Piyasası Kanunu var bizimle direkt ilgili olabilecek. Yine bununla ilgili çıkarılmış önceki yönetmelikler veya kabul edilmiş yeni kanuna göre çıkarılacak yönetmelikler söz konusudur. Bu anlamda gerek Sermaye Piyasası Kanunu, gerekse Türk Ticaret Kanunu bağla-

mında çok fazla yönetmelik çıkarılmıştır. Bir başka düzenleme 2003 yılında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yayınlanan ve bizim ilişkilendirebileceğimiz bir yönetmelik vardır onun ayrıntısına girmek istemiyorum. Yine 2006 yılında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yayınlanan bankaların denetime ilişkin, bağımsız denetimine ilişkin uygulamaları içeren bir yönetmelik söz konusudur, bu da bizim de ilgilidir. Yine 2008 yılında sigorta, reasürans ve emeklilik şirketlerinin denetimine ilişkin bir yönetmelik çıkarılmıştır, bu da bizimle ilgilidir. Ve en son 660 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede kabul edilen kısaca KGK diye adlandırabileceğimiz Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Kanunu vardır. Bu da tüm ezberleri bozmuş gibi görünüyor ve bunların çıkardığı bir sürü yönetmelik var burada saymak istemiyorum. Ama bütün bunların dışında bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum arkadaşlar, KGK'da bu bağımsız denetim neden gündeme geldi ben gerçekten şaşırıyorum? Hem bu örgütte profesyonel olarak çalışan bir arkadaşınız, hem de bir öğretim üyesi olarak şaşırıyorum. İlk genel Başkanımız, Hocamız Kamil Büyükmirza'nın açılış konuşmasında da zikrettiği gibi asıl mesleğimiz mali müşavirliktir ve mali müşavir de zaten denetçidir. Bu esas kendini TÜRMOB'un çıkarmış olduğu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında ki Yönetmelikte de vücut bulmuştur zaten. Özellikle o yönetmeliğin 48 ve 60. maddelerine baktığınız zaman ister dünya gerçeklerinden yola çıkalım, dünyada böyle oluyor diyelim istersek işte KGK'nın getirdiği böyle oluyor diyelim istersek de SPK'nın getirdiği uygulama böyle oluyor diyelim. Bizim bu yönetmeliğimizin 48 ve 60. maddelerinde yer alan unsurlar ana çatı itibarıyla değişmeyen uygulamalardır. Bu da bağımsız denetim mesleğinin nasıl yapılabileceğinin şartlarını, çalışma alanlarını ve benzeri hususları ortaya koymuştur. Biz bunu 1990'larda düzenlemişiz, böyle bir yönetmeliğimiz varken neden bu KGK uygulaması ortaya çıktı? Bunların tartışılması gerekiyor, hocalarımız burada gündeme getirecekler.

Ama olaya bir de başka bir açıdan bakıyorum, sözümü böyle bitirmek istiyorum. Bizim ülkemizde kanun, yasa, yönetmelik çıkarma konusunda biz çok bonkörüz! Esasında kanunlar çok zor çıkartılır, biliriz ama o zaman dürüstçe ve tarafsızca şunu söylemek durumundayım, hepimizinde bunu söylemesi gerek. Eğer Kamu Gözetim Kurumu da meslekle ilişkin olarak ayrı bir unvan veriyorsa, bu gayrette ise ve bunun için yetkilendirme, sınav ve stajı yapıyorsa o zaman bu işin denetime ihtiyacı vardır, bir gözetim sistemi kurmaya ihtiyacı vardır cümlesinden yola çıkarak Kamu Gözetim Kurumunu da sisteme dahil edecek bir üst gözetim kurulunun oluşturulması gerekir. En önemlisi de

gözetime ilişkin, madem ki böyle bir ihtiyaç varsa Kamu Gözetimi Kurulunun Kanunu'nu servis eden arkadaşlarımız, bir an önce ülkeye hizmet açısından kendilerinin de gözetimine tabi olabileceği bir üst gözetim kuruluna ilişkin yasa tasarısı hazırlamak zorundadırlar. Kamu Gözetim Kurulunu kim düzeltecek peki? Çünkü bu yapıda Kamu Gözetimi Kurumunun gözetim görevini yerine getirmesi mümkün değildir. Bizim bu konuyu ısrarla gündeme getirmemiz gerektiğine inanıyorum arkadaşlar. Ayrıca Forumumuzun ilerleyen saatlerinde eğitime ilişkin üniversitelerin niteliklerine ilişkin kişisel görüşlerimiz olacaktır, fırsat geldiğinde onları da sizlerle paylaşmaya çalışacağım.

Şimdi ben ilk sözü Doçent Doktor Volkan Demir'e veriyorum. Kendisi Galatasaray Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesinde Öğretim Üyesidir, aynı zamanda bizim çalışma arkadaşımızdır. Buyurun Hocam.

1. TÜRKİYE'DEKİ KAMU GÖZETİMİ DÜZENLEME VE UYGULAMALARI

Doç. Dr. Volkan DEMİR
Galatasaray Üniversitesi İİBF

- Sağ olun. Hepinizi saygıyla selamlıyorum, Sayın Hocama çok teşekkür ediyorum, söylediklerinin hepsine de harfiyen katılıyorum. Konumuz zor tabii. Aslında bizim konumuz kamu gözetimi uygulamaları dünyada ve Türkiye'deki uygulamalar. Hocam da bahsetti bu Forum biraz farklı meslek mensupları, meslektaşlarımızın, sizlerin konuşmasını sağlamayı amaçlıyor. Dolayısıyla biz Serdar Hocamla beraber çalışmalarımızı mevcut durum ve ideal üzerine kurduk çok fazla yorum yapmadan birlikte konuşulabilecek bir forum olmasını diliyorum.

Şimdi ilk önce şuradan başlamak gerekiyor; kamu gözetimi uygulamaları ve tartışmalarını tüm platformlarda takip eden birisi olarak açıkça söylemem gerekir ki kafam karıştı! Zaten karıştıktı daha çok karıştı. Çünkü ipin ucu kaçtı ve kamu gözetimine neden ihtiyaç duyulduğu aslında artık düşünülüyor. Kamu Gözetimi Kurumu maalesef Türkiye'deki rutin kurumlardan, kamu kurumlarından biri haline gelmeye başladı, başlatıldı. Şimdi bu işin başlatılması 1990'lı sonunda hepimizin çok değişik platformlarda öğrendiğiniz ve bildiğiniz üzere muhasebe skandalları Amerika'dan başladı ve Amerika'daki Sarbanes Oxley Yasasıyla beraber bu işleri artık sıkı tutmanın zamanı geldiği kararına varıldı. Tabii kıyas yaparken, eşitler arasında kıyas yapmak gerekir bunu önemle rica ediyorum çünkü Amerika ve İngiltere örnekleri Türkiye'ye getirilirken Amerika'da binlerce şirketin halka açık olduğunu, sermaye piyasalarının çok fazla gelişmiş olduğunu, Türkiye'de sayısını tam olarak söylemesem de yaklaşık dört yüz şirketin halka açık olduğunu, sermaye piyasasının henüz çok fazla gelişmiş olmadığını hepimizin bildiğini kabul ediyorum. Skandallar araştırılınca şu sonuca varıldı bizim mesleğimizle ilgili skandalların birçok nedeni var bunu değişik platformlarda konuştuk, konuşmaya devam ediyoruz ama en büyük neden olarak şu kabul edildi; denetim zafiyeti, bu şirketleri, batan şirketleri denetleyen denetçilerin mesleki ya da yaptıkları işlerdeki

zafiyet. Ve skandallarla ilgili çok çeşitli politik sonuçlar ortaya çıkmasının da sebebi şu; skandallar gösterdi ki dünyanın peşinde koştuğu liberal ekonomi ve liberal düzen zarar gördü, sermaye zarar gördü. Hepiniz çok tecrübelisiniz sermaye zarar gördüğü zaman zaten her şey değişmeye muhtaçtır. Muhasebe mesleğini ve denetime olan güven azaldı, mesleğin sadece Türkiye’de değil tüm dünyada imajı bozuldu. Ve düşünüldü dediler ki mesleğin kalitesi, denetimin kalitesi nasıl artırılabilir? Sonra Sarbanes Oxley Yasasıyla beraber kamu bu işi izlemeli! Peki, kamu kimdir? Kamu, tüm toplumun tüm paydaşları adına bu işleri izleyen devlettir. Toplumsal çıkar ön plandadır ve meslekle ilişkisini kurmak açısından bu şekil önemlidir, 2000 yıllarda 2004 yılında Amerika’daki muhasebecilik mesleğinin lisans sınavı değişti. 2004 yılına kadar muhasebeci lisansı veren AICPA 2004’ten sonra muhasebecinin aynı zaman da yöneticilik özelliğine sahip olmasına gerektiğini inandı ve sınav sistemi değişti biraz sonra kıyas yapacağız. Avrupa Birliği de hepinizin çok çeşitli platformlarda duyduğunu bildiğim 8. Yönergeye dayandı. 8. Yönerge esasen yeni bir şey değil 1984 yılında ortaya çıktı. Avrupa Birliği’nde 4, 7, 8. Yönerge 1980’li yıllardan beri olan hatta Avrupa Birliği’nin hâlâ da tartıştığı bunlar bizde eski kaldı diye tartıştığı yönergelerdir. Fakat 2006 yılında revize edildi Amerika’daki skandallar, Avrupa’daki skandallarla beraber 8. Yönergeye revize edildi. Günlük hayatımıza yansımalarını hepiniz biliyorsunuz stajların 3 yıla çıkması bunlardan bir tanesidir. İşte o yıllardan beri bildiğim Maliye Bakanlığı kamu gözetimi uygulamalarının Türkiye’de olması gerektiği düşüncesiyle bir over-side metodolojisi üzerine çalıştı, açılış konuşulmalarında da belirtildi 2008-2009’da taslaklar, tasarılar yayınlandı, Plan ve Bütçe Komisyonuna kadar ya da alt komisyonlara kadar geldi. Şu unutulmamalıdır, Avrupa Birliği’nin 8. Yönergesi, yol gösterici ve koordine edicidir. Yani üye ülkelere çok fazla esneklik sağlayan ama ana konularda nelerin yapılması gerektiğini söyleyen bir koordine edici metindir. Yani 8. Yönergede şu yazıyor bizim de onu yapmamız gerekiyor diye bunu savunanlar bu mantıktan hareket ederlerse daha doğru olur.

Şimdi dünyadaki gözetim uygulamalarına baktığımız zaman aslında iki farklı uygulama var. Biri Anglo Sakson uygulamaları Amerika ve İngiltere’nin başı çektiği. Çünkü buralarda sermaye piyasaları binlerce, on binlerce şirketten oluşuyor. Sermaye piyasasına en ufak zarar gelmesi ekonominin zarara uğraması anlamına geliyor. Diğeri ise Türkiye’nin de daha yakın olduğu Kıta Avrupa’sı uygulamaları; Almanya ve Fransa’nın başı çektiği Kıta Avrupa’sı uygulamasında göreceli olarak bankacılık sistemi daha gelişmiştir, sermaye piyasaları ise daha az gelişmiştir. Dolayısıyla Amerika, İngiltere gibi ülkelerde

gözetim sistemi biraz daha bağımsız ve mesleki kuruluşlar üzerindeyken Kıta Avrupa'sında Almanya, Fransa gibi ülkelerde gözetim sistemi daha devletçidir, daha devlete yakındır. Gldığımız noktada değişik platformlarda bize şu soru yönetildi: Biz Avrupa Birliği'ne uymak zorunda mıyız? Cevabı hepimiz biliyorsunuz, şimdi size birkaç tane örnek göstereceğim. Bundan yirmi sene önce taban tabana zıt olan İngiliz ve Alman Ticaret Kanunları neredeyse yakınlaştı. Geçenlerde ilk anlaşmayı yaptılar Amerika Birleşik Devletleriyle Avrupa Birliği serbest ticaret anlaşması yapıyor. Rusya komünizmden, sosyalizmden, Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliğinden gelen Rusya IFRS kabul etti. Uluslararası Standartlar Kurulu üyesi ülkelerden bir tanesi şu anda Çin! İngiltere merkezi ve menşeli olan ICP'nin Başkanı Hollandalı! Dolayısıyla biz uygulamaları almalı mıyız sorusunun cevabı zaten otomatik entegrasyon var, yani böyle bir şansımız yok biz kapılarımızı kapatalım, kendi uygulamamızı yapalım diye bir şansımız yok.

Peki, Türkiye'deki uygulamalar çok mu uzak? Şimdi bunu ortaya koymalıyız. SMMM, YMM sınavları acaba yeterli değil miydi? Dünyada yeterli görünüyor. Sürekli mesleki eğitim ve gelişim olması gerektiği vurgulanıyor. Sınav konularımız var biliyorsunuz SMMM sınavında yedi tane, YMM sınavında on tane. Biz acaba bunları çok yerel mi belirledik, karşılaştırma yapacağım çok da yerel olmayacağını da göreceksiniz. Buyurun size CPA sınavlarının bölümleri; finansal raporlama, işletme çevresi ve kavramlar, regülasyonlar, düzenlemeler, denetim ve tasdik yani güvence. Yüzde sekseni testtir bu sınavların, yüzde yirmisi de örnek olaydır. Sınav konularına baktığınız zaman amacımız ve işimiz bugün bunu konuşmak değil ama şunun için söylüyorum hepimizin aldığı SMMM ve YMM belgesinde girdiğiniz sınavlar aslında dünyadaki ortak akılla ortaya çıkarılmış konulardır. Ve bugün SMMM, YMM'nin denetçi olamayacağını, başka bir sınava girmesinin gerektiğini iddia edenler aslında sahip oldukları SMMM ve YMM unvanlarını da hak etmediklerini ortaya koyuyorlar. Çokça bahsedilen Amerika uygulamalarında yansıda görebileceğiniz şekilde aday, yaşadığı eyaletten sınava başvurur, bir tane özel şirket, ismi orada Prometrik diye, bilgisayar ortamında sınavı yapar, sınavın büyük koordinatörü AICPA'dır, sertifikalı büyük Enstitü. VASCO ise eyaletlerdeki olayları, sınavları koordine eder. Devlet hiçbir yerde yoktur. Peki, CPA belgesinden kim faydalanır? Kamu yani devlet faydalanır. Dolayısıyla bu örnekten de görebileceğiniz gibi meslek Amerika Birleşik Devletlerinde kendi kendini düzenliyor.

Türkiye uygulamalarına bakalım şimdi. Türkiye'de kamu gözetimi düzenlemeleri deyince emin olun ben bunları yansıya bakmadan söyleyemeyeceğim

çünkü kafam karışıyor. 660 sayılı Kararnameyle başlıyor, Kanun Hükmünde Kararnameyle. Bir Bağımsız Denetim Yönetmeliği var çokça tartışılan ama Türkiye o kadar sıcak gündemli bir ülke ki tam onu tartışırken Yetkilendirme Tebliği çıktı. Tam onu okumaya, onu tartışmaya başladık Resmi Sicil Tebliği çıktı. Tam onu da anlayamadan Bağımsız Denetim Meslek Eğitim Tebliği çıktı. Sonra da Bakanlar Kurulu kararıyla hangi şirketlerin bağımsız denetime, TFRS'ye otomatikman tabi olduğu çıktı. Şimdi Türkiye'de çok güzel bir atasözü var; "Su akar yatağını bulur" hakikaten de Sayın Genel Müdür buradaydı İç Ticaret Genel Müdürü su aktı yatağını buldu! İşlem denetimini kaldırdılar biliyorsunuz ismi gitti ama işlem denetimi Türkiye'ye geldi ikinci yönetmelikle. SMMM, YMM raporudur ismi sermaye artışlarında, azaltılışlarında. Bağımsız denetimi kaldırdılar. Kamu Gözetim Kurulu Bakanlar Kurulu'nun sekreteryasını yaptı, Bakanlar Kurulu kararı çıktı tekrar. Geçtiğimiz günlerde Sayın Cumhurbaşkanının henüz onaylamadığı ama Meclis'ten çıkan yasada anonim şirketlerin hepsine bağımsız denetim geldi. Dolayısıyla zaman içerisinde kamu gözetimi uygulamalarında da herkesin ortak akılda buluşacağına inanıyorum, zaman bize onu gösteriyor.

Dünya uygulamalarıyla, şimdi tartışmamız gereken, bugün aslında taşmamız gereken benim konumla ilgili soruları getireceğim size. Dünya uygulamalarında denetim kimin işidir, Türkiye'de kimin işi olmalıdır? Hiç yadsınamaz ki SMMM ya da YMM olmalıdır. Bunun ikisinin birbirinden ayrımı yoktur, ikisinin ayrı olduğunu iddia edenler ya bu işi bilmiyordur ya da başka amaçlar güdüyorlardır. Dolayısıyla 3568 sayılı Yasa'dan başka bir yasal dayanağa ihtiyacımız yoktur. İkincisi, burası çok önemli yetkiyi kim vermeli? Dünyanın her yerinde denetim yapma yetkisini veren ya meslek kuruluşlarıdır ya da meslek kuruluşlarının içinde olduğu bir yapıdır. Dolayısıyla ben meslek kuruluşunun verdiği ruhsatı, lisansı tanımıyorum, ayrıca benim lisansımı da almanız gerekiyor diyenler lütfen dünya uygulamalarını açıp bir daha okusunlar. Çünkü her şeyde dünya uygulamalarından bize söz edenler biraz bizim uygulamalara da kulak versinler. Bir diğer soru şu; o da çokça tartışılıyor. Her SMMM veya YMM denetim yapabilir mi? Yapar, yapamaz, yapabilir ya da yapamayabilir ama buna kim karar verir biliyor musunuz gelişmiş ülkelerde? Denetimi talep eden kurum karar verir. Hepiniz, kendi işine sahip olanlar için konuşuyorum; personel alırken ilk gelen üniversite mezununu alıyor musunuz personel olarak? Almıyorsunuz. Neden? Ama üniversite mezunu, lisans diploması var elinde. Neden almıyorsunuz? Sizin ihtiyaçlarınıza cevap vereceği seçmek istiyorsunuz. Dolayısıyla bu iş statükocu ve tek bir belgede bitmiyor. 3568 sayılı Yasa'ya göre yetki alan herkes otomatik denetçidir, onların

başka konularda öğrenmeleri gerekenler vardır, sürekli mesleki eğitime tabi tutulmalıdır ayrı bir konudur. İsteyen ve talep eden kurum denetim üzerine farklı şeylerde isteyebilir. Ben mesela bir kurumun başkanı olsam otuz yıllık denetçi isterim, atıyorum, kırk yıllık da isteyebilirsiniz varsa! Var mı kırk yıllık bilmiyorum. Dolayısıyla tecrübe, iyi şöhret kurumların kendi bilecekleri iştir.

Türkiye’de hiç iyi örnek yok mu? Var tabii ki de, size BDDK örneğini vermek isterim. BDDK, hep beraber yaşadığımız 2001 krizi sonrası Bankacılık Kanunu’na da dayanarak Sarbanes Oxley’in yeni çıkmasıyla beraber aldığı yetkilerle bütün bankalara şuan murakıp koydu. Sonuç: Anlık denetim yapıyor, son on yıldır BDDK-TÜRMOB ilişkileri çok şeffaf yaşanıyor ve çok fazla derecede hem TÜRMOB’dan kurum olarak hem de TÜRMOB üyelerinden yararlanıyor. TFRS’yi hatırlatırım ve teşekkür ederiz kendilerine 2006 yılında ilk defa zorunlu hale getiren BDDK’dır. Sonuç Türkiye’deki bankacılık sisteminin başarısı bugün Avrupa Birliği’nde örnek alınıyor, krizlerden sonra ayakta kalan tek bankacılık sistemi. Peki, neyi tartışmalıyız ve ne sonuç çıkarmalıyız? Yapılacak olan bu eğitim ve sınav, üniversitenin yapacağı sınav, acaba denetim raporlarının kalitesini artıracak mı? Henüz yayınlamadık ama akademik olarak bir çalışma yapıyoruz. 2005’te SPK’nın bağımsız denetçilik sınavı getirmesiyle beraber ortaya çıkan raporlarla 2011’dekileri, 2012’leri henüz çıkmadığı için yapamadık, incelediğimizde kalitenin çok da arttığını söylemek mümkün değil, demek ki bu iş sınavla olmuyor. İkincisi, Kamu Gözetim Kurulu ya da Kurumu eğitimlerin kalitesini nasıl denetleyecek? Her sınıfa bir tane uzman arkadaşımızın, meslektaşımızın gitmesi, sınav, yoklamaların alınması acaba eğitim kalitesinin değerlendirilmesi midir? Nitelik ve nicelik olarak nasıl değerlendirilecek? Üç, çok üzülerek görmekteyim ki üniversitelerin de buna alet olduğunu görmek içimi acıtıyor. Sınav ve bu kamu gözetimi denetçilik olayı bir ticari rant dönüşmüş vaziyettir. Bu ticari rant engellenebilecek mi?

Bir başka konu serbest meslek faaliyeti yapıyorsunuz hepiniz ve know-how ile kişisel bilgilerinizle para kazanıyorsunuz. Ama maalesef meslek bu uygulamalarla artık sermaye mesleği haline gelmiştir. Hepinizin birer tane sermayedar bulması gerekir işinizi yapmanız için! Çünkü başvurmak, sicil belgesi almak, kayıt olmak, her sene kaydı yenilemek için bayağı paralara ihtiyaç var, onlar kolayca kazanılacak paralar değil.

Bir başkası, vergi veren kamu görevlisi olarak söylüyorum bunu TÜRMOB ve Kamu Gözetimi Kurumu bir kamu kuruluşudur. İkisi de kamu kuruluşu-

dur. Kamu kaynaklarının ekonomik olarak kullanılması gerekmez miydi ve gerekmez mi? Sayın Genel Başkan açık ilan verdi yani hâlâ bile hazırız, yenileyebiliriz eğitimleri dedi. Denetçi lisansı aldığınızı kabul edin şu salonun hepsinin bugün burada denetçi lisansı aldığını kabul edin. Gidip denetim yapacaksınız fakat üzülerek söylemeliyim ki UFRS, UDS veya diğer mevzuatta her gün değişiyor. Lisansı alan denetçi olup gidecek mi? Sürekli mesleki eğitim yapılacak mı? IFAC sürekli eğitim uygulamalarını TÜRMOB'a vermiştir. Dolayısıyla bu iş denetim lisansını vermekle bitmiyor. Bunu yapanlar başlarına geleceği bilmiyorlar. Yarın öbür gün denetçinin sürekli eğitimini takip ettim mi diyecekler? İki yüz saat eğitim alıp almadığını kim, nasıl takip edecek? Dolayısıyla bu konulardaki kamusal fayda en fazla nasıl sağlanır benim konumla ilgili tartışılması gerektiğini düşünüyoruz.

Dinlediğiniz ve sabrınız için teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

Volkan Hocaya çok teşekkür ederim. İlerleyen saatlerde eğitimele ilgili benim de söyleyeceklerim var ama izin verirsiniz ben son Başkanlar Kurulu Toplantısında üniversitelerin KGK tarafından yetkilendirilmesine ilişkin yaptığım konuşmayı sizinle paylaşmak istiyorum.

Kamu Gözetim Kurulunun üniversitelere eğitim yetkisi vermesi konusunda açtığı talebe doğal olarak Ankara Üniversitesi de başvurdu. Açık konuşayım, bunu çok isteyerek yapmadık çünkü işte Onursal Başkanımız, eski mezunlardan bir tanesidir, fakültenin mensubu olarak böyle bir süreçte yer almamanın açıklamasını yapamazdık. Ve biz başvurduktan sonra da bir kural getirdiler, dediler ki, üniversiteler siz de senatolarınızdan bu verdiğiniz derslerin lisansüstü ders düzeyinde kabul edilebileceğine ilişkin bir karar çıkarmanız gerekiyor. Bu, o derslerin içeriklerinin çok iyi olmasını sağlayacak, derslerin uluslararası kabul edilebilirliğini sağlayacak bir talep diye algılanır, öyle biliriz bunu biz ve bunu biz kendi üniversitemizden senatodan geçirirken de zorlandık doğrusu. Biz mücadelesini ettik ve geçirdik bu kararı. Bununla yetinmediler tekrar ikinci bir kriter geliştirdiler, dediler ki, efendim kaynaklarınızı vereceksiniz. Ben KGK Daire Başkanına telefon açtım. Dedim ki, hem bir dersin akademik olarak lisansüstü bir ders olacağını saptayacaksınız hem de bu dersi kaynaklarla sınırlayacaksınız yani ders notu isteyeceksiniz. Ve dedim ki,

siz yurtdışında yüksek lisans yapmış bir insansınız, bu ahlaki midir dedim, yani etik midir bilimsel anlamda? Böyle bir şey olabilir mi? Bir dersi, kaynakla sınırlandırırsanız bu dersin eşdeğeri olmaz, eğer sınırlandırmazsanız o zaman benden kaynak istemeyeceksiniz, yayın istemeyeceksiniz, kaynakların ne olduğunu isteyeceksiniz. Ve sonuçta biz baktık ki bu şekilde olmuyor çok açık ifade ediyorum, kimse kusura bakmasın bunun da bedeline katlanmaya her zaman hazırım böyle tatsız bir konuya baş eğmedik sonuç itibarıyla. Onu söylüyorsunuz başka bir şey getiriyorlar, bunu söylüyorsunuz başka bir şey getiriyorlar ve en sonunda dünya uygulamaları kelimesinin arkasına sığınıyorlar.

Değerli meslektaşlarım dünya uygulamalarının ne olduğunu bu kararı alanlar bizden çok daha iyi biliyorlar. Dünya uygulamalarında böyle bir şeyin olmadığını adımız gibi hepimiz biliyoruz. Ama maalesef bizim ülkemizde yasa geçirirken de, uygulama getirirken de dünya uygulamalarının arkasına sığınarak esas kurum taassubunu ön plana çıkarıp kendi egolarını tatmin etmek uğruna uygulamaya getirme çabası var. Maalesef bu nereye kadar gider onu da bilmiyorum. En son TÜRMOB olarak hak etmediğimiz bir husus daha var. Kaynakların, bizim yaptığımız eğitim programlarının ders kaynaklarının kendilerine anlatılmadığını ifade ettiler. Sayın Genel Başkanımız da buradalar, ben kendi ellerimle götürdüm teslim ettim, bunun izlenmesi gerektiğini, görülmesi, incelenmesi gerektiğini, faydası olacağını söyledim. Yine kabul etmediler. Şimdi elimde benim bağımsız denetim eğitimine yetkilendirilmiş 7 tane üniversitenin listesi var. Benim şimdi bu üniversitelerde görev yapan bazı arkadaşlarımız da var, akademik olarak soruyorum: Ey arkadaşlarım, bu dersi veriyorsunuz, nasıl bu ders lisansüstü ders düzeyindedir, lütfen açıklayın derim burada, hiç kaçmayın. Bu dersler nasıl lisansüstü ders düzeyinde, içeriği nasıl merak ediyorum. Ayrıca TÜRMOB'un yaptığı eğitimleri beğenmeyen arkadaşlarımız, bu dersleri kimler veriyor bir inceleyin arkadaşlar. Bu dersleri verenlerin büyük çoğunluğu bizim eğitici eğitiminden geçmiş üniversite hocalarımızdır arkadaşlar. Tek bir üniversiteden değil, biz bütün üniversitelerden çağırdık ve bizden bu eğitimi alan, bizim dokümanlarımızla yetiştirdiğimiz arkadaşlarımız şimdi bu üniversiteler tarafından görevlendirilip bu eğitim onlar tarafından verilmektedir. Bunun da bilinmesini istedim. Bunu sizinle paylaşmanın bir zorunluluk olduğunu hissettim.

Söz sırası Serdar Özkan, Profesör İzmir Ekonomi Üniversitesinde, İşletme Bölüm Başkanı olarak görev yapıyor, hepimizin bildiği bir arkadaşımız. Buyurun.

2. KAMU GÖZETİMİ UYGULAMALARINDA BAŞARILI BİR MODELİN YAPI TAŞLARI : İŞBİRLİĞİ VE KGK

Prof. Dr. Serdar ÖZKAN
İzmir Ekonomi Üniversitesi İİBF

- Hepinize saygılar sunuyorum. Yine bir Türkiye Muhasebe Forumu, yine ben ve yine siz. Önemli bir kısmınızı zaten tanıyorum, yine sabır göstereceksiniz çok teşekkür ederim.

Tabii kamu gözetimi meselesini açık söylemek gerekirse ben şahsen 8 yıldan beri konuşuyorum. Son 1,5-2 yıldan beri Türkiye’de konuşuluyor ama biz bunu 8 yıldan beri konuşuyoruz. Bu 8 yılın 7 yılında TÜRMOB’la beraber konuşuyoruz. Bunu hazırlayanlar daha o zaman kamu ve gözetim bu iki kelimeyi yan yana getirmek gerektiğini

ni dahi bilemezken TÜRMOB Yönetim Kurulu kamu gözetimini konuşuyordu. Bu kurumlarda çalışanlar UFRS nedir diye üzerine ahkam keserlerken, TÜRMOB uluslararası muhasebe standartlarının çevirileriyle uğraşıyordu. Şimdi o yüzden dünya uygulamaları gibi bir laf, artık çok anlamlı değildir. Dünya uygulamaları deyince dünyada 157 tane ülke var. Ne yapacağız yani, hangi dünya uygulaması, her ülkenin de kendisine göre bir uygulaması var. Biz dünyanın en büyük ekonomilerinden bir tanesiyiz. 17’inci! Hedef daha büyük olmak, inşallah olacağız, niye olmayalım yani bu potansiyelimiz var ülke olarak. Zaten üzüntü buradan kaynaklanıyor, sıkıntı buradan kaynaklanıyor. Biz iddiasız, dünyanın kıyısında köşesinde kalmış bir ülke olsak en yakınımızdaki ağabeyimizin yaptığı neyse onu yaparız ve işi bitiririz. Ama öyle bir ülke değiliz biz! Pek çok alanda olduğu gibi bu alanda da geleneği olan bir ülkeyiz. Dünya uygulamaları elbette bizi çok ilgilendiriyor ve elbette dünya uygulamalarını da herkesten çok iyi biliyoruz, dünyayla beraber biliyoruz. Şöyle bir yanlış oluyor, bu yaptığınız dünya uygulamalarına uymuyor diyoruz, Norveç’te böyle. Şu yaptığınız dünya yargılamalarına uymuyor diyoruz, Slovenya’da böyle. Şimdi Norveç’te böyle, Slovenya’da böyle, Gana’da böyle... Bunun sonu yok. Dünya uygulamaları, her ülkede farklı farklı şeyler var, önemli olan bunların içerisinde anlamlı olanı, ideal olanları alıp uygulamaya koymaktır. Bu dünyayı yeniden, baştan keşfedecek halimiz de yok.

Şimdi tabii Kamu Gözetim Kurumu kurulduktan sonra ki iyi ki kurulmuştur, böyle bir Kuruma ihtiyaç vardır, şüphesizdir, tartışmasıdır. Hatta ve hatta mesela ben kamu gözetimiyle ilgili Kanun Hükmünde Kararname çıktığında, kararnameyi okuduğumda valla pek de beğenmiştim. Aslına bakarsanız hâlâ da beğeniyorum, Kamu Gözetim Kurumuyla ilgili Kanun Hükmünde Kararname yi. Fakat uygulamanın böyle olacağı insanın hiç aklının ucundan geçmezdi. Bir gün Kazakistan'da bir toplantıydık. Genel Başkanımınla beraber Kazakistan'ın bu Dünya Bankası Raporu açıklanıyor, muhasebe sistemiyle ilgili. O gün toplantıda Maliye Bakanlığı ve devlet, çok etkin meslek örgütlerini hakikaten böyle mutsuz etmişler, davet etmemişler. Nasıl bir ülke dedim, hakikaten işte Türkiye'nin büyüklüğü, işte bunlar da yazık bizden öğrenecekler diyorduk. Biz ne bilelim aradan yıllar geçtikten sonra ve biz bir sürü ülkenin mali müşavirlik örgütünün kurulmasına ağabeylik yaptıktan sonra. IFAC'ın saygın bir üyesi haline geldikten sonra. Dünya Muhasebe Kongresini burada yaptıktan sonra, IFAC'a bir Yönetim Kurulu üyesi verdikten sonra, ülkemizdeki bütün muhasebe geleneğinin yok sayılarak yeniden düzenlenmeye kalkılması inanılmaz bir şey! Akla aykırı, mantığa aykırı! Şimdi bana diyorlar ki zaman zaman siz öğretim üyesisiniz tarafsız olmalısınız, tabii tarafsız olmalıyız da ama hani nerede duracağız, yani doğrunun yanında olacağız, doğru olmayanın da yanında olmayacağız yani. Üniversite öğretim üyesinin tarafsızlığı bu demektir. Ne doğrunun yanında ol ne yanlışın yanında ol demek değildir ki! Doğrunun yanında olacaksınız. TÜRMOB'la ilgili de eksiklikler, sorunlar olduğunda herkes çok iyi bilir ki bunu da açıklıkla söylüyoruz. Her zaman söyledik, bundan önceki forumlarda, konferanslarda göğsümüzü gere gere söylediğimiz hususlar var.

Kamu Gözetim Kurumu geldikten sonra bizim camiada da bazı değişiklikler oldu. Mesela birkaç tanesini yazdım ben, not aldım. Mesela toplantılarımız kaplumbağa, kurbağa, kartal gibi gerçekten hayvan sever bir ortama büründü. Mesela Türkiye'nin parlayan yıldızı olduğunu hiç keşfedemediğimiz Sakarya Üniversitesi gerçekten dünya literatürüne geçecek uygulamalar yapmaya başladı. Mesela "Tam Tasdik ve Denetim Sempozyumu" diye bir sempozyuma gittim ben, iki alakasız olan şeyin yan yana yazılabildiği bir sempozyuma gittim. Mesela birisi kalkıp muhasebenin tanımını yaptı muhasebecilere. Mesela "denetim başka muhasebe başkadır" gibi böyle hâlâ anlayamadığımız, nasıl doğduğunu bilmediğim, çözemediğim hatta hocam bana diyor ki, bugün hiç havanda değilsin herhalde havamda bundan değilim çünkü benim de kafamın çalıştığı bir mantık var, hani böyle biz biliyorsunuz öğretim üyesi, hepimiz öyleyiz, hepimiz analitik düşünen insanlarız mesleğimiz gereği. Ama

öğretim üyesi böyle aşama aşama düşünür, yürür gider yani böyle bir düşünme algoritması vardır, burada patlıyor! Şimdi denetim ve muhasebe ayrı şeylerdir diyene aynı şeylerdir demeye kalkıp uzun uzun anlatmaya gücümüz yok. Yani hakikaten olacak şey değil! Tabii ben aynı zamanda Nail Sanlı'nın da bu kadar iyi bir hatip olduğunu da bu son iki yıldan beri öğrendim. Hakikaten Sayın Başkan yanlış anlamasın ama çok iyi bir sunum yaptınız bugün bunu söylemem gerekir. En önemli değişiklikler bunlar yani!

Şimdi gelelim şu kamu gözetim meselesine. Şimdi konum şu; başarılı bir modelin yapıtaşları! Şimdi başarılı bir modelin yapıtaşları yani tabii başarılı bir modelin yapıtaşları dediğiniz zaman konuştuğumuz konu kocaman bir meslek. Bu mesleği yapmaya kalktığınız zaman meslektaştan, eğitiminden, sınavından, stajından, yasasından başlayıp kullanacağı işte notlardan, beyannamelerden her şey, o kadar çok şey var ki hani bunun başarılı bir modeli kurmak için nereden başlandığına bağlı olarak yürüyor. Fakat tabii ki biz IFAC'ı esas almak zorundayız. IFAC şöyle bir şey koyuyor, muhasebe mesleğinin bileşenleri diye ve dikkat ederseniz en altta muhasebe eğitim standartları var. Yani diyor ki, bir mesleğin ilk düzenlenmesi gereken ilk aşaması onun eğitimidir. Eğitim deyince lütfen şöyle algılayınız, mesleğe giriş öncesi, staj, sınavlar, onların değerlendirilmesi vs. yani 7 tane eğitim standardı var önce onlar olacak. Onun üzerine diyor TMS, TFRS yani muhasebecinin finansal tablolar hazırlarken kullanacağı muhasebe standartları diyor. Kamu kesimi muhasebe standartları aynı kategoride, kamunun da kullanacağı muhasebe sisteminden bahsediyor. Elbette bu standartlara göre tablo hazırlandığında bunların denetimine ilişkin denetim standartları diyor ve kalite güvencesi bunların üzerinde çatının bu tarafı çok önemli yani denetimin kalitesi meselesi bu. Öbür tarafta elbette hata yapan, eksik yapan, işi düzgün yapmayan meslek mensuplarının disiplin ve soruşturma işlemlerinin yapılması gerekiyor adil bir şekilde ve tabii ki bu ikisinin ortasındaki çatının tamamlayıcısı meslek etiği. Şimdi bu yedi tane konu aynı zamanda TÜRMOB'un ve her IFAC üyesinin, IFAC'a bizim ülkemizde böyle olacak diye taahhüt ettiği konular. Mesela diyelim ki Kamu Gözetim Kurumu şöyle bir şey yaptı; biz, ben Kamu Gözetim Kurumu olarak düşündüm, taşındım akşam, muhasebecilere bir tane etik kurallar kitabı yazmak gerekti, oturduk üç yüz maddelik etik kurallar kitabı yazdım. Sakarya'dan da değerli arkadaşlardan katkı aldım dedihazırladı getirdi. TÜRMOB bunu tüm uygulayamaz ki, TÜRMOB onların hazırladığı bu etik kuralları uygulayamaz ki. TÜRMOB'un uygulamak zorunda olduğu ve bütün dünyanın uygulamak zorunda olduğu etik kurallar IFAC'ın etik kuralları. Kamu Gözetim Kurumu ben etik kuralları da yaparım diyor, ne yapacak çok me-

rak ediyorum. TÜRMOB'un elinde zaten etik kurallar var, tüm dünyada muhasebecilerin etik kuralları var. Çin'de Çincesi, İngiltere'de İngilizcesi, Türkiye'de Türkçesi, Bulgaristan'da Bulgarcası, Almanya'da Almancası var. Çevirdiğiniz zaman hepsi birbirinin aynısı olmak zorunda. Kamu Gözetim Kurumu ancak şunu yapabilir yani; çevirtecek herhalde. Ama var olan şeyi çevirecek, çevrilmişin çevrilmiş. Çevrilmiş var, hazırlanmış var. Her şeyin hazırlanmış var aslında ve biz bu yedi tane konunun dışına uluslararası uygulamanın dışına çıkamayız. Aslında bu yedi tane konu Kamu Gözetim Kurumunun da gözetimini yapacağı alanların ne olduğunu gösteriyor. Kamu Gözetim Kurulu bunları gözeticek, gözetim yapacak diyor.

Örneğin mesleki sınavlar, mesleki sınav, Kamu Gözetim Kurulu mesleki sınav yapmaya kalktığı anda, aslında şimdi çaktırmadan bir başka şehre, üniversitelere topu atarak sınav yapıyor. Mesela bizim üniversitede, ayrıca Hocamın yaşadığı kaygıları biz de yaşıyoruz, biz de yapmak zorunda kaldık, başvurmak zorunda kaldık, ders notu falan göndermiş değiliz daha. Mesela ben dersem ki, bizim yardımcı doçent arkadaşlara, sen anlat bu dersi diyeceğim, sonra benim yanımdaki arkadaşlardan bir tanesi sınav yapacak sonra her ikisini mesela denetçi yetkisini bugün bakın ders verenlere kimlerin verdiğini şimdi görün. Ayrıca Ercan Hocam açıklıkla söyledi, bana diyorlar ki işte diyor bilmem ne üniversitesi bu eğitimi veriyor, ben de veremezsin. Niye? Çünkü ben daha onlara vermedim, çünkü ben daha o kadarını anlatmadım, biz onlara birazını anlattık. Daha hepsini anlatacak zaman olmadı, inşallah onları da anlatacağız sonra gidip anlatacaklar. Bugün eğitim yapılmış binlerce saat, binlerce saat. Ve birisi çıkmış diyor ki, biz yapılmış olan o eğitimleri akredite bulmuyoruz. Biz ne bilelim Kamu Gözetim Kurumunun eğitim akredite edebileceğini. Dünyada akreditasyon kuruluşları vardır, eğitimi akredite eden, biz onlarla uğraşıyoruz. Burası sağlanmış üniversiteler eğer akrediteyse bizim üç bin beş yüz kere akredite. Yani Türkiye'de bu kavgaanın içerisinde olmayacak bir şeyin içerisinde üniversiteleri de kattılar ama hiç bunlara alet olmayacağız, tarih bunların hepsini yazıyor. Neyse ki yine üniversiteler eli ile yürüyor, hayır hiç olmazsa yüreğimiz biraz daha rahat.

Şimdi mesleki sınav ve muhasebe eğitimi ilişkisi: Şimdi bu ilişkiyi biz kurmuyoruz ki, burada eğitim standartları var. Bu eğitim standartlarının yürüyüşü şudur: IFAC var, IFAC da böyle Amerika'da oturan, Amerikalılardan oluşan bir şey değil ki! Bütün dünyadaki meslektaşlar ve bunların hepsi çok saygın insanlar ve bunların hepsi böyle hakikaten seçilerek, elenerek gelmiş insanlar. Sonra geliyor bunların altında uluslararası muhasebe eğitim standardı-

nı hazırlayan ekipler var; çok ciddi bir emek var. Üç yüz sayfa, dünyanın her yerindeki muhasebecinin eğitimi nasıl olmalıdır diye inanılmaz kaliteli dökümanlar hazırlanmış ve bunlar sürekli güncelleniyor. Bunlar yok sayılabilir mi? Bu eğitim standartları meslek kuruluşlarına geliyor onlar kendi eğitim, staj vesaire sistemlerini kuruyorlar ve yürütüyorlar. Bu kadar basit. Burada gözetilecek olan konu şu; TÜRMOB acaba staj mevzuatını uluslararası uygulamalarla güncel tutuyor mu? TÜRMOB'un acaba sınava dâhil ettiği konular bir muhasebecinin sınavında olması gereken konular listesinde var olan konular mı? Bunlara bakacak. Bunlar varsa TÜRMOB'un yaptığı sınavın güvenliği nedir mesela? Mesela bunu tartışabilir, bunu sorabilir veya notları sorabilir veya başarı oranı niye böyle diyebilir. Bunların hepsi gözetimle ilgili konulardır ama kalkıp eğitim yapılmasına müdahale ettiğin zaman senin de gözetlenmen lazım, çünkü birisinin sorması lazım siz bu eğitimi hangi ilkelere göre yapıyorsunuz diye. İşin doğası gereği...

Şimdi, devlet kamu gözetimi yani devletin gözetimi olmasın mı? Kesinlikle olmak zorunda hiç tartışmasız! Devlet denetimini yapmak zorunda, devlet denetimin kalitesini denetlemek ve garanti etmek zorunda! Bizim ülkemiz dahil hiçbir ülke denetim zafiyeti yüzünden şirketlerin zarar görmesini, insanların mağdur olmasını, şirket yöntemlerinin mağdur olmasını v.s bankacılık sisteminin dağılmasını, kimse bunu göze alamaz. Kamu Gözetim Kurumunun öteden beri sergilediği bu tutum eğer devam etse idi SPK'nın başı derde gireceği için SPK'yı çekip kurtarmak zorunda kaldılar çünkü SPK dünyaya açık bir sistem. Bizim ülkemizde bir Kamu Gözetim Kurulu kuruldu, Kamu Gözetim Kurumu, kamu gözetimi nasıl yapılır onu çözecek önce, o yüzden biraz bekleyelim de ne olacağını görelim deme şanssı yok ki SPK'nın! İMKB haldır haldır dönüyor, SPK dünyaya entegre. O yüzden mecbur kaldılar işin içinden sıyrılıp çıktılar ve kendilerini kurtardılar, mantığı bu. Eğer çok başarılı olsaydı, hızlı hareket edebilseydi SPK niye bu sistemin içerisinde çıkmış olsun? Kaldı ki kamu gözetimi meselesinin gelmesinin temel sebebi halka açık şirketlerle büyük şirketlerdir. Ve SPK işin içinden sıyrıldı, diğeri Kamu Gözetim Kurumu kaldı ama işi de kalmadı, temel işi kalmadı.

Şimdi kamu yapmalı, peki ne yapmalı? Kamu var ama bir de şirketler var. Bu devletin işinden bahsediyoruz, denetimi muhasebeciler kendileri için yapıyor ki şirketler söz konusu. Şirketler bir tarafta, sanayinin, ekonominin ihtiyaçları bir tarafta, bir tarafta devlet var düzenleyici olması gerekir. Biz ikisinin arasında aslında, meslek örgütü bu ikisinin arasında ve meslektaş bu ikisinin arasında hizmet veriyor. Meslek kuruluşu ortada, sağ tarafta denetim,

yatırım, ticaret hepsine etkisi var denetimin ve muhasebenin. Öbür tarafta da yasama yapmak gerekir, tebliğ vesaire değişik düzenlemeler getirmek gerekir ve devlete gözetim yapmak gerekir budur devletin işi. Burada fakat ne hikmetse yok sayılıyor bu da enteresan. Şimdi tabii işbirliği diye çağrı yapılıyor. Ben akademisyenim benim umutsuz yani geleceğe yönelik olarak umutsuz bakma ihtimalim yok, olmaması gerekiyor işin doğası gereği ben umutsuz bakamam. Kavga varsa ben mutlaka bu kavganın çözüleceğine inanmak durumundayım ve bunun için bir şey yapmam gerekir, umutsuz bırakamayız. Yani mesela bu işi böyle gitmez, bakalım ne olacak diye bir konuşma yapma şansım yok benim, nasıl öyle bir şansım olabilir? Ben diyorum ki işbirliği olacak, nasılsa olacak, bu zaten bu şekil de gitmeyecek, nasılsa olacak ve iyi olacak, meslek adına da çok iyi şeyler olacağını biliyorum. Kamu Gözetim Kurumu ve diğer kurumlar da zaman içerisinde Kamu Gözetim Kurumu ne iş yapar, nasıl çalışır, nasıl gözetecek, bunu da öğrenmeye çalıştıklarımı da biliyorum çünkü yepyeni bir sistem fakat bir metodolojinin olması lazım. Şimdi ben oturduğum yerde şöyle bir şey yazdım kendi kendime, bir matris oluşturmak lazım, bizim grubun staj, sınav işle ilgili bir olması gereken nedir? Ya bu işin standardı mı var, uluslararası iyi uygulaması mı var ne varsa bunu bir koyalım ortaya. İki, nakit durum nedir? Tabii bunun eğitimi, sınavı durumuyla ilgili durum nedir? Olması gerekenle mevcut arasında fark var mıdır? Varsa nedendir? Örneğin diyelim fark var, bulduk nedeni şu: Çünkü bütün bu konuştuğumuz konuların hepsi yasa ile düzenlenen şeyler, doğru mu? Staj, kafanıza göre pat diye stajı değiştiremiyorsunuz ki ve eğitim içeriğini kafanıza göre değiştiremiyorsunuz ki! TÜRMOB yasalarla çalışan bir kurum. Örneğin hazırlanmış ama Maliye Bakanlığının elinde bekleyen bir sürü düzenleme var. Yani olması gereken bu, mevcut durum bu, aradaki farklılığın sebeplerinin tartışılması gerekir. Ve bunun tanıtılması gerekir bu farkın, bu fark ne zaman, kim tarafından, nasıl, hangi kararlar kapatılacak bunun ortaya konulması lazım ve en sonunda bunun gözetimi nasıl yapılır? Örneğin şimdi bu üniversitenin yaptığı eğitimlerde Kamu Gözetim Kurumu oradan genç çocukları gönderiyor, yoklamayı kontrol ediyor. Ben öğretim üyesiyim, profesörüm dersime almışım otuz kişi ders anlatıyorum, yoklama ve imza attırılmışım, dışarıdan birisi sınıfıma girecek benimde bu yoklamaya acaba doğrumu diye bir test edecek, gelsin de etsin! Bu olacak şey mi? Çok ayıp bir şey yani! Sen bana güvenmiyorsun, kime güvenmiyorsun? Bana güvenmiyorsun, dersi verene mi güvenmiyorsun, dersi alana mı güvenmiyorsun, kime güvenmiyorsun? Koskoca üniversite yalan söyleyecek hali yok ya! Adam gelmişse gelmiştir, gelmemişse gelmemiştir. Şimdi bu mesela eğitimin yapıldığının garantisinin

gözetimi içeriye adam göndererek olmaz. Bu değildir. Her şeyin bir usulü, adabı vardır. Ben bunun da anlaşılacağını düşünüyorum.

Önemli olan şu, bu bizde nasıl yapılır? Arkasında TÜRMOB'un işleri var TÜRMOB da eğitim-sınav işleri yürütülecek, işi yapacak olan o. Olması gerekenden ne farkı var, mevcut durum nedir, ne yapmak gerekir ve nasıl gözetmek gerekir? Bunu ortaya koyacak, beraber oturacaklar o diyecek ki senin şunun eksik, tamam ben tamamlayayım diyecek, şu zaman tamamlayabilirim, tamamlayamamamın sebebi bu diyecek neyse çıkacak ortaya. Arkasında TÜRMOB, çünkü burada gözetilen ve gözetlenen olduğu için TÜRMOB aynı zaman da gözetildiği için bu sistemde gözetilenin nasıl gözeteceğini ilişkin sistemi sürdürecektir ve yardımcı olacak vs. Bu kadar basit, ben sadece bir tanesini söyledim. Bazı konular var ki elbette o konuların meslek örgütünden bağımsız olması gerekir. Ama bazı konular var ki elbette meslek örgütünün o konunun tam da ortasında olması gerekir. Yani marifet zaten bunları tek tek tanımlayıp, bu işlerin nasıl yapılacağına karar vermek. En kolayı şu; hepsini ben yapayım gözetmene gerek kalmıyor. Ama o zaman da doğal olarak senin gözetlenmen gerekiyor.

Şimdi meslek yönetilir mi, yönetilmez mi? Bir toplantıya gitmişim yurtdışında geçtiğimiz yaz, şöyle birkaç cümle duymuştum. Söylenen şunlar; bu şekilde giderse sanıyor musunuz ki sadece Türkiye'de böyle bir eğilim var? Dünyanın başka yerlerinde de "dünya örnekleri" diyorlar. Dünyanın başka yerlerinde de böyle kötü örnekler var. Bu şekilde giderse diyor adam kamu gözetim sisteminin mesleki gözetim olmaktan çıkarak artık mesleğin kamu tarafından yönetilmesi haline gelmekte olduğu... Gözetiyor musun, yönetiyor musun veya ikisini birden yapıyor musun? Üçü birbirinden farklı şeyler.

Kamu gözetiminin bağımsız ve özgür olması tek yanlı yorumlanarak yalnızca meslek örgütünden bağımsız ancak politikacıların ve bürokratlara açık hale getirilmekte. Kamu Gözetim Kurumunun bağımsızlığı demek onun hakikaten bağımsızlığı. Muhasebe, denetim, muhasebe standardı. Bunlar teknik konular. Bu teknik konular için ise işi yapanlar fazla girmesin demeye çalışıyorlar. İyi de buradakiler fazla girmezken oradakiler fazla girebiliyor. Tamamen bağımsız olması gerektiği ve politikacılarında bağımsız olması gerektiği ve bağımsızlığın meslektaşlara güvensizlik temeline dayandırıldığı... Şimdi ben sizi gözetmek istiyorum, neden? Ben size çünkü güvenmiyorum. Mantığı bu değil ki! Mantığı şu: Biz muhasebeciyiz, şüphecilik, mesleki şüphecilik, muhasebeciliğin etik kurallarından bir tanesi yani mesela sende yeteri kadar mes-

leki şüphencilik yoksa sen iyi muhasebeci değilsin demesi lazım. Doğrudur. Bizim derdimiz sistemdir kişiler değildir, doğru mu? Sistemdir. Mesela Kamu Gözetim Kurumu bana nasıl güvenmez? Şimdi ben şahsi olarak üzerime niye alınmayım veya Genel Başkan niye alınsın, Genel Sekreter niye alınsın, herhangi biriniz neden alınsın? Bundan bahsetmiyorum. Sistemden bahsediyoruz. Sen sistemi kur ondan sonra onu kontrol et ama kişilere bağlama, politik unsurlar bu işin içine girmesin, çünkü bu bir meslek erbabı yani meslek işi bu iş meslek işi. Fakat öyle değil, güvensizlik üzerine dayalı maalesef. Ancak bazı ülkelerde ve yapılarda politikacı ve memurların pek çok meslek erbabına göre daha az güvenilir ve daha az becerikli olabileceklerini de akıldan çıkarmamak gerekir. Dolayısıyla muhasebeciler bu işi beceremez, e kim becerir? Yok, öyle bir şey, öyle bir insan kaynağı Türkiye’de yok. Örneğin UFRS’yi almışsınız bünyenize, alın, biz yaparız standardı dediniz, yapın. Yaptığınız şey şudur, alıyorsun çeviriyorsun başka bir şey yapamazsın! İçine ne bir kelime koyabilirsin ne bir kelime çıkarabilirsin. Ona Kamu Gözetim Kurumu falan değil hiç kimsenin gücü yetmez bu dünyanın konjonktüründe. O metinler öyle metinler. Asıl marifet o değil ki, o zaten var. Zaten benim de ihtiyacım yok ben İngilizce de biliyorum. Bir sürü insanda İngilizce biliyor. O değil ki, asıl marifet sana soru sorulduğunda yorum yapabilecek misiniz? Kim verecek o mütalaayı? Ey denetim standartları sorumlusu, ey muhasebe standartlarını üzerine alan kurum. Asıl olan üç gün sonra bu standartları kullanılmaya başladığında biz bilmem ne maddesini okuduk hiç bir şey anlamadık, bunu böyle yorumlayınca böyle oluyor dendiğinde bu yorumu kim verecek? Kim verecek? Sorumluluğu alan o yorumu da verecek, nasıl verecek? Biz daha öğretmedik ki! Biz daha öğretmedik, nasıl verecek? Öyle bir kaynak yok. Gönül ister ki bu durumda, bir işbirliği olsun. Ben işbirliği olacağına inanıyorum işbirliğinin iki tarafı vardır şimdi bu konuştuğumuz konuda; Kamu Gözetim Kurumu ve TÜRMOB. TÜRMOB meslek örgütü ve sorumlulukları çok büyük, Kamu Gözetim Kurumu devlet kurumu ve onun da sorumlulukları çok büyük, o devlet adına hareket ediyor, arkasında devlet gücü var. Burada da kocaman bir meslek grubu var, seksenbeşbin meslektaşın sorumluluğu var. Fakat devlet devlettir.

Şimdi bu ilişkinin tanımlanması gerekecek yani bir adım oradan bir adım buradan eminim ben burada da işte yani bu pazarlık, bu işbirliği bir şekilde yönetilecek. Bütün marifet minimum kırgınlık, minimum kızgınlık, hızlı hareket edebilmek, zaman kaybetmemek. Bütün marifet meslektaşlar üzerine etkisinin, olumsuz etkisinin minimum kılınması, kimsenin mağdur olmaması, kimsenin kimseye üstünlüğünün ortaya koyulmuyor olması fakat tam tasdik ve

denetim aynı şeydir diyen bin beş yüz kişinin karşısına çıktığı zaman tabii ne yapacağınızı şaşırıyorsunuz, tabii tüm edebiyat, lügat, bütün bildiğiniz muhasebe bilgisi, bütün yılların emeği, bütün tecrübe her şey boşa gidiyor. Bunlar üzecek, biz hepimiz aynı gemideyiz, hepimizin mutluluğudur esas olan, hepimizin zevkle iş yapmasıdır esas olan. Türkiye bunları aşacak bütün meslek grupları ve biz dahil akademisyenler son on yılda çok büyük değişimler yaşıyoruz. Her meslek ciddi değişime uğradı. On yaş büyük olan, on yaş küçüğü bir türlü hâlâ anlayamıyor mesela. Nesil arasındaki, nesil farkı dediğimiz şey artık on yıla indi. Bu kadar çok değişikliğin yaşandığı ortamda, buradaki mesele insan meselesi, muhasebeci insan, denetçi insan, standardı yapan insan, güvenilmeyen insan, güvenilir insan, insanla ilgili olduğu için bu iş, bu insanların da söyleyecekleri var. Oysa bu tür sancılar da eklendiğinde, işin içine biraz daha sıkıntılı oluyor.

Bir öğretim üyesi olarak umutsuz olmayın demem gerekir. Her şeyin çok güzel olacağına ben inanıyorum çünkü çok güzel şeyler yapıldı. Yani TÜRMOB biz şunları yaptık dediğinde ona bakma niyeti ortaya koyulsa, bakıldığında hakikaten iyi şeyler görünecek. Eminim Kamu Gözetim Kurumu da çok iyi şeyler yapacak, yalnızca bu diyalog kanalının bir an önce açılması gerekiyor. Bu çağrıyla TÜRMOB Genel Başkanı yapıyor. Aslında o yapınca siz hepimiz yapmış oluyorsunuz. Ben de akademisyenim, ben yapmış oluyorum eminim pek çok yerden yapılıyor. Ben çok umutluyum her şey gönlünüzce olsun, her şeyin iyi gideceğini inanıyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. Sağ olun.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Evet, Sayın Özkan'a çok teşekkür ediyoruz. Değerli katılımcılar forumun bundan sonraki aşamasında sizlerin görüş ve katkılarınızı almak istiyoruz. Tabii ara vermeden devam edeceğiz. Görüş veya katkı sunmak isteyen veya soru sormak isteyen arkadaşlarımız varsa eğer lütfen önce kendilerini tanıtsınlar, sonrada konuşmasına devam etsinler buyurun söz sizde arkadaşlar. Buyurun Sayın Koç.

Mehmet KOÇ
Ankara SMMM Odası Başkanı

- Gerek Genel Başkanımız, gerek kurucu başkandan başlayarak şu saate kadarki konuşmacılar öncelikle bağımsız denetimin ayrı bir meslek olmadığını muhasebenin bir fonksiyonu olduğunu, bir uzmanlık alanı olduğunu söylediler. Bu bazı kesimler tarafından çarpıtılmaya çalışılan bkonuda bu muhasebe forumunda netleşmiş olmasından dolayı son derece mutlu oldum.

Ayrıca meslek örgütümüzün temel görevlerini Kamu Gözetim Kurumunun temel görevleriymiş gibi mesleğin içinden bir kesimin kabul ederek insanları bu alana yönlendirmelerinin ne kadar yanlış olduğu yine bu konuşmalar çerçevesinde netleştirilmiş oldu. Bundan da son derece mutlu oldum.

Bir başka konu aslında yine bu konulara bağlı olarak aynı zafiyetin devamı olarak mesleki camianın Kamu Gözetimi Kurulu tarafından verilen belgelerin bir piyasa alanıymış gibi, bir rant alanıymış gibi görülmesine karşı duruşun da bir netleşmesi oldu. Bundan da son derece mutlu oldum. Aslında bu söylemiş olduğum üç temel konu yaşamış olduğumuz süreçte mesleğin algılanmasında yanlış eğilimlerin, aslında bizlerin bu süreçteki en büyük zafiyeti olduğunun da bir sonucu olarak ortaya çıktı. Kamu Gözetim Kurumu meslek örgütünü tanımazken özellikle SMMM'leri denetim alanı dışında bırakmaya çalışan bir anlayışı varken meslek içinde bazı kesimlerin bu uygulamalara pirim vermiş olmasını da anlamakta güçlük çekiyorum. Bu, bu sürecin en büyük zafiyetlerinden bir tanesidir diye değerlendiriyorum.

Olması gereken, yapmamız gereken şudur değerli arkadaşlarım: Bir seçim sürecine giriyoruz, olabildiğine geniş bir mesleki tabanla ilişki içerisinde olacağız. Lütfen bu forumdan çıkan sonuçların tabana anlatılması noktasında buraya katılan tüm meslektaşlar bu sorumluluğu üzerlerinde taşımalıdır. Yani bu süreç mesleği nasıl bir riskli noktaya götürüyor, buna karşın topyekun nasıl bir direnişin, birlikteliğin ortaya konulması gerektiği noktasında hepimizin üzerine çok ciddi anlamda görevler düşüyor. Özellikle SMMM camiasına sesleniyorum; Bağımsız Denetim Yönetmeliği değişmediği müddetçe bizim bağımsız denetim alanı içerisinde vücut bulmamız mümkün değil arkadaşlar. Birileri sizi Sakarya Üniversitesinin eğitimlerine yönlendirse de, birileri sizi beş bin lira gibi maliyetlerle bağımsız denetçi yetkilendirmesine yönlendirse bile yönetmelik değişmediği müddetçe hiç biriniz bu alanda bağımsız denetim yapabilir konuma gelmeyeceksiniz. Zira yönetmelik değişmeli, harçlar düşürülmeli, TÜRMOB'la bir istişare içerisinde yeniden bir yönetmelik ça-

lışması yapılmalı işte o zaman bağımsız denetim alanı içerisinde biz de eşit koşullarda yer bulabiliriz. Olayın temel mücadele edilmesi gereken noktalardan bir tanesi de budur. Bu konuda TÜRMOB davayı açmıştır, yürütmeyi durdurma talepli iptal davasını açmıştır. Umuyorum çok kısa süre içerisinde bu dava sonuçlanır ve bizim taleplerimizi karşılayacak, eşit koşullarda yetkilendirmeyi sağlayacak bir bağımsız denetim yönetmeliği çıkarılmış olur. Teşekkür ederim Hocam.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Evet, ben teşekkür ederim. Evet, Sayın Güven.

Mevlüt GÜVEN

- Teşekkür ediyorum Sayın Hocam. Öncelikle bu forumu düzenleyen TÜRMOB'umuza başta Genel Başkanımız olmak üzere, yöneticilerimize ve siz değerli hocalarımıza teşekkür ediyorum. Burada mesleki düzenleyici kuruluşlarla Kamu Gözetim Kurumunun ilişkisinden söz ediyoruz. Bu ilişkiyi kurarken ilişkinin taraflarının ne yaptığına iyice bakmamız gerekiyor. TÜRMOB meslek mensuplarının ruhsatlandırılmasını, eğitimini, lisanslamasını sürekli eğitimini, stajını gerçekleştiriyor. Bunu TÜRMOB kurulduğu günden bugüne kadar gerçekleştirmektedir. Kamu Gözetim Kurumu elbette ki dünyadaki gelişmeler üzerine ülkemizde de kuruldu. Güzel bir kurum fakat bu kurumun ne yapması gerektiğiyle ilgili düzenlemede yapılan yanlışlıklar var. Bu yanlışlıkların en başında kurumun nereye gözetleyeceği? Gözetleyebilmesi için gözetleyeceği kurumun yapması gereken işleri bizzat kendisinin bağımsız olarak yapması gerekiyor. Eğer TÜRMOB eğitim vermeyecekse, TÜRMOB lisanslama yapmayacaksa, TÜRMOB ruhsat vermeyecekse, TÜRMOB sürekli eğitim yapmayacaksa siz kimi düzenleyici kurum olarak denetleyeceksiniz? Yani meslek mensuplarının yaptığı muhasebe işlerini, devletin çıkardığı angaryaları izlemek için mi Kamu Gözetim Kurumu kuruldu? Yoksa TÜRMOB'un yaptığı eğitim gerçekten ulusal düzeyde ve uluslararası düzeyde gerçekleşiyor mu bunu mu denetleyeceksiniz? Yapılan düzenlemede bağımsız denetçilerin, raporların ve diğer yapılan işlerin sağlıklı yapılıp yapılmadığını mı denetleyeceksiniz? Eğer siz eğitimi kendiniz veriyorsanız, ruhsatlandırmayı kendiniz

yapıyorsanız konuşmacı arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi sizi de denetleyecek bir kurumun muhakkak oluşturulması gerekiyor. Bu konuda hocalarımızın görüşlerini almak istiyorum. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI

Oturum Başkanı

Efendim teşekkür ederiz. Evet, söyle şurada evet buyurun.

Erol ÇELEN

İstanbul

- Merhaba arkadaşlar, bütün muhasebe emekçilerini sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Mesleğimizin üst örgütü TÜRMOB'a teşekkür ediyorum.

Şimdi biliyorsunuz Meslek Yasamız 24 yıldır var. Kurulurken o dönemki paradigmalara göre kuruldu, bugün paradigmalara çok değişti, bugün farklı bir dünyada yaşıyoruz. Ben şahsen bir meslek mensubu olarak artık bu unvanlardan bıktım. Bakalım hangi unvanlar var? Meslek Yasamızda serbest muhasebecilik var, serbest muhasebecilik mali müşavirlik var, yeminli mali müşavirlik var, sonra 660'ın getirdiği bir bağımsız denetçi var. Geçen hafta torba yasayla çıkan ve gerekliliği tartışılmayan bir yönetmelik var. Gümrük Bakanlığı'na bir yönetmelik çıkarma hakkı veriliyor. Yönetmelikte farklı bir meslek talebi daha var. Bir beşinci meslek daha türedi. Biliyorsunuz bu süreç bir seçim süreci odalarımızda. Artık oturup herkesin bu olanları düşünüp bir şey yapması lazım yoksa bu unvanlar bir gün gelecek bizi ayıracak, mevcut gücümüzü azaltacak arkadaşlar. Tek bir unvanın, tek bir mesleğin sayılması gerekir diye düşünüyorum.

Kamu Gözetim Kurumuna gelince biliyorsunuz bu Gözetim Kurumu Amerika'da oluştu, ironi yapıyorum. Sadece zavallı Arthur Anderson gitti. Ama bugüne dönelim, 2011 yılında finans krizi başladı ve akabinde Amerika'da gözetlenen bütün firmalardan mesela çok basit; üç yüz tane çok büyük banka battı. Hepsi kurul tarafından gözetleniyordu. Hepsinin denetçisi vardı. Kapitalizm bitiyor, bunun yarattığı kurumlar da bitiyor. Artık dünyada finans çevreleri her gün merkez bankalarında toplanıyorlar, krizi ne kadar aşağıya ötelemez diye konuşuyorlar. Biz burada bu kurumların denetimini tartışıyoruz. Bu

kurumların gerekliliği, hep olması gerektiği söyleniyor. Hayır, olmasına gerek yok! Olması gereken tek şey var denetim standartları olmalı ve bunu da meslek örgütü takip etmeli. Ne gereği var bu tür kurumlara? İşte ben Amerika durumunu biliyorum. İşte ben Amerika'ya gidiyorum yılın altı ayında, orada da bu kurumlar tartışılıyor. Çünkü batan bir fonlar var, bankalar var. Orada da kurullar var ve güya kaliteli çalışıyorlar, bu kurulları kim denetleyecek? Denetleyen yok.

Üçüncü olarak da, acıdır biz 660 çıktığında bütün mesleki camiaya karşı çıktık, feryat ettik, olmamalı dedik ama bugün burada 660'ı bakıyorum güçlendirilmeye çalışılıyor. Bunun bir gayreti var, işbirliğine zorlanıyor. Arkadaşlar, biz meslektaş olarak 660'ın getirdiği kurumu tanımıyoruz. Bu kurumun meşruiyetini kabul etmiyoruz. Bize alanlara gelin diyenler bugün işbirliğimiz olsun diyorlar. Neyin işbirliği? Onlara lojistik destek sağlayacağız, vereceğiz yok böyle bir şey! Bizi hiçbir alanda ciddiye almayan bir kuruma biz niçin destek verelim? Böyle bir şey olmaz!

Şimdi geçen hafta 397 değiştı, yine TÜRMOB yok, gene bizler yokuz torba yasada, Plan ve Bütçe Komisyonu'ndakin de mali müşavir vardı ama Meclisten çıkan yasada yokuz biz şuanda. Orada ne diyor? Denetimin usul ve esaslarını Bakanlık belirleyecek yönetmelikle, denetim yapacak, denetimin niteliklerini belirleyecek, etik esasları belirleyecek, denetçinin görev ve yetkilerini belirleyecek, denetçinin seçim yerini belirleyecek, görevden alınmalarını belirleyecek ve gene ayrı bir kurum, gene bize oradan bir hak kapmak için bir yarış olacak aramızda! Arkadaşlar, kesinlikle başka unvanlar olmamalı, başka unvanlar yaratılmamalı çünkü görüyorum gün gelecek bizler ayrışacağız, gene farklı farklı konumlara çekileceğiz. Teşekkür ederim.

Ahmet ATASOY
Antalya

- Ben farklı bir pencereden bakmak istiyorum. Global emperyalizm duvara toslamıştır. Artık emek gücü sahnededir. Üst birliğimizin çatısı altında tüm meslek mensuplarımızın bu bağlamda birlik olmasını ve bu birlikte ortak mücadele tavrını geliştirmesi gerektiğine inanıyorum. Bu alanda Sakarya Üniversitesi'nin açmış olduğu eğitimlere katılan tüm arkadaşlarımız belge almış olabilirler otursunlar kararlarını yeniden değerlendirsinler. Bu konuyu onlardan özellikle ısrarla rica ediyoruz çünkü gerçekten biraz önce arkadaşımın

söylediği gibi mesleği bölmeye gidiyorlar. Önümüzdeki süreç gerçekten seçim süreci, farklı bir sürece gidiyor. Bu konuda arkadaşlarımız kendi güçlerini değerlendirsınler, 3568 sayılı Yasa çıkarken dernekler vardı, derneklerle mücadele edilerekten bu 3568 Yasası çıkmıştır. O yüzden bizler mücadele platformunu geliştirmedikçe, elimizdeki emek gücünü harekete geçirmedikleri sürece bizler gerçekten ne önümüzdeki siyasi iktidara, ne de Kamu Gözetimine kendimizi dikkate aldıramayız. O yüzden önümüzde fırsatımız var gelin burada çağrıda bulunuyorum önümüzdeki süreçte beyannamelerimizi son gün verelim, olmadı tahakkukları boş yaptıralım, olmadı tahakkuk yaptır-mayalım neyle karşılaşacaklar? Nereden tahsilât yapacaklar? Düşünsünler biraz, bizi dikkate almamanın sonucu bu. Yoksa biz ilişki kuralım, biz gide- lim, biz yirmi dört yıldır ilişki için çaba gösteriyoruz ama bugüne kadar bizi dikkate almıyorlar. Dikkate aldırmanın yolu artık dik duruş, gerçekten eylem kararı, sokağa dökülme kararı diyorum. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederim efendim. Buyurun Beyefendi.

Nuri ATILGAN

- Teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için. Ayrıca Sayın Başkana TÜRMOB adına şükranlarımı arz ediyorum. Efendim Kamu Gözetimi Kurumunu ortadan kaldırırsanız bile yada bütün serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirlere denetleme yetkisi verseniz dahi denetlenecek bir durum yok ortada. Türk Ticaret Kanunu'ndaki murakıplık sistemini kaldırdınız. Bu çaycıydı veya herhangi birisiydi. Şirkete ortak olan en küçük veya yüzde on azınlık yönetim kurulunu toplantıya çağırarak isteseydi çağırılmayacaktı o zaman murakıba müracaat edecekti. Hiç olmasa kötü de olsa bir mekanizma vardı ama bunu kaldırdınız. Sermaye Piyasası Kanunu'nda iki yüz elli ortaklı halka açıklık oranını da beş yüze çıkardınız. O zaman geriye ne kaldı? Hiç kimse kalmadı!. Kimler denetim yapacak? O şirketlerin başkanını ya da genel müdürüyle tanışırırsanız veya yakın ilişkiniz varsa onlar denetim yapacak. Kim bunlar, onlar da belli değil zaten, geriye hepimiz boşuna konuşuyoruz gibi geliyor. Ama tabii konuşmamak olmaz, bunu arz etmek istiyorum.

Şimdi ikincisi biz Enron'u basından öğrendik. Enron, Enron diyoruz Türkiye de hiç Enron olmadı mı? Neler oldu, niye bunları konu etmiyoruz? Bunların, bu konuların beş sene önce, on sene önce tartışılması lazımdı ki o şirketler dolandırılmasaydı. Şu anda birisi on sekiz yıl hapiste yattı ama dokuz kat trilyon Türkiye'den kaçırdı bitti işi, o kârlı!

Bir başka konuya değinmek istiyorum neden iki yüz elliden, beş yüze çıktı halka açıklık oranı? İki yüz elli ortaklı şirketler aile ortaklığıydı da onun sınırını mı arttırdık? Peki, beş veya otuz beş ortaklı anonim şirketin, bunun içerisinde otuz beşi de ailenin torunlarının torunları olsun. Bunların üzerine hiç harici sermaye sahibi yok mu, bunların sermayeyi kontrol etme hakları ve yetkileri yok mu? Bunları niye kaldırdık? Türk Ticaret Kanunu'nda bir şey hızlıca geçti; kazansın kazanmasın, faal gayri faal bütün şirketlere denetçi yaptınız. Sonrada SMMM, YMM geçen bütün lafların hepsini Türk Ticaret Kanunu'ndan pat diye kaldırdınız. Deneme yanılmayla oluyor bazı şeyler, sonra sabahki Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü konuşmasını yaptı, yeniden kanuna madde koyduk dedi. Bana göre eski Ticaret Kanunu ile yeni Ticaret Kanunu karşılaştırdığımız denetim bakımı yönünden Eski Ticaret Kanunu Yeni Ticaret Kanunu'ndan daha modern gibi gözüküyor. O kanaatteyim Yeni Ticaret Kanunu'nda diyelim ki bir kooperatif kurdunuz elli ortaklı, sulama kooperatifi veya diğer bir ortaklık, buna denetçi tayin etmiyorsunuz. Denetçi tayin etmediğiniz zaman elli kişinin hakkını kim koruyacak, kim takip edecek? O kooperatife muhasebeci olduğunuz zaman muhasebeci dengesi farklı, muhasebeci yöneticiden yana olacaktır, yöneticiyi koruyacak hususların düzenlemesini ona kuracaktır. Hâlbuki denetçi koyduğunuz zaman kooperatife, yönetimle arasında bağımsızlıktan dolayı kooperatifi dolandırmak ve yahut da kooperatife sermaye koyanları dolandırmak daha zor olacaktır. Bu konuların TÜRMOB tarafından dile getirilmemesi halinde öbür konulara odaklandığımız zaman bize denetçilik yetkisi niye verilmiyor, niye veriliyor gibi konulara odaklandığımız zaman çok güçlü olamayacağımızı düşünüyorum. Saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederiz Sayın Atılğan. Buyurun Beyefendi.

Mehmet Ali AKIN
Muğla

- Herkese merhabalar. Bu dünya uygulamalarının pratikte sonuçlarına ilişkin bağımsız denetim işlevi mali müşavirlere yüklendikten sonra bizzat tecrübe ettiğim bir olayı sizinle paylaşmak istiyorum. Ben belge aldıktan sonra yurtdışına gittim, yurtdışında dil eğitimi almak için. Orada da özellikle böyle firmaları ziyaretlerde bulundum. Malta'ya gitmiştim. Hem İstanbul'da şirketi olan hem de Malta da şirketi olan bir iş yeri sahibiyle görüşüyorum. Bir taraftan da mali müşavirlik ile ilgili böyle sorular soruyorum kendisine. Dedim ki, nasıl burada sistem, siz mali müşavirinizi, muhasebecinizi nasıl görüyorsunuz. Benim mali müşavirim şirketin kapısından girdiğinde ben ayağı kalkarım, benim odama gelir, benim masamda çalışır, ben yanında otururum, beni bizzat denetler dedi. Peki, ücrettir, tahsilâttır v.s bir taraftan böyle cımbızla ağzından söz almaya çalışıyorum. Dedi ki, mümkün değil burada ben mali müşavirime ücret ödemeyeceğim. Ben mali müşavirimle her hangi bir şekilde vergi pazarlığı yapacağım, benim hakkımda yazacağı bir olumsuz rapor benim buradaki tüm kariyerimi, bütün şirketimi bitirir dedi. Tabii orada mali müşavirler bağımsız denetçi ve bağımsız denetim raporu var arkadaşlar. Türkiye'deki uygulamaları herhalde anlatmamıza gerek yok herkes biliyordur. Türkiye'de, İstanbul'dakiyle nedir durum dedim? Arıyor, KDV çıktı hemen fatura bulalım. Ben mümkün değil Malta'da yapamam, beni bitirir dedi. Oradaki mali müşavirlik işlevi böyle arkadaşlar. Ve o dünya uygulamalarının sonucu bu olacak arkadaşlar. Bağımsız denetim işlevi mali müşavirlere verildikten sonra mesleğin şu anda yaşadığı diğer birçok problemin de kendiliğinden ortadan kalkacağına inanıyorum. Pratikteki sonuçla ilgili sizlere biraz bilgi vermek istedim. Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Biz teşekkür ederiz. Şurada bir arkadaşımız vardı. Evet, siz arkadaşım, buyurun.

Murat YILMAZ

Antalya

- Öncelikle tüm üst kurul üyelerimize teşekkür ediyorum. Tüm yönetim kurulumuz burada ama bizi denetleyecek kişilerden kimseyi göremiyoruz. Hep meslek örgütümüzü bir torbanın içine sokmaya çalışıyorlar. Ama şuanda ülkemizde farklı bir sorun var. Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı akil insanlar komisyonunda eğer akil insanlar komisyonunda olması gereken bir insan varsa bizim Genel Başkanımızın da orada olması gerekiyor. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI

Oturum Başkanı

- Teşekkür ederiz. Evet, siz buyurun.

Tamer KÖROĞLU

Antalya

- Aşırı derecede iş baskısı var üzerimizde, maalesef işlerimizi bırakıp evlerimize gitmekte güçlük çekiyoruz. Henüz bu salonları doldurabiliyorken, henüz bu salonlara gelebiliyorken ortak bir duruş sergilemeliyiz. Ciddi bir şekilde bir şeyler yapmamız lazım artık, çünkü saat 21.00'lerde, 22.00'lerde bazen elamanımla beraber çıkıyoruz. Diyor ki, ağbi bak Mehmet Bey'in ışığı yanıyor, Emel Hanımın da ışığı yanıyor. Bakıyorsun başka ışıklar sönük! Sürekli bir kanun değişikliği, sürekli bir iş yükü, maalesef eğer böyle giderse bu meslek camiası ciddi şekilde muhtaç duruma düşürülecek önce, sonrada bazı şeyler yavaş devrilmeye başlanacak. Henüz bir şeylere muhtaç değilken ortak bir duruş sergilemeliyiz. Evet, son dönemlerde çok fazla mesaj alıyoruz. Uzadı uzadı! Sahi uzayan ne? Uzayan ne bilmiyorum ama kısalan bir şey var; bizim ömrümüz kısılıyor arkadaşlar. Teşekkür ederim sağ olun.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI

Oturum Başkanı

- Biz teşekkür ederiz. Buyurun beyefendi.

Akın ÖZDEMİR
Muğla SMMM Odası

- Teşekkür ederim Sayın Hocam. Ben aynı zaman da TÜRMOB'un denetim eğitimcisiyim. Şimdi bize derslerde denetim eğitiminde öğretilen çok basit bir şey vardı. Örneğin kasa denetimi yapacağız. Malı satan, sonra parayı alan, makbuzu kesen sonra da akşam kasada kalan parayı sayan eğer aynı kişi olursa orada mutlaka hata ve hile olma olasılığı çok fazladır. Dolayısıyla buradan hareketli olayı Kamu Gözetimi Kurumuna getirirsek kuralları koyan, eğitimi yapan, lisanslamayı yapan sonra da bunların güvenilirliğini gözetleyen aynı kişi olursa aynı kurum olursa işte orada da hata ve hile yapma olasılığı çok fazla olur. Bizler finansal tabloların önemli hata ve hilelerden arınmış, önemli yanlışlıklardan arınmış olup olmadığına bakarken önce bir tepe etkisine bakarız, sonra hesap bazında denetimlerimizi gerçekleştiririz. Herhalde yapmamız gereken şu diye düşünüyorum bizlere güvenmeyen bir kurumun sınavlarına, eğitimlerine katılmak biraz daha onurumuzu ayaklar altına almak gibi geliyor. Onuruma, gururuma dokunuyor. Sonra da şöyle bir şey oluyor; beş bin lira veriyoruz, güvenilir duruma geliyoruz. Çok üzücü bir durum, dolayısıyla yapmamız gereken şey biraz ironi olarak söylemek gerekiyor belki de, şu tepe etkisini ortadan kaldırmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Buyurun, söz sizin.

Ali ELİTEMİZ
Mersin SMMM Odası

- Sayın Hocam Yönetim Kurulumuza bir soru sormak istiyorum önce. Şimdi biz burada havanda su dövüyoruz gibime geliyor. Çünkü karşımızdaki kurum olan Kamu Gözetim Kurulunun burada temsil edilmediğini görüyoruz. Temsil edilmek için çağırılmadı mı, çağrıldıysa sebepleri nedir gelmemelerinin?

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Buyurun söz sırası sizde.

Osman EROL
Bodrum

- Burada güzel konuşuyoruz, seminerlerimiz güzel fakat o kamu kurumu resmi olarak gelmeseler bile şurada gizliden bir ajan gönderip de nabzımızı bir yoklasalar. Sayın TÜRMOB'a daima şunu diyoruz; her ay 5'inde sokaklara yasal olarak zemin hazırlayarak, yasal diyorum bakın yanlış anlamayın, sesimizi sokaklarda duyurmak mecburiyetindeyiz. Bürolarımızın içine girerek, buralardan konuşarak, bu seminerleri yaparak ancak kanayan yaramızı biraz daha fazla kanatmaktayız. O hükümet veyahut da o kurum içimize bir tane ajan soksun da öğrensin ne diyor bunlar, dertleri nelerdir? Onun için forumlarımız güzel, dertlerimizi anlatmamız güzel fakat biz örgüt olarak her ayın 5'in de yasal olarak diyorum TÜRMOB bunu diyemez çünkü o bizim kurumumuz. Ama 13 Haziranlarda Sayın Özyürek'in zamanında nasıl yaptıysak, lütfen sesimizi duyurmak mecburiyetindeyiz. Teşekkürler.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Efendim ben teşekkür ederim. Bir saniye, bir açıklama yapmak istiyorum izin verirseniz, Sayın Genel Başkandan da ben müsaade aldım. Ben mi söyleyeyim, siz mi söylemek istersiniz efendim? Sayın Genel Başkan bir açıklama yapacaklar.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Arkadaşlar sizi tekrar saygıyla selamlıyorum. Tabii konuşma sizin hakkınız ama arka arkaya iki eş anlamlı soru gelince açıklama yapma ihtiyacı duyduk. Kamu Gözetim Kurumu davetli ve buradalar. Bugünkü program açılış konuşmalarından sonra bir sunuş bildirisi vardı ve bir oturum vardı. Yarın Kamu

Gözetim Kurumunun da içinde olduğu Gelir İdaresi Başkanlığının, SPK'nın, BDDK'nın, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının MÖDAV'ın ve TÜRMOB'un temsilcilerinin olduğu bir panelimiz var. Belirttiğim gibi panelde Kamu Gözetim Kurumu da var. Davetlidirler ve buradadırlar. Kaldı ki bütün söylediklerimiz de onlara zaten gidiyor ve bu söylediklerimizi, iki bin kişilik bir toplantıda söylüyoruz, bunlar gizli kapaklı olsun diye yapılmıyor bunlar. Zaten duyulsun diye yapılıyor. Ve bu tüm söylenenler, konuşanlar, yazılı raporlar halinde de verilmiştir kendilerine. Biz bu forumumuzda da dikkat ederseniz ben açış konuşmamda da söyledim, bu formumuzda da hep dillendirdiğimiz, konuştuğumuz, talepte bulunduğumuz konuları. Tabii ki TÜRMOB'un da bu konuda söyleyeceği bazı hususlar var dedik, tabii ki taleplerimiz olacak dedik. Taleplerimizi dünya örnekleriyle özellikle dünyada beş tane ülke bu konuda otorite; Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, İngiltere, Avrupa Birliği ve Japonya örneklerini irdeledik, Sunuş bildirisinde sunuldu ancak o bildiriyi çok arkadaş dinleyemedi, tabii o örnekleri öğrenemedi. Çünkü o saatte salon boştu. Ama kitap var elinizde açar bakarsınız. Biz bunları irdeledikten sonra bir de sizlerle beraber geniş katılımlı bir toplantıda, temsilcilerin de olduğu bir ortamda bunları tartışalım istedik. TÜRMOB 90 bin kişilik meslektaşları ve üyeleri adına bir şeyi söylerken ayağı yere basıyor mu, dünya örnekleriyle uyum sağlıyor mu? Yoksa affedersiniz kendimiz mi uydurarak bunları söylüyoruz, sizlerin huzurunda ilgililerle bunları tartışmak istedik. Forumun ana teması ve amacı da zaten budur. Kuruluşlarımız hepsi davetlidir, hepsi buradadır, hepsi yarınki toplantıda mesleğin yükselen trendlerine Kamu Gözetim Kurumuyla, düzenleyici kuruluşlara ilişkisine SPK kendi cephesinden, BDDK kendi cephesinden, TÜRMOB kendi cephesinden, Kamu Gözetim Kurumu kendi cephesinden, Gelir İdaresi kendi cephesinden, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kendi cephesinden ve üniversite yani MÖDAV kendi cephesinden bakarak bir sonuç çıkacak ortaya. Bizim görevimiz kurumların bu söylemlerini derleyip toparlayıp ortaya sempozyum bir sonuç bildirgesini çıkarmak, bir sentez çıkarmaktır. Bu toplantının asıl amacı budur.

Bir meslektaşımız çok doğru bir şey söyledi, bizim söylemlerimizi tekrarladı. Demek ki, biraz bizim çalışma şeklimizde de bir eksiklik var, biz söylemlerimizi ve yaptıklarımızı duyuramıyoruz. Gümrük Ticaret Bakanlığı, Türkiye Odalar Borsalar Birliği ve TÜRMOB geçen sene Türkiye'yi Türk Ticaret Kanunu konusunda il il gezdi, bilgilendirme ve tanıtım toplantıları yaptı. Halen televizyonlarda bazı kanallarda kamu spotu olarak da o duyurularımız dönüyor, gece rastlayanınız vardır. Neden bunu söyledim? Biz uzun zamandır şunu söylüyoruz: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'yla getirilmesi düşülen ba-

ğimsız denetim, 6102'yi değiştiren 6335 sayılı Kanunla değişen Türk Ticaret Kanunu'yla en büyük yarayı bağımsız denetim aldı diyoruz, Türk Ticaret Kanunu'nu merkezinden oynattı diyoruz, ana amacından uzaklaştırdı diyoruz. Eskiden hiç olmazsa murakıplık sistemi vardı, bu murakıplık sistemi yok edildi diyoruz. Her şeyden önce 90 bin adet şirket murakıplık sistemiyle denetim altındaydı, şimdiki denetim mantığı iki bin firmaya yöneliktir. Bağımsız denetim ilerleyeceğine geriye düştü diyoruz. Murakıplık sistemi rehabilite edilseydi, yeniden düzenlenseydi bundan iyidir diyoruz. Hep bunları dile getirdik. Meslektaşlarımızın da bunları dile getirmesinden son derece mutlu oldum. Ama bunlar zaten bizim söylemlerimiz. Onun için bu toplantılar var, onun için bunları zaten konuşuyoruz, onun için dünya örneklerini toparlıyoruz, onun için sizinle tartışıyoruz.

Sonuçta bugün geldiğimiz nokta bizim kimlik mücadelemizin ve mesleğimizin devamı olan eğitime her kurumdan daha fazla sahip çıkıyoruz ve her kurumdan daha fazla gerçekleştiriyoruz. Zaten hakkımız olan ama lisanslama safhasında aranan ek özelliklerin bizimle anlaşarak, bizimle paylaşarak ve yaptıklarımızın kabul edilerek yol alınmasından yana bir talebimiz vardır. Eğer bunu hatalı buluyorsanız üniversiteler orada, eğitim kurumları orada kimseyi tutmuyoruz, kimseyi de zorlamıyoruz. Ama dik duruş taleplerimizin masaya gelmesini sağlayacaktır değerli arkadaşlar. Bakın sabahleyin ben söyledim, ben TÜRMOB'un Genel Başkanı olarak bir yeminli mali müşavir olarak bu eğitilere müracaat etmedim. Ve sorunlar çözülene kadar da müracaat etmeyeceğim dedim. Onun için bu konuda lüzumsuz birbirimizi üzecek, kıracak ifadeler kullanmayalım, kaldı ki bu politikalarımızı biz Yönetim Kurulunda belirlemiyoruz dedim. Yani Başkanlar Kurulunda yazılı metinler halinde, imzalı metinler halinde bu politikalar belirleniyor. Er geç, Kamu Gözetim Kurumuyla öyle veya böyle biz kapıları kapatmadık ki mutlaka masaya oturulup bunlar konuşulacaktır. Bizim bütün söylemlerimizde bu konuyla, işbirliğiyle ilgili davet vardır, bir istek vardır, hep bunu dile getiriyoruz. Bir adım atılsın TÜRMOB üç adım atmaya hazırdır değerli arkadaşlar.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederim Sayın Başkanı. Değerli arkadaşlar söz kurası tekrar sizde. Siz buyurun.

Zeki EROL

Antalya

- Değerli meslektaşlarım, değerli misafirler hepinize saygılar sunuyorum. Ben kısa ve öz, sade konuşmaya çalışacağım. Bulduğumuz durum hepimizin çok yıprandığını gösteriyor. Bulduğumuz zaman itibarıyla Başkanımızın sözlerine katılırken çekincelerimi ortaya koymak istiyorum. Ben net ifadelerle 65 yaşın üzerindeki hiçbir meslek mensubunun bu mesleği yapmasını istemiyorum kamuda olduğu gibi. Bunun haricinde, bizim önümüzü tıkayan kimlerse Türk Ticaret Kanunu'nun 397. maddesine ek yapılan fıkıyla denetim yapma yetkisi verilmesini kabul etmiyorum. Bununla ilgili TÜRMÖB yönetiminin bir anlaşma yapmasını kabul etmiyorum.

Bunların haricinde mesleğimizle ilgili her yerde, her şekilde angaryalara maruz kaldığımızı biliyoruz. Angaryalara maruz kaldığımızı ispatladığımız yerde niye bir şeyler yapmıyoruz. Yapılması gereken önerilere ortak olmak adına söylüyorum; Başbakanımızın bir prensibi var her yerde anket yapıyor. Bunu da örgütümüze öneriyorum. Web sayfamızda her konuda referandum yapalım, anket yapalım, kararları Başkanlar Kurulundan değil tabandan, delege den değil üyelerden alalım. Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI

Oturum Başkanı

- Çok teşekkür ediyoruz. Arka sıralardan söz isteyen var mı? Evet buyurun siz söz mü istiyorsunuz? Buyurun.

Neriman Özdemir YILDIRIM

Antalya

- Ben öncelikle burada kendimi ve meslektaş arkadaşlar kusura bakmasın kendimizi eleştirelim diyorum. Çünkü öncelikle biz standartlarımıza uyararak mesleğe saygınlığı kazandırırız meslek bir yere gelir diye düşünüyorum. Çünkü hep başkanlarını eleştiriyoruz ama her şey temelden geliyor. Temel sağlamsa, biz de onu sağlam tutarsak bence tepedekilerin işi zaten kolaylaşır ve her şey istediğimiz gibi olur. Önce saygınlığımızı kazandıralım ondan sonra olmazsa başkanlarını eleştirelim diye düşünüyorum. Ve bu mesleği artık

biraz angaryalardan kurtaralım istiyorum. Çünkü benim bir kızım var artık bana anne demiyor, anneannesine anne diyor, bakıcılarına anne diyor. O yüzden angaryalardan kurtulalım. Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Evet, biz teşekkür ederiz. Yine arkalardan söz isteyen var. Buyurun

Sinan Mustafa SOYER
Antalya

- Sayın başkanım, değerli meslektaşlarım, Kamu Gözetim Kurumu 92 adet bağımsız denetim kuruluşunun listesini internet sitesinde yayınladı. Yine yayınladığı bir yönetmelikte ruhsatlandıracağı kişilerin özelliklerini geçici maddeyle açıkladı. Bu geçici madde incelendiğinde yine bir hukuksuzluğa imza atmış oldu Kamu Gözetim Kurumu. 92 adet bağımsız denetim kuruluşunun listesini yayınladıktan sonra yine kendi yönetmeliğinde bu denetçiliği hak eden meslektaşların da listesini eş zamanlı olarak yayınlamalıydı. Bu da bir hukuksuzluktur. Bunu belirtmek istedim. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Evet, teşekkür ederim. Başka söz isteyen? Evet, siz buyurun.

Rıza YÜRÜYEN
Aydın SMMM Odası

- Buradaki asıl problemlerden bir tanesinin merkezi yönetimin almış olduğu kararların arkasında durmaması olduğunu düşünüyorum. Kamu Gözetim Kuruluna dair, yaptırımlara dair ne yapacaklarına karar versinler, bir gün başka, bir gün başka, denetimi kim yapacak, hangi şirketler denetlenecek bir karar versinler ki örgüt olarak biz de ne yapacağımıza karar verelim. Benim temenim bunlar.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Teşekkürler. Başka yok her halde evet arkadaşlar kayıtlara geçmesi için söylüyorum daha sonra denmesin yani konuşmacılar konuşuyor bize sıra gelmiyor diye. Söz almak isteyen var mı? Yok. Öyleyse şimdi tekrar hocalarıma söz vermek istiyorum, buyurun hocam.

Prof. Dr. Serdar ÖZKAN
İzmir Ekonomi Üniversitesi İİBF

- Sayın hocam çok teşekkür ederim. Ben şimdi menü fiyat listesi açıklamak istiyorum. Menü şöyle; işi bulan yüzde yirmi, işi yapan yüzde kırk, imzayı atan denetçi yüzde yirmi. İzmir’de bazı meslektaşlara sınavsız verildikten sonra, hocam senin çevren vardır gençlerden birkaç tane bulsan da bizim şu şirketin denetim işini yapsa. Durum bu. O zaman diyorum ki, üstat çıkıp ben bu işi bilmiyorum desene! Sen zaten söylüyorsun benim yerime diyor. Ben söylüyorum, şimdi durum bu, bu ayıp bir şey. Denetim ekiple olur ama yetki aldıktan sonra, madem bilmiyorsun bu işi o zaman yapmayacaksın veya öğrenmeye bakacaksın veya adam gibi ekip kuracaksın yürüteceksin. Şimdi İstanbul’dan bir şirket, İzmir’den bir şirkete gelecekmiş şirketin bin iki yüz tane çalışanı var büyüklüğünü tahayyül ediniz diye söylüyorum, İstanbul’dan gelecekmiş koskocaman beş sanayi kuruluşu bir arada bunların hep bağlı ortaklıkları var, 20 bin liraya denetim yapacakmış. Yani İstanbul’dan İzmir’e geleceksin, bin iki yüz tane çalışan adamın yalnızca kıdem tazminatıyla ilgili hesabının doğru olup olmadığını, sekiz on çeşit ürün üreten, bir o kadar hammadde kullanan işletmenin stoklarının doğru yerde olup olmadığını, yüzlerce makinesi olan bu işletmenin amortismanlarının doğru yapılıp yapılmadığını denetleyeceksin, denetim raporu hazırlayacaksın ve bunun karşılığında yirmi bin lira alacaksın. Bu yapılan denetimin denetim olması mümkün değil ki. Bu işin bir başka boyutuda bu yapılacak olan işin değeri yani kusura bakmayın meslek mensupları yaptığımız işin fiyatını hadi angaryaya bir şey demiyorsunuz ama yaptığımız için fiyatını da lütfen kendiniz biçeceksiniz. Bir yetkiyi fazla emek vermeden ederseniz o zaman onun kıymetini de bilmezsiniz. Ona göre de davranmazsınız. Bunların hepsi bir meslek mensubunun kendi kendisine zarar vermesidir. Mesela bu üzücü.

Mesela şöyle bir eğilim doğdu, bakın deniyor ki bu denetimin bir tarafı da şirketlerdir ve onlar aramızda yok çünkü bu formun formatı gereği meslektaşlarla yapılan bir forum, toplantı. Şimdi size şunu söyleyeyim, tabii şimdi şirketler denetime tabi olunca ilk defa denetlenecekler yani bağımsız denetime tabii olacaklar. Bu şirketlerden önemli bir kısmı aile şirketi ve sizin de bildiğiniz gibi denetlenmemişler, denetlenmek ne demek onu bilmiyorlar, hasbelkader YMM'leri varsa o da işte zaman zaman, dönemden döneme tam tasdik. Yani bütün denetim işi bu, denetim bilgisi de bu. Şimdi denetim mevzuu açıldı diyoruz, ben şahit oluyorum toplantılarda, iş dünyasında bu denetim işini bizim YMM yapsın diyor mesela, onu da yapsın, bunu da yapsın diyor. Yapamaz mı, yapar, kanunen de yapabilir. Mesela diyorum ki nasıl yapsın biliyor mu bakalım, bir sorman lazım diyorum. Hocam bilir o, her şeyi bilir! Devam ediyorum, kaç lira olacak? Bir de üstüne para mı vereceğiz diyor. Yani bütün, o iş dünyası da aslında bu işin önemli bir iş olduğunu, aslında bunun orta ve uzun vadede kendilerine faydası olduğunu, denetlenmenin de aslında şirket sahibi adına ve şirket sahibi için yapıldığını anlamış değil. Çünkü biz, Sayın Başkan diyor ki, biz bütün Türkiye'yi dolaştık anlatmaya çalıştık, biz anlattık ama arkasından kendi içimizde derde düştük, asıl marifet Ticaret Kanunu dolayısıyla şirketlere gelen bu düzenlemenin onların da faydasına olduğunu müşterilerinize anlatmaktı, fakat bundan biraz geri durduk çünkü kimin yetkili, kimin yetkisiz, kimin yetkiyi havadan aldığı, kimin yetkiyi bir gecede aldığı gibi konulara takıldık. Ve herkes ben yaparım, ben yaparım diye ortaya çıktı.

Bir de başka bir hususu tespit ettim, onu söyleyeyim. Türkiye'de Enron'lar yok mu? Türkiye'de Enron'lar var, olmaz olur mu? İmar Bankası başı başına bir Enron vakasıdır. Dünyadaki denetim kitaplarını yeniden yazdırttı. Bu yüzden mesela denetçiler gidince önce stok falan ona bulaşmadan önce bilgisayar sistemi güvenilir mi güvenilirmez mi? İleriki bir tarihte geriye dönüp kayıt atılabiliyor mu atılamıyor mu? Bilgisayara başkaları girip bilgi girebiliyorlar mı? Yetkiler nedir ne değildir, bu bilgisayar sisteminin güvenliği var mı? İlk önce ona bakması gerekiyor çünkü eğer bilgisayar sistemi güvenli değilse bu şekilde denetimle ilgili gerekli süre yeterli değilse şirket güvenilirmez bir şirket. Dolayısıyla Türkiye'de Enron'lar var. Hatta şu anda da Enron'lar var, zaman içinde yeni Enron'lar olacak. Ama bunların hepsi İmar Bankası vesaire bunların hepsi bir önceki dönemdeydi, zaten derdimiz bir daha onların yaşanmaması çünkü çok ağır şeyler. Aslında Enron'ları biz bankalarda yaşadık 2001'de. Çok şükür ki o dönem alınan tedbirler bugünü kurtardı. Bir husus daha var, şimdi bu denetime tabi şirketlerin aktif büyüklüğü %50, sa-

tış büyüklüğü biliyorsunuz 200 milyon TL, çalışan sayısı da beş yüzden fazlaysa, bunlarla ilgili Bakanlar Kurulu kararı çıktı. Şimdi bir telaş bir telaş! Tabii aynı zamanda bunun belirlenmesinde bağlı ortaklıkları da değerlendirmeye alınır dendi. Şimdi ben bir sürü şirket biliyorum, bağlı ortaklıklarını aile şirketleri elden çıkartarak yani sahiplerini değiştirerek bağımsız denetimden kurtulmaya çalışıyorlar. Bu akli verenlerde, yani hakikaten bağımsız denetimden kurtulsanız iyi olur diyenler de maalesef kim? Yine meslek mensupları. Bunlar değişik şeyler, zaman içerisinde kayıtlara giriyor diye söylüyorum, zaman içerisinde bunları hep konuşacağız ama ben yine de çok umutla bakıyorum bir öğretim üyesi olarak, aranızdan biri olarak umarım güzel günleri beraber yaşayıp, bugünler için de geçmişte şunlar olmuştu deyip geçeceğiz. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Evet, ben teşekkür ederim. Evet, Volkan Hoca buyurun.

Doç. Dr. Volkan DEMİR
Galatasaray Üniversitesi İİBF

- Teşekkür ederim Hocam. Ben bir araştırma yapmıştım onun sonuçlarını sizinle paylaşmak istiyorum. Çünkü, denetim konuşuyoruz ve sanki herkes denetim belgesini alsa denetim yapmak çok güzel bir şeymiş gibi. Yüzde kırkı kayıtdışı olan bir ülkede onun sorumluluğunun altına kaç kişi imza atabilir? Merak ediyorum açıkçası. Yani stokları doğrudur, kasası doğrudur, alacağı doğrudur, sermayesi doğrudur, cari hesapları doğrudur diye imza attığımız an müteselsilen siz de sorumlu oluyorsunuz. Kaç firmaya imza atabilirsiniz hepinizin takdirlerine sunuyorum.

Bir de dört büyük denetim firmasında araştırma yaptım. Acaba piyasada çok büyük ulusal ve uluslararası firmalar var. Bir muhasebe müdürü olduğunu düşünün yabancı bir dil biliyor, çok iyi muhasebe biliyor, çok iyi tecrübesi var. Acaba 4 büyük denetim şirketi dışarıdan bir şirketten bir muhasebe müdürünü kendine kıdemli denetçi yaptı mı diye araştırdığımda da sonuç sıfır çıktı sayı. Çünkü neden? Bu başka bir iş, o muhasebeci diyor bu denetçi diyor. Aynı bir meslek değil, aynı bilgiyi, aynı teorik bilgi, aynı tabana dayanan başka bir

iş. Dolayısıyla yani şunda emin olun; herkese bugün denetçilik verilse bile emin olun çok kişinin denetçilik yapacağını da zannetmiyorum bu bir.

İkincisi, bir cümle duydum. Kamu Gözetim Kurumunu kabul etmiyoruz diye, inşallah yanlış duydum, şimdikini kabul etmeyebilirsiniz, uygulamaları kabul etmeyebilirsiniz ama yok demek doğru değildir. Dünya uygulamasıdır, bu konuda geniş düşünmek gerekir. Bu nedenle kamu gözetimi olmalıdır. Denetçinin denetimidir, bu kamu gözetimi olmalıdır, ama geri kalanını tartışabiliriz, tartışırız da.

Bir başka husus var. Bir mesleği itibarsızlaştırmanın en etkili yolu mesleğin içini boşaltmaktır. Şu anda oynanan oyun bu birinci aşama, mesleğin içi boşaltılıyor. Yani yaptığımız iş değersizleştiriliyor, yaptığımız işin içi boşaltılıyor daha sonra da bu meslek itibarsızlaştırılacak ancak kamuda da oluyor iki gün önce çıkan yönetmelik değişikliği ile artık vergi müfettişleri fen edebiyat fakültesi mezunları da olacak! Yani dolayısıyla bu sadece bizim başımıza gelen bir durum değil, bu kamucuların da başına gelebiliyor. Otomatikman bu kamucuların 10 sene sonra YMM olduklarını düşündüğünüz zaman fen edebiyat mezunu YMM'ler de olacak aramızda. Yani bunları da bir düşünmemiz gerekiyor.

Prof. Dr. Serdar ÖZKAN
İzmir Ekonomi Üniversitesi İİBF

- Ne güzel. Bir edebiyatçının nesi kötü? Hep şiir okurlar.

Doç. Dr. Volkan DEMİR
Galatasaray Üniversitesi İİBF

- Bir de bir arkadaşımız söyledi, mesleğin itibarını TÜRMOB artıramaz mı diye. Şimdi her meslek mensubu itibarını kendi artırır, TÜRMOB hiç kimsenin itibarını Ankara'dan artıramaz. Dolayısıyla herkese düşen görev kendi itibarını arttırmaktır, zaten baktığımızda hep beraber itibarımızın arttığını göreceğiz. Saygılar sunuyorum, teşekkür ederim Hocam.

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Oturum Başkanı

- Ben teşekkür ederim. İzin verirseniz birkaç nokta hakkında ben de görüşlerimi aktarmak istiyorum. Birincisi özetle Kamu Gözetim Kurulu şahsında diğer kurumlarla işbirliğinin gelişmesi konusunda bir çabaya ihtiyaç olduğu ifade edildi. Sevgili Zafer Hocamda konuşmasının son bölümünde işbirliğinin de gerekli olduğuna değindi haklı olarak. Fakat biz nedense yaptıklarımızı anlatmak da zayıfız veyahut da insanlar bizim yaptıklarımızı kendilerinin anlamak istedikleri biçimiyle anlamak istiyorlar böyle bir sıkıntı yaşıyoruz gibi geliyor. Kurumlar arası işbirliğinin en güzel örneği olarak Kamu Gözetimi Kurumu yokken dahi Hazine Müsteşarlığı, Sigorta Genel Müdürlüğünün sigorta şirketlerinin bağımsız denetimine ilişkin ruhsatlandırılmasında, yetkilendirilmesinde, çalışanlara verilen eğitimde TÜRMOB ile yaptığı işbirliği gösterilebilir. Kendilerinin yasadan ve yönetmelikten kaynaklanan yetkileri varken bile bu denetim firmalarına verilecek eğitimler için TÜRMOB'la oturup ortak eğitim programı hazırladılar. İçimizde bu programlara katılmış olanlar vardır. Onlara sertifikayı TÜRMOB'la birlikte ortak verdiler. Ve o şirketleri o şekilde tescil ettiler. Bu modeli ne kimse görmek istiyor, ne de kimse anlamak istiyor. Bende bunu anlamış değilim.

Benim konum itibariyle sizi paylaşmak istediğim asıl önemli konu şudur: Bu kadar çok meslek mensubunu burada görünce görüşümü, bu düşüncemi sizinle paylaşmak istiyorum. Stajdan ve stajyerden hiç söz eden olmadı arkadaşlar. Bizim insana olan yatırımımıza daha dikkat etmemiz gerekiyor. Siz değerli üstatlarımızın kendi stajyerleriyle ciddi bir şekilde ilgilenmeleri gerekmektedir. Özellikle staja başlamış, stajlarını tamamlayarak ruhsat almış meslek mensubu arkadaşlarımız ne olursunuz sizler stajyerlerinizin yetişmesi konusunda, bu eğitim programının gelişmesi konusunda, stajyerlerinize eğitim formatı gereği değil de kendileri için gerekli bir unsur olarak algılamaları konusunda lütfen yardımcı olursanız bakın kısa sürede çok daha değişik noktalara geleceğimize inanıyorum. Bir başka husus, bunu ben değil beraber görüştüğümüz bürokrat arkadaşlarımız da söylüyor, çok açık bir şekilde söylüyorlar. Arkadaşlar bizim kendi aramızda bir kere bir söylem birliğimiz yoktur. Hangi meslekle irtibat sağlayabiliyorsam ya hemşerilik ya yeminli mali müşavirlik, üstat ilişkileri en çok bunlardadır söyleyeyim veya siyasi fark etmez hangi kapıdan girebiliyorsak o arkadaşlara kendi ütopyamızdaki kendi doğrularımızı anlatıp o arkadaşlarımıza sorularımızı o açıdan aktarmaya çalışı-

yoruz. Şüphesiz bu şekilde de doğru saptamalardan da uzaklaşmış oluyoruz. Lütfen bu yola başvurmayalım bu kimse zarar vermiyor.

Son söz olarak herkesin, her insanın bir siyasi görüşünün olması, bir ideolojik görüşünün olması en kutsal hakkıdır. Hiç kimse de bir başkasının siyasi görüşünü sorgulama hakkına sahip değildir, bu cürete sahip değildir, olamaz da! Ama ne zamanki bu siyasi görüşlerimiz ve mücadelemiz amacından sapıp da mesleğimize, ayırım yapmadan söylüyorum sakın yanlış anlaşılmasın, zarar vermeye başlarsa hepimiz ekmeğinden oluruz. O yüzden mesleğimizin geleceğine ilişkin uyguladığımız planlarda eğer bir nebze olsun bir zarar veren olacaksa siyasi ideolojiyi bir kenara bırakıp bütün mesleğin menfaatlerini, çıkarlarını ön plana çıkartmalıyız. Soruyorum size Türkiye Büyük Millet Meclisinde hukukçular veya doktorlar aleyhine yönerge veren bir tane hukukçu, bir tane doktor meslek elemanı var mı? Ama bizde onlarca çıkartabiliriz.

Hepinize çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

PANEL

***MESLEĞİN YÜKSELEN
TRENDLERİNE YÖNELİK YENİ
STRATEJİLER BELİRLENMESİ:
GELECEĞİN TASARLANMASI***

Yahya ARIKAN

Moderatör

İstanbul SMMM Odası Başkanı

TÜRMOB Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu Başkanı

- Saygıdeğer Konuklar, Saygıdeğer Başkanlar, Saygıdeğer Meslektaşlarım, Türkiye'nin dört bir yanından gelen Sevgili Dostlarım, 8. Türkiye Muhasebe Forum'una hoş geldiniz.

Evet, Sevgili Dostlarım, Muhasebe Forumlarının oluşma amacını mesleki sorunlarımızı tartışmak, özellikle kapalı kapılar ardında ikili konuşmalar yerine bilimin ön planda olduğu, şeffaflığın ön planda olduğu tartışma ortamları olarak gördük. Bugün de burada mesleğimizin geleceği ile ilgili çok önemli konuları sizlerle tartışacağız. Tabii aramızda çok değerli konuklar var; ben müsaade-

nizle Forumun ana konusuna geçmeden önce ki Geçici Kuruldan sonra ilk dönem TÜRMOB Başkanlığı yapmış olan Sevgili Büyükmirza Hocam burada, Onursal Başkanım burada, Türkiye'nin dört bir yanından gelen Oda Başkanlarımız, örgüt yöneticileri arkadaşlarımız burada, biraz muhasebe mesleğinin 23 yılda geldiği konumu ve özellikle siz Değerli Meslektaşlarımızın özelliğini sevgili konuklara biraz anlatmak istiyorum.

Buradaki arkadaşlarımızın önemli bir bölümü 1990 yılını unutmuyor; 1990 yılına kadar herkesin bir hayali var, "örgütlü bir güç olalım, Meslek Odamız olsun" ve gerçekten de 1990 yılına kadar ciddi mücadeleler verildi ve sonuçta bildiğiniz gibi Meslek Yasamız yürürlüğe girdi. O günkü tablo şu sevgili arkadaşlar; Türkiye'nin dört bir yanında geçici izin belgeleri dağıtılıyor, "alım Odaları kurun" diyorlar ve Odalarımızın oturacakları tek bir masa, tek bir sandalye yok. 23 yılda geldiğimiz konuma baktığımız zaman diğer meslek odalarıyla yan yana koyduğumuzda avukatın da, tabibin de, mimar-mühendisin de bize gıpta ile baktığını biliyorsunuz. Hangi ile giderseniz gidin her ilde eğitim salonlarıyla, donatılmış Oda binalarımızı göreceksiniz.

Sorunlarımız var mı? Var, zaten meslekler olduğu sürece sorunlar olacaktır, önemli olan o sorunları çözme konusundaki mücadele ruhunuzdur.

Şimdi Değerli Konuklar, meslektaşlarımızın üç tane özelliği var; bu özelliği, özellikle kamuda olan arkadaşlarımızın, dostlarımızın çok iyi bilmesi lazım. Birinci özelliği muhasebe camiasının, yeniliğe açık olmasıdır; evet, o kadar yeniliğe açık bir camia ki, 1990'lı yıllarda el ile defter tutan bu camia bugün her şeyi bilgisayar ortamında izlemekte, defterleri bilgisayarla tutmakta, tüm bildirimlerini elektronik ortamda göndermektedir ve bunu “1 lira” ücret almadan, devletten en ufak katkı almadan kendi vizyonel ruhu ile yapmışlardır.

İkinci özelliği ise; hiçbir meslek grubunda olmayan “eğitime” bu kadar önem veren başka bir meslek grubu yoktur. Hangi ilimize giderseniz gidin en önemli çalışma eğitim konusudur, adeta bir yarış içerisindedirler.

Üçüncü bir özelliği daha var bu camianın; paylaşmayı en iyi bilen meslek gruplarından biridir yani bilgiyi paylaşan bir meslektaş. Yani bunun anlamı nedir dediğiniz zaman tabii, genç arkadaşlarım var, birçoğu hatırlamayacaktır ama yıllar öncesinde el ile defter tutulduğu zamanda yılsonunda kapanış işlemini bilen “usta” idi, öyle mi dostlarım? Bizim büyüklerimiz de o kapanışı bize öğretmezdi, kendi el yordamımızla bu işi öğrenirdik ama bugün hepimiz her türlü bilgiyi yanımızdaki çalışma arkadaşlarımız ile paylaşıyoruz. Gerçekten, bu üç özellik, muhasebe camiasının birçok meslek gruplarına göre çok ayrı bir özelliğidir.

Şimdi Değerli Arkadaşlarım, böylesine örgütlü bir güç zaman zaman, Türkiye’de iyi anlaşılmadığını düşünüyor. Tabii burası bir genel kurul değil ama bu örgütlü gücümüzün de yok edilmek istendiği konusunda ciddi endişelerimiz var. Bunlardan bir tanesini, biraz sonra masaya yatıracağız. Tabii genel kurularda enine boyuna tartışacağız ama gönüllü oda üyeliği gibi hele hele içimizden çıkan insanların bu örgütlü gücü yok etmek istemesine zannediyorum bu camia izin vermeyecektir, öyle mi arkadaşlarım?

Değerli Konuklar, Saygıdeğer Meslektaşlarım, bu Forumun ana konusu; Mesleğin Yükselen Trendlerinin Tespiti: Önündeki Engellerin Belirlenmesi ve de Geleceğin Tasarlanması.” Dünkü oturumlarda, özellikle gelecekteki işler konusunda uzmanlaşmanın, entegre raporlamanın ve kurumsallaşmanın önemli bir yenilik olduğu ifade edildi ve bu konuda meslek mensuplarımız, bu sürece sahip çıkmalarının gerekli olduğunu ifade ettiler. Ben tüm arkadaşlarıma bu aşamada şunun altını çizmek istiyorum; bunları başarmamızın tek yolu sevgili arkadaşlar, güçlerimizi birleştirmek, kurumsal yapılarımızı kurmak ve de bahsedilen uzmanlıklar konusunda da birlikte, bir iş bölümü ile yolumuza devam etmek.

Bu, “yeni trendler” arasında aslında yeni değil ama bir başka konu var, dün de ifade edildi; aslında yeni bir meslek olmayan, muhasebenin bir parçası olan “bağımsız denetim” konusu da son derece önem arz ediyor. Buradaki arkadaşlarımız çok iyi hatırlayacaklar; Türk Ticaret Kanunu gündeme geldiği zaman meslek örgütü, bu sürece en iyi şekilde hazırlanmaya başladı ve hepimizin bildiği gibi bu salondaki arkadaşlarımızın da büyük bir bölümünün katıldığı gibi bize göre Türkiye’nin düşündüğünüz zaman çok önemli projelerinden biri olan TÜRMOB Eğitim Projesi hayata geçirildi.

Değerli Arkadaşlar, 45.000 sayısı fazla bir şey ifade etmeyebilir, 100 saat eğitime katılmak da fazla bir şey ifade etmeyebilir ama 4.500.000 insan/saatın bir anlam ifade etmesi lazım ve bunu bu örgüt, hiçbir ücret almadan gerçekleştirdi, özellikle meslektaşlarımız gece gündüz demeden, kar kış demeden büyük bir özveri ile bu sürece dahil olmuşlardır.

Saygıdeğer Meslektaşları, Değerli Konuklar, biz bu sürece hazırlığımızı sürdürürken Parlamentoda Plan ve Bütçe Komisyonunda 2008 yılında Gözetim Kurumu ile ilgili bir tasarı vardı. Açıkçası, tüm meslek örgütü, bu tasarı Parlamentoda görüşülecek ve tarafların da görüşü alındıktan sonra bir uzlaşa ile tüm dünyada olduğu gibi bizde de uygulanmasını bekledi. Olayı daha iyi yorumlayabilmek açısından 2008 yılında şu anda Plan ve Bütçe Komisyonunda bulunan, tabii, anlamını yitirmiş olan, kadük olan Gözetim Kurumu ile ilgili iki maddeyi sizlerle paylaşmak istiyorum, 2. maddede “bağımsız denetçiyi” şöyle tanımlıyor; bağımsız denetimi yapmak üzere bu Kurumun gözetimi altında TÜRMOB tarafından meslek mensupları arasından özel denetçi ve işlem denetçileri dahil yetkilendirilen kişileri, altını çiziyorum; “Kurumun gözetimi altında”. Şimdi Kurumun görev ve yetkilerine bakıldığı zaman, Madde 9’da şöyle yazıyor; bağımsız denetim yapacak meslek mensuplarına yönelik olarak TÜRMOB tarafından yapılan sınav, yetkilendirme, tescil, sürekli eğitim faaliyetleri, mesleki etik kuralların belirlenmesi, inceleme ve denetimler sonucunda aykırılıkları saptanan bağımsız denetçinin faaliyet izninin askıya alınması veya iptali, disiplin ve soruşturma işlemleriyle bunlara yönelik oluşturulacak güven sistemini gözetlemek ve bu alanlardaki eksiklik ve aksamaların düzeltilmesi için TÜRMOB tarafından gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak.

Şimdi benim sevgili panelistlerden ricam şu; elbette herkesin bir sunumu vardır ama bu Forumun amacına ulaşabilmesi için bazı sorularımıza da cevap vermelerini isteyeceğim. Benim panalistlere üç tane sorum olacak. Birinci sorumu soracağım, her panelisten bu sorunun yanıtını almak istiyorum.

Sevgili Arkadaşlar, 2008’de Meclis’e gelen tasarı bu, hepinizin bildiği gibi Kasım 2011’de 660 sayılı KHK yayınlandı kaos başladı. Şimdi birinci sorum şudur; 3 yılda ne oldu da yani dünyada, Türkiye’de ne oldu da bu tasarıdan vazgeçilip böyle bir yasal düzenlemeye gidildi? Ben şahsen bir meslek mensubu olarak bunun cevabını merak ediyorum, ne oldu arkadaşlar, dünyada büyük bir olay mı meydana geldi? Herkes kendi konusunda uzman, değerli konuşmacılarımız bu sorunun mutlaka yanıtını vereceklerdir.

Değerli Meslektaşlarım, 660 sayılı KHK yayınlandığında TÜRMOB ve Odalarımız dört tane konuyu sürekli gündeme getirdi. Dedik ki, “denetim, herkesin hakkıdır.” Bu anlamda ayrı bir sınav yapılmasına gerek yoktur dedik. İkincisi, unvanlar arasında bir ayrımcılık yapılmasın dedik. Üçüncü olarak TÜRMOB eğitimleri kabul edilsin dedik ve de TÜRMOB ile işbirliği yapılınsın dedik. Tabii o gün ve bugün de savunduğumuz bu anlattıklarımız doğru muydu ve bunun da en güzel cevabını aslında dünkü oturumda 3 Değerli Hocamın yaptığı değerlendirmeden görüyoruz. Hatırlarsınız, dünkü oturumlarda hep dünyayı örnek veriyoruz veya Gözetim Kurumunun oluşum amacı ENRON olayından dolayı bizde de “olmazsa olmaz” olarak getirilen bir konu, bizi yetiştiren bilim insanları ki onlar Türkiye’nin her zaman önünü açmışlardır, 3 tane bilim insanı, Sevgili Ercan Bayazıtlı’nın da moderatörlüğünde konuyu masaya yatırdılar. Ben dünkü toplantıda beş tane nokta tespit ettim. Bunlardan bir tanesi; Gözetim Kurumunun yöneten değil, gözetilen bir kurum olması gerektiği, iki; bağımsız denetimin ayrı bir meslek olmadığını, üç; Gözetim Kurumunun bağımsız olmasının gerekli olduğunu, dört; Muhasebe ve Denetim Standartlarının ayrı özel kurumlar tarafından yapılmasının gerekli olduğunu ve beş; sicil, lisanslama, eğitim ve disiplin işlemlerinin meslek örgütü tarafından yapılmasının gerekli olduğunu ve bunlar gerçekleştikten sonra da TÜRMOB ile işbirliği yapılmasının gerekliliğini ortaya koydular.

Değerli Panelistlere ikinci sorum şudur; bu görüşlere sizler katılıyor musunuz?

Üçüncü sorum da şu, konuşmamı fazla uzatmayacağım; hepimiz şunu savunuyoruz, bir mesleğin geleceği gençlerdir, öyle mi Değerli Arkadaşlarım? TÜRMOB ve Odalarımızın gençlere verdiği önem ortadadır, gerçekten hepimizin bir gün zamanı geldiğinde işimizi devir edeceğimiz kişiler bunlardır. Üçüncü sorum da şudur sevgili panelistlere; bugün bir genç, üniversite bitiren bir meslektaş adayı, meslek mensubu olmaya karar verdiği zaman dünyanın hiçbir yerinde olmayan, önce staja başlama sınavına girip arkasından 3 yıl staj yapıp, arkasından yeterlilik sınavına giren ve de bunlar yetmezmiş gibi,

tekrar 3 yıl staj yapmaları, tekrar sınava girmeleri hak ile hukuk ile adalet ile sizce bağdaşır mı? Üçüncü sorumda bu değerli konuklar.

Ve son olarak bir önerim ile konuşmamı tamamlamak istiyorum. Değerli arkadaşlar, bugüne kadar bu görüşler, dile getirilen düşünceler dün Sayın TÜRMOB Genel Başkanımız da ifade etti, bu görüş sadece TÜRMOB Yönetiminin değildir, bu görüşü Başkanlar Kurulunda benimsediğini açık ve net ifade etti. Benim önerim şu; bu Forum'un sonucunda bu düşünceler doğrultusunda bir "sonuç bildirgesi" hazırlanmalı, bu sonuç bildirgesini Odalar Genel Kurullarında "gündem maddesi" yaparak tüm Türkiye'nin görüşü haline getirilmelidir. Bunu da özellikle bir öneri olarak sunmak istiyorum.

Tekrar burada olmanızdan dolayı sizlere ayrı ayrı teşekkür ediyorum. İlk sözü Gelir İdaresi Başkanlığı Daire Başkanımız Sayın Faruk Gözübüyük'e vermek istiyorum. Buyurun Faruk Bey,

Faruk GÖZÜBÜYÜK

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Denetim ve Uyum Yönetimi Daire Başkanı

- Teşekkür ediyorum.

TÜRMOB'un Sayın Genel Başkanı, Odalarımızın Çok Değerli Başkanları, Yönetim Kurulu Üyeleri, Sayın Delegeler, bizleri yetiştiren çok Değerli Hocalarımız, Hanımefendiler, Beyefendiler, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Biz de tabii, kendi zaviyemizden, Gelir İdaresi Başkanlığı penceresinden konuya nasıl bakıyoruz, nasıl değerlendiriyoruz, meslek mensuplarına bakış açımız nedir, meslek mensuplarının sorunları nelerdir, çözümleri nelerdir, meslek mensupluğunun paralelliği olan "bağımsız denetimde" bu sorunların tartışılması mı gerekir veya bunlara nasıl çözümler üretilmesi gerekir, dilimizin döndüğünce bu konuları ifade etmeye çalışacağım.

Şimdi Türkiye tabii, değişiyor, geliyor, özellikle son 10 yılda, 15 yılda Türkiye'de ciddi, inanılmaz değişiklikler var. Türkiye, bugün ilk 20 ekonomi arasında 17. büyük ekonomi olarak ifade ediliyor. Türkiye, bugün 6 kıtaya ih-

racatını yapan, 2023 yılında 500 milyar dolar ihracatı hedefleyen bir ülke konumunda. Türkiye, bugün dış ülkelere sermaye transfer eden, oralardan sermaye kabul eden, yatırım yapan, yatırım çeken, ithalatı, ihracatı işgücü transferleriyle daha değişik boyutlarda bir ülke olmaya başladı. İşte, ülkemize yatırım gelmesi, ülkemizden yatırımın çıkması, yatırımların artması, yatırımcıların artması birtakım konularda yeniliklere zorladı.

Bu yenilikler nelerdir? Şimdi yatırımı yapan vatandaş, yatırımcı, aynı dili konuşmak istiyor. Buradan veri üretmek istiyor, bu verilerin de aynı dilden konuşmasını istiyor. İşte, bu aynı dilden konuşma ihtiyacı bizlere bir “standart” hadisesini gündeme getirdi, Türkiye’de ciddi anlamda tartışılmaya başlandı, bu bizleri Muhasebe Standartlarına götürdü, Muhasebe ve Denetim Standartlarına götürdü.

Peki, bu üretilen veriler, hakikaten bu ihtiyacı karşılayan veriler midir? Bu üretilmiş olan veriler gerçekten, faaliyetlerin karşılığı olan veriler midir, doğru mudur? Bu da bizi “denetim” hadisesine götürdü. Dolayısıyla denetimin de bağımsız bir organ tarafından yapılması noktasına götürdü. Herkesin kabul ettiği, itiraz edemeyeceği bir noktada denetimin kabulü noktasına getirdi. Burada Muhasebe Standartları ve karşımıza “Bağımsız Denetim” olgusunu gündeme geldi.

Peki, burada “denetim” nedir? Denetim, kabaca önceden belirlenmiş kriterlere uygunluk derecesini belirlemek, raporlamak amacıyla ekonomik faaliyetlerle ilgili olayların, bilgilerin, kanıtların tarafsızca toplanması, değerlendirilmesi, sonucun bilgi kullanıcılarına raporlanması işlemidir. Önceden belirlenmiş bir kriter olacak ve bu kriterlere göre tarafsızca kanıtlar toplanacak, değerlendirilecek ve raporlanacak. Tabii denetimin içerisinde denetimi talep edene göre yükümlülük yönünden de kapsam yönünden de bakmak mümkün. Bunları hızlıca geçelim, çok teorik olarak kalmayın, biraz da süre kısıtı var sayıyorum.

Şimdi, Muhasebe, dün de çokça tartışıldı, Çok Değerli Hocalarımız bahsetti, Türkiye’deki bu bağımsız denetim vurgusu, standart vurgusu, tamamı bu skandallar hadisesi, işte, “bir musibet bin nasihat” meselesinden kaynaklı, orada bir problemin olması, denetimin yeteri kadar yapılamıyor olması, denetimin tarafsızca yapılmış olması gibi hususlar bizi bağımsız denetim hadisesine götürdü.

Peki, “bağımsız denetim” ne? İşletmelerle ilgili açıklanan mali tabloların güvenilir olup olmadığı hususunu meslek mensupları tarafından Denetim Standartları çerçevesinde denetlenmesi. Üretilen bir mali tablo var, bu mali tablonun denetlenmesi hadisesi. Amacı ne? Amacı bu süreçteki bağımsız denetçinin görüş bildirmesini sağlamak. Bir standart var, standarda göre raporlama var, bu raporlama sonucunda da bunun eğrisini, doğrusunu ortaya koyan bir denetçi var, raporlama sürecimiz var.

Peki, biz bunun neresindeyiz? Bunun yanı sıra bir de “vergi denetimi” var, Türkiye’nin bir gerçeği; vergi denetimini yapıyoruz, vergi denetimi, bağımsız denetim, bayağı bir denetim alanımız oldu. Peki, biz vergi denetimini niye istiyoruz? Türkiye’de çağdaş bir vergi sistemi var deniyor, diyoruz, kabul ediyoruz. Literatüre göre çağdaş bir vergi sistemi nasıl olmalıdır? Çağdaş vergi sistemi, beyana dayalı bir vergi sistemidir diyoruz. Beyana dayalı bir vergi sisteminin varlığı ise bizi direk olarak denetim yapma konusuna yönlendiriyor. İşte, beyana dayalı bir vergi sisteminin başarıya ulaşmasının birtakım ön şartları var, nedir bu ön şartlar? Bir defa kayıt dışı olmayacak, kayıt dışının önlenmesi gerekiyor. Vergi bilincinin ve gönüllü uyumunun artmış olması gerekiyor, etkin bir vergi denetiminin olması gerekiyor. Bunların varlığı halinde beyana dayalı bir vergi sistemi kendiliğinden işleyecek, sorunsuz bir şekilde işleyecek diye kabul ediyoruz. Bu noktada vergi denetimi ihtiyacı, bize kayıt dışılığının varlığı, vergi bilincinin oluşmaması ve ekonomiden toplanan kaynağın gelir dağılımındaki adaletli olmaması yüzünden vergi denetimi yapma ihtiyacı duyuyoruz.

Şimdi vergi denetimini yapıyoruz da vergi denetimini ne kadar yapıyoruz? Siz deyin %3, ben diyeyim %5, hadi Katma Değer Vergisi, iadeleri vesaire onları da katarsanız en iyi tahmin %10 yapıyor, peki, bu yeterli midir, kâfi midir? Elbette değildir, demek ki, vergi denetimi bir noktada denetim hadisesinde yetersiz kalıyor. O zaman İdare, buna bir çözüm bulmak zorunda, İdare açısından şu anda bakıyoruz hadiseye, İdare’nin çözümü; “gönüllü uyumunu” arttırmak. Herkesin başına bir müfettiş dikemeyeceğinize göre, her türlü işlemleri denetleyemeyeceğinize göre ki, hiçbir ülkede böyle bir husus yok, bir iddia da yok dolayısıyla gönüllü uyuma teşvik etmek, gönüllü uyumu desteklemek gerekecek. Gönüllü uyumu desteklemek için veya gönüllü uyumu artırabilmek için ne yapmak lazım? Bir defa her türlü iletişim araçlarını kullanarak mükelleflerimizi, meslek mensuplarını bunlardan haberdar etmek lazım, hizmet kalitesini iyileştirmek lazım ve kolaylaştırıcı çalışmalarda bulunmak lazım.

Şimdi bu “gönüllü uyumun” en tipik örneğini biz son dönemde yapmış olduğumuz, bizim gayrimenkul sermaye iradı beyanlarının elektronik ortamda alınması hadisesi. Bu gönüllü uyumun şartlarının hepsinin orada oluştuğunu düşünüyoruz. Her şeyden önce kısaca buradaki hadise nedir? Biz diyoruz ki, “ey mükellef, senin her türlü bilgini, belgeni biliyoruz ve her türlü varlığının farkındayız, bunları ben senin için hazırladım, falanca yerdeki, feşmekânsa yerdeki mal varlığı ile alakalı bilgileri ben topladım, senin adına beyannameni hazırladım ve beyannameni kabul ediyorsan butona bas, gönder, tahakkuku oluşturalım.” Şimdi burada ne var? Her şeyden önce iyileştirme, mükellefi gönüllü uyuma davet eden bilgi teknolojilerini kullanma var ve mükellefin önüne konmuş, hazırlanmış bir beyanname var. Bu uygulamayla geçen yıl, 2012 yılı itibarıyla 400.000 adet mükellef gönüllü uyum, daha önce mükellefiyet kaydı olmayan 400.000 mükellef, yeni, ilk kez mükellef kaydetmek suretiyle gayrimenkul sermaye iradı mükellefiyeti açtırdı. Biz gönüllü uyuma böyle bakıyoruz.

Ve Türkiye’nin bir gerçeği var; kayıt dışı ekonomi. Dün burada biraz bahsedildi kayıt dışı ekonomiden ama ben kısa bir parantez açmak istiyorum kayıt dışı ile ilgili; kayıt dışı haksız rekabete neden olan, en azından insanlardaki moral değerlerini çökerten bir olgu. Türkiye’de de bu olgu var mı, var, dün %40, %45, %50’ler falan bahsedildi ama o kadar olmadığını ifade etmek isterim. Türkiye’deki kayıt dışılık konusundaki yapılan çalışmalar var. Kayıt dışı, bir defa kendisi bir kayıt dışı olduğu için buna bir rakam vermek, ölçmek zaten çok olası değil ama kayıt dışı ile ilgili “tahminleme metodolojisi” var, bu metodoloji çerçevesinde kayıt dışı ile ilgili tahminler yapılıyor. Biz bir tahminleme yapıyoruz, tahminleme kullanıyoruz, resmi dokümanlarımızda da yer alıyor; uluslararası bir çalışma olan OECD ve Avrupa Birliği ülkelerinde yapılmış olan çalışma var, biz burada bu çalışmadan istifade ediyoruz, Avusturyalı bir Bilim Adamı, Freidrich Scheneider’in çalışmalarından istifade ediyoruz. Bunu tercih etmemizin iki nedeni var, birincisi; bu çalışmada bu uluslararası çalışmayı alıyoruz, bunu yok TÜİK yaptı, Maliye yaptı, vesaire yaptı, TÜRMÖB yaptı gibi tartışmalardan, birtakım sübjektif karinelere veya eleştirilerden uzaklaşmak için, bu birinci nedeni. İkincisi ise; yapmış olduğumuz bu çalışmanın uluslararası bir kıyaslama olması lazım, uluslararası kıyaslamak için de aynı verileri kullanıyor olmak lazım, bu çerçevede uluslararası nitelikte olan bu çalışmayı kabul ediyoruz. Bu çalışmaya göre Türkiye’deki kayıt dışı ekonomi oranı %22,2’dir, 2012 yılı rakamlarıyla. Avrupa Birliği ortalaması nedir? Avrupa Birliği ortalaması %19,9’dur. Türkiye’de İdare’nin bu konuda başlatmış olduğu mücadeledeki amaç; Avrupa Birliği ortalaması olan

%19,9'u yakalamak, bunu da egale etmek istiyoruz. Avrupa Birliği ülkesi olan Bulgaristan, Romanya, Letonya, Litvanya'dan kayıt dışılık noktasında Türkiye, çok iyi bir noktadır. İlk 20 ekonomiye baktığımız zaman Türkiye, ilk 20 ekonomi içerisinde 17. sıradadır, kayıt dışılıkta da 17. sıradadır. Rusya, Çin ve Meksika, bizden daha kötü performansa sahiptir. Ekstra bir bilgi daha vereyim; 2013 yılında Hırvatistan, Avrupa Birliği ülkesi olacak, Avrupa Birliği ülkesi olacak Hırvatistan'ın kayıt dışılıktaki oranı %29,2'dir yani şu anda Avrupa Birliği ülkesi olacak Hırvatistan, kayıt dışılık noktasında bizden daha kötü bir performansa sahip. Yani Avrupa Birliği üyeliği konusundaki performans açısından kayıt dışılıkta daha iyi bir noktada olduğumuzu söyleyebiliriz.

Şimdi bizim bir yandan kayıt dışılığımız var, bir yandan denetimdeki yetersizliğimiz var, bir yandan gönüllü uyum hadisemiz var, biz bunları nasıl yapacağız? Bunlara tek başına İdare açısından baktığımız zaman yeterli miyiz, yetkin miyiz? Elbette, değiliz, bu noktada direk olarak meslek mensuplarını işaret ediyor bize. Eğer biz gönüllü uyumda başarı sağlamak istiyorsak, vergi denetiminde veya denetimde bir noktaya varabilmek istiyorsak, kayıt dışılıkta mücadelede destek istiyorsak bize direk olarak meslek mensuplarını gösteriyor. Biz bu mücadeleyi meslek mensuplarıyla beraber yapacağız.

Şimdi 3568 sayılı Kanun, bizim meslek mensuplarımızın "çatı Kanunu" diyoruz, bu çatı Kanun, 1989 yılında yasalaşan bir Kanun. Dün burada çok değerli hocalarımızdan Volkan Hoca bahsetti; Kamu Gözetim Kurumunun bu eğitim, staj vesaire konularla ilgili olması gereken kamu nerededir? Kuruluşun nerede yer alması gerekir? Hangi görevleri nasıl paylaşması gerekir? Gibi güzel bir sunum yaptı, istifade ettik. Şimdi Hocam bunu anlatırken ben 3568 penceresinden hadiseye bakmaya çalıştım; bu zamana kadar yerden yere vurulan, çok ciddi eleştiriler yapılan 3568'in bu konuda hakikaten, özlenen bir noktada olduğunu müşahade ettik, ben o kriterleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şimdi 3568 sayılı Yasaya göre meslek mensuplarının staja başlama, staj yaptırma, sınavların yapılması, yeterlilik, akreditasyon, bunları kim yapıyor? TÜRMOB yapıyor. Sınav işlerini, staj işlerini TÜRMOB yapıyor. Kamu bu işin neresinde? Kamu, sınavlardaki komisyonları belirliyor, gözetim olacak ya, hani oradan kıyaslamaya çalışıyoruz, komisyonlar ortak, sadece kamu mu yapıyor sınavı? Hayır, kim yapıyor? TÜRMOB'tan, Bakanlıktan ve YÖK temsilcisi Hocalarımızdan müteşekkil bir heyet tarafından yapılıyor. Peki, bir aksaklık olduğu zaman denetimi kim yapıyor? Önce denetimi, Örgütün kendi Kurulları var, önce denetimi ona yaptırıyoruz, o da yetmedi veya daha ciddi

bir aksaklık oldu, o zaman Bakanlık tarafından denetim hadisesi gündeme geliyor. Kamu Gözetim ile ilgili tartışma konuları, konular tartışılırken 3568'in bu konuda çok ciddi referans olacağını düşünüyorum ben. Eksiği vardır, fazlası vardır, yanlışı vardır ama mesleği, özelliği giriş, staj ve sınav konularındaki düzenlemelerinin ciddi anlamda güncel olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi Yeni TTK, birtakım yeni açılımlar getirdi, bu açılımlar "ticaret hayatı ve düzenleme" olarak biraz önce girişte bahsetmiş olduğumuz uluslararasılaşmanın bir uzantısı olarak, ticaret hayatında da birtakım düzenlemeler gerektiği ve bu düzenlemeleri yaptı. Bize intikal eden veya bize bunun dokunan tarafı ne; ya da Meslek Örgütüne dokunan tarafı nedir? Denetim hadisesi, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda kendini bulmuştur. Bununla beraber işte, defterlerdir, tasdiklerdir gibi birtakım konular yan konular olarak bahsedilebilir ama özü itibarıyla denetim ve denetçi mesleğinin, denetim mesleğinin ve denetçinin nitelikleri ciddi anlamda altı çizilmiştir.

Peki, 400. maddede ne demiştir? "Denetçiler, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik, Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'na göre ruhsat almış, Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler olacaktır" demiştir." Bu vurgu çok önemlidir; burada sadece adreslemeyi direk olarak 3568 sayılı Yasaya yapmıştır ve bu noktada meslek mensuplarının dışındakilerin denetçi olma noktasında önünü kapatmıştır.

Şimdi "bağımsız denetçi" tabanı serbest muhasebeci mali müşavirler. Serbest muhasebeci mali müşavirler, son dönemde ciddi anlamda teveccüh gösterilen bir alan. Şimdi ben bunu niye söylüyorum? Şimdi serbest muhasebeci mali müşavirler, biraz önce ve dün bahsedildi, yetiştirilme süreci, sınava alınma ve tecrübe noktasında, her şeyden önce biz serbest muhasebeci mali müşavirleri, muhasebe kaydını yapan, finansal tabloları hazırlayan, ilgili kurumlara finansal tablo sunan kişiler olarak görmüyoruz. Mükelleflerimize veya iş adamlarına her türlü ekonomik konuda danışmanlık yapan, yönlendiren, ekonomiyi yönlendiren aktörler olarak görüyoruz. Geçen aylarda bize birtakım teşvikler, birtakım düzenlemelerle ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarından sorular geliyor, görüşler geliyor, biz bu yapmış olduğumuz teşvik ile alakalı veya yapacağımız düzenleme ile alakalı serbest muhasebeci mali müşavirler ya da meslek mensuplarıyla ilgili bir düzenleme yapmak istiyoruz, işte, onlardan bize sunulacak bazı belgelerde meslek mensuplarının onayını istiyoruz. Bununla ilgili Bilim, Teknoloji ve Sanayi Bakanlığı'nın bir düzenlemesi, TÜBİTAK ile ilgili bir düzenleme, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, bu ko-

nuyla ilgili üç tane biz Ocak ayından bu yana üç tane olumlu görüş verdik. Belki bunlar herkese dokunmuyordur, belki herkesin ilgi alanına girmiyordur ama buradaki trendin ben altını çizebilmek için ifade etmeye çalışıyorum. Dolayısıyla her kurum, kuruluş bu noktada serbest muhasebeci mali müşavirlerden hizmet bekliyor, hizmet istiyor.

Şimdi bir de “tam tasdik” hadisemiz var, bağımsız denetim geldi, tam tasdik gitti vesaire gibi tartışmalar var. İşin özü şudur; tam tasdik, bizim vergi denetimi için istediğimiz bir tam tasdik hizmet var, bu tam tasdik devam edecek. Bu tam tasdik hizmetinin işvereni Maliye Bakanlığıdır, Maliye Bakanlığı da bu hizmeti almaya devam edecek. O konuda bağımsız denetim geldi, tam tasdik hadisesi bitti gibi bir konu şu anda bizim gündemimizde değil. Dolayısıyla tam tasdik ve bağımsız denetim, birbirlerini tamamlayan, birbirlerini yerine alan, alternatif veya ikame hususlar değildir bizim açımızdan.

Meslek mensupları, bağımsız denetimin veya vergi denetiminin veya denetim hadisesinin hangi zaviyeden bakarsanız bakın ortak paydası meslek mensuplarına çıkıyor. Yani nasıl bir sistem kurarsanız kurun, meslek mensuplarının omuzlarında yükselecek, meslek mensuplarıyla vücut bulabilecek. Peki, meslek mensuplarının geleceğe yönelik projeksiyonlar diyoruz ya, geleceğe yönelik projeksiyonları hazırlayabilmek için her şeyden önce sorunları var mıdır? Bu sorunların ne kadarı mesleki faaliyetlerine yansımaktadır? Veya sağlıklı yapılmasını engellemekte midir? Veya bundan sonraki süreçte bizim hangi sorunları egale etmemiz gerekir? Bu konulara bakmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Açılıştta Sayın Başkan, bahsetti, meslek mensuplarının üç tane özelliğı var dedi, harfiyen katılıyoruz, biz bunun farkındayız. Bunu laf olsun diye söylemiyoruz, Sayın Devlet eski Bakanı, daha önceki TÜRMOB Genel Başkanı muhtelif toplantılarda hep şunu ifade ediyordu Sayın Bakan; “net ekonomik denge vergisi ve net aktif vergisi toplanırken Maliye Bakanlığı olarak % 80 - % 90 başarıları sağladıysak diye” onun hikâyesi daha uzun, ben kısaca anlatmaya çalışayım. “Bunlar muhasebecilerin sayesinde olmuştur, o kritik zaman biz o hasılayı muhasebecilerle sağladık” demiştir, katılıyoruz. Yine, açılış konuşmasında bahsedildi; eğer Türkiye’de elektronik beyannameye geçtiyse, bu beyannamenin de % 99’lara kadar başarı ile uyguluyorsak bunun temel sebebi yine, meslek mensuplarıdır, hakikaten meslek mensuplarının bilişim konusundaki ciddi anlamda katkılarıdır, yatkınlığı vardır, desteğı vardır. Biz bunların farkındayız ve meslek mensuplarının veya meslek camiasının daha iyi bir noktaya gelmesini istiyoruz.

“Tamam, bunlar güzel sözler de ama bir sürü sorunuz var, bu sorunlara neler yapıyorsunuz?” Sorunlarımızı, sorunları ben dört başlık altında topluyorum. Birincisi; iş-aş- ekme meselesidir, iş-aş-ekmek meselesi dediğimiz konu da mümkün olduğu kadar iş alanının genişletilmesidir. İkinci sorun; tahsilât sorunudur. Üçüncü sorun; uygulama kaynaklı olarak dediğimiz işte, onu, beyannamenin süresinde verilmesinden tutun, Ba-Bs’ler, artık aklımıza gelebilecek uygulama kaynaklı sorunlar. Dördüncüsü ise bizim en çok önemseydiğimiz konu, belki de bu işlerin temelinde yatan konu; “haksız rekabet olgusudur”. Bunların hepsine bizim çözüm üretmemiz gerekiyor. Bunların üzerinde, özellikle haksız rekabet konusunda ben birkaç kelam edip ondan sonra izinle, ben sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Haksız rekabet, bir defa meslek ile ilgili zarar veriyor, nasıl bir zarar veriyor Meslek Örgütüne? Bir defa kalitesini ve mesleğin saygınlığı konusunda ciddi anlamda zarar veriyor. Kamu anlamında biz zarar görüyoruz, itibar anlamında size zarar görüyorsunuz ve iş adamları veya gerekli olanlar veya talep edenler gerekli olan hizmeti alamıyor. Bunu önlememiz lazım, önlemek için de bir şeyler yapmak lazım. Bunu yapmak için meslek örgütünün çalışıyor olması lazım, bizim bir şeyler üretiyor olmamız lazım, bunun detayı çok fazla ama ben yeni tartışmalar açmamak için girmiyorum. Haksız rekabeti önlemeyle alakalı bir çalışmamız var, ben o çalışmanın ana hatlarını ifade edip sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Haksız rekabeti önlemek için; bir meslek mensubu diğer meslek mensubunun ekmeğine el atmamalı diyoruz, bunu önleyebilmek için de bir çalışma geliştirdik, bu çalışmayı daha önceki TÜRMOB’un düzenlediği organizasyonlarda ben iki defa anlattım, yine burada da kısaca bahsetmek istiyorum bu topluluğu bulmuşken. Her meslek mensubunun portföyüne bakmak suretiyle bir puanlama yapılacak, o puanlama çerçevesinde kriterlere göre alabileceği defter sayısını belirleyeceğiz, bunun üzerinde defter almasını veya iş kabul etmesini engelleyeceğiz. Bu olunca ne olacak? Benim 100-150 tane veya büyüklüğümün, kapasitemin üzerinde bir iş varsa bunu diğer meslektaşım ile paylaşma yolunu açmış olacağız. “Kardeşim, sen orada oturuyorsun, oradan ahkam kesmek kolay, masanın bu tarafı böyle değil” diyorsunuzdur, denecektir, biz bunu çalışmayı yaparken biz bir çalışma ortaya koyduk, önceki Forumlarda da ifade ettiğim, aynı şeyi söylemek istiyorum, eksiktir, fazladır, doğrudur, mükemmeldir, yanlıştır, her ne ise bunları beraber yapacağız diyoruz. İki defa anlattım, üçüncü defa şu anda kısaca bahsetmek istiyorum, ediyorum, ileride bu çalışmamızı yayınlayacağız. Ama bunların çerçevesini çizirken mes-

lek mensuplarından, Odalardan, Örgütten gerekli olan desteği alacağız. Biz bunları yaptık paylaşımları yaptıktan sonra bize çok ciddi dönüşler oldu, o dönüşlerden de faydalanıyoruz. Örgütün, Başkanlığın ve Bakanlığın “okey” dediği bir noktada, tamam, bu hakikatken, meslek mensupları konusunda kimseyi mağdur etmeyecek bir optimal çözümü yakaladığımız noktada bu düzenlemeyi hayata geçirmeyi düşünüyoruz. Eğer bu düzenleme hayata geçerse ciddi anlamda meslek içinde sorunların temeli olan haksız rekabeti de diğer sorunları da yavaş yavaş çözeceğimize inanıyoruz, biz bütün sorunların temelinde haksız rekabet olgusunun yattığını düşünüyoruz.

Şimdi, farklı algılar oluşmuş olabilir, biz meslek mensuplarını paydaş olarak görüyoruz, meslek mensuplarıyla beraber yürümek istiyoruz. Yaptığımız çalışmalarda, yaptığımız her türlü organizasyonlarda meslek mensuplarıyla beraber hareket ediyoruz, Örgüt ile beraber hareket ediyoruz. Yapacağımız çalışmaların başarısının meslek mensuplarının vereceği katkılarla olacağını bilincindeyiz, farkındayız. O yüzden haksız rekabet konusu başta olmak üzere çözüm noktasında bizlere katkı ve desteklerinizi bekliyoruz ve bunları önemsiyoruz.

Ben sözlerime son verirken bu organizasyon ile sizleri, bizleri bir araya getiren, bu değerli organizasyonu tertip eden Sayın TÜRMOB Genel Başkanı'nın şahsında tüm emeği geçen arkadaşlarıma huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum. Kayıt dışılık ve mesleğin geleceği konusunda katkılarınızın devam etmesini diliyorum, saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN

Moderatör

- Evet, Sayın Faruk Gözübüyük'e teşekkür ediyoruz.

Bizi ilgilendiren önemli bir konunun altını çizdi Değerli Üstadımız. Hepimizin meslek mücadelesinde en çok sıkıntı duyduğumuz konulardan biri olan “haksız rekabet” konusu. Tabii, başta konuşmamda ifade ettim; bu Forum'da mümkün olduğu kadar düşüncelerin açık ve net olarak iletilmesinin kurumlar arası diyalog yönünden de önemli olduğuna inanmaktayım. Bir kere Maliye Bakanlığı'ndan birinci dileğimiz, talebimiz; TÜRMOB Başkanlar Kurulu toplantısında hem Sayın Müsteşarımıza hem de Sayın Gelir İdaresi Başkanına sunduğumuz raporda belirtmiş olduğumuz önerilerimizin ivedi olarak

sonuçlanmasıdır, birinci talebimiz bu. İkincisi; haksız rekabet ile ilgili geçtiğimiz günlerde İstanbul’da da Üstat ile bir oturumda da birlikteydik, belki biz ne yaptığımızı tam anlatamıyoruz, ne yapıldığı bilinmiyor, hiçbir meslek örgütünde olmayan Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu, şu anda bir tek TÜRMOB ve Odalarında vardır. Barolar Birliği’nde yok, Tabipler Birliği’nde yok, Mimar-Mühendisler Birliği’nde yok, yönetmeliği olan ve de TÜRMOB bünyesinde olan bir Kurul var. Buradaki Oturumu yönetmek için TÜRHAŞ Başkanı olarak buradayım, tüm Odalarda haksız rekabetle mücadele kurulları oluşmuş vaziyette. İki şeyi özellikle Gelir İdaresi Başkanlığından istiyorum, sorunun daha sonra da cevabını alabiliriz ama dün Sayın Genel Başkanımızda ifade etti; gerçekten bu meslek örgütünün daha iyi iş yapmasının yolu, tüm dünyada olduğu gibi “zorunlu eğitimidir”. Maliye Bakanlığı’nın Genel Kuruldan geçmiş Yönetmeliği yayımlanmamasını anlamak mümkün değildir, birinci nokta bu. İkincisi; şimdi bakın, haksız rekabet ile mücadelede kurullarımız var, bir yazılım ürettik ve dışarıda stantlarda tüm arkadaşlar inceliyorlar, biz her şeyin elektronik ortamda olmasını istiyoruz tıpkı Maliye Bakanlığı’nda olduğu gibi. Burada bunu çözmek istiyorsak, her şey elektronik ortamdan geçer ve meslek mensubunun alacağı ücretlerin banka yoluyla tahsilâtı zorunluluğu getirilir, bu iş biter Sayın Başkanım. Başka bir şeye ihtiyacımız yok.

Bakın, Başkanlar burada, TÜRMOB Genel Başkanımız da burada, biz hiçbir yerde ücretlerimizin tahsilâtını Maliye Bakanlığı aracılığı ile istemedik, öyle mi Arkadaşlar? Müşteri, bankaya yatırsın, bu iş biter, tek isteğimiz bu.

Yine, sınırlama ile ilgili, gerçekten üzuldüm ben buna, burada da okumak zorundayım çünkü Forum’un amacı da bu; biliyorsunuz, Maliye Bakanlığı tarafından TÜRMOB Genel Kurulda kabul edilen Yönetmeliklerden 5 tanesi yayınlandı bildiğim kadarıyla, 2 tanesi yayınlanmadı. Şimdi bakın, bunlardan bir tanesi, bakın, Türkiye, bu noktaya gelmiş durumda Sevgili Arkadaşlarım; meslek örgütleri, kendi normları, standartlarını kendi belirlemeli, ilgili bakanlıklar da bu işi gözetlemelidir. Şimdi bakın, bir alıntı, Odalar ve Birlik, SMMM ve YMM Odaları Yönetmeliğinden çıkartılan bir paragraf okuyacağım, çıkarılan şu Sevgili Arkadaşlar, biraz önce Faruk Bey’in anlattığı konu; “meslek mensuplarınca yapılacak işlerin kalitesini arttırmak amacıyla meslek mensuplarınca yapılacak işlerin azami miktarını ve standardını belirlemeye TÜRMOB Genel Kurulunda bir yetki verilmiştir”. Bu yetki Yönetmelikten çıkartıldı. Aslında bu yetkinin aynen olması gerekiyor ve Bakanlık da TÜRMOB’un almış olduğu ki, aynı şeyi düşünüyoruz, biz de fabrikasyon olmasını istiyoruz, biz de bir işin standardının gelmesini istiyoruz ama bunun, bu

Yönetmelikten çıkartılması da son derece anlamlıdır ama inanıyorum ki, bu, diyaloglarla bunlar da mutlaka aşılacaktır.

İsterseniz biraz sonra söz verelim, peki, buyurun bir, iki cümleyle alalım, buyurun,

Faruk GÖZÜBÜYÜK

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Denetim ve Uyum Yönetimi Daire Başkanı

- Aslında şöyle başlamak istiyorum izninizle, Sayın Başkan bizden rol çaldı; şimdi bu haksız rekabet ve tahsilat hadisesi bizim sorununuz dedik ama zaman darlığından dolayı detayına girmedik. Tahsilat hususunda, benzer nitelikte çözüm önerilerimiz var, bankadan geçirilmesi, bankadan geçirilmeyen ödemelerin gider kabul edilmemesi gibi düzenlemelerimiz var. Bu haksız rekabet, konuşurken de söyledim, çok polemige girmeyeceğim, bu hep polemik konusu oluyor; Sayın Başkanın okumuş olduğu o öneri, tamamen benim kaleiminden çıkmış bir öneridir. Dün Hocalarım bahsetti, kamu kurumları düzenleme yaparken bazı şeyleri kendisi yapmak ister, bunu biz yapmak istiyoruz, biz yapacağız. Bunu yaparken de meslek örgütü ile paylaşacağız diyoruz, paylaşıyoruz. Bunun ötesinde eğer örgüt bunu yapmak istiyorsa, bu bahsedilen TÜRMOB Yönetmeliğinin başka maddeleri var, orada da eğer yapılıyorsa o maddelerine dayandırılarak yapılabilir. Şimdi Sayın Başkan bunu söyleyince sanki biz, samimiyetsiz bir ortammış gibi ya da biz samimiyetsiz bir duruş gibi algılanabilir, onu düzeltmek istiyorum. Biz bunu yapacağız ama meslek örgütünün bunu yapmasına bu maddenin orada olmaması engel değil, onu ben huzurlarınızda söylemek istiyorum. Dolayısıyla biz aynı paraleldeyiz. Yine, TÜRMOB'un önceki Başkanı, Sayın Devlet eski Bakanı'nın ifadesi ile "dün öldü, bundan sonrasına bakmak istiyoruz". Bundan sonrası için biz haksız rekabeti düzenlemek istiyoruz, beraber çalışmak istiyoruz, destek bekliyoruz. Saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN

Moderatör

- Ben yorumu Arkadaşlarıma bırakmak istiyorum, biz hakikaten, gelen konuklarımıza son derece saygıdeğer yaklaşırız, ben böyle bir ortam görmüyorum. Sadece TÜRMOB Genel Kurulunun iradesiyle çıkan bir Yönetmelikte-

ki çıkartılan bir paragrafın ne olduğunu anlattım, bu Meslek Örgütündeki güveni anlatmaya çalıştım, takdiri ben buradaki izleyen Arkadaşlarıma bırakmak istiyorum.

İkinci Konuşmacımız, Sermaye Piyasası Kurulu adına Daire Başkanımız Atila Yanpar. Buyurun.

Atila YANPAR
Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanı

- Öncelikle Saygıdeğer Hazirun'u saygıyla selamlıyorum. Burada benim yerime aslında Kurul Başkan Yardımcımız Sayın İbrahim Peker konuşacaklardı ancak dün basından da sizlerin takip ettiği üzere Borsa İstanbul A.Ş.'nin açılışı gerçekleşti ve Sayın Başbakanımızın talimatı ile SPK Yöneticileri bir toplantıya çağrıldılar bugün için. Dolayısıyla kendisi katılamadı. Kendisi büyük özürlerini iletiyor Hazirun'a, ben de kendisi ve Kurulum adına sizlerden bu, elimizde olmayan değişiklik için özür dilerim.

Üstadım beni, sağ olsun Daire Başkanı olarak tanıttı ama değilim, Uzmanım. Genelde bu tür toplantılara makam sahibi, unvan sahibi bürokratlar gelir dolayısıyla da verilen konuşmalar, sunumlar genelde onların ölçüsüyle yapılır. Dolayısıyla ben burada biraz daha rahat bir konuşma yapacağım sizlerle. Hem bir SPK Uzmanı olarak hem de bir SMMM olarak, sizlerden birisi olarak.

Şimdi buraya gelmeden önce ben bir önceki Forum'un yani Samsun'daki 7. Muhasebe Forum'unun tutanaklarını okudum, 153 sayfa, TÜRMOB'un sayfasında var, internet sayfasında, orada, o seneki başlık şuymuş, "Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'un Rolü". Bugünkü başlık da biraz daha uzun ama hemen hemen aynı; "Kamu Gözetimi Sistemi, Yeni Stratejiler ve Geleceğin Tasarlanması". O günkü başlıklar şu şekilde gerçekleşmiş yani sizin için iki temel tartışma konusu varmış; bir, tüm meslek mensupları sınavsız olarak bağımsız denetçi olsunlar, iki; illaki sınav olacaksa bu işin mutfağında TÜRMOB olsun. Aradan yaklaşık olarak 11 ay geçti, 1 yıl geçti, geldiğimiz nokta şu; bir, meslek mensuplarının bir kısmı sınavsız olarak ba-

ğimsız denetçi oluyorlar, bir kısmı sınava girecek, iki; sınav mutlak suretle olacak, öyle görülüyor ve TÜRMÖB, sizin istediğiniz anlamda bu işin mutfağında olmayacak gibi görünüyor, en azından şimdilik böyle. Dolayısıyla bu şekilde baktığımızda meslek mensupları olarak sizler başarılısınız yani bir stratejik olarak yani daha doğrusu benim açımdan stratejik ama sizin açımdan istediğiniz kısmen elde edilmiş durumda, kısmen ama benim her zaman söylediğim bir husus var; hep sınav odaklı baktığımız için esasında bu sınav ve bağımsız denetçi olmak taktiksel bir durum, stratejik baktığımızda bu geçen 1 yılda çok önemli bir şey kaybetti meslek, neyi kaybetti? Bağımsız denetçi olacağız ama bağımsız denetimi yapılacak şirket yok. Yani neyin bağımsız denetimini yapacağız? Gene aynı, eski sistem oldu, işte, SPK'ya tabi şirketler, BDDK'ya tabi şirketler yani biz bunları konuşurken, bu kadar konferanslar, bu kadar eğitimler yapılırken işin aslı elden gitti. Ben gene tutanakları okudum, tutanaklarda buna işaret eden onca konuşmacı arasından sadece Eski Bakanımız Masum Türker olmuş, böyle bir tehlikeyi öngören, 1 yıl önce.

Demek ki, meslek mensupları olarak, ben de sizlerden biri olarak bizim bu strateji, bu geleceğe yönelik öngörülerimizde bir hata var, demek ki, burada ya geleceği doğru öngörmüyoruz ya da farklı bir şekilde ele almamız lazım. Şimdi bir strateji oluşturmanın bir numaralı şartı; doğru ve tam bilgiye sahip olmaktır, manipüle edilmemiş, size bilgiyi sunan tarafından kişisel çıkarlarıyla değiştirilmemiş bilgiye sahip olmaktır. Dolayısıyla nedir mesela bizler için, bizim, sizlerin uzun yıllardır tartıştığınız, uzun yıllardır talep ettiğiniz bürokrasiden, kamudan sınavsız bağımsız denetçi olalım ve gerek geçen yılki Forumda olsun, gerek bundan önceki Forumlarda olsun şu anda sizin hâlâ söylediğiniz şu; SMMM sınavları yeterlidir. Doğru, ben SPK'da çalışıyorum, 5.000 TL para harcadım ve SMMM sınavına hazırlanırken çocuğumdan ayrı kaldım, 3 yıl çalıştım, aldım, bileğimin hakkıyla, sizler gibi. Dolayısıyla ben o SMMM sınavının ne olduğunu biliyorum, birisi bana gelip de o sınavda ne var ne yok diye anlattığı zaman güler geçerim, o mesleğin, sizlerin mesleğinizin ne olduğunu biliyorum çünkü ben de o meslekten birisiyim, sizlerden birisiyim. Dolayısıyla dediğiniz doğru, ben de bunu destekliyorum, bu benim çıkarıma uygun, bunu burada söylediğim zaman muhtemelen sizler de alkışlarsınız ama gerçek bu mu acaba? Madem burada strateji konuşuyoruz, madem geleceği konuşuyoruz, madem sizin gelecekte başınıza gelecekleri konuşuyoruz size doğru bilgi lazım, doğru bilgiye bakalım.

Geçen ay İsviçre’de 40 tane, bu bağımsız denetim kuruluşlarını dünya çapında denetleyen örgütler bir araya geldiler, Türkiye’yi temsilen SPK, SPK’yı temsilen de bendeniz katıldım. Amacımız şuydu; bu bağımsız denetim kuruluşlarına dünyada ne oluyor, herkes denetimler yaptı ve bunların sonuçlarını konuşmak için hep beraber masaya otururduk. Bu 40 ülke, toplamda dünya finans piyasasının % 95’ini denetleyen, % 95’inin var olduğu ülkeler. Sonuçta şu olmuş; 961 tane halka açık şirket, 108 tane temel finans kurumunun bağımsız denetim raporunu, bu kuruluşundan kastım Citybank, Deutchebank, Bank America gibi devasal bankalar. Bunların bağımsız denetim raporları hakkında denetimler yapılmış yani bağımsız denetimin denetimi yapılmış, sonuçlar ortaya konmuş, sonuçlar şunlar; % 16’sında makul değer ölçümleri hatalı, % 12’sinde iç kontrol testleri hatalı, % 9’unda da hasılat tespiti hatalı. Yani % 16’sında makul değer ölçümünde hata var demek varlıklar yanlış değerlendirilmiş demek, bu çok büyük bir rakam. Bu bir bilgi, peki, ne bulmuşuz başka? O bağımsız denetçiler, mesleki şüphe eksikliği yaşıyorlar. İki; bağımsız denetim standartlarına uymuyorlar yani denetimi filen yapanların büyük çoğunluğu bağımsız denetim standardının ne olduğundan bihaber. Bu sadece Türkiye’de benim size söylediğim bir şey değil, Amerika Birleşik Devletleri de böyle söylüyor, İngiltere de böyle söylüyor. Bu, bir veri, şimdi bu veri ile neye ulaşacağız, stratejide ne olacak, bu veriden ne çıkıyor ortaya, bir de onu yorumlamak lazım. Şu çıkıyor; bağımsız denetim raporunu okuyan birisi bağımsız denetim raporunda bir hata varsa o bağımsız denetim raporunu okuyarak yatırım kararı alacak olan yatırımcı da yanlış karar alacağından dolayısıyla bağımsız denetim raporlarında hata olması bizim gibi, SPK gibi, dünya SPK’larını rahatsız ediyor. Ama bu bilgi, sizler için, siz meslek mensupları için çok bir şey ifade etmiyor şu anda, asıl önemli olan strateji oluşturmak demiştik, şimdi stratejiye bakalım. Finansal İstikrar Kurulu diye bir Kurul kuruldu, FSB, G-20 ülkeleri toplandılar, Türkiye de içlerinde, biliyorsunuz 2008’de dünyada banka krizleri çıktıktan sonra herkes oturdu ve şunu söyledi, bütün dünya da bunu kabul ediyor artık; “finansal piyasaları, halka açık şirketleri, vesaireleri, bunların hepsini bir tarafa koyalım, bu işin aslı bankalar. Çünkü bankacılık işi tamamen farklı bir iş”. Bankacılık, çok özet söylüyorum; başkasının parasını kullanarak iş yapan bir işletmedir. Türk halkının parası ve bütün dünya halklarının parasını yönetiyor. Dolayısıyla banka battığı zaman hem Türkiye batıyor hem bütün dünya finans piyasaları çöküyor. Ne diyor şimdi FSB, Basel Komitesi ve biz, SPK Otoriteleri? Bu bankacılık, bu finans kurumları yani bankacılık ve benzeri yani sigortacılık, aracı kurumlarda bu bağımsız denetim işi, artık nüve değiştirsin, artık bir şekil değiştirsin,

eskisi gibi sadece ya evet, finansal tabloda bir sorun var mı, bir şey var mı, bu değil, bizim gibi otoritelere haber versin yani bir amme hizmeti haline gelsin. Bizim yapacağımız denetimi bunlar da yapsın. Stratejik olarak düşünülen, konuşulan bu. Peki, bunun sizinle ne alakası var? Yani BDDK'dan gelen Sayın Üstadım da söyleyecektir bunları ama bununla ne alakası var? Bununla 10 yıl sonra şu ortaya çıkacak belki de daha erken; bankacılık alanında, sigortacılık alanında sistematik risk dediğimiz yani “domino etkisi” yani bir işletme batıyorsa bütün ekonominin genelini batırma ihtimali varsa bu tür işletmeleri denetlemek, bağımsız denetimden geçirmek artık bir kamu hizmeti olarak görülsün, kamusal bir görev olarak ve buralarda denetim yapacak olan kişiler de ayrı lisanslar, ayrı standartlar, ayrı şeylere tabi olsun, bağımsız denetimin kendisi de ayrı bir standarda tabi olsun, şimdi bunu konuşuyoruz. İşte, bu stratejidir, eğer bunu size kimse söylemezse 10 yıl sonra bir gece kânun değişir, pat derler ki “SMMM’ler, YMM’ler bankada denetim yapmak istiyorlarsa ayrıca lisans almak zorundadır” derler, siz de “Allah, Allah, nereden çıktı bu?” dersiniz. Bu konuşulacak*.

Hazirun’a baktığımda 1.000-1.500 kişi görüyorum burada, bunun sizinle ne ilgisi var, niye bunu söylüyorum? Çünkü ben SPK’da Muhasebe Standartları Dairesinde Uzman olarak çalışıyorum, biz, KGK kurulmadan önce KGK’ın şu anda yaptığı işi Türkiye’de yapan Daire idik. Ve bütün veriler bizde, baktığımız zaman 90.000 meslek mensubundan sadece 1.600’nün Sermaye Piyasası Kurulunda bağımsız denetim yapma lisansı var, sadece 1.600’ü bizden lisans almış. 1.000 tane de o mesleklerde çalışan meslek mensupları dersek, 90.000 kişiden sadece 2.600’ü ya da 2.600’ünüz bağımsız denetimle veya SPK’nın yapmış olduğu mevzuat ile ilgilisiniz. Yani sadece % 2.8’iniz bağımsız denetim ile ilgileniyor. Demek ki, doğrudan sizinle fazla ilgisi yok ama biz hep burada, hep kaç yıldır yani sizler hep bunu konuşuyorsunuz, bu 2.600 kişinin içine girmek, 2.600 kişinin sorunları bunlar konuşuluyor, kalan 88.000 kişinin sorunları dile getiriliyor, gördüğüm kadarıyla dile getiriyorsunuz ama biraz geride bırakılmış durumda.

Şimdi strateji oluşturulacaksa, geleceği tasarlayacaksınız öncelikle yapılması gereken, sorunu doğru tespit etmek. Şimdi sorunu bir doğru tespit edelim, bence sizlerin sorununuz şu, siz, 88.000 kişi için konuşuyorum, şöyle hisse-

* Bu uygulama 1988’den beri Türkiye’de vardı. Bağımsız Denetim Şirketleri SPK Lisansı dışında, Bankalar için önceleri Hazine Müsteşarlığı’ndan, 1999 yılından bu yana BDDK tarafından lisanslanıyorlar.

diyorsunuz; “biz işletmenin içinde Maliye Bakanlığının temsilcisi olduk, onun, sizlerin tabirinizle onun yüklemiş olduğu angaryalar içerisinde boğulduk, doğru dürüst işletmeden paramızı alamıyoruz, dolayısıyla bu işten kurtulmak istiyoruz. Daha janjanlı, daha güzel, ismi daha güzel olan bağımsız denetime geçmek istiyoruz”. Doğru, ben de bunu destekliyorum, ben de sizden biriyim. Şimdi ama şu oldu, kaç yıldır bu konuşuldu, konuşuldu, sonuç; 2013 yılındayız şu anda, sonuçta bunun olmayacağı, hepimizin bağımsız denetim lisansı alamayacağı, ben alamıyorum, ben sınava gireceğim, bağımsız denetimi yapamayacağımız gibi görünüyor ya da beklendiği ölçüde yapılamayacak gibi görünüyor. Şimdi benim kanaatim şu; bu mesleğin asıl sorunu, 90.000’i aşkın Muhasebeci, SMMM, YMM ve alttan gelen SMMM ve YMM’lere bu mevcut iş modeli yeterli iş-aş yaratmıyor, dedi Üstadım. O zaman şöyle bir strateji oluşturmuşuz, “oluşturmuşuz” diyorum çünkü kimin oluşturduğunu bir yerde okumadım ama benim gördüğüm şu, bir bürokrat olarak dışarıdan baktığımda, yukarıdan baktığımda şunu görüyorum; denmiş ki, “bu iş-aş yaratmak için ne yapmamız lazım, mesleğe yeni bir alan açmamız lazım, bu alan nedir? Bu Türkiye’deki bütün işletmeler UFRS’ye uysunlar, UFRS’ye göre finansal tablo düzenlesinler ve bu finansal tablolar denetimden geçsin”. Dolayısıyla ne yapıyorsunuz, yeni bir alan açıyorsunuz, verginin dışında yeni bir tablo, o tablo da bağımsız denetim. Şimdi eğer böyle bir şey ile geliyorsanız bunun doğru olması yani bu stratejinin doğru bir strateji olması lazım. Şimdi biriniz çıkıp bana şunu söyleyebilir mi; benim mahalledeki bakkal UFRS tablosu düzenlese ne olur düzenlemese ne olur? O bağımsız denetimden geçse ne olur, geçmese ne olur? Yani bunu savunurken şöyle diyoruz; şeffaflaşma, uluslararası entegrasyon, işte, kayıt dışı ile mücadele vesaire, vesaire. Bunların hepsi havada kalır çünkü bunlar doğru değil. Bunu siz kendinize göre manipüle ederseniz bu bilgiyi, doğru, sizi dinleyenler olur ama karşı tarafta da size karşı çıkanlar olur çünkü bu doğru değil yani bunu söylüyorsanız ya UFRS’nin ne olduğunu bilmiyorsunuz ya bağımsız denetimin ne olduğunu bilmiyorsunuz ya da manipüle ediyorsunuz. Dolayısıyla böyle bir değişiklik yaptık, bunun peşinden gittik ama ne oldu? Biz kanun zoruyla bunu yaptırmaya çalıştık çünkü ticaret erbabı bunu kendinden kabul etmeyecekti, kanun zoruyla bunu yaptırmaya çalıştık ama ne oldu? Ticaret erbabının çıkar gücü olanların, bizlerden daha güçlü olduğu çıktı. Sanırım bu da Yahya Bey’in sorusuna cevaptır, en azında bir sorusuna, niçin bağımsız denetim gitti? Çünkü ticaret erbabı bu parayı vermeyi gerek görmüyor, bu bağımsız denetime gerek görmüyor ve bunun parasını ödemek istemedi, kanunda değişti ve biz bunu kaybettik. Demek ki, gücümüz bu kadarmış, demek ki, stratejimizde bir hata varmış, stratejimizi değiştirmemiz gerekiyor.

Şimdi dolayısıyla söylemek istediğim şu; kamu gücü ile bağımsız denetimi sağlamak ya da UFRS geçmek, dün de yanlıştı bugün de yanlış. Bakın, siz SMMM'siniz, YMM'siniz, ben de sizlerden biriyim, bilenlerimiz var, Hocalarımız bilirler, benim babam Murat Yanpar, Yeminli Mali Müşavir ama SMMM'likten sınav ile geçmiş bir Yeminli Mali Müşavir. 7, 8 yaşından beri muhasebe bürolarında geçti benim hayatım, babamın bürosunda evrak taşıdım, kayıt yaptım yani bu mesleğin ne olduğunu biliyorum. Yani ben kendimi sizlerin SPK'daki temsilcisi olarak görüyorum. Bakın, bu meslekte şöyle bir husus var; sizler Mali Müşavirsiniz, gümrük müşaviri değilsiniz. Sizler fiiliyatta öyle ama gerçekte şöyle olmamız gerekir; finansal rapor hazırlayan, işletmenin sahibine geleceği gösteren, fizibilite raporu yapan, bunları hazırlayan insanlar olmamız lazım, adama işinin durumunu anlatan kişi olmamız lazım. Ama biz gümrük müşaviri konumundayız, Maliye Bakanlığı bize evrakları veriyor, bunları doldur diyor, onları dolduruyoruz, yaptığımız iş bu, teoride bu, siz de buna isyan ediyorsunuz, haklısınız çünkü bizim mesleğimiz bu değil. Sorun şu; bunu kanun zoru ile yapmak değil, işletme sahibine size ihtiyacı olduğunu anlatabilmek çünkü işletme sahibi şöyle düşünüyor, “benim buna ihtiyacım yok ki”. Yani ne demek istiyorum? Sizin işinizin alıcısı yok, ticaret erbabımız, sebepleri tartışılır, bu muhasebeye ihtiyaç duyduğunu hissetmiyor, hâlâ kara kitap ile gidiyor, hâlâ kendi değerlendirmeleriyle gidiyor ve batıyorlar çoğu da, siz kendi müşterilerinizden biliyorsunuz.

Ticaret erbabı, aldığı KDV'yi kendi parası zannediyor, ticaret erbabı, iş dönerken gelen bütün paranın kendi parası olduğunu zannediyor, niye? Çünkü bilmiyor ki adam; adam rasyonun ne olduğunu bilmiyor, mali rasyo nedir, finansal tablo nedir, bunların hiçbirini bilmiyor, üniversitelerimiz bunu öğretmemiş yani sadece işletme, iktisat fakülteleri değil ziraat fakültesinde bile bunun derslerinin olması lazım, bunların girişimcilik derslerinin anlatılması lazım. Demek ki, bizim, esasında ticaret erbabının yani sanayi kesiminin, ticaret kesiminin bizim Mesleğimize ihtiyacının olduğunu anlatabilmemiz lazım. Bu olmazsa, biz bunu kanun zoru ile yapmaya çalışırsak, ilerde de bunu denersek eğer onların gücü neyse, bizim gücümüz neyse “iki testi çarpışır”, kim güçlüyse o kazanır ve sonuç olarak da biz bunu kaybederiz diye düşünüyorum, en azından ben öyle düşünüyorum. Dolayısıyla bizim yapmamız gereken, benim fikrim; kendi mensuplarımızı, telbette UFRS, bağımsız denetim ile yetiştirelim ama bir de bu işin alıcısının olması lazım, eğer hiç kimse okumayacaksa o finansal tabloları, hiç kimse bağımsız denetimden geçmiş bir finansal tabloya ihtiyaç duymayacaksa bu iş olmaz. Bakın biz, SPK'da 400 tane halka açık şirketin bağımsız denetimden geçmiş, finansal tablosunu bizim

Kuruldaki 400 uzmanın dışında sadece eminim, yurtdışındaki büyük fon yöneticileri ki, onlar şu anda Borsanın % 65'ine yatırım yapmış durumdadır, onların dışında okuyan ancak ve ancak bu iş ile ilgili birkaç kişidir. Onların dışında bizim yatırımcımız okumuyor yani sadece ticaret erbabında sorun yok, bu Borsaya giren adamlarda da sorun var. Yani bizim halkımızın muhasebeye ve finansal tablolara bakışında bir sorun var. Bizim bunu düzeltmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Bana bu, söz hakkını verdiğiniz için de size teşekkür ediyorum.

Şimdi sizlere SPK'nın temsilcisi olarak değil, bir meslek mensubu olarak konuşmak istiyorum. Bunu nasıl yapacağız? Bu, çok uzun bir süreç; bakın, İktisat dünyasının büyük düşünürü Keynes şöyle demiş; "uzun vadede hepimiz ölmüş olacağız, uzun vadede hepimiz öleceğiz". Ben bugün 35 yaşındayım, SPK'da ilelebet kalmayı düşünmüyorum, sizlerin arasına geçmek istiyorum, SMMM olarak geçmeyi istiyorum ama baktığım zaman kendime bir gelecek görmüyorum ve bunu sizlerin yapması lazım. Belki ben bunu göremeyeceğim, benden sonra gelecek o stajyerlerin görmesi lazım, onun için bunu uzun vadeli düşünüp hep beraber yapmamız lazım. Sizler bunu yapabilecek kapasitedesiniz, ben bunu biliyorum çünkü ben Ankara SMMM Odasının derslerine girdim, oradaki arkadaşlarla beraber, o çocuklardaki o yeteneği, bilgiyi, görgüyü gördüm yani bizim gibi değil, benim bürokrat arkadaşlarım gibi yani gümrük beyannamesinin ne olduğunu bilmemezlik ya da neyin ne olduğunu bilmemezlik değil, hayatın içindesiniz. UFRS falan bunlar basit işler, bağımsız denetim standartları, bunlar basit işler, bunların hepsini yaparsınız, bunlarda bir sorun yok, kendinize güvenin, ben bunu yapabileceğinize inanıyorum. İnşallah da başarılı olacaksınız, sadece sizin için değil, kendim için de bunu sizden istiyorum.

Yahya ARIKAN

Moderatör

- Sayın Yanpar'a teşekkür ediyoruz.

Hiç merak etmeyin Sayın Yanpar, bu camia, hem kendine güveniyor hem açıklık konuşmasında ifade ettiğim, yeniliğe açık olan bir camia. Biraz tabii, kafalar karıştı doğal olarak ama haklı bir konunun altını çizdi ki, bizim de uzunca zamandır tartıştığımız konu; yeni iş alanlarının yaratılması gerekiyor, bu

son derece önemli. Tabii, en önemli cümlesi şu; “bağımsız denetimin kamu zoruyla olamayacağını” ifade etti Sayın Yanpar, bunu da tartışmaya devam edeceğiz.

Üçüncü Konuşmacımız, Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulu Daire Başkanı Sayın Müge Doğan, buyurun.

Müge DOĞAN

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Daire Başkanı

- Öncelikle herkese günaydın diyorum ve burada bulunan Değerli TÜRMOB Yetkililerine ve Oda Temsilcilerine ve Değerli Hocalarımıza Kurumum ve şahsım adına saygılarımı sunuyorum.

Konuşmamda aslında, biraz önce SPK Yetkilisi Atila Bey'in de anlattığı konuların bir başka anlatımını göreceksiniz. Kendisi son derece akıcı ve mesleğin içinden biri olarak çok daha hareketli ve şevk içinde anlattı. Ben de meslek mensubu değilim, BDDK'nın Düzenleme Dairesi çalışanı olarak görebildiğimiz, bakabildiğimiz kadarıyla kendi Kurumum perspektifinden sizlere birtakım

açıklamalarda bulunmak istiyorum.

Öncelikle, bağımsız denetim konusunda uluslararası gelişmelerden biraz bahsetmek istiyorum. Çünkü biliyorsunuz hem G-20 ülkesiyiz hem ülke olarak Finansal İstikrar Komitesi Üyesiyiz hem de Basel Denetim Komitesi Üyesiyiz. Dolayısıyla ülke olarak birtakım taahhütlerimiz var, yerine getirmemiz gereken taahhütlerimiz var. Bunlardan bir tanesi, uluslararası düzenlemelere ve standartlara uymak.

Bilindiği gibi bankacılık sektörü diğer sektörlerden biraz daha farklı çünkü bankacılık sektörü finansal istikrarın sağlanmasında çok büyük bir rol üstleniyor ve finansal kaynakların ekonomiye aktarılmasında da en büyük aktör. Özellikle sistemik açıdan önemli bankaların problem yaşamasının finansal krizlere yol açtığını hep beraber deneyimledik. Geçtiğimiz krizde ki, bu, muhasebe ve denetim zafiyetinden, skandallarından da kaynaklanan bu krizde, risk yönetiminin, iç kontrolün, kurumsal yönetim mekanizmalarının ne denli

eksik olduğu ortaya çıktı ve bu konuda birtakım gelişmeler, birtakım düzenlemeler yapılması ihtiyacı ortaya çıktı. Dolayısıyla finansal raporlamanın bankaların denetimde ne kadar önemli olduğu, ne kadar etkin olduğu da bir kez daha ortaya çıkmış oldu.

Finansal raporlarda yanıltıcı ve manipüle edilmiş bilgi sunulması tabii ki, ekonomideki kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını olumsuz yönde etkilediği için istikrarsızlığa neden olan bir unsur. Aynı zamanda finansal kuruluşların da başarısızlığına sebep olduğundan bu finansal istikrarsızlığın boyutlarını da arttıran bir unsur.

Şu anda G-20 liderliğinde bu finansal istikrarın sağlanması için yoğun bir regülasyon süreci var. Bunlardan, bu süreçte, Uluslararası Denetim Standartları Kurulu, denetim standartlarını ve kalitesini geliştirmeye yönelik çalışmalar da bulunuyor. Yine, Finansal İstikrar Komitesi, finansal istikrarın sağlanması bakımından bağımsız denetimin katkısının artırılmasına ilişkin destekler veriyor. Basel Bankacılık Denetim Komitesi de bağımsız denetimin kalitesinin artırılması, muhasebe ve standartların anlaşılır ve ülkeler arasında paralel hale getirilmesine ilişkin sürecine katkıda bulunan çalışmalar yapıyor.

Biliyorsunuz, Basel Komitesi, bankacılığa ilişkin pek çok temel prensip yayınlanıyor ve bunlar sonuçta ülkeler tarafından referans alınıyor. Bizim ülkemiz tarafından da alındı. Çünkü ülkelerin bu standartlara ya da prensiplere uyum düzeyi bir takım uluslararası kuruluşlar tarafından yakinen takip ediliyor. Biz de bu Basel düzenlemelerini Türkiye’de hayata geçiriyoruz. Ulusal Program ve Avrupa Birliği Müktesebatına uyum programı çerçevesinde çalışmalarımızı yürütüyoruz. Basel II taslaklarımız artık yürürlüğe girdi, daha sonra daha ileriye götürdük, şimdi de diğer taslakları çalışıyoruz.

Şimdi Basel II’nin ne tür etkileri olacak bankacılık sektörüne ama sadece bankacılık sektörü değil tabii ki, onların kredi kullandırdığı şirketlere de, reel sektörü de? Bir kere bankalarda Basel kurallarıyla beraber risk yönetimi etkinliği bu şekilde artacak. Kamuya açıklanacak bilgiler aracılığı ile piyasalara daha fazla açık ve şeffaf bilgi verilecek, piyasa disiplini artacak, kurumsal yönetim yapısı ve müşteri konumdaki şirketlerin kurumsal yönetim yapısında iyileşmeler gözlenecek diye düşünüyoruz ve yine bu müşterilerin, bankaların müşterilerinin daha iyi, daha maliyetsiz kredi kullanabilmek için uluslararası muhasebe standartlarına tam uyumlu finansal raporlama yapmaları gerekecek. Çünkü bir taraftan bankalar bu kredileri verirlerken derecelendirmelere şu an için en azından öyle söyleyeyim, derecelendirme notlarına baka-

caklar ve derecelendirmenin dayanağını da doğru ve güvenilir bilgiler oluşturuyor. Yine aynı şekilde finansal tablolarda yer alacak bilgilerin kapsamında genişlemeler olacak, dipnot ve açıklamalarda daha ayrıntılı sermaye yeterliliğine ve bankacılığın maruz kaldığı diğer risklere ilişkin birtakım ayrıntılı açıklamalara yer verilecek.

Şimdi ben size en son geçtiğimiz ay yayınlanan “Externo De Banks”, bu bankalarda “dış denetim ya da bağımsız denetim” başlıklı bir istişare dokümanından bahsetmek istiyorum. Haziran ayına kadar üzerine görüş verilebilir. Basel Bankacılık Denetim Komitesinin sayfasında yer alıyor. Bu doküman, bankaların finansal istikrarının sağlanmasında oynadığı merkezi rol ve finansal durumunu tam olarak tespit eden bağımsız denetim kalitesinin piyasalarda güven açısından gerekliliği gibi nedenlerle yayınlanan bir rehber. Bu rehber, benim de üyesi bulunduğum Muhasebe Görev Gücünün altında yer alan bir çalışma grubunun ürünü. Amacı ise bağımsız denetimin kalitesini arttırmak. Doküman, uzun bir doküman, ben kısaca üzerinden geçeceğim; öncelikle belli başlı konular üzerinde duruyor, bir tanesi “bağımsız denetçinin sorumluluğu, daha etkin nasıl yerine getirebilir?”. Denetim Komitesi, bu denetimin gözetim aracılığı ile denetim kalitesine nasıl katkı yapabilir, bağımsız denetçi ve denetleyici otoriteler arasında etkin ilişki, karşılıklı yararlı bilgi, düzenli olarak nasıl bildirilebilir, nasıl bunlar sağlanabilir? Denetim otoriteleriyle ilgili denetim ve gözetim organları arasında düzenli ve etkin bir diyalog banka denetimlerinin kalitesini nasıl geliştirebilir gibi konular üzerinde duruyor. Dolayısıyla denetleyici kurumlar ile denetçiler arasında iletişim güçlü olmak durumunda, böyle bir tavsiye var. Aynı zamanda denetimin kalitesini arttırmak için düzenleyici otoritelerin, kamu düzenleyici otoritelerinin bankaların denetim komiteleri arasındaki etkileşim ve iletişimi geliştirmesi gerekiyor.

Dokümanda 16 tane prensip var, ben çok az, zaten olması gereken yani hiçbir yeni değil, ilk kez duyacağınız şeyler değil ama terli toplu bir araya getirilmiş şeyler. Öncelikle, bağımsız denetçiler, bankacılık sistemine özgü teknik bir yeterliliğe sahip olmalı. Örneğin, karmaşık finansal araçların değerlendirilmesini yapabilmeli, ITI altyapısına, IT sistemini inceleyebilme yeterliliğine sahip olmalı. Bu da eğitim ve kendini geliştirmeye olan şeyler. Bağımsız denetçi, bağımsız ve tarafsız olmalı, burada da “firma rotasyonundan” bahsedilmiş ama henüz bir sınırlama yok, herhangi bir yıl sınırlaması yok, ülkelere bırakmış ama biliyorsunuz, AB Direktifinde azami 7 yıl. Ve Denetim Komitesine de bu bağımsızlığın sağlanması konusunda özel yetkiler vermiş. Gerek denetim planlaması gerekse denetim sürecinde mesleki şüpheciliğin mevcut

olması gerekiyor, mesela, denetçiler, iç kontrol ortamı zayıf yerlere yoğunlaşmalı, biraz risk odaklı yaklaşmalı. Bağımsız denetim firmaları daha sıkı kalite-kontrol standartlarına riayet etmeli, kalite-kontrol standartları geliştirilmeli ve firmalar buna uyum sağlamalı. Güçlü bir kurumsal yönetim için etkin bir iç kontrolü şart koşuyor aynı şekilde yani bağımsız denetçi iç kontrolü yapan iç denetim birimleriyle etkin bir iletişim içerisinde olmalı. Ve bankacılık sektöründe bankaların dikkat etmesi gereken finansal tabloların hatalı hazırlanması riskini oluşturabilecek alanlar da sayılmış. Bunlar; karşılığın eksik ayrılması olabilir, finansal araçların değerlendirilmesi olabilir, dipnotların yeterli verilmemesi olabilir, aynı şekilde likitte piyasa riski gibi sermaye riski gibi risklerin eritilmesine ilişkin iç sistemde kontrolün yeterliliğinin değerlendirilmesi olabilir. Aynı zamanda karmaşık yapıya sahip birtakım yeneden yapılandırılmış ürünlerden, işlemlerden kaynaklanacak risklere dikkat çekmek, onlara karşı dikkatli olması, bunların analiz edilmiş olması gerekmektedir. Son olarak da kamu gözetim kurumlarıyla denetleyici otoriteler arasında etkin bir iletişim kurulması isteniyor.

Şimdi baktığımız zaman Basel tavsiyelerine aslında bu genel olarak uyumlu gözükmeyle birlikte yine de bağımsız denetimin kalitesinin artırılması gerektiği ortada. Farkındalık ve eğitim, nelerle karşılaşılacağı ve neden yapılması gerektiğine ilişkin farkındalık ve bunların yapılmasına ilişkin teknik donanımın ve altyapının oluşturulması için eğitimin şart olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi de biraz KGK ile olan ilişkimizden bahsetmek istiyorum. Biliyorsunuz, KGK tarafından bağımsız denetim ile ilgili Denetim Yönetmeliği yayınlandı, onunla ilgili olarak bizim de bir Yönetmeliğimiz vardı. En son çıkan SPK Kanununda SPK ile birlikte sadece yetkilendirme aşamasında Kamu Gözetimi Otoritesinin belirlediği, listelediği denetçiler arasından olmak kaydıyla, denetçiler için ek, ilave şart belirleyebilme yetkimiz var, onun dışında bir yetkimiz şu an için gözüküyor. Dolayısıyla KGK tarafından da standartlar vesairelerle ilgili yürürlüğe girene kadar çünkü standartlar bildiğim kadarıyla henüz yayınlanmadı, bizim aykırı olmayan hükümlerimiz, Yönetmeliğimize aykırı olmayan hükümler devam edecek.

Biz, BDDK olarak bağımsız denetimin kalitesinin arttırmasına ilişkin olarak TÜRMOB ile Kamu Gözetim Sistemi ile meslek mensuplarıyla işbirliği halinde olmaktan yanayız, tabii ki, bizim yetki alanımız çerçevesinde. Çünkü denetim ve gözetimimiz altındaki kuruluşların toplam bilanço büyüklükleri yıl sonu itibariyle 1.4 Trilyon Lira. Dolayısıyla bu büyüklükteki bir sektörün

gözetimi ve denetiminde finansal raporlama, muhasebe sistemleri üzerinden üretilen verileri kullandığımız için bu verilerin önemi son derece yüksek, finansal raporlamanın önemi ve bağımsız denetim mesleğinin önemi de bizim açımızdan son derece yüksektir.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Evet, Sayın Doğan'a teşekkür ediyoruz değerli açıklamalarından dolayı.

Şimdi dördüncü konuşmacımız Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Sayın Mustafa Özgül, buyurun.

Mustafa Umut ÖZGÜL
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü Daire Başkanı

- Sayın TÜRMOB Yönetim Kurulu Başkanı,

Çok Değerli Yöneticileri,

Meslek Odalarımızın Değerli Başkan ve Yöneticileri,

Çok Değerli Meslek Mensupları,

Sevgili Hanımefendiler, sizleri şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum.

Dünkü konuşmada ve bugünkü Panelde Çok Değerli konuşmacılar Kamu Gözetimi, ne yapılacak, ne edilecek, ne getiriyor, ne götürüyor şeklinde

çok önemli değerlendirmelerde bulundular. Benim sunumum vardı aslında, uzun bir sunumdu fakat bu sunumumda yer alan konuları çok değerli konuşmacılar ve panelistler belirttikleri için sunum yapmayacağım. Ancak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak biz ne yapıyoruz, neredeyiz ve sizlerle hangi çalışmalarını yapacağız, bu konu hakkında çok kısa bilgiler vereceğim.

Biliyorsunuz, son değişlikle, 6102 sayılı Kanunda çok önemli değişlik yapıldı, Gümrük Kanunu ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnelerde değişlik yapılmasına dair Kanun ile 397. maddede, sizler için belki çok önemli, büyük bir değişlik yaptık. Bu yapılan değişlik nedir? Şudur; bağımsız denetim dışında kalan anonim şirketler ile 4572 sayılı Kanununa göre kurulan kooperatifler ve bunların üst birlikleri artık denetlenecek. Peki, bu denetim nasıl yapılacak? Denetçilerin görev, yetki, sorumlulukları, nitelikleri ve uyacağı etik ilkelerle birlikte Bakanlığımızca taslağı hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu kararıyla yayınlanacak bir yönetmelikle bunlar belirlenecek.

Bu denetime ilişkin usul ve esaslar, denetimi yapacak denetçilerin niteliklere, uyacakları etik ilkelere, görev ve yetkilerine, seçilmelerine, görevden alınma veya ayrılmalarına, denetimin ve denetim raporlarının içeriğine ve bu raporun, şirketlerin, kooperatiflerin genel kurula sunulmasına ilişkin hususlar bu yönetmelikte belirlenecek.

Bu düzenleme niçin yapıldı? Biliyorsunuz, 6102 sayılı Kanun ilk yürürlüğe girdiğinde, 14 Şubat'ta Resmi Gazete'de yayınladığında tüm sermaye şirketleri bağımsız denetime tabiydi, 6335 sayılı Kanun ile bu denetimin kapsamı biraz daraltıldı, Bakanlar Kurulu kararıyla bildiğiniz üzere bağımsız denetime tabi şirketler belirlendi.

Bu belirleme yapıldıktan sonra ne oldu? Mevcut anonim şirketlerimiz, bağımsız denetim dışında kalan anonim şirketlerimiz, denetimsiz kaldı. Peki, bu Kanunun amacı neydi? Bakanlık olarak, Genel Müdürlük olarak bizim hedefimiz neydi? Çünkü bağımsız denetim, bu Kanunun temel, taşıyıcı bir kolonuydu.

Denetim ile yapılmak istenen neydi? İlk önce şirket ile ortakların, ortakla ortakların ve şirket ile üçüncü kişiler arasındaki ilişkilerin sağlıklı bir şekilde dengeye gelip gelmediğinin kontrol edilmesiydi temel amaç. Bu şirketlerin denetimsiz kalması ve uygulamada çıkan sorunlar çerçevesinde bu Kanun Değişikliği gündeme geldi ve Meclis'te kabul edildi. Cumhurbaşkanlığınca da uygun görülmesiyle Resmi Gazetede yayınlanıp yürürlüğe girecek.

Bakanlık olarak, Genel Müdürlük olarak şu anda bir taslak çalışmamız vardır. Bu taslağın adını burada söylemek ne derece doğru, yanlış bilmiyorum ama şöyle ifade edeyim, taslağımızın adı da şudur; "Bağımsız Denetim Kapsamında Olmayan Anonim Şirketler ile Tarım Satış Kooperatifleri ve Üst Kuruluşlarında Denetim Sistemi Hakkında Yönetmelik Taslağıdır." Burada altını çiziyorum bakın, uygulama yanlış veya basında farklı çıktı, şirketlere tekrar ba-

ğimsız denetim geliyor diye, bunun adı “bağımsız denetim” değildir. Sadece bu denetim ile bu mevcut şirketlerimizin bağımsız denetime hazır hale getirilmesidir. İlerleyen zamanda belki bu şirketlerimiz büyüyecek, gelişecek ve işte, Kamu Gözetiminin de belirlediği o kriterlere ulaşırsa bağımsız denetime tabi olacaktır. Onların hazırlığını yapıyoruz bir anlamda.

Bu denetimin kapsamı ne olacak? Onu ifade edeyim, bu denetimin kapsamı şu; şirket muhasebe kayıtları ile finansal tabloların şirket mal varlığı, borç ve yükümlülükleri, özkaynakları ve faaliyet sonuçları tam olarak anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde düzenlenip düzenlenmediği ve gerçeği aynen aktarıp aktarmadığının tespiti. Gene şirketin hesap dönemi içerisindeki faaliyet ve işlemlerinin kanuna, ilgili mevzuata ve esas sözleşmeye uygunluğunun denetlenmesidir.

Burada tabii ki, bu denetim nasıl yapılacak? Türkiye Muhasebe Standartlarımız ve Denetim Standartlarımız tabii ki, temel referans alınacak. Bu çerçevede denetimlerimiz gerçekleştirilecek. Fakat burada zaman zaman meslek mensubu arkadaşlarımız ile dostlarımız ile şunu konuşuyoruz; bununla birlikte artık bu denetimler yapılırken biz Türk Ticaret Kanununda öngörülen hedeflere ulaşılması için gerekli durumlar ne ise bunlar denetim raporlarına yansıtacaktır. Bunlar aynı bir bağımsız denetim raporunda olduğu gibi bir check-list şeklinde karşınıza gelecektir. Check-list şunlardan ibaret olacaktır, bunlar genişletilecektir aynı zamanda, söylediğimiz sadece bunlarla sınırlı değildir, ihtiyaca göre değişecektir. Biliyoruz ki, tüm meslek mensupları anonim şirketlerin genel kurul toplantılarını hazırlıyorlar, yürütüyorlar, tutanağın hazırlanmasına kadar emek gösteriyorlar, daha sonra genel kurulda kararlar alınıyor, imzalar atılıyor, tescil ve ilan işleri tamamlanıyor. Ama genel kurula sunulan yıllık faaliyet raporlarımız, bilançolarımız, gelir tablolarımız acaba gerçekten doğru mu? Orada yanlış bilgi var mı? Bunlar baktığınız zaman, şu anda görevimiz de değil, şu anda da bakılmıyor, “normal bilanço, gelir tablosundaki son rakamlarımız bunlardır, hayırlı, uğurlu olsun” denilip kapatılıyor. Eğer azınlık karşı çıkarsa “karşıyım” diyor, muhalefet şerhini düşüyor, iptal davası açarsa açıyor. Ama artık burada biz şunu istiyoruz; bu check-list demiştik, ticari defterlerden başlamak suretiyle tabii ki, bunların açılış, kapanış onaylarının yapılıp yapılmadığı, sermayenin ödenip ödenmediği, taahhütlerin yerine gelip gelmediği, aynı sermaye varsa bunlara ilişkin işlemlerin tamamlanıp tamamlandığı ve Ticaret Kanununda tek tek ne yazılmışsa bir şirketin kuruluşundan sonuna kadar ne varsa bunları check-list halinde biz bu raporlarda isteyeceğiz.

Çalışmalarımız bu yönde. Biz bu Yönetmelik çalışmasında, şunun altını özellikle çiziyorum, Genel Müdürüm de ifade etmişti, o Yönetmelik çalışmalarını hazırlarken ve Bakanlar Kuruluna hazır hale getirirken tüm kamuoyunun görüşlerini alacağız, bu çalışmada başta TÜRMOB olmak üzere meslek odalarımız, meslek mensuplarımızın eğitim, deneyim ve bilgi birikimlerinden istifade edeceğiz. Bunun altını özellikle çiziyorum.

Konuşmama son vermeden önce çok değerli meslek mensuplarını bu ortamda hazır bulmuşken şunu ifade etmek istiyorum; çünkü ticari işletmelerimizin, şirketlerimizin “Ticaret Sicili” ile ilgili olan tüm işlemlerinizi sizler yürütmektesiniz. Biz Bakanlık olarak 7 Yönetmelik, 9 Tebliği yayınladık. Daha doğrusu 1 Yönetmeliğimiz henüz yayınlanmadı, yakın zamanda yayınlanacak, 6 Yönetmelik ve 9 Tebliğimiz yürürlükte ve maalesef, şunu görüyoruz, üzüntü ile görüyoruz zaman zaman bu yansımalar geliyor ve haliyle meslek mensubu arkadaşlarımıza da bunlar yansıyor. İstirhamımız şudur; bu, ikincil mevzuatı kontrol etmekte, iyi okumakta, değerlendirmekte fayda var. Çünkü genel kurullar yapılıyor, genel kurul toplantıları yapıldıktan sonra bazı eksikliklerden dolayı Sicil Müdürlükleri tescil işlemlerini reddediyorlar. Çünkü o esnada ikincil mevzuat ile gelen bir durum atlanmış oluyor. Bu noktada sizlerden istirhamımız, ikincil mevzuatın daha dikkatli değerlendirilmesi.

Ben konuşmama son vermeden önce bu yeni dönemin meslek mensuplarımızın ülke ekonomisinin iyiye götürülmesinde daha fazla söz sahibi oldukları bir dönemin olacağı inancıyla sizleri saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Yahya ARIKAN **Moderatör**

- Sayın Özgül’e çok teşekkür ediyoruz.

Tabii, konuşmalarında yeni yapılacak olan uygulamanın bir bağımsız denetim olmadığını bir uygunluk denetimi olduğunu ifade ediyor. Gerçekten, bizi yakından ilgilendiren, yeni bir çalışma alanı.

Evet, şimdi söz sırası MÖDAV Başkanımız Profesör Doktor Ömer Lalik Hocamızda. Evet, Hocam buyurun,

Prof. Dr. Ömer LALİK

Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) Başkanı

- Konuşmamın formatını bütünüyle değiştirmek durumu ortaya çıktı, onun için harıl harıl orada başımı önüme eğdim, çalışıyordum.

Bir kere sabırlı olan herkese teşekkür ediyorum. Yine de, ben Sevgili Zafer'den şanslıyım çünkü dün hatırlarsanız, toplantı süreçleri uzadı ve bu Forum'un kilit konuşması Sevgili Zafer Sayar tarafından yapıldı ama o zaman salonda sadece o kilit konuşmayı, o ana fikri sadece 50 değerli meslektaşımız dinledi. Keşke herkes olabilseydi çünkü işin Kamu Gözetimi açısından ülkedeki ve

dünyadaki tüm önemli noktaları o tebliğde anlatıldı. Onun için ben siz varsanız şanslıyım.

Sayın Değerli Moderatörümüz, Sevgili Yahya Arıkan, birtakım sorular sorarak ve bunlara da bizim cevaplarımızı vermemizi isteyerek başladı. Tabiatıyla mesleğin yükselen trendlerine yönelik yeni stratejiler belirlenmesi, geleceğin tasarlanması temasıyla bu Forum yapılıyor. Ben sözlerimi çok uzatmayacağım zaten bilirsiniz, bir laf vardır, “görünmek istiyorsan ayağa kalk, tanınmak istiyorsan konuş, saygı görmek istiyorsan kısa kes” derler. Ben 45 sendir bunu bir türlü başaramadım, umarım bu toplantıda bunu başararak yerime oturmuş olurum.

Muhasebeciliğin yükselen trendleri dendiğinde benim anlayabildiğim muhasebecilik mesleği alanında yeni uzmanlık alanlarına kapıların açıldığı, mesleğin küreselleşme olgusuyla yüzleştirildiği meslektaşların bu küreselleşme, küreselleşen piyasalarda demir atabilmelerinin en önemli unsurunun “kurumsallaşma” olabileceği ve 2000’li yıllardan sonra bu güne kadar süre gelmiş düzenlemelerin artarak ve sertleşerek sürdüğü ve ardından da “gözetimin” geldiğini yükselen trendler olarak sıralamak mümkün.

Sayın Moderatörün, “son 3 yılda ne oldu?” sorusunun cevabını, bu trendlerin içinden çıkarıp almak lazım. Bu bağlamda ben sadece gerideki 3 yılın değil, geride bırakılan 10 yılın denetim alanında küresel boyutta yaşanan çok önemli bir paradigma değişikliğini gündeme getirdiğini görüyorum. Bu değişiklik zamanın ruhuna 3 yıldan beri Türkiye’de uyabiliyordur, onun için Türki-

ye'deki hepimizin "aman başımıza ne geldi?" demesinin nedeni bu olsa gerek.

Bu, son 10 yıldaki önemli değişiklik, kendi kendini düzenlemeyen bir meslekten bir kamu gözetimi sisteminin düzenlediği bir mesleğe geçiş, tüm dünyada gündeme geldi. Bu geçişte eğitimden yeterliliklere, kalite güvencesinden disiplin işlerine, ardından standart belirlemeye varan ve meslek örgütlerinden alınıp tüm sorumlulukların "kamu gözetim kurumu" başlığı altındaki bir kuruma verilmesiyle oldu. İş, her zaman olduğu gibi Amerika Birleşik Devletleri'nden başladı, Angola Sakson ülkelere, Kanada'ya, İngiltere'ye yayıldı, oradan Okyanus'un öteki ucunda Japonya düzenlemelerini yaptı ve tabiatıyla Avrupa Birliği, bu dalgalardan nasibini aldı ve artık bu kamu gözetimi dalgası tüm küreye, tüm ülkelere yayılır oldu.

Bir kere olanlara böyle bir bakmak lazım. Sayın Moderatör'ün, "daha önceki zamanlarda hazırlanmış yönetmelikler neden rafa kalktı, neden böyle bir yönetmelik çıktı" noktasında kamu otoritesinin isteği öyle olduğu için demekten başka bir şey yok çünkü başka bir olgu yok. Ancak şunu vurgulamadan geçmeyeceğim; Kamu Gözetim Kurumlarında bağımsızlık ve yetkinlik arasında uygun bir dengenin kurulması şarttır. Tüm dünyada kurulan veyahut da bizim örnek almaya çalıştığımız ülkelerde, örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde bu denge kurulurken bağımsızlıktan anlaşılacak şu; Birincisi kamudan bağımsız bir kurum. İkincisi bağımsız denetçilerin yahut diğer bir ifade ile meslek mensuplarının yönettiği bir bağımsız kurum olması koşulu var. Bunun bizim düzenlemelerimizde pek uymadığını görüyoruz. Ancak bu kurumda görev alacak meslek mensupları görev süreleri içerisinde piyasada çalışmayacaklar, işin ahlâki boyutu açısından.

Kamu Gözetim Kurullarının, bizim etkilendiğimiz son 10 yılda bir gelişmesi de var. Bu gelişme; kamu gözetim kurumları, üstlendikleri sorumluluk veya yetkilerinin bir kısmını yavaş yavaş meslek örgütlerine devir ediyorlar. Türkiye'de de yaşanacak süreçlerde böyle bir yetki delege edilmesinin mümkün olacağını yaşadığım deneyimler bana gösteriyor. Çünkü salonda benden yaşca ve deneyimce daha büyük sadece bir büyüğüm var, Sayın Onursal Başkan, O'nun dışında hem meslekte, hem meslektaş hem akademik hayatta en kıdemlilerden birisiyim yahut en kıdemlisiyim.

Neler yaşadık, neler gördük? Maliye Bakanlığının koltuklarını zamanında dolduran meslektaşlarımızla bu bağımsızlık olaylarını tartıştık, her zaman karşı çıktılar, ne zaman ki, emekli olup bizim örgütlerimizde yer almaya başlayın-

ca aynen bizim gibi düşünmeye başladılar. Zannediyorum ki, yakın bir gelecekte kamudaki görevlerinde olanlar yerlerini terk edip yanımıza geldiklerinde bizim gibi düşünmeye başlayacaklar. Bu, her zaman yaşanmıştır, bundan hiçbir endişem yok.

Tabiatıyla kamu gözetim kurumları, meslek örgütleriyle olduğu kadar her ülkenin kamu gözetim kurumu bir diğeriyle de işbirliği yapmak durumunda yani kamu gözetim kurumları kendi aralarında işbirlikleri yaparlarken aynı zamanda o örgüt, ülkenin meslek örgütüyle de işbirliklerini kaçınılmaz saymış ve görmüştür.

Sayın Moderatörün sorduğu sorulardan bir diğeri; genç meslektaşlara dönük eğitim ve sınavlarla ilgili sorundu. Bir kere benden önceki ve özellikle Sermaye Piyasası Kurulu'ndan gelen değerli arkadaşım ifade ettiler, pek çok meslek giriş sınavlarından sonra sınavlar ve eğitimler var.

Denetim, özel bir formasyon ve deneyim gerektiren bir iş. Bunu şöyle anlatmak isterim; deniyor ki, efendim işte, “bağımsız denetçilik ayrı bir meslektir”, şimdiye kadar katıldığım tüm toplantılarda hepimiz ve hepiniz, muhasebecilik mesleğinden söz ettiniz, Yeminli Mali Müşavirlik Mesleği, SMMM Mesleği, falan diye bir meslekten söz edilmedi. Zaten iş, doğuşundan sakat; Geçici Kurul zamanında, o zaman Geçici Kurul Başkanı olan Allah Rahmet eylesin Sevgili Orhan Morgil, Latif Çakıcı Hocamız, biz de o zaman arada bir gidip görüşülen kişilerden biri, meslek yasasının ismi tartışıldığı zaman, “meslek yasasının ismi yanlış, bu böyle SMMM, YMM, bilmem ne yasası olmaz, bu muhasebecilik meslek yasasıdır, ismini doğru koyun doğacak çocuğun” dendiğinde yine Maliye'deki arkadaşlarımız bugünkü isimleri uygun buldular. Ama aradan kısa bir süre geçtikten sonra isimlerin yarattığı sıkıntılar yaşanmaya başlayınca Orhan Morgil, Hacettepe'de bana “ya haklıymışsın, olan oldu bir kere” dedi ve siz biliyorsunuz, SM Unvanlı arkadaşlarımızı SMMM'ye çevrilmelerinde yaşananları hep beraber biliyoruz. O çevrilme tabiatıyla doğruydum, hiç değilse meslek, iki başlığa indi. Ben radikal çözümlerden yana bir meslektaşınız olarak umarım meslek yasasının ismi de muhasebecilik meslek yasası haline getirilir.

Şunun için söyledim; ben muhasebecilik şapkamı başımdan hiç çıkartmadım, Muhasebeci olarak bir akademisyendim, 1980'lerin günlerinde aile yaşamımı sürdürebilmek için o çalkantılı zamanlarda muhasebe uygulaması yapan bir meslektaşınızım. 1990'lı yıllardan sonra Türkiye'deki ilk uluslararası denetim yetkisini almış bir anonim şirketim kurucu üyesiydim. Halen Ankara Yemin-

li Mali Müşavirler Odası Çalışanlar listesinde 22 numaralı Yeminli Mali Müşavirlik mührünün sahibiyim. Türkiye’de 1 numarayı bana veriyorlardı da zamanın Mühendis Bakanını tercih ettiler. Demem o ki, o kadar badireler atlattı ki meslek, bunlar da atlatılacaktır.

Şimdi denetim, formasyon ve deneyim isteyen bir meslektir dedim, bir kere formasyon yaşam boyu eğitim ile geliştiriliyor, deneyim de yaşam boyu alanda çalışmayla, denetim alanında çalışmayla sağlanıyor. Oldukça zor bir iş, güven isteyen bir iş yani kişi hem kendine güvenecek hem de toplum o kişiye güvenecek. John yolda giderken “ah, George, sen” demiş, “evet, ben” demiş, John, “ya ben senin öldüğünü biliyorum” demiş, “yok, canım niye öleyim, işte, karşında turp gibi karşında duruyorum”, “yok yahu, senin öldüğünü bana söyleyen senden daha güvenilir biriydi” demiş!!!. Onun için denetçiler, denetçiler tarafından çağımızda denetlenebiliyorlar, “meslektaş gözetimi” diyoruz, bir de kamu tarafından artık denetleniyor. Bunları dün, Sevgili Zafer anlattığı için ben tekrar etmeyeceğim, en azından kitapçıkta göreceksiniz.

Gelelim, sınavlara ve eğitime; hasbelkader Sermaye Piyasasında iş yapabilecek tüm lisansların sahibiyim, Yeminli Mali Müşavirlik belgem de var, bunlardan hangisini yapıyorum hangisini yapmıyorum, o ayrı bir konu, onlar bazen süs diye duruyor, duvarları süslüyor. Sizin alacağınız bağımsız denetçi yetkisi için gireceğiniz sınavlar ve yıllardan beri Yeminli Mali Müşavir olmuş arkadaşlarımla katılacağı eğitimlerin zorlukları var mıdır, yok mudur, kendim girdiğim zaman eğitime bunu göreceğim. Sizler için bir kere şöyle bir saptamamı lütfen kabul edin; ülkemizdeki bağımsız denetim pastası, minik bir pasta, Türk Ticaret Kanununun ilk, değişmeden önceki hali hepimizde “aman yeni alanlar geliyor, pastamız büyüyor sevinci yaratmıştı” ama gördük ki, değişikliklerden sonra pastada çok fazla bir büyüme yok. Yani bir sürü emek, masraf, yatırım, kurumsallaşma gibi işleri başarırınsanız belki bu pastadan bir lokma sizin payınıza, belki düşer. Onun için o denize, bağımsız denetim denizine girerken çalışan arkadaşların biraz farklı düşünmeleri gerekir. Ama yeni girecekler, “ben muhasebeci olacağım ve muhasebeciliğin bağımsız denetimi alanında çalışacağım, bütün bu zorlukları göze alıyorum ve ben bu denize atıyorum” diyebilirler.

Ben eğitim alacağım, almam gerekecek çünkü yetkim SPK kapnaklı olduğu için bu yılın sonuna kadar geçici. Eğitimde hangi dersler alınacak? Kurumsal yönetim dersi alınacak, denetim dersi alınacak. Şimdi bu ders nasıl alınacak?

Yüksek lisans seviyesinde alınacak, ben yüksek lisans ve doktora programlarında kurumsal yönetim dersi de veriyorum, denetim dersi de veriyorum, şimdi hoca seçeceğim, “acaba kimden alsam bu dersi?” diye. Bir de tabii, şimdiye kadar bedava verdiğim dersleri para vererek alacağım üstüne, emekli maaşımdan bir kısmını ayırmam lazım.

Gelelim, Kamu Gözetim Kurumunun, herhalde kendileri de danıştılar, ben hiçbir eğitim programının iyi veya kötü olduğunu bilemem ancak bir yemeğin iyi veya kötü olduğunu yedikten sonra anlayabilirsiniz, ben henüz yemedim. Ama bildiğim bir şey var; ben bunca üniversitenin Kurucusu oldum, inanılmaz sayıda yönetmelik, yönerge yazdım, yüksek lisans yönetmelikleri yönergeleri yazdım, bu derslerin üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde verilen bu derslerin Avrupa Kredi Transfer Sistemine göre “6” kredi saatlik olarak değerlendirilmesini ve yüksek lisans derslerine sayılmasını hayretlerle karşılıyorum ve meslektaşlarımın, muhasebe akademisyenlerinden söz ediyorum, böyle kararları nasıl aldıklarınada inanamıyorum. Ve görüyorum ki, Avrupa Kredi Transfer Sisteminin ne olduğunu bile bilmiyorlar. Avrupa Kredi Transfer Sisteminde, normal kredi, saat esasına belirli kredilerin üzerine belirli yorumlar yapılır, x dersi son derece zorlayıcı bir derstir, bu ders, özel ödevler, özel uygulamalar, daha fazla çalışma saatlerine ihtiyaç duyulan bir ders ise o “3” kredi saatlik dersin, AKTS kredisinin “, 6, 8, 7” olması yine mümkündür. Ama bir ders hiçbir çabaya ihtiyaç duyulmuyorsa, diyelim ki “3” kredi saatlik bir ders Avrupa Kredi Transfer Sistemindeki kredisi “2” olabilir, bunun hiçbir mahsuru yoktur. Nasıl oldu da Kamu Gözetim Kurumu işte, 30 AKTS’lik dersi, yanlış bilmiyorsam, bütün dersler “6” AKTS’lik olacaktır diye kandırıldı diyorum. Kim tarafından? Akademisyenler tarafından. Ama ben bu eğitimi almak zorunda kalacağım, oturup dinleyeceğiz. Bağımsız denetçiliğin ayrı bir meslek olmadığını muhasebeciliğin şemsiyesi altında olduğunu söylemek mümkün.

Konuşmamla, sizi, “bu adam ne kadar yaşlandı ve ne kadar sevimsiz konuların içinde bizi yüzdürüyor” dememeniz için “İç Denetim Derneğinin” son sayılarının birinde, eğer bulursam burada, o yazıdan bir bölümü okuyarak size veda edeceğim.

Dünden beri bugünün Moderatör’ün başlangıçta da sorduğu, “nasılsınız?” dedi, “para kazanıyor musunuz?” dedi, “çok çalışıyor musunuz?” dedi, hepiniz “çok çalıştığınızı söylediniz”, inanıyorum böyle. Hatta dün bir Değerli Meslektaşım, “ya yaşamıyoruz, ölüyoruz” dedi yani öyle dedi aşağı yukarı.

Şimdi bir kere biz niye çalışırız? Bir kere çalışmak tanrısal bir buyruktur, Adem ile Hava'nın cennetten kovulma hikayesini biliyorsunuz, tekrar cennete dönebilmeleri için tanrı tarafından "çalışmaları" emredilmiştir. Yeterince çalışırlarsa cennete kabul edileceklerdir yani çalışma, son derece ulvi bir iş-tir. Onun için çalışmaya devam edin.

Benim bu yazımın başlığı "Sonsuz Bir Yaşamdı". Aradan okuyorum: Kimimiz farkına vararak, kimimiz farkına varmadan yaş aldığımız kadar yılı arkamızda bıraktık. Hepimiz sonsuzluğa doğru uzanan ve yaşını bilmediğimiz duran zaman kulvarında bir nehrin yatağından akan su gibiyiz. Dur durak bilmeden öylesine akıp geçiyoruz. Sanki her birimiz sonsuzluğu yakalayacakmışçasına soluklanmadan çalışıyor ve çabalıyoruz. Yaşamın amansız savaşını kazanan tek bir insanın var olmadığını bilmemize karşın kulvarında düşe kalka koştüğümüz zaman da ne kendimize ne de dostlarımıza yeterince bir yaşam alanı ayırmıyoruz. Kısacık bir ömürde hırslarımızın esiri oluyor, bırakın en yakınımızdakilere zaman ayırmayı etrafı kırıp döküyor ve farkına varmadan dostlarımızı birer birer kaybediyoruz. Dostlarımızı kaybetmeyi, onlardan uzak kalmayı içimize sindirirken kendimize ölümsüzlüğü bağışlayacağını umduğumuz çalışmayı armağan ediyor ve sonsuz bir yaşam diliyoruz. Dostsuz ama sonsuz bir yaşam... Ne büyük bir çelişki! Gılgamış! Bu telaş neye? Nereye böyle aceleyle? Aradığın sonsuz bir yaşamsa o sonsuz yaşamı asla bulamayacaksın. Tanrılar insanoğlunu yarattıkları anda ona ölümü armağan ettiler. Sonsuz yaşamı ise kendileri için sakladılar. Sana gelince Gılgamış, beni can kulağıyla dinle; becerebilirsen eğer bu kısacık ömründe mideni lezzetli yiyeceklerle doldur. Gece gündüz dans et, eğlen. Bayram say her gününü, keyfini sür yaşamın. Bedenini suda yıka, elini tutan küçük çocuğu bağrına bas. Sevgilini kucaklayarak mutlu et, ölümsüzlüğün sırlarından sana ne? Sana bağışlanmış hünerli beynin, sıcak kalbin ve güçlü ellerinle becerebilirsen eğer el yazması bir yaşam armağan et kendine, bunlardır senin payına düşen. İnsanoğlunun yaşam serüveni binlerce yıllardan beri sürüyor. Babil'in ulusal destanında sonsuz bir yaşamın sırlarını öğrenebilmek için utanmadan uğraş veren insanoğluna dört bin yıl öncesinden sesleniliyor: El yazması bir yaşam armağan et kendine. El yazması bir yaşam kulağa ne hoş geliyor. Yaşamını kendisine armağan etmiş kaç meslektaşım var bilmiyorum aranızda. Başrolünü sadece kendimizin oynadığı, konusu yaşamımızın tutanaklarından oluşan bir senaryoyu kimlere beğendiririz bilemem. Duran zamanda yaşamın akışına, o akışın önüne katıp götürdüklerine, silip süpürdüklerine, onların yerine getirdiklerine bakan bir tutanak bu yaşam tutanağı. Yaşadıklarımızın ve unuttuklarımızın, yaşamadıklarımızın, esip geçen düşlerin ve tutkuların kalabalıklar için-

de yalnızlığın, yalnızken çoğulluğun tutanağı: Yaşam tutanağı! Alınganlıkların, kırgınlıkların, kızgınlıkların, üzüntülerin tutanağı yaşam tutanağı! Aşkın, arkadaşlığın, meslektaşlığın, sevginin, dostluğun tutanağı yaşam tutanağı! Hepiniz için umuyorum yaşama dair bu tutanaklarda olumlu sonuçlar daha çoktur. Bulgularınız korkutsa bile, acı verse bile iç denetim ve denetim günün birinde kaçınılmazdır. Sevgiyle ve dostlukla kalın, kıssadan hisseyi siz çıkartın.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Valla Hocamız yine finali yaptı. Sevgili Hocamıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi söz sırası Sayın Mehmet Şirin'de, Kamu Gözetim Kurumu Daire Başkanı. Buyurun efendim.

Mehmet ŞİRİN
Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
Daire Başkanı

- Öncelikle Sayın Başkan, değerli üyeler ve sevgili hocalarım hepinizi en derin saygılarla selamlıyorum. İnşallah ben de Gazi'de doktora yapıyorum, Kamil Hocamdan öbür sene ders almak bana nasip olur.

Şimdi benim konumu aslında sonuçta geleceği rahmine edeceksek yani geçmişin bu geleceği nasıl gösterdiğini göstermek. Ben bağımsız denetimle ilgili olarak Hazine Müsteşarlığında Hazine Kontrolörü olarak 10 yıl çalıştım, önce denetçi yardımcısı, daha sonra denetçi, kıdemli denetçi olarak. Biz tabii Dünya Bankası projeleri, Avrupa

Yatırım Bankası projeleri, İslam Kalkınma Bankası projeleri gibi uluslararası kuruluşların finanse ettiği projelerin bağımsız denetimini yapıyorduk. Sonra dünyanın en iyi okullarından birisi olan London School of Economics'te yüksek lisans yaptım. Orada da aslında yaptığım iş çalışma denetimi üzerineydi. Örneğin İngiltere Komisyonuna Yasama Sonrası Denetim adlı bir çalışma

yaptık. Sonra da işte şimdiki Avrupa Birliği finansmanına ilişkin kurulan yapının sistem denetimiyle mali denetiminden sorumluydum, orada audit manager olarak çalışıyordum ve 2013 Şubat ayında da KGK'ya geldim

Şimdi öncelikle bizim denetimin ne olduğunu tanımlamamız gerekiyor. yani biz teorik altyapıyı sağlam kurarsak bu teorik altyapı üzerine inşa edeceğimiz yapılar da sağlam olur. Tabii buradaki teori yani asil vekil teorisi iktisadi bir teori ama denetim için literatür özellikle Amerika'da kullanılan en önemli teori. Diyor ki, yöneticilerle saikler birbirinden ayrıldığı için denetime olan ihtiyaç doğuyor. Şimdi bu konuda hakikaten baktığımız zaman yani muhasebe, her insan muhasebe yapmalı, örneğin İslam Kalkınma Bankasının bir çalışmasından Müslümanların gerilemesini muhasebe alanındaki gerilemeye bağlayan İslam'ın Finansı üzerinde bir doktora tezi var, hakikaten doğru, yani hesap kitap yapma. Ama denetim, özellikle "asil vekil" teorisi yani başka teoriler de olabilir tabii ki denetim ihtiyacının oluşturulmasında esas. Tabii buradaki hissedarla, yönetimle saikliğin ayrılması sadece para veren ile parayı kullanan da olabilir yani. Buna ilişkin Amerikan literatüründe çok çalışma var.

Şimdi ikinci bir sorun, peki buradaki ihtiyaç neydi? İhtiyaç şu arkadaşlar, yöneticiler finansal tablo kullanıcılarından daha fazla bilgiye sahip yani ortada bir asimetrik bilgi var. Zaten 2001 yılında Nobel ödüllü bir Profesör'ün söylediği gibi diyor ki, muhasebecilerin, denetçilerin görevi; bu bilgi dengesizliğini gidermek. Yani biz aslında hissedarların, parayı verenin veya başka bir kimsenin ihtiyacı olan bilgiyi sağlıyoruz, yönetim aslında teorik olarak ondan daha fazla bilgili. İşte burada böyle bir fonksiyon görüyoruz.

Şimdi ben buraya başka bir teori daha koydum. Dedim ki, itibarı koruma mekanizması. Şimdi bu finansal krizle ilgili olarak Amerikan Senatosunda kredi derecelendirme sonuçlarının sorgulanmasını izlediğim zaman şunu söylüyorlar, diyorlar ki, biz bunu dört büyük şirket de söyleyebilir, biz o kadar büyüğüz ki, bizim itibarımız o kadar önemli ki biz bir küçük işletme için yani bir küçük şirketten para aldık diye bağımsızlığımızı satmayız, bizim itibarımız daha önemli yani bizim güvenimiz buradan gelir diyorlar. Ama gelinen nokta şu ki bu altyapı tam sağlam değil ve bu noktada buna ilişkin olarak da sürekli olarak bağımsızlıkla ilgili sıkı düzenlemeler getiriliyor. İşte 19 Mart'ta IFAC etikle ilgili kurallarını değiştirdi, daha katı kurallar getirdi. En basit örneği yani! Şimdi burada aslında hani kamu gözetim bir regülasyon, şimdi Türkçede çok fazla yok ama Amerikan literatüründen alınmış bir şey. Yani re-

gölasyon Şunu diyoruz, burada esas olan olgu sistem; eğer bir kurum, bir yapı toplumun genelini etkiliyorsa politikacılar, karar vericiler o kurumun batmasını istemiyorlar. Bunun en büyük örneği işte 2007 krizi, 2008 krizi. İki tane kavram ortaya çıktı: “too big to fail” diyor yani bu Şirket o kadar büyük ki, bunun batıŐına izin veremeyiz, ben bu politik yükü üzerime alamam. Başka bir kavram “too interconnected to fail” yani bu Şirket büyük olmayabilir ama o kadar birbirine bağlı ki ben bu Şirketin batmasına izin veremem. Yani bunlardan dolayı iflas dediğimiz serbest piyasanın en önemli kavramlarından birisinin iŐlerlięi sorgulanıyor arkadaşlar. Yani iflas kişi için, benim için kötü olabilir ama literatüre baktığımız zaman toplumda o kadar kötü değil. Yani literatür diyor ki, iflas mekanizmasıyla kötüler elenir diyor, yani iyi olanlar kalır diyor. Biraz selection metoduna dayanıyor herhalde. Ama Şimdi baktığımız zaman devletlerin kurumların batmasına izin vermediği bir durum ortaya çıkıyor. Bu da Şunu gerektiriyor, kamu yararını ilgilendiren kuruluşlar tanımını genişliyor. Yani Atilla Bey’in söylediği gibi önceden borsada halka açık işletmeler için yapılan bir yapı giderek büyüyor ve bunların denetimi de esas teŐkil ediyor. Avrupa Birliği’nin bir çalışmasında Şöyle diyor; “restoring confidence” diyor, güveni sağlamak. Yani biz denetim piyasasını düzenlerken amacımız finansal piyasaların veya işte ilgili pazarın güvenini sağlamak.

Şimdi bağımsız denetim açasından tarihte birçok olay var, mesela alacaklara ilişkin doğrulamayla ilgili bir olay var, örneklemeyle ilgili bir olay var, iç kontrole ilgili bir olay var ama son dönemde en önemli olay: Enron. Bunu nereden anlıyoruz? Bakın PCAOB’nin, Amerikan Kamu Gözetim Kurumunun web sayfasına girdiğiniz zaman “lessons from the Enron”, hemen Enron sonrası yöneticilerin kendi beyanları Enron’un etkisini gösteriyor. Enron iki hususta etkilemiŐtir. Bir tanesi, katı bir kural, kanun getirmiştir. İkinçisi, kamu gözetimi, tüm dünyayı etkileyecek Kamu Gözetim Kurumunu kurmuŐtur. Şimdi Avrupa ayağında ise Parmalat dediğimiz bir vaka var 2002 yılında ortaya çıkan. 2005 yılında İstanbul’da Avrupa Muhasebeciler Federasyonu Konferansında Avrupa Muhasebeciler Federasyonu Genel Sekreterinin yaptığı konuşmada diyor ki, Parmalat ve Amerikan baskısı 8. Direktifin yani bizim Kamu Gözetim Kurumunun kurulmasına neden olan 8. Direktifin nihai aŐamasını, son halini belirledi diyor. Yani Avrupa Parlamentosu kaçamadı, daha sıkı bir tedbir istedi. Şimdi bu iki olay aslında sembol. Yani Enron ve Parmalat aslında kamuoyundaki denetime olan güvenin azalmasının sadece sembolik iŐaretleri. Şimdi peki Denetim Standartları Dairesi Başkanı olarak bu benim için neyi ifade ediyor? Benim için üç Şey: Bir, kamu gözetimi. Artık kamu gözetimi olgusu tüm dünyada var. Bizim daire uzmanları çalışma yapmışlar 2003

yılında aynı anda Japonya’da, Kanada’da, 2003 yılında İngiltere’deki mevcut kurum reforma tabi tutulmuş. 2005 yılında Almanya’da, 2008 yılında Bulgaristan’da, yine Danimarka’da hemen hemen her ülkede 2000’den sonra kamu gözetimini katılaştıran bir kural var. İkincisi, bağımsızlık. Yani ben etik kuralları buraya yazacaktım ama hayır, bağımsızlık üzerine sıkı bir denetim var. Örneğin hocam bahsetti, Avrupa Birliği’nin son düzenlemesinde diyor ki, Kamu Gözetim Kurumları iki grup ile çalışmalıdır diyor. Bir tanesi akademik camiadan veya kamudan işi bilen insanlar veya önceden çalışmış şimdi çalışmayan, uygulamadan gelen insanlar. Yani uygulamacı insanı orada görmüyorlar ama ne oluyor? Tabii ki uygulamacı esas, ona bir şey dediğimiz yok ama bakın Avrupa Birliği’ndeki yaklaşımın nereye gittiği açısından önemli. Şimdi benim Dairem açısından iki şey önemli: Birisi, uluslararası muhasebe standartlarını ölçüt olarak talep edilmesi. Bunu nerede talep ediyorlar? G20 zirvesinde ülkelerden uluslararası muhasebe standartlarını uygulayın diyorlar. Ve diğeri de uluslararası bağımsız denetim standartlarının bizim tarafımızdan yani ülkeler tarafından uygulanmasını istiyorlar. Bu 8. Direktifte açıklamalar bölümünde açık bir şekilde yazılmış. Aslında burada kast edilen şey şu; yani ben üye ülkeler arasında uygulama birliği istiyorum. Yani onun denetçisi farklı bir şey yapsın, bunun denetçisi farklı bir şey yapsın değil, ben de gitsem herkes ortak çünkü Amerikan Kamu Gözetim Kurumu yani birazdan işaret edeceğim artık Avrupalı denetim şirketlerini, Tayvanlı denetim şirketlerini de kamu gözetimine dahil tutuyor. Şimdi bunların etkisi oluyor tabii, örneğin IFAC’ta nasıl bir etki yaratıyor? 2005 yılında IFAC Uluslararası Kamu Çıkarı Gözetim Kurulunu oluşturuyor ve bunun üç tane etkisi var. Prof. Dr. Şaban Uzun’un bu konudaki makalesinde yer alıyor bunlar, bir standart oluşturma prosedürünün güçlendirilmesi. Yani IFAC’ın oluşturduğu prosedürler daha sağlam olsun, daha ciddi olsun. Standart oluşturma projesi şeffaflığı yani herkes görebilsin. Standart oluştururken kamu çıkarını gözet diyor. Şimdi Avrupa Muhasebeciler Federasyonu şunu diyor, üye ülkeler arasında mevzuat farklılıkları olduğu için ben Avrupa’da tek bir kurum istemiyorum. Her ülke kendi yapısını kur-sun. Şimdi burada esas olan kurum Amerikan Kamu Gözetimi Kurumu, aslında tüm dünyanın liderliğini yapıyor. Yani Avrupa’daki bu direktiflerin de çıkmasına baskı yaparak sebep olan bir kurum. Kurumun vazifesi şu; denetim şirketlerini kayıt altına almak. Şimdi brokerlar için denetçiler diye tabir kullanıyor. Kayıt altına alınmış şirketlerin faaliyetlerini incelemek ve gözetlemek, soruşturma ve disiplin işlemlerini yerine getirmek, bağımsız denetim, kalite kontrol, etik ve bağımsızlıkla ilgili standart ve kuralların belirlenmesi. Şimdi ben bağımsız denetim dediğim bu ISA aslında ama başka denetim stan-

dartları da var IFAC tarafından yayınlanan, onları da yayınlıyor. Mesela güvence standartları yayınlamış. Şimdi 2003 yılında ABD dışında kayıtlı denetim şirketlerinin gözetimine başlıyor, bu tabii ki Avrupa Birliği tepkisini çekince Avrupa Birliği ile görüşmeler başladığını görüyoruz. Amerikan Kamu Gözetim Kurumu ilk olarak dört büyük denetim firmasında inceleme yapıyor arkadaşlar. Şimdi bunların bir prensibi var, diyor ki, yüzden fazla halka açık şirketi denetleyen şirketleri ben her yıl gözetlerim ama eğer yüzden fazla değilse üç yılda bir ben bunları denetime tabi tutarım, gözetime tabi tutarım diyor. Şimdi kavramlar bazen karışıyor, gözetim buradaki konu. Bu noktada Amerika'da Amerika Muhasebeciler Federasyonu'nun standardı vardı, sonuç olarak PCAOB yani kamu gözetiminin büyük bir bölümünü gözetimine aldığı için PCAOB Muhasebeciler Federasyonu tarafından revize edildi. Şimdi yine Şaban Hocanın makalesi bu açıdan şöyle diyor, dört büyük denetim şirketi diyor ki, biz kamu gözetim kurumunun arkasındayız, bu gözetimler yasa güveninin sağlanması açısından önemlidir şeklinde bir açıklama yapmışlar. Kamu Gözetim Kurumu şöyle bir kriter belirlemiş, demiş ki: Kamudan, uygulamadan ve akademisyenlerden oluşan nitelikli ekipler yoluyla standartları oluşturmanın daha yararlı olacağına karar verilmiştir. Yani artık standartları Amerika Kamu Gözetim Kurumu çıkartıyor. Buna ilişkin web sitesine girdiğiniz zaman görürsünüz, ben İngilizce bildiğim için daha çok o ülkelere bakıyorum, standartlar var. Benim ilgimi çekti, sizin de dikkatinize sunmak istiyorum. Şimdi bir şirket Amerikan Kamu Gözetim Kurumuna başvurdu, kayıt talebi yaptı ve kabul edildi. Çıkmak istediği zaman hemen bırakmıyor, diyor ki, ben seni incelemeye tabi tutacağım, bu da 18 ay genel sürem diyor. Ama inceleme gerekirse ben bu inceleme süresini daha uzatacağım diyor. Yani bunu belki hocalarım ifade etmiştir, bu da yolun neye gittiğini göstermek açısından önemli. Amerikan Kamu Gözetim Kurumunun web sitesinden aldığım bilgilere göre 25.10.2010 tarihinde bir şirket ayrılmak için başvurmuş, 09.08.2010 tarihinde başka bir şirket, yani 2010 tarihinde başvuruları olan şirketler var, Hindistan merkezli, Tayvan merkezli, Romanya merkezli, Malezya merkezli şirketler var. Yani bu şirketler başvuru yaptığı halde başvuru incelemeleri de devam ediyor.

Yine Kamu Gözetim Kurumunun sayfasından aldığım bir kayıt talebinin reddi metni var. Burada benim dikkatimi çeken şeydu, yani bazı şeyler bizim açımızdan şu an çok katı gözüküyor ama şöyle bir şey söylemiş, diyor ki, sen benimle iletişim kuracak birisini gösterdin, o kişiyi iş adresini değiştirdi ve sen bunu bana bildirmedi diyor, raporda yazmış. Bu şirket daha önceden kayıt almış bir şirket ve şöyle diyor, kurul tarafından bir bağımsız denetim ku-

ruluşundan beklenen özeni yerine getirmediği için ben bu kişinin kaydını kabul etmiyorum, yani bu talebin reddi. Bunlara ilişkin web sitesinde daha farklı örnekler de var. Şimdi İngiltere burada farklı bir husus, İngiltere’de şöyle bir şey var, İngiltere’de zaten Financial Reporting Council diye bir kurul vardı. 2003 yılında bunlardan etkilenerek kurula denetimle ilgili, muhasebeyle ilgili, gözetimle ilgili yükleri de yüklediler. Benim burada dikkat çekmek istediğim konu şöyle; 2005 yılında İngiltere Hazinesi bir talepte bulunuyor diyor ki, sadece muhasebeyi değil, denetimi denetleme aktörleri içinde standartlar oluştur, artık standartlar kapsamına girsin. Hakikaten web sitesine girdiğiniz zaman bu aktörler içinde standartlar oluşturulmuş durumda.

Şimdi bizim için esas olan 8 No.lu Direktif, 8 No.lu Direktifi herkes açıkladı ama ben niyeti görmeniz açısından açıklamalar bölümünden bazı alıntılar aldım. Diyor ki biz niye düzenliyoruz bu denetçileri, denetim kuruluşlarını? Diyor ki, kamu yararına ilişkin promosyon diyor. Ne bu? Toplumun geniş bir kesimi bağımsız denetçinin çalışmasına güvenerek karar alıyor yani benim bu işi düzenlememin sebebi bu. İkincisi diyor, bağımsız denetimin kalitesinin yükseltilmesi piyasaların düzgün işlemesine katkı olur yani piyasanın düzgün işlemesi için bunların kaliteli işler çıkartması lazım. Tüm Avrupa Birliği üyelikleri için kanunen zorunlu kılınan tüm bağımsız denetimler uluslararası bağımsız denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmelidir yani benim Dairemi ilgilendirdiği için söylüyorum. Artık denetimle de herkesin kendi denetim standardını belirlemesini Avrupa Birliği 8 No.lu Direktif istemiyor. 22. ve 23. açıklamalar da şöyle bir şey var, bakın diyor ki bağımsız denetçiler denetlenen işletmenin genel kurullarınca seçilirler. Tamam, bu bizim alışık olduğumuz bir şey ama neden? Çünkü bağımsızlık! Yani maddelere baktığımız zaman sürekli denetçinin bağımsızlığına yönelik bir atıf var. Şimdi diyor ki, “ekonomik ve toplumsal önemi dolayısıyla” yani biz bu şirketlerin batmasını istemiyorsak, bunlardan daha fazla insan zarar göreceksen diyor, onun denetimlerine ilişkin ilave hükümler getir. Şimdi denetimde şöyle, bağımsız denetim standardını okuyanlar bilir, daha sıkı tedbirler getirdiğiniz zaman bağımsız denetim standartları kabul eder. Daha azını getirdiğiniz zaman da şöyle der; benim standartlarıma uyduğunu raporunda yazma. Daha aza kabul yok, daha sıkıya her zaman kabul vardır.

Şimdi 32. maddede etkili bir kamu gözetim sistemi kurulmalı diyor, bütün denetçileri ve denetim şirketleri kamu gözetimine tabi tutulmalıdır diyor. Yine 8 No.lu Direktif kamu gözetim sistemi aşağıdakilerin gözetiminden nihai sorumluluğunda olmalıdır. Bağımsız denetim kuruluşları ve bağımsız denetçilerin yetki-

lendirilmesi ve sicili gözetimi. Denetim, kalite kontrol, mesleki etik standartlarının oluşturulması ve gözetimi, sürekli eğitim, kalite boyunca ve soruşturma ve kovuşturmanın gözetimi. Şimdi bu açıdan baktığımız zaman yeni TTK ile bizim kurumun kurulması AB ile müzakere edilen Şirketler Hukuku faslının önemli bir gelişmenin kaydedildiğini gösteriyor. Zaten kapanış kriterlerinden bir tanesidir. 2012 yılındaki İlerleme Raporuna baktığımız zaman da kurumun kurulmasıyla önemli düzeyde ilerleme kaydedildiği ifade edilmiştir. Şimdi burada bizim kurumun amaçlarından bir tanesi de, farklı amaçları vardır onun için ben bunların bazılarını belirteceğim. Çok başlı sistemin ortadan kaldırılması da belirtiliyor. Bunun dışında uluslararası düzenlemeye uyumu tabii Türkiye’de denetim ve muhasebe sistemleri oluşturulması mükabilyet esasına göre bağımsız denetçilerin yetkilendirilmesi, kamu yararını dikkate alarak etkin bir kamu gözetimi oluşturulması gibi kuruluş amaçları var. Şimdi kurul 9 üyeden oluşuyor ve bir tanesi Orhan Çelik Hoca TÜRMOB’un üyesi, bir tane Hazine Müsteşarlığı eski çalıştığım kurumdan var, SPK, BDDK’dan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığından iki kişi. Kurulun ben aslında bu yapısını anlatmayı şunun için söyledim, gözetimle üç tane Daire ilgilenecek. Yani ilerde gözetimin önemini anlamanız için, bu iş nereye doğru gidiyor derken yani sektörün kalite yönünden denetlenmesi için üç tane Daire oluşturulmuş. Benim dairem Standartlar II Dairesi. Bu Daire standartlar ve muhasebe standartlarından sorumlu Daire.

Şimdi bizim görevlerimizi zaten hepiniz biliyorsunuz, bunları hızlı geçeceğim çünkü birden çok yerde konuşulmuş konular. Şimdi bizim burada, benim Dairemin sorumluluğu denetim standartlarının oluşturulması. Şimdi ben bu sürecin kaç aşamalı olduğunu belirtmeye çalışacağım. Öncelikle terimlerin belirlenmesini yapıyoruz yani denetim standartlarında geçen ortak kavramların, önemli kavramların hep aynı kullanılmasını istiyoruz. Bunun için oluşturduğumuz terimlerin belirlenmesi aşaması var. Onu Sayın Ömer Hocam yaptı. Daha sonra çevirmenlere gönderiyoruz ve çevirmenlerden gelen metin ilk uzman kontrolünden geçiyor, daha sonra ikinci uzmandan geçiyor. Burada esas olan terim birlikteliği yani uzmanların aslında buradaki fonksiyonu. Daha sonra biz metni Danışma Komisyonuna gönderiyoruz. Ve Danışma Komisyonlarından gelen ekip benim Daireimde oluşturduğum ekipler tarafından tekrar okunuyor, en son ben okuyorum, ben okuduktan sonra Başkanlığa sunuyorum. Başkanlığa sunduğumuz metin aynı zamanda gözden geçiriliyor Ömer Lalik Hocamın Başkanlığını yaptığı Gözden Geçirme Komitesine gidiyor. Ve bu aşamadan sonra biz metnin kamuoyuna duyurulması, Türk Dil Kurumuna gönderilmesi son kontrollerle metnin yayınlanmasını düşünüyoruz.

Şimdi burada şunu belirtmek istiyorum; biz bu metni yayınlarken sadece yani dediğim gibi kendimiz bir ekiple yapmıyoruz, ben bu metne ilişkin SPK'nın eski versiyon çevirisi var ondan faydalaniyorum. Ben bunu yaparken Sayıştay'ın çevirilerinden yararlanıyorum. TÜRMOB'un çevirilerinden yararlanıyoruz. Mesela ben Etik Kurallar Komisyonunun Başkanıyım. Ben Google'da ararken TÜRMOB'un 2010 kitabını buldum. Yani bu noktada biz her kurumun çevirilerinden faydalaniyoruz, hakikaten de TÜRMOB'dan Başkan Yardımcımızın yazısıyla 2012 çevirilerini istedik inşallah, onlardan da kontrol ederek iyi bir metin çıkartmaya çalışıyoruz. Burada sizlerin katkısı ne olabilir? Biz kamuoyuna duyurduğumuz zaman sadece kurumlar yapmasın, siz pratiği bilen insanlarsınız lütfen olabildiğince mesaj atın, e-mail atın ben bakarım, yani ben ve uzmanlarım bakar. Çünkü benim işim bu, ben bu işi çok süper bildiğimi söylemiyorum ama ben iyi bir koordine ederek, her şeyi dikkate alarak bu işi yapmaya çalışıyoruz. Örnek vereyim; mesela bazı kavramları ben arkadaşına telefon açtım, bağımsız denetim şirketinde çalışıyor bu dört büyüklerde, dedim ki ya subject metin diye bir kelime var önemli, ben bunu kendim yapmak istemiyorum, ne diyorsunuz? Dedi ki, biz subject metin diyoruz. Ya dedim, engagement diye bir kelime var ne diyorsunuz? Dedi ki, biz engagement diyoruz. Yani aslında piyasadaki dört büyükler İngilizce kullanıyor, hani çevirinin de iyi olması için sizin katkılarınızın maksimum derecede önemli yani.

Şimdi Çalışma ve Danışma Komisyonuna aynı Amerikan Kamu Gözetimi gibi kamudan, uygulamadan ve akademisyenlerden oluşan Danışma Komisyonlarımız var. Yani IFAC'ın çevirilerinde buna gerek yok ama biz kurduk. Örneğin Atıla Bey 200 No.lu standartların komisyonunda görevliydi, ben 200 No.lu Standardı almıştım, onu ben daha sonra okumuştum yani, Atıla Bey oradaydı, görevliydi. TÜRMOB'da yine bir komisyonumuzda 300, 400, 500 ile ilgili komisyonda görevli. Bu kapsamda biz şu an Türkiye Denetim Standartları kapsamında beş komisyon kurduk. Bunlar; terimlerin Türkçe karşılığının belirlenmesi, etik kurallar, eğitim standartları, bağımsız denetici standartları, 200'ler kurulu, bağımsız denetim 300, 400, 500'ler, bağımsız denetim 600, 700 ve 800'ler grubu olmak üzere şu an beş komisyon tarafından çalışma devam ediyor. Yani 2013 yılı takvimimizde inşallah bunların hepsini bizim önceliğimiz Ömer Hocaya ve onun komitesine sunmak..

Şimdi esas olan burada bir Gözden Geçirme Komitesi var. Bu işte iki öğretim elemanlarından, bir tane TÜRMOB temsilcisinden, BDDK'dan, SPK'dan, Hazine Müsteşarlığı ve bağımsız denetim kuruluşlarından gelen ka-

tılımcılardan oluşan 9 kişilik bir ekip. Yani biz diyoruz ki bunlar gelen tüm metinlere bir de kendileri baksınlar. Yani farklı farklı çeviriler olmasın ortak bir yaklaşım olsun. Şimdi ben burada denetim standartlarına geçerken birkaç şey söyleyeyim. Yani bunlar sizi gelecekte etkileyecek diye ben bunları söylüyorum vaktinizi almak istemem ama. IFAC öncelikle bağımsız denetçilerle çalışmayı güvence denetimleri ve ilgili hizmetler olarak ikiye ayırıyor. Şimdi güvence denetimleri dediğimiz konuda bir tanesi bağımsız denetim, bir tanesi bu SPK'da sınırlı olup, sınırlı denilen inceleme denetimi ve diğeri de diğeri güvence standartları var. Güvence denetimlerinde iki tip yaklaşım benimsenmiş: Bir, makul güvence, iki, sınırlı güvence. Bu sınırlı güvence, makul güvenceyi ben raporun sözüyle anlatayım. Makul güvencede şunu diyorsunuz, diyorsunuz ki, bu finansal tablo Türkiye'de TMS uyarınca gerçeğe uygun ve doğru bir şekilde hazırlamıştır. Ancak sınırlı güvencede şöyle diyorsunuz; ben inceledim, gördüm, herhangi bir TMS'ye aykırı bir hususa rastlamadım. Yani arasındaki güvence farkından dolayı böyle bir ayrıma gitmiş. Şimdi bizim yayınlamayı planladığımız standartlar öncelikle her şeyi kapsayan etik kurallar, daha sonra uluslararası kalite-kontrol standartları yani muhasebecilerin kendi kurumsallaştıracağı kalite-kontrol sisteminden bahsediyoruz, yani bizim kurumun yapacağı kalite-kontrol incelemesinden değil, yani siz de bir kalite-kontrol sistemi kuracaksınız inşallah. Yine güvence denetimlerinde IFAC geçmiş dönemde yani tarihi finansal bilgilerin denetimi olarak kaydediyor ve tarihi finansal bilgilerin denetimi ve incelemesi dışında kalan diğeri güvence standartları olarak ayırıyor. Şimdi etik kurallarla ilgili biraz önce söyledim, 19 madde değişiklikler yaptı ve bunlar dediğim gibi hükümlerin daha katılaşması yönünde, daha sıkı.

Şimdi kalite-kontrol sistemi, IFAC diyor ki, ister küçük olsun yani ister taşradaki, bir kasabadaki muhasebeci olsun ister en büyük şirketin bir muhasebecisi olsun sen kalite-kontrol sistemi kuracaksın. Tabii ki bu orantılı olacak yani büyük şirketten beklediğimiz yapıyla küçük bir ilçedeki serbest muhasebeciden yani bağımsız denetçiden beklediğimiz yapı aynı şey değil. Bu hemen hemen tüm bizim yayınlayacağımız standartları kapsıyor. Şimdi bu kalite-kontrol sistemi ne işe yarıyor? Bir, liderlik sorununa ilişkin bölümler içerecek. İki, sen öyle bir sistem kuracaksın ki elemanlarının ve kendinin bağımsızlığını kontrol altına alacaksın, uygunluğunu sağlayacaksın. İki, müşteriye kabul ederken müşteri kabulüne ilişkin standartlar yani kurallar koyacaksınız, insan kaynaklarına ilişkin koyacaksın, denetimin yürütülmesi için koyacaksın, kalite kontrolün gözden geçirilmesini kapsayan ilkeler koyacaksın. Şimdi kalite-kontrolün gözden geçirilmesi şu; IFAC'a göre borsada işlem gören

bir işletme finansal tabloların denetimi sorumlu denetçi dışında ama sorumlu denetçi niteliklerine sahip, o işle ilgili olmayan şirket içinden veya şirket dışından bir başka denetçi tarafından rapor çıkmadan bakılmalıdır diyor. Yani o raporu güvence verecek, evet, ben de bu arkadaşla aynı fikirdeyim, ciddi bir sorunum yok diye güvence verecek. İzleme ise şirketler genellikle periyodik olarak kendi denetçilerinin yaptıkları çalışmalarını şirket düzeyinde inceleyecekler. Şimdi burada şu soru geliyor; yani IFAC yapılan sorunları incelediği zaman şu diyor, küçük bağımsız denetçiler şöyle diyor, ben de uyacak mıyım buna? IFAC diyor ki, ben yapılan işin büyüklüğüne küçüklüğüne göre ayırmıyorum. Temel anlayış şu; denetimle ilgili olan hüküm uygulanır. Borsada işlem gören işletmeler için ancak ayrı ilave hükümler getiriyor. Şimdi normal bir bağımsız denetim standardında göreceksiniz yani bu işi yaptığınız zaman bir, kapsam. Diyor ki, bu standart şunu ele alır. İki, yürürlük tarihi, genelde IFAC 2009, bizimki 2013 olacak inşallah. İki, amaç; IFAC her standartta bağımsız denetçiye amacını söyler. Mesela 200 en önemli standartta şöyle der; bir denetçinin iki tane ana amacı vardır. Birisi, raporun koşullara uygunluğu denetimin gereğine uygunluğu, iki, yapılan işin mesleki standartlara, kanunlara uygunluğu. Yani denetçi aslında bu iki şeyi başardığı zaman tüm bağımsız denetimi yapmış olacak. Peki, bundan nasıl başaracak? Diğer standartlara amaç koyarak yani diğer standartlardaki amaçları başardığın zaman bu 200'deki temel iki tane amacı başarmış olacağız. Tanımlar var, ilgili tanımların açıklamalarını yapmış, demiş ki, bu tanımlar yani bu şekilde yorumlanmalıdır, hükümler bölümü esas olarak standartlara ilişkin hükümler burada geçiyor. Uygulama ve diğer açıklayıcı bilgiler bölümü rehberlik sağlıyor. Küçük işletmeler şöyle dikkat etsin veya küçük işletmeleri denetleyen işletmeler şöyle yapsın veya kamu sektöründe çalışan insanlara böyle bir rehberlik sağlıyor, örnekler veriyor. Ama IFAC'ın politika belgelerinde göreceksiniz sadece standartlar yani hükümler bölümünü okumak yetmez, tüm standartları arkadaşlar okuyacak yani tüm yapının kavranmasını istiyor. Bizim de inşallah çıkartacağımız öncelikli standartlar bunlar. BRS200 burada temel, bu daha çok genel ilkeler ve sorumlulukları bildiriyor. İkinci aşama planlama sürecine ait yani IFAC 200'de şöyle bir tabir var; diyor ki, denetçi riskin yüksek olduğu alanlara yoğunlaşmalıdır. Bu standart önemlidir yani burada planlama, strateji belirleme denetimin yürütülmesine ilişkin aslında önemli standartların hepsi burada. Yani burada size şuna mutlaka bakın, yani diyor ki ilişkili taraflar. İlişkili taraflar ayrı düzenlenmiş, bilanço tarihinden sonraki olaylar ayrı düzenlenmiş, işletmenin sürekliliğini ayrı düzenlemiş, ilk denetimle açılış belgelerinin denetimi ayrı düzenlenmiş. Bu gibi hususlara yani nasıl işin

yürütüleceğini belirtmiş. Yani dışarıdan birisinden faydalanabilirsiniz, ben Hazine’de denetim yaparken çok iç denetçilerden faydalanmadım çünkü onların kalitesini de test etmemiz gerekiyor. yani onların kalitesine güvenmeniz lazım, burada işte o siz eğer bir iç denetçiden faydalanacaksanız, bir uzmandan faydalanacaksanız nasıl hareket edeceğinizi size söylüyor esas o. Diğer en son standartlarımız da 700, 705 ve 706 grubu, bu da nasıl rapor yazacaksınız yani normal bir bağımsız denetim hocalarım benden daha iyi bilir pozitif bir yaklaşım şeklindedir. Yani siz şirketin yöneticilerinin dürüst olduğunu düşünürseniz yani o şekilde bir yapı kurduysanız yani öncelikli olarak sizin aklınızdan şu geçmez, yani ben buraya gideyim de bunlara olumsuz bir rapor yazayım, şartlı bir görüş vereyim. Hayır! Öncelikle taslak zaten 700’deki odur yani öncelikli temel 700’dür, onun üzerine siz duruma göre, koşullara göre farklı raporlar yazarsınız.

Bizim çıkartmayı düşündüğümüz bir diğer standart da inceleme standartları. Tabii bizim güvence dediğimiz diğer standartları da çıkartacağız ama burada ara dönem finansal tabloların denetimi için 2410 önem arz ediyor. Birincisi şu, bazen insanlar finansal tablo yani bağımsız denetimi yaptırmayabilirler ama bir inceleme isterler işte 2410 onun için yani bu bir yıllık da olabilir, belli bir dönem için de olabilir. Şimdi IFAC diyor, bu son dönemde yapılan tartışmalardan birisi de bu, buradaki yani bazı denetim şirketlerinin istisna tutulması, IFAC arkadaşlar, kesinlikle küçük işletmelere özgü farklı bir standart çıkartılmasına taraf değil. Yani bunun denetimin kalitesini tartışmaya açacağını düşünüyor. Ama ben AB kaynaklarına baktığım zaman orada biraz çatlak sesler, farklı sesler çıkıyor yani orada tam bir netlik yok ama IFAC diyor ki, ben bağımsız denetimde özel standart belirlemem, bunlar için klavuz yayınladım, TÜRMÖB’un örneğinde Nejat Bozkurt’un kitabı var bu noktada zaten o da onu esas almış durumda yani oradan okursanız da bir küçük işletmeye göre dizayn edilmiş ama kesinlikle standartlarım diyor yeni bir standart oluşturmam diyor.

Teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN **Moderatör**

- Sayın Şirin’e teşekkür ediyorum. Forumun başında da bir konunun altını çizmiştim, özellikle bazı soruların yanıtını almamız gerekiyor. Ben merak et-

tiğim için soruyorum Sayın Şirin'e. Dışarıda bir yangın var. Bir Yönetmelik yayımlandı ve bu Yönetmeliğe TÜRMOB tarafından dava açıldı, İSMMMO olarak dava açıldı, birçok gruplar tarafından dava açıldı. Yani soruyorum; bu Yönetmeliğin bir tek yerinde TÜRMOB niye geçmedi? Anlattığımız bağımsız denetim sürecinde, TÜRMOB bu işin neresinde Sayın Şirin? Lütfen buna bir yanıt verin. Neresinde TÜRMOB? Rica ediyorum. Bu anlattıklarınız bunlar hepimizin bildiği konular. Buradaki insanlar bunu merak ediyorlar. Birkaç cümle ama söylemek istemiyorsanız da takdir size ait Sayın Şirin.

Mehmet ŞİRİN
Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
Daire Başkanı

- Bu konuda Ömer Hoca benden daha yetkili, Ömer Çelik. İnşallah ben iletirim. Ben teknokratım dediğim gibi, bunlar çok politik konular yani. Bakanlar Kurulu niye böyle bir karar aldı? Bu benim yapacağım bir açıklama değil. Ünlü bir yazar var Mark Twain'in bir kitabında geçiyor. Bir askeri çağırıyor ve şöyle diyor, git, şu ülkede üç kişi var Amerikan vatandaşı, onları kurtar. Ben şu an bu fonksiyonu yerine getiriyorum yani bana derler ki, denetim standartlarını koordine et, hocalarınla gerekli irtibatı kur, her türlü desteği ver. Denetim standartlarını belirlenen takvimde çıkart. Benim şu an aslında görevim bu. Politik meselelerle ilgili olarak yani siyasetçilerin aslında burada konuşması gerekiyor veya bizim kurumunu temsil eden ana kişilerin ama Ömer Çelik yani Ömer Hocam bu konuda daha yetkili, daha detaylı bilgi veriyor. Yönetmelik çıktığı zaman kurumda değildim ama ben bunu iletirim. Bu konularda özellikle yetkilidir. Ben yetki konusunda çok ehil değilim. Ben de ilerde bu mesleğe yani Denetim Dairesinden ayrıldığım zaman gireceğim inşallah ama şu an girmeyelim o konuda çok bir bilgim yok. Siz bana iletirsiniz bir konu, tek tek e-mail adresime atarsınız ben cevap veririm, benim zaten görevim o, tek tek size ben mail atarım yani durumlarınıza özgü ne varsa. Bu kadar yani. Kusura bakmayın.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Teşekkür ederim Sayın Şirin. Son söz sırası TÜRMOB Yönetim Kurulu üyemiz Sinan Aydın'da. Buyurun Sayın Aydın.

Sinan AYDIN
TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi

- Değerli konuklar, değerli meslektaşlarım, ben de hepinizi öncelikle sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Bu Forumun düzenlenmesinde katkısı olan tüm yönetici arkadaşlarımı, tüm meslektaşlarıma da teşekkür ederek konuşmama başlamak istiyorum.

Değerli konuklar, dünden beri, iki günlük süre içerisinde panellerde konuşan panelist arkadaşlarımız, hocalarımız, meslektaşlarımız, açılış konuşmasında konuşma yapan yöneticilerimiz panel konusuyula ilgili oldukça önemli açıklamalar yap-

tılar, değerlendirmelerde bulundular, çok önemli katkılar sağladılar. Ben de bugün bana tanınmış olan kısa süre içerisinde muhasebe ve denetim mesleğindeki yeni trendlerin, yeni gelişmelerin ve sürecin nasıl gelişeceğine ilişkin konularda şahsıma ait, camiaya ait, TÜRMOB'a ait görüşleri bu süre içerisinde paylaşmaya çalışacağım. Açıkçası ben de 30 sayfalık bir slayt hazırlamıştım ama tabii iki günlük bu forumda son panelde, son konuşmacı olmak bir anlamda oldukça zor bir durum. Bu kadar kısa süre içerisinde ben de slaysız bir şekilde görüşlerimi aktarmaya çalışacağım. Konuları sizleri sıkmadan kısa sürede aktarmaya çalışacağım.

Değerli konuklar, dün Sayın Genel Başkanım da konuşmasında kısaca belirtmişti, muhasebe ve denetim mesleğindeki yeni trendler, yeni açılımlar ve yeni dinamikler konusunda söylenenleri özetlersek genelde dört temel başlık halinde önümüzde olduğunu ve sürecin bu başlıklar etrafında gelişeceğini görüyoruz. Nedir bu başlıklar? Globalleşme ve küreselleşme kavramı, kurumsallaşma olgusu, uzmanlaşma olgusu ve kamu gözetimi gerçeği. Değerli konuklar, kısaca bahsetmek gerekirse bu kavramlardan küreselleşme ve globalleşme diyoruz kimi yorumcular bunu tek dünya ülkesi adıyla da isimlendiriyorlar. Bu yaklaşım içerisinde gerek ekonomide gerek endüstride gerek hizmette bireysel faaliyetlerden ziyade şirketleşmeye ve kurumsallaşmaya doğru çok ciddi bir kayış olduğunu görüyoruz. Aslında bu küreselleşme dediğimiz kavram bir anlamda teşvik ediliyor, bir anlamda tek ve tartışmasız bir seçenek gibi sunuluyor. Ben kişisel olarak küreselleşme kavramının tek ve tartışmasız bir yaklaşım, bir kavram olduğunu açıkçası çok fazla düşünmüyö-

rum, başka alternatiflerin de, siyasal alternatiflerin de olabileceğini düşünüyorum. Bu küreselleşme süreci içerisinde, şirket birleşmelerinin arttığını görüyoruz, şirket devirlerinin arttığını görüyoruz, grup şirketlere yönelmenin giderek arttığını görüyoruz. Konuya muhasebe ve denetim mesleği açısından baktığımızda ise bu alanda da sermaye yapısı güçlü şirketlerin, uzmanlaşmış ve iyi yetişmiş kadrolarla çalışan şirketlerin daha avantajlı olduğunu görüyoruz. Aslında muhasebe ve denetim mesleği konusunda yaşadığımız bu küreselleşmenin getirdiği süreç içerisinde atladığımız bir konu olduğunu düşünüyorum açıkçası. Vergisel bir yaklaşım içerisinde öteden beri muhasebe ve denetim mesleğinin bir serbest meslek faaliyeti olduğu kabulü vardı. Nitekim Vergi Usul Kanunu'nda da serbest mesleklerin tanımı da bu şekildeydi. Neydi serbest mesleğin tanımı? Muhasebe denetim mesleği de bir serbest meslek faaliyeti olduğuna göre sermayeden ziyade şahsi mesai, ilmi ve teknik bilgiye sahip ve kendi nam ve hesabına yapılan faaliyetlere serbest meslek faaliyeti diyorduk ama süreç küreselleşme olgusuyla birlikte öyle bir noktaya doğru ilerliyor ki artık bu kavramdan uzaklaşıldığını, muhasebe ve denetim mesleğinin de güçlü, sermayesi güçlü, uzmanlaşmış, kadrolaşmış ve kurumsallaşmış yapılarla yürüyeceği gerçeği ile karşı karşıya bulunuyoruz. Tabii bu süreç içerisinde muhasebe ve denetim mesleğinin de önemi giderek artıyor değerli arkadaşlar. Muhasebe, dün Sayın Genel Başkanın da söylediği gibi klasik defter tutma ve kayıt anlayışından uzaklaşıyor. Denetim ise klasik denetim anlayışından uzaklaşıyor. Bunun yerine ne geliyor? Bunun yerine denetim danışmanlığı, stratejik danışmanlık ve raporlama ön plana çıkıyor.

Bir başka konu küreselleşmeyle ilgili rekabet gerçeği. Gerek yerel gerek bölgesel gerekse de uluslararası anlamda muhasebe ve denetim mesleğinde rekabet koşulları da değişiyor, gelişiyor ve sertleşiyor. Bu süreç içerisinde daha önce örgütlenmiş güçlü yapıya sahip, uzman kadrolara sahip denetim şirketlerinin bu rekabetçi sisteme avantajlı bir noktadan başladığını görüyoruz. Ve süreç içerisinde yeni mevzuatların hatta ikincil mevzuatların da bu güçlü denetim şirketlerinin daha da güçlenmesini sağlayacak şekilde oluşturulmuş olmasında ciddi bir adaletsiz yaklaşım olarak değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda uluslararası rekabetin de gelecekte, önümüzde çok önemli bir konu olarak yer aldığını düşünüyorum. Dün yine Sayın Genel Başkanım bahsetmişti, Avrupa Birliği ülkeleri arasında uygulanmakta olan tek pasaport sistemi uygulaması. Bu sistemde bir Avrupa Birliği ülkesine mensup bir meslek mensubu bir başka Avrupa Birliği ülkesinde hiçbir makam ve mevkiden hiçbir icazet ve izin almaksızın denetim yapabilecek. Böyle bir olanak geliyor, henüz uygulamaya başlanmadı ancak süreç içerisinde öncelikle

Avrupa Birliği ülkeleri arasında daha sonra da ülkemizde bunun gündeme gelebileceğini en azından gelecek süreçte konu başlıklarından birisi olduğunu da unutmamak gerektiğini düşünüyorum.

Oturumun başında değerli Oturum Başkanım çok güzel bir giriş konuşması yaptı, aslında bize de anlatacak çok fazla bir şey de bırakmadı Yahya Başkanım. Bununla birlikte üç tane de temel soru ilettiler panelistlere. Kamu Gözetim Kurumunun kurulmasına ilişkin 2008’de çıkartılmış ancak kadük olmuş olan bir kanun tasarısından bahsetti, o konuyla ilgili görüşlerimizi ifade etmemizi istedi. Kamu Gözetim Kurumlarının oluşum modellerine ilişkin görüşlerimizi paylaşmamızı istedi, bir de meslekteki stajyerlerimizin staj süresi konusundaki görüşlerimizi paylaşmamızı istedi. Kalan sürede de kısaca bu üç soruya cevap vermeye çalışacağım değerli arkadaşlar.

Tabii konuşmamın başında belirtmiş olduğum bu globalleşme, küreselleşme sürecinin Türkiye’deki yansımaları diğer ülkelerden çok farklı olmadı. Hep bahsediliyor Enron ve sonrası yaşanan skandallar bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de muhasebe ve denetim mesleğine olan güveninin tartışılmasına neden oldu, bir güven bunalımı yaşandı. Bunun sonucu olarak da diğer dünya ülkelerinde ve Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de Kamu Gözetim Kurulunun kurulması bir ihtiyaç olarak doğdu. Bu konuda, ilk girişim siyasilerce, hükümetçe ilk girişim 2008 senesinde hazırlanan bir kanun tasarısı ile gerçekleşti. Bakın dikkatinizi çekmek istiyorum, bir kanun teklifi demiyorum, kanun hükmünde kararname demiyorum kanun tasarısı şeklinde gerçekleşti. Nedir kanun tasarısı? Kanun tasarısı, hükümetçe oluşturulan kanun teklifidir, kanun önerisidir. Hükümetçe hazırlanan bir öneriydi ancak maalesef kadük oldu. Ne vardı bu kanun tasarısının içerisinde? Ne öngörüyordu bu 2008 senesinde hazırlanan bu kanun tasarısı? Kısaca ve genel hatlarıyla şunu öngörüyordu; muhasebe ve denetim mesleğine ilişkin muhasebe ve denetim standartlarının meslek odaları ve meslek örgütlerince hazırlanması öngörülüyordu. Ne öngörüyordu bu 2008’deki kanun tasarısı? Meslek mensuplarının sicil, kütük, disiplin, soruşturma, eğitim, staj ve lisanslamaya ilişkin tüm düzenlemelerin ve uygulamaların yine meslek odaları ve meslek örgütüncesi yapılmasını öngörüyordu. Ne öngörüyordu bu 2008’deki kanun tasarısı? Kalite güvence sistemi ve sürekli meslek eğitimi TÜRMOB’un uygulama alanına bırakıyordu. Ve sonuç olarak ne öngörüyordu bu 2008’deki kanun tasarısı? TÜRMOB’un Kamu Gözetim Kurumundaki üye sayısını 2 olarak öngörüyordu. Sonrasında maalesef bildiğiniz gibi bu kanun tasarısı kadük oldu. Sayın Yahya Başkanım konuşmasının başında sordu, ne oldu da bu 2008’deki ka-

nun tasarısından vazgeçildi? Ne oldu da üç sene sonra 2011 Kasım'ında yeniden bir Kamu Gözetim Kurumunun kurulmasına ilişkin bir Kanun Hükmünde Kararname çıkartıldı. Kanun Hükmünde Kararnamenin çıkartılış şekli itibariyle ayrıca tartışılır olduğunu düşünüyorum. Neden Kanun Hükmünde Kararname? Nasıl çıkar Kanun Hükmünde Kararname? Önce bir genel yetki yasası, kanunu çıkartılır ve bu yetki kanununa bağlı olarak da bu alanda kanunun çerçevesi içerisinde kalan konularla ilgili olarak çeşitli Kanun Hükmünde Kararnameler çıkartınız. Kanun tasarısından ya da kanun teklifinden ne farkı vardır Kanun Hükmünde Kararnamenin? Büyük ölçüde Meclis denetiminin dışında kalır, Komisyonlarda büyük ölçüde değerlendirilmez ve Genel Kurulda da konuşulmaz. Yani büyük ölçüde Meclis denetimi dışında kalacak şekilde bir kanun hükmünde kararname ile Türkiye'de Kasım 2011'de Kamu Gözetim Kurumu kuruldu. Bu kadar önemli bir konuda bir kanun hükmünden kararnameye bağlı bir düzenleme yapıldı. Ne getirdi peki bu 2011'de çıkan Kamu Gözetim Kurumuna ilişkin 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname? Kısaca ve genel hatlarıyla bağımsız denetime ilişkin eğitimlerin ve denetçi sınavlarının yapılması, denetçi sicil ve kütüğünün oluşturulması, denetçi disiplin ve soruşturmalarının yapılması, bağımsız denetim standartlarının belirlenmesi konusunda tüm yetkiyi Kamu Gözetim Kuruluna verdi bildiğiniz gibi. Ve biraz önce de yine Sevgili Yahya Başkanımın söylediği gibi TÜRMOB'un Kamu Gözetim Kurumundaki üye sayısı 1'e indirildi ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede ve de sonrasında çıkartılan Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde maalesef ve maalesef TÜRMOB'a ve meslek örgütüne hiçbir şekilde atıfta bulunulmadı, adı dahi geçmedi, geçmiyor.

Açıkçası ben de bu yaklaşımı çok doğru bulmuyorum. Entelektüel anlamda da çok efektif bulmuyorum. Yani böyle bir kurumun oluşumunda ve sonrasında ikinci mevzuatta, Yönetmelikte TÜRMOB'la herhangi bir işbirliğinin öngörülmemiş olmasını entelektüel açıdan efektif de bulmuyorum. Bu benim kişisel görüşüm. Dolayısıyla Kamu Gözetim Kurumunun bugünkü yapısında ve işleyişinde, mevzuatına ve ikinci mevzuatına baktığımızda arkadaşlar bu yönüyle çok önemli bir eksikliğin olduğunu, mesleğin icracı kısmının, uygulayıcı kısmının, cephede savaşan kısmının öyle ifade etmek lazım, elini taşın altına koyan kısmının, emek kısmının, emeğin örgütlenmiş kısmının tümüyle göz ardı edildiğini düşünüyorum.

Benden önce konuşan Kamu Gözetim Kurumunun temsilcisi Değerli Meslektaşım Mehmet Şirin dünya uygulamaları konusunda çeşitli açıklamalar yaptı, Avrupa ve dünya uygulamaları konusunda çeşitli açıklamalar yaptı. De-

ğerli konuklar ben dün sabahki oturuma katıldım ancak öğleden sonraki oturuma katılamadım Ankara'ya dönmem gerekiyordu. Ankara'ya döndüm ve gece tekrar Antalya'ya geri döndüm dolayısıyla öğleden sonraki oturumlardaki değerli hocalarımın bildirimlerini dinleme imkanım olmadı. Çok değerli bildirimler sunduklarına ve çok değerli bilgiler aktardıklarını öğrendim, kısa özet almaya çalıştım. Oradaki bilgilerin ışığında, orada aktarılan bana da özetlenen bilgilerin ışığında olaya şöyle bakmak lazım değerli konuklar; globalleşme süresi içerisinde Enron sonrası dönemde dünyada ve Avrupa'da kamu gözetim kurumlarının kurulması ve oluşturulması konusunda iki temel yaklaşım olduğunu görüyoruz. Nedir bu iki temel yaklaşım? En basit anlamıyla birinci yaklaşım; muhasebe ve bağımsız denetim konusundaki her türlü yetkiyi, her türlü düzenleme yapma yetkisini, uygulama yapma yetkisini, denetim ve gözetim yapma yetkisini kamu erkine bırakan görüş, ona birinci görüş diyelim. İkinci görüş ise, ülkelerde kurulan ve kurulacak olan kamu gözetim kurumlarına sadece ve özellikle ağırlıklı olarak mesleği denetleyen, gözetleyen bir görev ve yetki verilmiş olması, bunun dışında eğitim, lisans, sicil, kütük ve lisanslama konularındaki yetkilerin ağırlıklı olarak bağımsız meslek örgütlerine verildiği yaklaşım, buna da ikinci görüş diyelim. Bakıldığında ve dün anlatıldığı itibarıyla açıktır ki ikinci görüş bizim benimsediğimiz görüş olarak ortada ve dünya uygulamalarına baktığımızda, Avrupa uygulamalarına baktığımızda da gerek sayısal anlamda gerekse de gelişmiş ekonomilerin benimsediği yapılanma örneği itibarıyla ikinci sıradaki örneğin daha çok itibar gören, daha çok kullanılan bir örgütlenme yapısı olduğu tartışmasız olarak ortada değerli konuklar.

Gene benden önce konuşan Kamu Gözetim Kurulu temsilcisi Sayın Panelist arkadaşımız, meslektaşımız Mehmet Şirin Bey, 8 No.lu Direktiften bahsetti, 8 No.lu Direktifin içerisinde bugünkü yapının olması gerektiğine ilişkin bazı veriler aktarmaya çalıştı. Bu söylemde benim aklıma ilk önce şu geldi değerli konuklar, 2008 senesinde eğer ben yanlış hatırlamıyorsam, yanlış hatırlıyorsam beni düzeltin, 8 No.lu Direktifin yayınlandığı tarih 2006 senesi. 2006 senesinde 8 No.lu Direktif yayınlandı, 2008 senesinde Türkiye'de siyasi hükümet biraz önce özetlediğim bu kanun tasarısını çıkarttı, getirdi. Peki, hükümet ve siyasiler, siyasi otorite, 2008 senesinde bu kanun tasarısını hazırlarken 8 No.lu Direktiften haberleri yok muydu? Hiç dikkate almadılar mı? Neden 2008 senesindeki kanun tasarısı, 8 No.lu Direktifin içerisinde bu şekilde düzenlemeler varsa bu şekilde hazırlandı? Sevgili Yahya Başkanımın sorusuna tekrar dönelim, peki üç senede neler değişti de 2011 senesinde tamamen farklı bir yapılanma sistemi bir Kanun Hükmünde Kararname ile getirildi. Aslın-

da bu sorunun cevabını da biraz önce konuşan Sevgili Ömer Lalik Hocam çok güzel anlattı. Hatta süreçten de çok güzel bahsetti, dünya uygulamalarından da bahsetti. Ben bu değişimin çok büyük ölçüde siyasi bir tercih olduğunu düşünüyorum. Türkiye’de son yıllarda, son üç senede, son 10 yılın özellikle son üç senesinde birçok kurumda gerçekleştirilmeye çalışılan yeni yapılanma, siyasi yapılanmanın muhasebe ve denetim mesleğindeki uzantısı anlamında benimsendiğini düşünüyorum. Kamu Gözetim Kurulunun kurulmasına ilişkin tasarrufun da bu anlamda, tarihsel anlamda belki bir siyasi fırsat olarak değerlendirildiğini ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bu sebeple bu şekilde çıkartıldığını düşünüyorum, değerlendiriyorum. Elbette 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin tümüyle olumsuz olduğunu söylemiyoruz, bu tür toplantılarda gerek Sayın Genel Başkanımızın gerekse de TÜR-MOB temsilcisi arkadaşlarımızın her zaman söylediği gibi biz 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi genel anlamda bir ihtiyaç olduğunu, Kamu Gözetim Kurumunun bir ihtiyaç olduğunu ve bir dünya örneği, dünya gerçeği, dünya uygulaması olduğunu hep söyledik. Olumlu taraflarını destekledik, tartışılması gereken yanlarını da sürekli ortaya koymaya çalıştık. Tamamen karşısında olmadık, yapıcı bir şekilde yaklaşmaya gayret ettik. KHK’nin en önemli olumlu yönü bildiğiniz gibi muhasebe ve denetim anlamındaki çok başlılığı ve karmaşık yapıyı ortadan kaldıran özelliği idi, karakteriydi. Ancak bilinmektedir ki değerli konuklar, her kurumun, her kuruluşun kuruluş amacı vardır. Bu amaçlar çerçevesinde hareket eder ve süreç içerisinde kurullar, kurumlar ve müesseseler çeşitli yetkiler alır, çeşitli kazanımlar elde eder ve bu kazanımları da hiçbir şekilde de kaybetmek istemez. Hatta zaman içerisinde, süreç içerisinde bu yetki ve kazanımlarının da nitelik ve sayıca da artmasını ister, bu amaçla çaba sarf eder. Ve nitekim süreç Türkiye’de bu şekilde ilerledi ve zaman içerisinde çok başlılığı ortadan kaldıran bu yapı maalesef bir anlamda erozyona uğramış oldu. Maalesef demeyeyim belki doğal süreci içerisinde erozyona uğramış oldu ve Sermaye Piyasası Kanunu’nda yapılan değişikliklerle ve Bankacılık Kanunu’nda yapılan düzenleme ile BDDK ve SPK gözetim yetkilerini büyük ölçüde bu değişiklikten sonrasında geri aldılar. Ve son değişiklikte geçen hafta Meclis’ten geçen Torba Yasa ile bağımsız denetim dışında kalan şirketlerin murakıplık sisteminde nasıl denetime tabi olacaklarına ilişkin düzenleme yapma yetkisi görüş almak suretiyle Gümrük ve Ticaret Bakanlığına verildi. Bu anlamda da belki Kamu Gözetim Kurumunun kuruluş yapısında ciddi bir erozyon, belki de diğer bir anlamda bir geriye dönüşün yaşandığını da görüyoruz.

Değerli konuklar, konuşmalarımızda hep söylüyoruz; TÜRMOB 24 yıllık bir kuruluş. Yaklaşık çeyrek asırdır faaliyette bulunuyor. 90 bin üyesi var, 84 Odası var ve 17 bin stajyeri var. 24 yılda meslek camiasının yaşadığı süreci hepimiz izliyorsunuz. Öyle bir süreç ki inanın diğer birçok meslek grupları tarafından, meslek camiaları tarafından gıpta ile izlenen ve takdir edilen dolu dolu geçmiş bir 24 sene var. Ve bunun da getirmiş olduğu çok ciddi bir yaşanmışlık ve çok ciddi bir tecrübe var değerli arkadaşlar. Gerek bireyler açısından gerekse de kurumlar açısından en değerli şeyin yaşanmışlık ve tecrübe olduğuna inanıyorum. Çünkü tecrübeyi başka hiçbir şekilde elde edemiyorsunuz ve tecrübeyi başka hiçbir şey ile karşılaştıramıyorsunuz.

Yine benden önce konuşan Kamu Gözetim Kurulu temsilcisi değerli meslektaşım, Amerika'daki Kamu Gözetim Kurulu yapısından ve Amerika'daki sistemin işleyişinden bahsetti. Ama sanıyorum oradaki detayları açıklarken Amerika'daki Muhasebe Standartları Kurulunun görev ve yetkilerini ve yine Amerika'daki Amerikan Mali Müşavirler Enstitüsünün görev ve yetkileri konusunda, bu konularda da bize bir şeyler söylemesi gerekirdi çünkü bu Kurulların da sahip olduğu yetkiler içerisinde muhasebe standartlarını belirleme ve denetim standartlarını belirleme gibi yetkiler var. Her ülkenin kendi iç mevzuatı bir takım kavram kargaşaları ya da kafa karışıklıklarına neden olur, mukayeselerde kavram karışıklıklarına neden olacak şekilde farklılıklar gösterebilir. Ama Amerika'daki bugün uygulanan sistemin ve dün Sayın Genel Başkanım da söylemişti; Japonya'da, İngiltere'de, Kanada'da ve birçok Avrupa Birliği ülkesinde kamu gözetim kurulu uygulamalarının büyük ölçüde bizeki bugünkü yapıya çok uygun olmayan yapı şeklinde yürütüldüğü biliniyor değerli meslektaşlarım.

Yine sürece baktığımızda değerli konuklar, TÜRMOB bugüne kadar görev ve yetki anlamında, arz-talep ilişkisi anlamında ağırlıklı olarak hep Maliye Bakanlığı ile görüştü, Maliye Bakanlığı ile ilişkisi vardı ve bu süreç hep bu şekilde ilerledi. Bu yeni düzende, yeni yapılanmada, Türkiye'deki bu yeni değişimlerle birlikte TÜRMOB'un artık sadece Maliye Bakanlığı ile arz-talep ilişkisi yok. Bu arz-talep ilişkisi Maliye Bakanlığı ile birlikte Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Kamu Gözetim Kuruluyula birlikte yürüyecek, bu da yeni bir süreçte yeni bir unsur olarak, değişiklik olarak karşımızda.

Değerli konuklar, bu kapsamda bizler yani meslek Odaları ve meslek örgütü TÜRMOB olarak dünya gerçekleri ve dünya uygulamalarını da göz önüne alarak denetçi eğitimlerinin yanı sıra denetçi sınavlarının da TÜRMOB tara-

findan gerçekleştirilmesine, bu arada yakın geçmişte yaşanan bağımsız denetimle ilgili TÜRMOB tarafından gerçekleştirilen eğitimlerin de bağımsız denetim lisanslamasında esas olarak alınmasını talep ediyoruz. Bağımsız denetim standartlarının TÜRMOB tarafından belirlenmesini talep ediyoruz. Denetçi sicil ve kütüğünün TÜRMOB tarafından oluşturulmasını talep ediyoruz. Denetçilerin mesleki disiplin ve soruşturmalarının da yine TÜRMOB tarafından yapılmasını istiyoruz, talep ediyoruz ve bekliyoruz. Dünya ve Avrupa uygulamaları da bunu gerektiriyor. Ayrıca bu yapı yabancı olmadığı, alışık olduğumuz öteden beri de yaşadığımız bir gerçek olarak karşımızda.

Son söz olarak değerli meslektaşlarım, gelinen nokta bellidir diyoruz ve bu süreci hep birlikte yaşıyoruz. Bir değişimin yaşandığı tartışılmaz bir gerçek olarak karşımızda. Ülke ekonomisinde globalleşme, küreselleşmeyle gelen yeni dünya ve Türkiye gerçekleri ışığında Türkiye’de Kamu Gözetim Kurumuna ihtiyaç varsa Kamu Gözetim Kurulunun da TÜRMOB’a ihtiyacı vardır diyoruz. Bu iki kurum birbirinin alternatifi değildir, birbirinin karşısı değildir, farklı bir yaklaşım içerisinde olması da beklenemez. Bu iki kurumun, Türkiye’de tüm kurumların, tüm siyasilerin, siyasi kadroların, kurucu ve uygulayıcı makamların aslında tek bir amacı olmalı: Kamu yararı, kamu çıkarı. Kamu yararı ve kamu çıkarı neyi gerektiriyorsa tüm bireylerin, siyasilerin, kurumların, bu kurumları yöneten kişilerin, düzenleyicilerin bir tek bu ölçüyü esas alması gerekir; kamu yararı ve kamu çıkarı. Ve yine biz meslek örgütü olarak diyoruz ki, gelin bu 24 yıllık, çeyrek asırlık tecrübeden yararlanın, gelin sorunlarımızı, muhasebe ve denetim mesleğindeki sorunlarımızı hep birlikte çözelim, birlikte hareket edelim, işbirliği içerisinde olalım, kurumlar olarak birbirimizin yetki alanlarını kısıtlamayalım, ortadan kaldırmaya çalışmayalım. Kısır çekişmelerden, yıkıcı yaklaşımlardan, yok sayan bakış açılarından ve görmezden gelmekten vazgeçelim. En iyisini ben bilirim, en iyisini ben yaparım, ben yaptım oldu türü yaklaşımlardan vazgeçelim. Büyük düşünelim, ülke ve dünya gerçeklerini görelim, gerçekten görelim. Ve gelin muhasebe ve denetim mesleğinin tüm sorunlarını birlikte çözelim, angaryaları birlikte ortadan kaldıralım, ağır çalışma koşullarını birlikte kaldıralım, haksız sorumlulukları birlikte ortadan kaldıralım. Biz bu konuda zamanın çok fazla geçmiş olduğunu düşünmüyoruz, kalan süreçte birçok şey değişebilir, yeniden birçok şey gerçekleştirilebilir ve biz TÜRMOB olarak, meslek camiası olarak değerli konuklar buna hazırız, bekliyoruz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Evet, Sayın Sinan Aydın'a teşekkür ediyoruz. Ben şimdi sizlere söz vermek istiyorum ama daha fazla kişinin katkı sunabilmesi açısından 1 dakikayı geçmeyecek arkadaşlar. Evet, söz isteyen arkadaşlarımız varsa, soru veya katkı 1 dakikayı geçmemek üzere. Buyurun, isminizi söylerseniz.

Ahmet ATASOY
Antalya

- Gelir İdaresi Başkanlığı'nın temsilcisine sorum; bizlerin bilgi teknolojilerini kullandığımızdan bahsederek bizlerden yararlandıklarını söylediler. Gerçekten doğru. Vergi dairelerinin tahakkuk yükünü, kırtasiye yükünü ve personel yükünü yüklenmiş durumdayız. Bu çerçevede neden ücretlerimizi Maliye Bakanlığı bir türlü bizim yayınlamamıza hâlâ fırsat vermiyor? Bunun gerekçesi nedir?

İkinci sorum, Kamu Gözetim Kurumunun temsilcisine, tek başlıktan bahsettiler. TÜRMOB'u yok mu sayıyorsunuz? TÜRMOB'un bu güne kadar belirlemiş olduğu standartları yok mu sayıyorsunuz? Neden bu güne kadar yayınlanan standartları yayınlama gereği duyuyorlar? Bunu soruyorum. Teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Teşekkür ederim. Arkadaki, evet, üç bölümden vereceğim. Bu taraftan var mı arkadaşlar?

Akın ÖZDEMİR
Muğla SMMM Odası

- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Bu konuşmada bu fırsatı tanıdığımız için çok teşekkür ederim, katılımcılara da değerli görüşleri için tekrar teşekkür ediyoruz.

Biraz önce Sayın Kamu Gözetim Kurulu yetkilisi Sayın Şirin'in konuşmasını dinlerken acaba bir farklı dünyada mı yaşıyoruz diye kendi kendime sordum. Çünkü sanki bu örgüt Kamu Gözetim Kuruluna karşıymış ve buradaki meslektaşlar da böyle bir şeyden hiç haberleri yokmuş gibi bir izlenim edindim. Bu izleniminin doğru olmadığını zaten konuşmacılar belirttiler. İki sorum olacak, aynı zamanda TÜRMOB'un denetçi eğiticisiyim. Dün bir soru sormuştum aslında bununla ilgili, örneğin çok basit bir denetim yaparken örneğin kasayı denetliyorsunuz demiştim. Malı satan, parayı alan, makbuzu kesen, sonra da hatta o kasanın anahtarını taşıyan, akşam da kasanın bakiyesini kontrol eden kişi aynı kişi olursa eğer orada önemli yanlışlıklar, hata ve hileler olma olasılığının yüksek olduğunu bir denetim standardı olarak ortaya koyabiliriz. O bahsettiğiniz 200'den, bu arada 200'den 800'lere kadar giden standartları da bu salondaki meslek mensuplarımız TÜRMOB'un eğitimlerinde benimsediler, özümstediler ve uyguladılar. Şimdi aynı şekilde Kamu Gözetim Kurumuna gelirsek, hem standartları yazacak, çevirecek hem lisanslamayı yapacak hem yetkilendirmeyi yapacak hem sicil işlemlerini yapacak, eğitimi verecek. Bu durumda acaba böyle bir kurumda önemli hata ve hilelerin olması olasılığı mümkün müdür ve dolayısıyla böyle bir kurumun da denetlemesi gerektiği fikrine katılır mısınız? İkinci sorum da, TÜRMOB'un eğitimlerinde kullanılan ve üzerinde Sayın Arıkan'ın geniş ufuklar göstermek açısından dağın öteki yüzünü görebilmek resminin bulunduğu TÜRMOB denetim dokümanlarını incelediniz mi? Bunu şunun için soruyorum, dünyayı falan incelemiştir ama TÜRMOB'un eğitim dokümanlarını ve uygulama dokümanlarını inceleme fırsatınız oldu mu? Bu dokümanların Sakarya Üniversitesinin verdiği eğitimlerden nesi eksik onu sormak istiyorum. Teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Çok teşekkür ediyoruz. Evet, bir arkadaşım var buyurun.

Semih DÖVEN
İstanbul

- Ben Gelir İdaresi Başkanlığına bir şey söylemek istiyorum. 2012'de bir proje yarışması açıldı kayıt dışı ekonomiyle ilgili. Nasıl bir çözüm olabilir, nasıl

çözüm bulunabilir diye bir yarışma vardı. Aslında 6102'yi ortadan kaldırmıyaydık böyle bir yarışmaya gerek olmayacaktı. 6335 tekrar eskiye döndürdü.

Bir de Sayın Mehmet Şirin'e teşekkür ediyorum cesaretinden dolayı, KGK'dan başka hiç kimse buraya gelmeye cesaret edemedi öyle anlıyorum ben. Sayın arkadaşımızı buraya göndermişler. Bilgilerini paylaştığı için teşekkür ediyoruz ama herhalde Forumun konusu o anlattıkları değildi, onu hatırlatmak istedim. Teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Biz teşekkür ediyoruz. Evet, Sayın Genel Başkanım buyurun.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Özellikle bütün panelistlere teşekkür ediyorum. Değerli meslektaşlarım, değerli konuklar panel de düzenleyici yönüyle birlikte iki tane bakanlık var. Düzenleyici ve denetleyici yönleriyle üç tane kuruluş var. Üniversite burada, özellikle denetim hocası özelliği ile de Profesör Doktor Ömer Lalik Hocamız burada. Ve uygulama boyutuyla da bütün meslek camiasının birliği olan TÜRMOB burada. Şimdi ciddi bir sıkıntı var, bu toplantı keyfe keder yapılmadı. TÜRMOB'un yıllardan beri getirdiği ve özellikle bu sene de büyük bir hassasiyetle konusunu tespit ettiği bir forum. 1811 kişilik kayıt vardı burada, 2000 kişilik bir toplantı. Ciddi bir sıkıntı var, nedir bu sıkıntı? Sıkıntının bir boyutu düzenlemeden kaynaklanıyor, bir boyutu uygulamadan kaynaklanıyor. Düzenlemeden kaynaklanan sıkıntıyla ilgili Kamu gözetim Kurumunu tabii ki sorumlu tutmuyoruz. Bürokrasi sahip olduğu yetkileri ve mevcut düzenlemeler çerçevesinde de görevini yapar, yapmak da zorundadır. Bürokrasinin görevi bu, buraya hiç söyleyecek bir şeyimiz yok. O kısmıyla ilgili mücadelemizi ayrı siyaset ortamında yürütürüz ama uygulamadan doğan sıkıntılar var. Yani bir yasayı ne kadar düzgün yaparsanız yapın uygulamada da sıkıntı çıkabiliyor. Yani kısacası değerli temsilciler, bize bir elbise dikildi ama bu elbisenin kolları uzun, bacak boyu kısa, kendisi dar ve bize uymuyor, içine sığmıyoruz. Zorla bize giydirilmek isteniyor bu. söylemek istediğimiz bu. Uygulamadan da doğan sıkıntılar da var. Tabii ki Kamu

Gözetim Kurumu olacak, çıktığı günden beri ilk sahip çıkan, ilk sahiplenen kurum TÜRMOB'dur. Tabii ki Kamu Gözetim Kurumu olacak, tabii ki bir dünya uygulamasıdır, tabii ki Türkiye bunun gerisinde kalmayacak, tabii ki Türkiye'de de olmalıydı ve var olmaya devam edecek. İyi ki oldu. Birçok güzel uygulamayı beraberinde getireceğini de düşünmüştük ve öyle de olacağına eminim. Ama şimdi uygulamadan doğan bir sıkıntı var, Sayın Başkan söyledi, dünden beri konuştuk, açılış konuşmamızda söyledik, konuşmacılar söyledi. Uygulamadaki sıkıntı şu; neyle kıyaslayacağız bunu? Bir, dünya uygulamalarıyla; işte konu burada, kitap burada. Amerika, Kanada, Avrupa Birliği, İngiltere ve Japonya örneklerini irdelemiştir, kıyaslıyoruz. Neyle kıyaslayacağız? 2008 yılındaki kadük olmuş yasa, konuşuldu, girmeyeceğim oraya, onunla kıyaslayacağız. Yeni mevcut düzenlemede hadi 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi geçtik, hep söylüyoruz; düzenleme sürpriz değil, düzenleme beklenen bir düzenleme ama düzenlemenin şekli ve yayınlanma şekli sürpriz. Çünkü bir kanun hükmünde kararname çıktı ve hiçbir kesimin, bakın buradaki düzenleyici kurumların, uygulayıcı kurumların hiç birisinin görüşü alınmadı. Bu ayırıyoruz bunu ama uygulamada? Peki, Bağımsız Denetim Yönetmeliği sırasında siz lisanslayacağınız ve yetki vereceğiniz bağımsız denetçilerin ve bu denetçilerin birliği olan ve 90 bin üyesi olan TÜRMOB'un görüşüne hiç mi ihtiyacınız olmadı? Bu kurumun söyleyeceği hiç mi bir şey yok? Bu kurumun hiç mi bir talebi olmayacak? Bunları yazılı da söyledik, sözlü de söyledik ve söylemeye devam edeceğiz.

Sonuç itibariyle şunu söylüyoruz: Birinci, ilk etapta talebimiz; tabii ki üniversiteler de verecek bu eğitimleri, tabii Kamu Gözetim Kurumu bir çerçeve çizecek, ama tabii ki 24 yıldır bir eğitim kurumu gibi çalışan TÜRMOB eğitimlerine devam edebilmeli, bu konuda eğitim kurumları arasında sayılabilirdi. Bunun için de geçiş dönemi içerisinde geçici maddelerde özellikle ve özellikle 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname daha yayınlanmazdan önce, Bağımsız Denetim Yönetmeliği daha kaleme alınmazdan ve yayınlanmazdan önce çok ciddi bir proje ile ortaya koyduğumuz ve tüm kaynaklarımızı bunun için kullandığımız ve Türkiye genelinde eş zamanlı aynı materyallerle ve aynı kaynaklarla, aynı zamanda 46 bin üyeye verdiği eğitim halen neden değerlendirilmiyor, neden kabul edilmiyor? Bu sorumuzun cevabını neden alamıyoruz? Sayın Mehmet Şirin'e işte birinci ağızdan soruyoruz. Tabii ki burada cevabını beklemiyorum, tabii ki burada cevabını veremeyebilir ama lütfen bir temsilci olarak bunu bir kez de siz oraya taşıyın. Bir kere bunun cevabını arıyoruz. Neden değerlendirilmiyor? Eğitimlerimizin nesi eksik? Eksik

olan kısmını bilmek istiyoruz, varsa eksik bir kısmı tamamlamak istiyoruz. Dün de söyledim kürsüden, hatta ve hatta bu eğitimleri Türkiye genelinde yeniden tekrarlamaya, yenilemeye hazırız. Bizi üniversitelerle böyle karşı karşıya olmuş gibi, mücadele ediyormuşuz gibi, kavgalıymış gibi göstermeye gerek yok. Kamu Gözetim Kurumuyla kavgalıymış gibi göstermeye gerek yok. Biz taleplerimizi aktarmakta zorlandığımız için artık sesimizi biraz yükseltmeye başladık. Çünkü yazılı taleplerimiz var, sözlü taleplerimiz var, toplantılarımız var ve hiç birine bugüne kadar bir karşılık alınmadı. Sonuç itibarıyla söyleyeceğim husus şu, biz Kamu Gözetim Kurumuyla birlikte ve uyum içerisinde çalışmak istiyoruz. Ama taleplerimizin ve isteklerimizin de değerlendirilmesini istiyoruz. Başta eğitim olmak üzere geriye kalan konularda sicil, tescil, disiplin, eğitim ve staj konularını oturup daha mesleğe girerken bunların nasıl planlanacağını, TÜRMOB'da yapılan üç yıl stajın denetim için eksik olan bir kısmı varsa bunun nasıl tamamlanacağı hatta dün de söyledim, mesleğe girerken bile serbest muhasebeci mali müşavir olacak olan bir kişi ileriki süreçte denetim yetkisini de kullanmak istiyorsa seçim hakkı yaratabileceğimiz belki iki ders eksikse o iki dersi de orada tamamlayarak size hazır, yetmiş bir üyenin gelmesini sağlayarak sizin gözetim yetkinizi daha iyi yapabilmeniz için olanak sağlamak lazım. Yoksa 660 çıktığı günden bu güne kadar beklenen en büyük faydasının yani önce çok başlılığı önleyecek ve tek başlı bir otorite olma yolundaki özelliğini yavaş yavaş erozyona uğradığını görüyoruz. SPK kendi açısından gözetim yetkisini geri aldı, BDDK kendi açısından yetki aldı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı eski murakıplık sistemine ikame edecek bir şekilde Kamu Gözetim Kurumunun denetim alanının dışında kalmış şirketlerin denetimiyle ilgili bir yetki aldı ve size de bir meslek örgütü gibi sınav yapmak, staj yapmak, sicil tutmak mı kaldı? Hayır. Sizin çok asli ve çok önemli bir göreviniz var Sayın Şirin; gözetim görevi. Kamu adına gözetlemek, kamu adına gözetim çok yüce bir görevdir, çok önemli bir görevdir ama üyelik işlemlerini lütfen TÜRMOB'a bırakın. Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Sayın Genel Başkan'a çok teşekkür ediyoruz. İki konuşmacıya soru yöneltebilirim, önce Sayın Şirin'e sözü verelim. Buyurun efendim.

Mehmet ŞİRİN

Kamu Gözetim Kurumu Daire Başkanı

- Biz, eleştirilerin hepsini dikkate alacağız inşallah. Ben kimsenin eğitimini kalitesiz falan görmüyorum, metinlere de baktım çok güzel. Hepsini profesörler veriyor, benim haddim değil eğitimin kalitesini küçümsemek. Yani onu söyleyeyim. Bir kere TÜRMOB'un verdiği, mesela Tuğba Şavlı veriyor, bu işte bizim komisyonlarımızda yer alıyor. Yani Ömer Hoca burada, o eğitimlere katıldı mı bilmiyorum TÜRMOB ile yani şunu söyleyeyim, biz hiçbir şekilde TÜRMOB'un eğitimlerini küçük gördüğümüz veya o eğitimlerden bihaber olduğumuz falan yok. Öncelikle benim haddime bile değil bir profesörün verdiği eğitimin kalitesini belirlemek. Zaten hocam eğitimleri alacak, o belki kendi sübjektif yönüyle değerlendirmesini yapar.

Şimdi biz TÜRMOB ile bir kere Kamu Gözetim Kurumu çatışması yani öyle bir şey olmaması lazım yani benim Standartları Oluşturma Dairemde yok zaten. Yani burada Mehmet Bey var benim komisyonumda, geldi de ben onu almadım mı? Etik komisyonunda iki kişi geldi de ben almadım mı, dinlemedim mi? Yani burada Ömer Hocam var, ben onun görüşlerini almadım mı? Yani Seval Hoca dedi ki, ben SPK'da etik yayınladım, Seval Hocayı da hemen dahil ettik. Yani bu noktada ben Dairem olarak hiçbir şekilde böyle bir iletişim eksikliği hissetmiyorum. Ha beni aşan otoriteler açısından, Ömer Hoca zaten TÜRMOB temsilcisi ve bunları yeterince ilettiğini düşünüyorum. Onun dışında eğitimleri dokümanlarını gördüm, güzel dokümanlar var. Zaten biraz önce sunumumda da bahsettim, dedim ki, bakın Nejat Bozkurt SMP'yi esas almış, TÜRMOB ile beraber bir kitap yayınlamış dedim. Yani ben nasıl etikle ilgili kontrolümü yaparken TÜRMOB'un hemen Etik İlkeler Yönetmeliğine baktım. Yani oradaki kavramları kullanayım ki benim meslektaşım, ben de sonuçta muhasebe alanında bir doktora yapmak isteyen burada işte Gazi Üniversitesinde veya yurtdışında bu konuyu amaçlayan bir insanım. Bu konuda tez yazmış bir insanım. Yani onun için bence hiçbir şekilde inşallah daha güzel olacak yani temennim odur. Ben bu Sayın Başkanın taleplerinin hepsini iletirim, sorun değil, orada bir sorunumuz yok. Başka bir arkadaş soru sormuştu ama unuttum, neydi soru? Ya işte burada Sinan Bey de bahsetti yani siyasi bir tercih yapılmış. Burada bakın dosya var, isteyene ben dosyayı veririm. Her ülkenin bu işleri nasıl yaptığı belli, yani kimi bizim gibi yapıyor kimi yapmıyor. Yani burada Amerika uygulaması var, standartları belirliyor, web sitesini açalım. Ha dersenez ki, başka bir ülke belirlemiyor mu? Doğru! Yani ben bir siyasi otoritenin yerine geçeyim, "hayır efendim" mi diyeyim?

Yani bakan bana, bir gün yetki alınır Gümrük Ticaret Bakanlığı, işte bizim denetim kapsamına girmeyenler için yani orada bir boşluk olduğunu düşünmüşler ve onu düzenlemişler. Siz bunu bizim alanımızın kısıtlanması olarak görürsünüz ben bir şey demem. Ben burada şuna bakarım, ben bağımsız denetimi düzenliyorum, eğer onların yaptığı denetim bağımsız denetim geçecekse o zaman ben devreye girerim, siyasilere derim ki, “Efendim bakın, ona bağımsız denetim diyecek miyiz, demeyecek miyiz? O hangi kurallara tabi olacak?” Ben orada raporumu şöyle hazırlarım, sunarım. Yani burada hani siyasi tercihler, bakın SPK örneğini vereyim bir tane. İngiltere’de SPK ile Merkez Bankası birleşik Atilla Bey buradan biliyor. Başka bir ülkede ayrı. Yani Türkiye’de işte kimi yerde Almanya’da işte Ekonomi Bakanlığının içinde yani uygulamalar o kadar farklı ki! Hani bir siyasi tercih yapılmış, tamam burada siz ne kadar etkin olabilirsiniz? Yani bu Atilla Bey zaten çok iyi açıkladı. Yani TÜRMOB’daki arkadaşlardan şunu istiyorum; yani siz kendinizi yetiştirin, sadece bağımsız denetim değil ki diğer güvence işleri var. Bakın sera gazı emisyonlarına ilişkin standart yayınladı IFAC. Yani ülkemiz bu kurallar geldiği zaman kim bunun raporunu yazacak? Yani bir derlemeye ilişkin standart var, kim bunları yapacak? İşte burada yine Sinan Bey belirtti, yani sadece bu işin kalite, siz kaliteli olduktan sonra hiçbir sınavdan korkmayın. Yani böyle bir şey yok ama ha sınav getirilmiş, getirilmeseydi TÜRMOB bunu hak etmiyordu. Bu benim kesinlikle, kurumsal olarak da bizim şeyimiz yok. Bunu kamu idaresi almış. Ama ben TÜRMOB’daki arkadaşların hepsi yapabilir, ben de ilerde TÜRMOB’un bir üyesi olacağım, meslek mensubu olacağım. Bir sorun yok yani burada! Yani buna ilişkin ben sınavlar, elhamdulillah çalışıyorum. Ya ben İngiltere’de şunu öğrendim; çalışacaksınız! Yani ben kendim çalışıyorum. Yani gece gündüz sınavlar konuluyor, ben de işte SPK’nın sınavlarına ben diyorum ki, ya ben de biliyorum, yani bana direk, ya ben bilmiyorum yani benden elhamdulillah yani çok zeki olduğumu iddia etmiyorum, dünyanın en iyi okulunda okudum ama orada öğrendiğim tek şey vardı: Çalışmak. Yani ben çalışkan bir insanım. Bu noktada da ben TÜRMOB’dan arkadaşlara siz okuduğunuz zaman kimse sizin kalitenizi sorgulamaz. İşte SPK’daki arkadaş söyledi, dedi ki, ya işte biz SPK olarak hata buluyoruz ve bu güven bunalımına yol açıyor, onun için SPK olarak lisanslama kurallarını getirdik, işte sınavını getirdik. Yani ben açıkçası kesinlikle kendim adına söylüyorum, Hazine’den gelen, 2013 yılında da Kamu Gözetimine geçen, TÜRMOB ile maksimum derecede iletişimi sağlıyorum. Orada bu iki kurumun bir arada yani koordineli şekilde çalışması lazım. Biz dedim ya işte daha geçen Çarşamba yazı yazdık, 2012 çevirilerini istedik. Benim ana kontrol kayna-

ğım, ben dedim ki ya TÜRMOB buna nasıl bakmış? Ben SPK'yada bakıyorum, SPK'ya bir negatif bakış açım niye olsun? Sayıştay bunu nasıl çevirmiş diye de bakıyorum kendi görev alanımla ilgili.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Sözü nü kesmiş gibi olmayayım ama yaptığımız tercüme yi sizinle paylaşabiliriz diye biz yazdık size.

Mehmet ŞİRİN
Kamu Gözetim Kurumu Daire Başkanı

- Şimdi bu şöyle, bende zaten TÜRMOB'un 2008 versiyonu vardı. 1 dakika hocam, yani

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Bütün mevzu TÜRMOB'u kabul edip masaya oturabilme imkanını yaratmak Sayın Şirin.

Mehmet ŞİRİN
Kamu Gözetim Kurumu Daire Başkanı

- TÜRMOB'dan her türlü katkıyı bekliyorum. Sözlerimi de böylece sonlandırıyorum. Çok teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Moderatör

- Sayın Şirin biz teşekkür ederiz. Son olarak Faruk Bey'de söz, buyurun Sayın Gözübüyük.

Faruk GÖZÜBÜYÜK **Gelir İdaresi Daire Başkanı**

- Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Kamu gözetimi zaten gerekli olan mesajları verdi sanıyorum. Hakikaten her zaman geçiş süreci sancılıdır. Bu süreçte mutlaka tartışarak, tarafların görüşleri alınarak bir şekilde çözüme ulaşacaktır diye düşünüyoruz. Zaten Sayın Şirin'de bahsetti, ilgililere iletilecek. Sanıyorum bu uzun vadede ortak optimal bir çözüm bulacağına inanıyoruz.

Şimdi ben burada herhalde Antalya temsilcisi olan meslektaşına cevap vermek istiyorum.

Tarife hadisesi, şimdi tarife şöyle hazırlanıyor hepinizin malumu; tarifeyi Odalarımız hazırlar, TÜRMOB'a gelir, TÜRMOB konsolide eder, bize gelir, biz de yayımlarız. Değişiklik yapma hakkımız var mı, var! Son gelen tarife %10 ya da 12 gibi rakamlar 1-2 puan yanlış olabilir, şu an net hatırlamıyorum. %7 ile %8 ile çıkmıştır. %3'lük bizim bir değişiklik hakkımız var, yaptık daha doğrusu. Hakkımız demeyelim de öyle bir değişiklik ile düzeltmeyle veya rakamları yuvarlamayla çıkartmış olduk. Odalar da çıkartmış olsaydı böyle çıkartacaktı. Yani bunu ciddi bir problem olarak ortaya koymak gerçek sorunlarımızı ıskalamak anlamına gelir. Son üç yıldan beri de zaten tarife Odaların göndermiş olduğu mahiyette çıkartılıyor, orada da bir sorun olduğunu biz düşünmüyoruz. Dolayısıyla Odalar da çıkartmış olsaydı hemen hemen üç aşağı beş yukarı aynı rakamlar olacaktı, Bakanlığın yayınladığı rakam da aynı rakamlar. Dolayısıyla bu gerçek bir gündem değil, bunun ötesinde başka gündemlerimiz var. Enerjimizi çözüme odaklı yaklaşımımızı başka konulara yönlendirelim diyorum. Saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN **Moderatör**

- Evet, değerli panelistlere çok teşekkür ediyorum. Tabii Gelir İdaresiyle ilgili birkaç cümle söylemem lazım sonra birkaç cümle ile de oturumu kapatacağım.

Hakikaten bu tarife konusu muhasebe camiasının yıllardır tartıştığı bir konu. Aslında çözümü şu; artık bu tarifenin ortadan kaldırılması lazım! Yani hangi kritere göre alınan ücretlerin emeğimizin karşılığını gösteriyor? Bunu da kimse açıklayacak durumda değil. Ben başından beri biliyorum, 1990'da Maliye Bakanlığı bir tarife yayınladı, sonra o rakamlar üzerinde epey tartışmalar ya-

şandı, aşağıya çekildi. Şimdi yeniden değerlendirme oranı esas alınıyor. Yani gerçekten emeğimiz heba oluyor. Çözüm şu; birçok ülkede zamana endeksli ücret tarifeleri yapılır ki bizimde istediğimiz bu. Bu tartışma ortadan kalkmış olur diye düşünüyoruz.

Yine dünya uygulamaları ortaya konurken TÜRMOB'un dağıttığı kitapta yer alan uygulamalara benzer Almanya örneğini Muhasebe Uzmanları Kongresinde bir hocamız anlattı. Almanya örneği de aynı şekilde hiç farklı değil, bugün ortaya koyduğumuz tezleri Marmara Üniversitesinden Metin Sağmanlı Hoca da aynı şekilde bizim anlattığımız boyutta benzer düşüncelerle anlattı. Bunu da özellikle bir dipnot olarak belirtmek istedim.

Şimdi sonuç itibarıyla değerli arkadaşlar, özellikle Kamu Gözetim Kurumunun değerli temsilcisinin hakikaten yapacak bir şeyi yok, saygı duyuyorum. Ama bir elçi olarak da kendisine aktarmak zorundayız biz bunları. Çünkü ortada bir yangın var, ortada bir kaos var. Bu şekilde 90 bin kişilik bir örgüt yok sayılarak hareket edildiği zaman sonuç alınmayacağını herkesin bilmesi gerekiyor. Burada bizim talebimiz nedir? Bir kere bu kurumun bağımsız olması birinci talep dünya uygulamalarında anlattıkları gibi. İkincisi standartların, hem muhasebe hem denetim standartlarının ayrı özel kurumlar tarafından yapılması söz konusu. Üçüncü olarak da, sicil, lisanslama ve eğitim konusunun meslek örgütümüz tarafından yapılmasıdır. Tabii buradaki en önemli talebimiz şu, 2008 ile 2011 arasında ne değişti diye sordüğümüzde aslında dün bunun da yanıtı verildi. Kurumun ilk oluşum amacı 2008'de sevk edilen tasarı gözetim amaçlıdır, 2011'deki getirilen uygulama ise yönetme amaçlıdır sevgili arkadaşlarım. Bu anlayış böyle olduğu sürece bu işten karşılıklı olarak bir verim elde edilmesi ülke açısından mümkün olmadığını da özellikle belirtmeye çalışayım ama en önemli talebimiz şu, soruma tam cevap alamadığım için söylüyorum. Bizi dinleyen yüzlerce arkadaşımız da burada. Ben bağımsız denetim yapmayacağım, kendi adıma söylüyorum. Bu salondaki insanların da büyük bir bölümü bağımsız denetim yapmayacaklar. Bağımsız denetim gençlerin işidir, ben elimi vicdanıma koyuyorum, Sayın Genel Başkan da ifade etti, staja başlama sınavı üç yıl staj, sınav, tekrar üç yıl staj ve sınavı gençler adına ret ediyorum, sonuna kadar da bunun düzeltilmesiyle ilgili mücadele sürdürülmesinden yanayım. Kendimiz adına değil gençler adına! Bunun da böyle bilinmesini istiyorum.

Değerli panelistlere sizler adına tekrar teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyoruz değerli arkadaşlar.

FORUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yücel AKDEMİR
TÜRMOB Genel Sekreteri

- Sayın Genel Başkanım, Çok Değerli Oda Başkanlarım, Forum'umuza katkı sunan Çok Değerli Konuşmacılar, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir Muhasebe Forum'unu daha tamamlıyoruz, Sekizincisini gerçekleştirdik. Tabii, Forumlar gün geçtikçe sizlerin önerileriyle, sizlerin katkılarıyla geliyor. Bu Forum'da daha çok konuşmacı yerine katılımcıların konuşmasını tercih ettik. Birinci günü böyle programladık ama maalesef, yeteri kadar konuşmadık Değerli Arkadaşlarım, yeteri kadar söz almadık. Dün tek Oturum yaptık,

tek Oturumdan sonra saat 18:00'e kadar zamanımız vardı ama maalesef, sizler söz almadığınız için oturumu 16:30'da kapatmak zorunda kaldık. Değerli meslektaşlarım bu forumların gerçek amacına ulaşabilmesi için biraz daha fazla konuşmamız gerekiyor.

Bu Forum'da çok güzel tartışmalar, çok güzel konuşmalar oldu. Bu Forum'u ben bir tartışmanın sona ermesi açısından çok önemli görüyorum. Hep bir kavram kargaşası yaratıldı, çeşitli meslekler türetildi, süreç geldi, yeminli mali müşavirlik bir meslek mi diye tartıştık, bir süredir bağımsız denetim bir meslek mi diye tartışıyoruz. Gerek akademisyenler gerek kurum temsilcileri gerekse hep birlikte bir karar verdik; Meslek, muhasebe mesleği, diğerleri birer uzmanlık alanı. Muhasebe mesleğinin dışında bizim alanımızda ikinci bir meslek söz konusu değil. Artık bu camianın bu kavram kargaşasından kurtulması gerekiyor. Bu anlamda da mesleğin yükselen trendi olarak gelecekte görünen o ki, "bağımsız denetim", yükselen trend kavramında biraz daha önem kazanıyor.

Tabii, ihtiyaçlar var, ihtiyaçlar olmadan uzmanlık alanları da ortaya çıkmıyor. Anladığımız, kamunun özellikle Maliye Bakanlığının ihtiyaçları doğrultusunda Yeminli Mali Müşavirlik uzmanlık alanının ortaya çıktığı, bu ihtiyaç devam ettiği müddetçe de Yeminli Mali Müşavirliğin var olacağı anlaşılıyor.

Bağımsız denetime gelince, yıllardır konuşuyoruz, Değerli Arkadaşlarım; özü şu, aslında vaka çok ama bir tanesi patlıyor Amerika Birleşik Devletleri'nde ENRON Vakası, bu firmayı denetleyen bağımsız denetçiler, mali tablolarda oynama yapıyorlar, mali tablolarda hile yapıyorlar, gerçeği gizliyorlar, yatırımcılar zarara uğruyor, özü bu. Bu da devlet tarafından fark edildikten sonra bu bir milat oluyor, deniliyor ki, “kamu gözetim kurumlarını” kuralım diyorlar. Bizde de işte, bağımsız denetim süreci ve Kamu Gözetim Kurumu, 2011 yılında 6102 sayılı Yeni TTK ile gündeme geldi. Arkasından bildiğiniz gibi 660 Sayılı KHK ve Kamu Gözetim Kurumu, bir kısmı da geçtiğimiz yıl 6335 ile şekillendi.

Şu bizi endişeye sevk etmesin, bir kere kendimize haksızlık yapmayalım Değerli Meslektaşlarım; biz hep birlikte müthiş bir mücadele verdik, Türk Ticaret Kanununun 6335'te 400.maddesi görüşülürken biz oraya “Yeminli Mali Müşavir ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir” unvanını hep birlikte kazıdık Değerli Arkadaşlar, bu bizim başarımız.

6102 Sayılı Yasanın 400. maddesinde “YMM, SMMM” diyor, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname “YMM, SMMM” diyor, 3568 sayılı meslek yasamız “YMM, SMMM” diyor; ne bir yönetmelikle ne de başka bir düzenlemeyle biz mücadele ettiğimiz müddetçe kısıdan köşeden bu kapsama asla hiç kimsenin girmesi söz konusu olmayacaktır Değerli Meslektaşlarım. Bu konuda endişeye gerek yoktur. En son Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın “Torba Kanunundaki” düzenlemede de TÜRMOB gereken mücadeleyi vermiştir, kanun kapsamından çıkarılmıştır, düzenlemenin şekli yönetmeliğe bırakılmıştır. Asla yönetmelikle kanuna aykırı bir düzenlemenin yapılması söz konusu değildir. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'yla yapılan görüşmelerde bu hatırlatılmıştır. Geçmişte Sermaye Piyasası Kanunun'da benzer düzenleme olmuştur ama yargıdan geriye dönmüştür. Düzenlenecek yönetmelikte de meslek mensuplarının dışında hiç kimsenin şu veya bu nedenle “denetçi” olması söz konusu değildir Değerli Arkadaşlarım.

Tabii meslek örgütü olarak taleplerimiz var, bunu her yerde dile getiriyoruz. Aslında zaman zaman sıkıntı olarak biz gösterilsek bile, biz sizler adına hiçbir sıkıntı yaratacak koşul, şart ve talepte bulunmadık. Hakkımız olan dört tane konu istedik Değerli Meslektaşlarım; unvanlar arasında ayırım olmasın, kimseye ayrıcalık tanınmasın dedik, Parlamentoda 400. madde karşımıza çıktı. Bugün buraya gelmeyenler bize küsenler, 400. maddeyi Parlamentoda kimin gündeme getirdiğini ağızlarına almıyorlar. 400. maddede meslek men-

suplarının bir kısmına ayrıcalık tanıyan, belli koşullardan muaf tutan madde Parlatentonun gündemine gelirken Parlatentonun sayın üyeleri rüyalarında mı gördüler bunu? Hayır, birileri getirdi ama hem suçlu hem güçlü konumunda bugün buralara gelip bu konuları tartışmaktan maalesef, kaçıyorlar, istisnalar hariç.

Başka ne dedik biz? “Yönetmelik çıktığı tarihte mevcut meslek mensuplarımızın tamamı denetçi hakkına sahip olsunlar” dedik. Bakın, 90.000 kişinin denetçi olmasından bahsetmiyoruz Değerli Meslektaşlarım. Bir hakkın elde edilmesinden bahsediyoruz. TÜRMOB olarak eğitimler yaptık, defalarca çağrı yaptık, 40.000 meslek mensubu bizim eğitimlerimize katıldı.. Bakın, sayı 90.000 değil, bir yanlış anlama var. Bu 40.000'nin 10.000'i lisans ve benzeri nedenlerle bu vasıflara haiz değil, geriye kalıyor 30.000 kişi. 30.000 meslek mensubunun içinde de inanın Değerli Arkadaşlarım, akademisyenler de konuşuyor, bağımsız denetçilik, çok kolay bir iş değil, uzmanlaşan, bu hakkı elde eden arkadaşlarımızdan uzmanlaşanlar bu işi yapacak. 30.000 kişinin denetçilik yapması asla söz konusu değil, uzmanlaşanlar bunu yapacak. Bu hakkı sonuna kadar savunmaya devam edeceğiz.

“TÜRMOB'un eğitimleri kabul edilsin” dedik; bu eğitimleri TÜRMOB yöneticileri yapmadı, bu eğitimleri akademisyenler yaptı. Takip ediyoruz, illeri takip ediyoruz, eğitimleri takip ediyoruz, bu bizim görevimiz. Bugünlerde başlayan üniversitelerin eğitimlerini de takip ediyoruz; dokümanların çoğu bizim dokümanlarımız Değerli Meslektaşlarım, bizim dokümanlarımız, sizin aldığınız eğitimlerin dokümanları. Bizim eğitimlerimizde asla şu olmadı Değerli Meslektaşlarım; “ya biran önce müracaat edin, salona girin, çıkın icabına bakarız” sözü olmadı bizim eğitimlerimizde. Olmadı, asla olmayacak. Bizim eğitimlerimiz asla ticari olmadı Değerli Meslektaşlarım, asla ticari olmadı!!! Ama üniversiteler adına üzülüyorum, hepsini kast etmiyorum, etik adına üzülüyorum, yoksa bizim hiçbir üniversite ile derdimiz yok. Ama bu konuda da kabahati Kamu Gözetim Kurumu kendinde aramalı, bunları konuşacağız. Kamu Gözetim Kurumu, Kasım ayında yönetmelik yayınlıyor eğitim ile ilgili yönetmeliğin hükümlerini 6 ay önce, Haziran ayında Sakarya Üniversitesi yayınlıyor. Sakarya Üniversitesi ücreti ilan ediyor, bu meslek camiası bu eğitimlerin ücretini Sakarya Üniversitesinden öğreniyor, Kamu Gözetim Kurumunun hiçbir açıklaması yok. İster istemez soruyoruz, “ücreti kim belirledi?” diye. Hocalarımız anlatıyorlar, diyorlar ki, “akademik dünyada ilk defa yaşanıyor”, Ömer Lalik Hocam anlattı, ben o kadar anlatamıyorum, “eğer bir eğitimi yüksek lisanstan, doktora dan sayıyorsanız bu eğitime doküman şartı ko-

yamazsınız” diyorlar. Kamu Gözetim Kurumu diyor ki “eğitim verecek üniversitelere dokümanları bana gönderin” diyor, bu etik değil Değerli Arkadaşlarım, bunları konuşmamız lazım. Yani TÜRMOB’un eğitimlerinin kabul edilmesi talebi haksız bir talep değil.

Dördüncü bir isteğimiz oldu. Dedik ki “TÜRMOB ile işbirliği yapılınsın”. Bu konuda da haksız değiliz, dünyada böyle yapılıyor Değerli Meslektaşlarım.

Bu Forum’un diğer bir önemli özelliği, dünya uygulamaları ile ilk defa tanıştık; belki dünya uygulamalarını yeteri kadar bundan önce anlatamadık ama burada temel gündem maddesi yaptık, “dünya uygulamalarını öğrenmeyeçalışalım” dedik. Aslında Forum’un temel özeti dün Değerli Konuşmacımız Sayın Zafer Sayar’ın bildirisinde vardı ama gündemin akışı nedeniyle yeteri kadar dinleyemedik. Ben müsaadenizle onun sonuç bölümünü sizinle paylaşmak istiyorum, çok da zamanınızı almak istemiyorum. Diyor ki, Sayın Zafer Sayar, sonuç bölümünde, kaldı ki, ifade edeyim Zafer Sayar, TÜRMOB’da ilgili birimde görevlidir, dünyada çeşitli toplantılara bizi temsilen giden bir Arkadaşımızdır, dünyayı bilen bir Arkadaşımızdır, getirdikleri örnekler de dünya örnekleridir.

Diyor ki “bağımsız denetimin Kamu Gözetim Kurumuna ilişkin dünya uygulamaları, ABD, Avrupa Birliği düzenlemeleri, İngiltere, Japonya ve Kanada örnekleri kapsamında değerlendirildiğinde tüm uygulamalarda genel olarak kamu gözetim kurumlarının asli görevleri olan bağımsız denetim faaliyetinin gözetim fonksiyonuna yöneldikleri anlaşılmaktadır”. Yani diyor ki, Kamu Gözetim Kurumunun görevi, denetçinin denetimidir diyor, Meslek Örgütünün yönetimi değildir diyor.

“Muhasebe Meslek kuruluşlarından destek ve yardım alarak işbirliği içerisinde faaliyetlerini yürütür” diyor sonuç bölümünde. “Muhasebe Standartlarının ve Denetim Standartlarının belirlenmesi konularına genel olarak müdahil olmazlar” diyor. Bırakın, biz de müdahil olmayı Kamu Gözetim Kurumu diyor ki “ben düzenleyeceğim”. Yani her zaman kamuoyunda deriz ya biz, yargı, yasama, yürütme birbirinden ayrı olmalıdır diye ama Kamu Gözetim Kurumu maalesef, bu işlevi ile diyor ki “yargı da bende olacak, yasama da bende olacak, yürütme de bende olacak” diyor. Böyle bir uygulamanın fayda getireceğine inanmıyoruz.

Yine, diyor ki “dünyanın bu ülkelerinde denetçinin staj, eğitim, sınav, sicil, lisans yetkilendirme işlemlerini muhasebe meslek kuruluşlarına devir ettikle-

ri, bağımsız denetimi muhasebe mesleğinden ayrı bir meslek değil, muhasebe mesleğinin teknik bir uzmanlık alanı olarak gördükleri anlaşılmalıdır”. Tabii, sonuç geniş, zaman açısından ben sizinle sadece bu kadar bölümünü paylaşmak istedim Değerli Meslektaşlarım.

Dünyada örnekleri var, burada da “sonuç bölümünde” bunu gördük; Türkiye’de böyle gitmiyor, asıl amacından uzaklaştı, Değerli Konuşmacılarımız da söylediler, iki tane temel amaç vardı. Bir, denetçinin denetimi, ikincisi, denetimin tek çatı altında toplanmasıydı. Buna da en büyük katkıyı sunacak olan şüphesiz, meslektaşlarımız adına TÜRMOB idi, maalesef bugüne kadar bunu yakalayamadık, bunun zararını şu anda hep birlikte görüyoruz.

Ne oldu? SPK, yetkilerini geriye aldı, BDDK, yetkilerini geriye aldı, şimdi açıkçası ben biraz net konuşuyorum; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı diyor ki, “al 1.500 tane şirketi ne yaparsan yap, diğerlerinin bağımsız denetimi bana ait” diyor. Sormayacak mısınız Kamu Gözetim Kurumu niye kuruldu diye, ne iş yapacak diye, iş oraya gidiyor.

Tabii, bu, dört kırmızı çizgi konusunda mücadele devam ediyor, bizim arkadaşlarımızdan ricamız “acele etmemeleri”, ortada denetlenecek bir şey yok henüz. 2014’un sonuna kadar bir süreç var, diyalog ile mücadele ile sıkıntıları aşmaya çalışıyoruz. Önem bir verdiğimiz bir hususun, Panel Başkanımız, Sayın Yahya Arıkan, altını çiziyor, ben de birçok yerde açık söylüyorum, ben dahil, istisnalar hariç, “15 yılı geçenler” deniliyor, bizim hiçbirimizin ömrü denetim yapmaya yetmez Değerli Meslektaşlarım, bunu her yerde söylüyoruz biz. Bu ülkenin de bu Mesleğin de geleceği gençlerdir. Diyorsunuz ki, staj ile, sınav ile bu mesleğe giren bir meslektaş, bürosu olan bir meslektaş, “sen büronu kapatacaksın” yani ekme parandan vazgeçeceksin, tam zamanlı gideceksin bağımsız denetim firmasında 3 yıl çalışacaksın, çok söylemek istemiyorum, benzerlerini gördük, ne demek istediğimi anlıyorsunuz, olmamak için yapılan sınavlara gireceksiniz. “biz kararlıyız sizi denetçi yapmamaya” diyorlar, aynen böyle diyorlar, “biz kararlıyız”. Onun için ben tüm meslek camiasına bir kez daha seslenmek istiyorum; hiç kimse takiye yapmasın, “efendim, biz bu eğitime girelim, biz belgeyi alalım ama gençlerin de sınavsız almasından yanayız”, bunun adı takiyedir, herkes elini vicdanına koyacak. Takiye yapanlardan hesabını, yapılacak seçimlerde soracaksınız, kimse takiye yapmasın. Doğru, bir tanedir.

Değerli arkadaşlarım, mahkeme süreci, yargı süreci devam ediyor, diyalog süreci devam ediyor, mücadele süreci devam ediyor, bunlar devam edecek,

sıkıntılarımızı dile getireceğiz. Tabii bunları Forumlarda konuşacağız, konuşmaktan çekinmeyeceğiz. Bakın biz, 20 yıldır diyoruz ki, “bu mesleğe stajsız, sınavsız kimse girmemeli” diyoruz, 20 yıl önce hayaldi bu ama bugün 5786 ile Meslek Yasasında değişiklik yapıldı, artık bu mesleğe kimse sınavsız girmeyecek. Bazı şkonuları konuşmamız lazım, sorgulamamız lazım. Yani hiç kimse devlet hizmetinden dolayı avukat olmuyor bu ülkede Değerli Meslektaşlarım. Bu ülkede hiç kimse devlet hizmetinden dolayı mühendis olmuyor. Akademik dünyada hiç kimseyi devlette geçen süresi dikkate alınarak doktor yapmıyorlar, doent yapmıyorlar ama bizim mesleğimizde öyle değil Değerli Arkadaşlar, bunu tartışmamız lazım. Bu meslek dünyada insanların üniversiteyi bitirdikten sonra “ben muhasebeci olacağım” diye tercih ettikleri bir meslek, bu meslek, emeklilik mesleği değil Değerli Meslektaşlar! Bunun tam tersi olmalı, insanlar önce muhasebeci olmalı daha sonrada birikimleriyle, deneyimleriyle devletin hizmetine girmeli. Bizde çarklar tersten işletiliyor. Bunun böyle yürümesi mümkün değil. Bunu niçin anlatıyorum Değerli Meslektaşlarım, sıkıntı burada işte, bakın; her kurum bizim mesleğimiz ile ilgili düzenleme yaparken hiç kimse bu mesleğin geleceğini, bu mesleğin bağımsızlığını, bu ülkenin geleceğini düşünmüyor, bürokratların büyük ağırlığı var, herkes kendi geleceğini düşünüyor, herkes “keseri kendinden yana yontuyor”. “Ben yarın devletten ayrılırsam bu düzenlemeden nasıl payımı alırım?” diyor. İşte, Gümrük ve Ticaret Bakanlığındaki tartışma da bu. İnanın, bütün samimiyetle söylüyorum, eğer yıllar önce SPK’dan müracaat eden 6 tane SPK uzmanına biz SMMM belgesi vermiş olsaydık bugün SPK’nın yaptığı sınavlar düzenlenmemiş olacaktı, bütün kavga bu Değerli Meslektaşlarım. Bugün Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nda sayıları 50’yi, 60’ı geçmeyen ki, onların bilgilerine benim her zaman saygım sonsuz ama onların yeri devlet, burası emeklilik yeri değil. Bu meslek emeklilik mesleği değil. Hâlâ Plan ve Bütçenin gündemine hangi yasa gelse karşımıza Vakıflar bir taraftan, Sosyal Güvenlik Kurumu’nun uzmanları bir taraftan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın uzmanları bir taraftan, Maliye Bakanlığı’nın çalışanları bir taraftan herkes kıyısında köşesinden bu mesleğe girmeye çalışıyor, esas sorunumuz bu. Bunları konuşmamız lazım, bunları tartışmamız lazım, bu sıkıntıların temel kaynağı da bu.

Diğer bir sıkıntının temel kaynağı da şu; sadece bu meslek camiası değil Değerli Meslektaşlarım, bütün Türkiye bunu tartışmalı. Siyaset gömleğini giyen bürokrat, asla o gömleği giydikten sonra devlet memurluğuna dönmemeli. Değerli Arkadaşlarım, sıkıntının temel kaynağı budur. Eğer şef olarak siyasete soyunan, müdür olarak görevine, müdür olarak soyunan, genel müdür ola-

rak görevine, genel müdür olarak soyunan müsteşar olarak göreve dönüyorsa bırakın bu mesleğin, bu ülkenin sorunları çözemeyiz Değerli Meslektaşlarım. Bunları konuşmalıyız, bunları tartışmalıyız, bundan da kimse alınmamalı.

Saygıdeğer meslektaşlarım, çok değerli katkılarınızla bir Forum'u daha tamamladık. Bu Forum'un gerçekleşmesine katkı sunan, başta çok değerli konuşmacılarımıza, değerli hocalarımıza, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcilerine, başta Sayın Genel Başkanım olmak üzere Kurullardaki tüm çalışma arkadaşlarıma, aylardır, gece-gündüz çalışan çok değerli TÜR-MOB'un çalışanlarına, sevgili Oda Başkanlarıma, Oda Yöneticilerime tabii ki en önemlisi de bu Forum'un sahipleri olan, her zaman sahip çıkan, bundan sonra da sahip çıkacak olan siz değerli meslek mensuplarına Birliğimiz adına candan teşekkürlerimizi sunuyorum, saygılarımı sunuyorum.

2014 yılında Aydın'da, 9. Türkiye Muhasebe Forum'unda buluşmak dileğiyle tekrar teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyor, iyi yolculuklar diliyorum.

